

Økonomiudvalget

Protokol

13-11-2014 kl. 16:00
Udvalgsværelse 1

Medlemmer

Sofia Osmani	deltog
Simon Pihl Sørensen	deltog
Mette Hoff	deltog
Morten Normann Jørgensen	deltog
Søren P. Rasmussen	deltog
Dorthe la Cour	deltog
Jan Kaspersen	var fraværende
Henrik Brade Johansen	var fraværende
Anne Jeremiassen	var fraværende

Derudover deltog:

Søren Hansen
Bjarne H Markussen
Pernille Holmgaard
Ulla Agerskov
Charlotte Bidsted
Birger Kjer Hansen
René Rasmussen
Lene Stangerup

I sag nr. 1 - 5 deltog Kim Lilhammer og Dorthe Randeris

Indholdsfortegnelse

1. [3. anslået regnskab 2014 - overordnet vurdering](#)
2. [Opfølgning af budgetaftalen 2015-18](#)
3. [Restanceudviklingen ultimo 2013](#)
4. [Principper for økonomistyring - indtægtsdækket virksomhed samt varetagelse af regnskabsopgaver for/af andre](#)
5. [Effektiviseringsindsats 2016](#)
6. [LUKKET SAG. Ostenfeld Kollegiet - Ansøgning om 100 % kommunegaranti](#)
7. [DAB - Sorgenfrivang II - Skema B-ansøgning om finansiering](#)
8. [Buddingevej 50 - Omsorgsboliger - skema A og B](#)
9. [Funktionærernes Boligselskab - låneoptagelse og lejeforhøjelse](#)
10. [Hvidbog for den forudgående VVM-høring om letbanen](#)
11. [Etablering af vej, støjværn og sti i området Kanalvej, Nærumbanen, Lyngvang, Bækkevang mv.](#)
12. [Klima- og trafikindsatsen med børn som målgruppe](#)
13. [Nedlæggelse af betalt parkering](#)
14. [Status for LAR-projekterne i Lyngby-Taarbæk Kommune](#)
15. [Digital strategi og handleplan](#)
16. [Borgerrådgivers årsberetning 2013-14](#)
17. [Anmodning om optagelse af sag på dagsordenen om Indeklima og m2 i skoler og daginstitutioner](#)
18. [Meddelelser](#)
19. [LUKKET SAG. Udbud af revisionsopgaven 2015-18](#)
20. [LUKKET SAG. Godkendelse af totalentreprenør til opførelse af 40 omsorgsboliger Buddingevej 50](#)
21. [LUKKET SAG. Meddelelser](#)

1. 3. anslået regnskab 2014 - overordnet vurdering

Sagsfremstilling

Denne sag indeholder

1. Forventet regnskabsskøn 2014 på basis af forbruget pr. 30. september 2014
2. Skønnede konsekvenser for budgetårene 2015-18
3. Status for Budgetaftalen 2014-17.

Økonomistyringen i kommunen er baseret på, at der udarbejdes kvartalsvise budgetopfølgninger til det politiske niveau, og at sagen behandles i såvel Økonomiudvalget som fagudvalgene forinden endelig behandling i kommunalbestyrelsen, jf. nedenstående hovedforløb:

- 1) Samlet redegørelse forelægges for Økonomiudvalget
- 2) Økonomiudvalget sender redegørelsen til fagudvalgene med henblik på behandling af regnskabsskønnet
- 3) Fagudvalgene behandler redegørelsen vedr. eget område og indstiller evt. forslag til tilpasninger
- 4) Økonomiudvalget behandler fagudvalgenes tilbagemeldinger og udarbejder samlet indstilling til kommunalbestyrelsen
- 5) Kommunalbestyrelsen behandler og godkender evt. bevillingsændringer.

A. 3. anslået regnskab 2014

Forvaltningen har udarbejdet skøn over det forventede årsregnskab 2014 på baggrund af forbruget pr. 30. september 2014, jf. det sagen vedlagte notat af 6. november 2014 (bilag).

Hovedtallene i 3. anslået regnskab 2014 er følgende:

Mio. kr.	2014
Driftsvirksomhed	-27,079
Anlægsvirksomhed	-17,884
Ejendomssalg	31,989
Renter	-1,630
Skatter og tilskud og udligning	2,379
Afdrag på lån	3,351
I alt	-8,874

(- = forbedring)

Drift

Afvigelsen på driftsvirksomheden består af en forbedring på netto -27,1 mio. kr. Heraf drejer -23,2 mio. kr. sig om overførsler fra 2014 til 2015. De resterende -3,9 mio. kr. dækker over 2 modsatrettede bevægelser. Dels forbedringer på ca. -11,6 mio. kr., især forbedring på -8,3 mio. kr. på Beskæftigelsesområdet, dels merudgifter på sammenlagt 7,7 mio. kr. inden for områderne: det specialiserede socialområde, Klubber, Trafikanlæg samt Kommunale Ejendomme.

Anlæg

I budget 2014 var der afsat 125,2 mio. kr. Der er pt. bevilget et anlægsforbrug på 152 mio. kr. i 2014, hvoraf 82,1 mio. kr. vedrører ikke forbrugte anlægsmidler, der er overført fra 2013 til 2014.

Der skønnes nu et anlægsforbrug på 134,2 mio. kr., det vil sige et mindreforbrug på netto -17,9 mio. kr., der primært skyldes tidsforskydninger vedrørende Lindegårdskolen, Lyngby idrætsby og Bredebo.

Ejendomssalg

Der er oprindelig budgetteret med salg af ejendomme for 81,4 mio. kr., men med overførsel af indtægtskrav fra 2013 og kommunalbestyrelsesbeslutning i december 2013 er indtægtskravet steget til 160,7 mio. kr. Ved 3. anslået regnskab forventes en yderligere indtægt på -2,4 mio. kr. fra frikøb af tilbagekøbsdeklarationer og salg af ejendomme. Til gengæld forventes en teknisk periodeforskydning på 34,4 mio. kr. til 2015 vedr. salg af Gyrithe Lemches vej 20. Budgetrammen nedjusteres således til 128,7 mio. kr.

Renter og Finansiering

Forbedringen inden for renter er på -1,6 mio. kr.

På skatteområdet skønnes mindreindtægter på 2,4 mio. kr., som består af mindreindtægter på ejendomsskatter (5,8 mio. kr.), men merindtægter på "forskerskatten" (-3,4 mio. kr.).

Afdrag på lån

Der skønnes merudgifter vedr. afdrag på lån på 3,4 mio. kr., som hænger sammen, at der sker en tidlig indfrielse af lån, der indgår som led i effektiviseringsforslagene for 2015.

Likviditet

Der forventes en ultimobeholdning 2014 på 269,8 mio. kr. I forhold til det korrigerede budget 2014 (260,9 mio. kr.) er der tale om en forbedring på 8,9 mio. kr., som primært hænger sammen med udskudte anlægs- og anlægsprojekter.

I budget 2014-17 var der forudsat en ultimobeholdning 2014 på 77,3 mio. kr. I

forhold hertil er der således tale om en forbedring på 192,5 mio. kr.

B. Serviceudgifter i 2014

Serviceudgifterne - således som de kan udledes af det fremlagte 3. anslåede regnskab 2014 - ligger 10 mio. kr. under den udmeldte serviceramme.

C. Konsekvenser for budgetårene 2015-18

Forvaltningen har endvidere gennemgået de langsigtede konsekvenser af driftsafvigelserne i regnskabsskønnet for 2014, jf. nedenfor.

Mio. kr.	2015	2016	2017	2018
Driftskonsekvenser (merudgifter)	24,610	0,713	0,607	0,053
Anlægskonsekvenser (mindreudgifter)	31,498	-5,000	-8,597	
Ejendomssalg	-34,110	1,000		
Balanceforskydninger	-3.200			
Samlet konsekvens	18,798	-3,287	-7,990	0,053

Merudgifterne på driftsdelen i 2015-2018 kan primært henføres til overførsler på Skoler, Trafikanlæg og Kommunale Ejendomme (23,2 mio. kr.).

D. Budgetaftalen 2014-17, status

Stort set alle budgetaftalens initiativer er enten afsluttede eller forventes indfriet efter planen, jf. det sagen vedlagte notat af 4. november 2014 (bilag).

Det er dog besluttet i Økonomiudvalget den 18. september 2014, at etableringen af mikrobiblioteket i Lundtofte Medborgerhus afventer afrapporteringen fra pilotprojektet vedrørende genopretnings- og moderniseringsbehovet i Lundtofte.

Hertil kommer to initiativer, som er forsinkede i forhold til den oprindelige tidsplan. Det gælder aftalepunktet *Supercykelstier*, hvor der i halvårsregnskabet er foretaget anlægsmæssige forskydninger, og det gælder tilbuddet om psykiatri under *Pulje til sundhed og forebyggelse*, som er forsinket på grund af organisationsændring samt vurdering af det faglige indhold af tilbuddet.

Økonomiske konsekvenser

De bevillingsmæssige konsekvenser af 3. anslået regnskab 2014 er flg.:

Mio. kr.	2014
Driftsvirksomheden, i alt	-27,079
Anlægsvirksomhed	-17,884
Ejendomssalg	31,989
Renter	-1,630
Skatter og tilskud og udligning	2,379
Afdrag på lån	3,351
I alt	-8,874

(- = forbedring)

Beslutningskompetence
Økonomiudvalget.

Indstilling

Forvaltningen foreslår, at

1. redegørelsen vedr. 3. anslået regnskab 2014 , opgjort på baggrund af forbruget pr. 30.9.2014, tages til efterretning
2. redegørelsen vedr. Budgetaftalen 2014-17 tages til efterretning
3. at redegørelsen oversendes til fagudvalgene med henblik på behandling af redegørelsen og indstilling til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen.

Økonomiudvalget den 13. november 2014

Ad 1. 1-2 Taget til efterretning.

Ad 3. Godkendt.

Fraværende: Anne Jeremiassen og Henrik Brade Johansen.

I stedet for Jan Kaspersen deltog Jens Timmermann.

Bilagsfortegnelse

1. Opfølgning på budgetaftalen 2014-17 3. anslået 041114
2. 3. anslået 2014 bogen

2. Opfølgning af budgetaftalen 2015-18

Sagsfremstilling

Forvaltningen har udarbejdet det sagen vedlagte notat (bilag) om udmøntningen af punkter i budgetaftalen 2015-18.

De enkelte punkter er opdelt i administrativ udmøntning og i udmøntning gennem politisk forelæggelse, idet der m.h.t. sidstnævnte peges på følgende:

1. Styrket indsats overfor sårbare børn (BUU)
2. Flytning af Kvindekrisecenter (SUU og ØK)
3. Ophør med Betalt parkering (TMU)
4. Pulje til genopretning af vedligeholdelseefterslæb (ØK)
5. Byliv og turisme (EBU og KFU, TMU samt ØK)
6. Ekstraordinær indsats til effektiviseringsprojekter, analyser og større projekter (ØK)
7. Anvendelse af Kanalvejsprovenu (ØK).

Effektiviseringsinitiativerne, som blev besluttet af Kommunalbestyrelsen den 26. juni 2014, er iværksat efter planen, primært af administrationen, idet der dog er enkelte emner og initiativer, der har været politisk behandlet.

Der udestår herefter kun et enkelt forslag, nemlig KE 5 om flytning af indvendig vedligeholdelse. Der forelægges en meddelelssesag for ØK i december 2014 om processen herfor.

Kommunalbestyrelsen vedtog i forbindelse med 2. behandlingen af budgetforslaget den 6. oktober, at der skal arbejdes med en række hensigtserklæringer, og at arbejdet sker i fagudvalgene.

Økonomiske konsekvenser

Opgaven løses inden for rammen.

Beslutningskompetence

Økonomiudvalget forestår den overordnede koordinering af budgetudmøntningen, hvorefter fagudvalgene drøfter den endelige udmøntning. Hvis der skulle opstå problemer i forbindelse med implementeringen, vil det blive forelagt for Økonomiudvalget i forbindelse med de anslåede regnskaber.

Indstilling

Forvaltningen foreslår, at den foreslåede udmøntningsproces anvendes.

Økonomiudvalget den 13. november 2014

Godkendt, idet KE 5 om flytning af indvendig vedligeholdelse forelægges som selvstændig sag i forbindelse med Økonomiudvalgets ordinære møde i december 2014.

Fraværende: Anne Jeremiassen og Henrik Brade Johansen.

I stedet for Jan Kaspersen deltog Jens Timmermann.

Bilagsfortegnelse

1. Notat til ØK-mødet den 13. november ang. udmøntning af Budgetaftalen 2015-18
2. Oversigt over udmøntningen af Budgetaftalen 2015-18 - ØK-sag 13.11.2014

3. Restanceudviklingen ultimo 2013

Sagsfremstilling

Økonomiudvalget orienteres årligt om udviklingen i kommunens restancer. Fremadrettet vil dette ske i forbindelse med Økonomiudvalgets behandling af årsregnskabet, idet restanceudviklingen vil indgå som en del af regnskabet (første gang i regnskab 2014).

Inden for opkrævningsområdet har der i 2013 været en række nye tiltag med henblik på at optimere/effektivisere inddrivelsen, såsom SKATs overgang til EFI (et fælles inddrivelsessystem) samt implementering af Opus Debitor i LTK.

A. Restanceopgørelse pr. 31.12.2013

Af Tabel 1 i den sagen vedlagte oversigt (bilag) fremgår, at kommunen har et samlet tilgodehavende hos borgerne ultimo 2013 på 40,9 mio. kr., og at 17,9 mio. kr. er oversendt til inddrivelse hos SKAT.

I forhold til 2012 er der tale om en mindre forøgelse på ca. 1,7 mio. kr. i den samlede restance, hvoraf den andel, der ikke er sendt til SKAT, er faldet med ca. 2,4 mio. kr., og restancen i SKAT er steget med 4,1 mio. kr. (jfr. bemærkninger til pkt. B).

Af den samlede stigning i restancerne hos SKAT på i alt ca. 4,1 mio. kr. udgør stigningen i ejendomsskat ca. 1,3 mio. kr.

Der er siden 2012 konstateret en stigning i restancerne hos SKAT vedrørende ejendomsskat. Således var restancen i 2012 på 1,2 mio. kr.; i 2013 på 2,5 mio. kr., og pt. kunne noget tyde på at, at denne restance vil stige til ca. 4,8 mio. kr. ultimo 2014.

B. Kommunens restancer i SKAT

Af tabel 2 i den sagen vedlagte oversigt fremgår, at restancerne i SKAT løbende stiger. Dette skal ses i lyset af 1) dels at SKATs implementering af EFI først indledtes i september 2013 og med diverse problemer, men som - alt andet lige - efter en indkøringsfase skulle forbedre resultatet af inddrivelsen fra SKAT, 2) dels en lokal oprydning i gamle krav i debtorsystemet grundet overgangen til Opus Debitor samt ved overdragelsen til udbetaling Danmark og EFI. Effekten af EFI mm. vil dog formentlig først kunne ses i løbet af 2014/2015.

Kommunens overgang til systemet Opus Debitor, SKATs implementering af EFI samt overførelsen af en række opgaver til Udbetaling DK påvirker opførelsen for

2013, men forventes som udgangspunkt at betyde en langt mere effektiv opkrævning fremadrettet. Opkrævningsfunktionen vil som en følge heraf fremadrettet kunne lave mere målrettet opkrævningsarbejde. Derudover vil en forbedret statistikmulighed i Opus betyde, at forvaltningen på sigt vil kunne levere en yderligere præcis og hurtig opfølgning på restancerne uden brug af yderligere administrative ressourcer.

Økonomiske konsekvenser
Opgaven løses indenfor rammen.

Beslutningskompetence
Økonomiudvalget.

Indstilling
Forvaltningen foreslår, at sagen tages til efterretning.

Økonomiudvalget den 13. november 2014
Taget til efterretning.

I forbindelse med regnskabsstatus i marts 2015 fremlægges status på inddrivelsesindsatsen samt notat om muligheden for egen inddrivelsesindsats.

Fraværende: Anne Jeremiassen og Henrik Brade Johansen.
I stedet for Jan Kaspersen deltog Jens Timmermann.

Bilagsfortegnelse
1. Restanceoversigt

4. Principper for økonomistyring - indtægtsdækket virksomhed samt varetagelse af regnskabsopgaver for/af andre

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen godkendte d. 27. marts 2014 principper for kommunens økonomistyring, som er nærmere beskrevet i en materialesamling herom.

Hovedstrukturen i materialesamlingen er, at de overordnede principper og de mest centrale forhold er beskrevet i hoveddokumentet, medens de underliggende dokumenter i mere detaljeret grad beskriver, hvordan de overordnede principper anvendes i praksis.

I sagen fra marts 2014 blev hoveddokumentet samt 5 underliggende dokumenter indeholdende de mest centrale principper fremlagt, idet supplerende materiale fremlægges efterfølgende, således at det samlede regelsæt færdiggøres.

I den forbindelse fremlægges i denne sag følgende underliggende dokumenter (bilag):

- Bilag 1.5 Oversigt over de områder, hvor kommunen varetager kasse- og regnskabsopgaver for eksterne virksomheder, fonde og institutioner samt over kasse- og regnskabsopgaver for kommunen, som varetages af eksterne virksomheder.
- Bilag 3.4 Regler for indtægtsdækket virksomhed

Det bemærkes, at materialet allerede afspejler godkendt praksis.

Herefter udestår udarbejdelse af materiale vedr. bl.a. finansiel planlægning m.v., som forelægges i december 2014.

Økonomiske konsekvenser

Opgaven løses inden for rammen.

Beslutningskompetence

Kommunalbestyrelsen.

Indstilling

Forvaltningen foreslår, at de fremlagte regelsæt anvendes.

Økonomiudvalget den 13. november 2014

Anbefales.

Fraværende: Anne Jeremiassen og Henrik Brade Johansen.

I stedet for Jan Kaspersen deltog Jens Timmermann.

Bilagsfortegnelse

1. ØKP bilag 1.5 2014-10-30
2. Regler for indtægtsdækket virksomhed - 2014-10-30

5. Effektiviseringsindsats 2016

Sagsfremstilling

Det fremgår af aftalen for budgetlægningen 2015-2018 at der årligt skal findes effektiviseringer svarende til 1 % af kommunens styrbare udgifter.

Effektiviseringskravet skal medvirke til at understøtte en robust kommunal økonomi, en fortsat kvalitetsudvikling af prioriterede serviceområder og en sænkelse af grundskyldspromillen. I denne sag præsenteres tids- og procesplan for indfrielse af effektiviseringskravet for 2016 - herunder effektiviseringsrammen fordelt pr. udvalg samt status for allerede igangsatte analyser og proces for udvikling af yderligere effektiviseringstiltag.

Effektiviseringsrammen fordelt pr. udvalg

Afsættet for effektiviseringsarbejdet frem mod budget 2016 udgøres primært af følgende:

- det årlige effektiviseringskrav på 1 % af de styrbare udgifter i 2015-2018 - svarende til årligt 25 mio. kr.
- forrige års budgetaftale, hvor der er stillet yderligere krav om afbureaukratiseringstiltag på 3 mio. kr. i 2016 stigende til 6 mio. kr. i 2017 og frem.

Alt i alt skal der til budget 2016 således findes effektiviserings- og afbureaukratiseringstiltag for minimum 28 mio. kr.

På baggrund af de positive erfaringer fra 2015-processen foreslås det at fortsætte princippet med at fordele ansvaret for indfrielse af effektiviseringskravet på udvalgene. Denne fordeling ligger i naturlig forlængelse af udvalgenes arbejde med den økonomiske rammestyring. For samtidig at understøtte mulighed for, at Økonomiudvalget senere i processen kan prioritere på tværs af områder, foreslås det at øge rammen for *forslag* til 1,5 pct. af de styrbare udgifter svarende til i alt 37,5 mio. kr. En større ramme for forslag sikrer, at der på tværs af udvalg og områder kan vælges forslag fra og til, mens der i sidste ende stadig vedtages effektiviseringstiltag for i alt 28 mio. kr. Eventuelt kan forslag skubbes til opfyldelse af næste års effektiviseringskrav. Effektiviseringsrammen for forslag fordelt på udvalg, ser herefter ud som følger:

Udvalg	Provenu 1.000 kr.
Børne- og Ungdomsudvalget	13.300
Kultur- og Fritidsudvalget	900
Social- og Sundhedsudvalget	13.200
Teknik- og Miljøudvalget	1.700
Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget	1.400
Økonomiudvalget	7.000
I alt	37.500

Note: 2015-priser. Hvad angår Børne- og Ungdomsudvalget er det angivne provenu eksklusive udmøntning af de 2,3 mio. kr., der udestår af effektiviseringskravet fra 2015.

Status for igangsatte analyser

I forbindelse med indfrielse af effektiviseringskravet for 2015 blev det foruden vedtagelse af effektiviseringsinitiativer for 2015 også vedtaget at igangsætte en række effektiviseringsanalyser, der kunne bidrage til opfyldelse af effektiviseringskravet for 2016. Effektiviseringsanalyserne er nu under udarbejdelse og forventes med få undtagelser forelagt udvalgene primo 2015. Det kan dog allerede nu konstateres, at analyserne langt fra vil resultere i effektiviseringsforslag, der rummer tilstrækkeligt potentiale til at opfylde effektiviseringskravet for 2016.

Foruden de politisk vedtagne effektiviseringsanalyser har forvaltningen derfor besluttet at igangsætte yderligere analyser, der skal bidrage til indfrielse af effektiviseringskravet - analyserne har blandt andet orientering mod optimering af arbejdsgange og digitalisering. Forvaltningen vil vende tilbage til Økonomiudvalget med en orientering om analyserne. Det står dog klart, at der også herudover er behov for at udvikle yderligere idéer for at indfri effektiviseringskravet.

Proces for udvikling af yderligere effektiviseringstiltag

Idet det kan konstateres, at de igangsatte analyser langt fra alene vil kunne indfri effektiviseringskravet, har forvaltningen sat fokus på generering af yderligere idéer. Ændringer i konteksten for den kommunale opgavevaretagelse - f.eks. ny lovgivning og viden samt nye tekniske løsninger - medfører løbende nye effektiviseringspotentialer, som skal identificeres og undersøges. Der igangsættes en proces, hvor ledere, medarbejdere og MED-systemet inddrages i idéudviklingen. Forvaltningen gør løbende status over arbejdet og igangsætter yderligere initiativer på områder, hvor det vurderes sværere at indfri effektiviseringskravet.

Aktuelt er der i HovedMED igangsat drøftelse af, om der kan ske forbedringer i MED-systemets inddragelse i udviklingen af nye effektiviseringsidéer, og derudover overvejes det, hvorledes en mere struktureret anvendelse af innovationsmetoder kan bidrage til udvikling af nye tiltag.

For at understøtte det tværgående arbejde med effektivisering har direktionen

nedsat en styregruppe, der bl.a. får til opgave at sikre overblik over processen med indfrielse af effektiviseringskravet samt at understøtte idéudviklingen - blandt andet gennem udvikling af nye metoder og redskaber.

Arbejdet med idéudvikling understøttes af puljen til ekstraordinær understøttelse af effektiviseringsindsatsen, der blev afsat i forbindelse med Budgetaftale 2015-18. Der blev bevilget 2,5 mio. kr. i 2015 og i 2016, og i hovedtræk anvendes disse midler til idéudviklingsarbejdet samt til generel analyseunderstøttelse og projektledelse. Derudover anvendes der 0,7 mio. kr. i 2015 og i 2016 til projektledelse vedrørende letbaneprojektet - jf. sag, tidligere forelagt Økonomiudvalget om behov for ressourcer til projektledelse af letbaneprojektet.

Tids- og procesplan for det politiske arbejde med effektiviseringskravet

For at understøtte indfrielse af effektiviseringskravet foreslås det, at udvalgene allerede nu præsenteres for effektiviseringskravet for deres områder, samt at de påbegynder drøftelse af, hvorledes de vil indfri rammen. Det foreslås derfor, at denne sag videresendes til fagudvalgene med henblik på en indledende drøftelse af udvalgenes idéer til nye effektiviseringstiltag. Derudover vil udvalgene i januar blive præsenteret for de effektiviseringsanalyser, der blev igangsat i forbindelse med udvalgenes arbejde med at indfri effektiviseringskravet for 2015. I februar gøres der i udvalgene status over effektiviseringsprocessen - herunder et foreløbigt overslag over potentialet i de fremkomne forslag og igangsatte analyser, og i april forelægges udvalgene de samlede forslag. Udvalgenes drøftelse skal resultere i, at der videresendes forslag til Økonomiudvalget, der rummer et potentiale svarende til udvalgenes effektiviseringsrammer. Forslagene sendes derefter i høring med henblik på endelig behandling i Kommunalbestyrelsen i juni. Tidsplanen er som følger:

Tidspunkt	Aktivitet
13. nov.	Økonomiudvalget fastlægger tids- og procesplan for indfrielse af effektiviseringskravet for 2016.
dec.	Fagudvalgene præsenteres for effektiviseringskravet og drøfter idéer til indfrielse heraf.
primo 2015	Udvalgene drøfter effektiviseringsanalyserne.
feb.	Udvalgene gør status over effektiviseringsprocessen
april	Udvalgene drøfter de samlede forslag og videresender forslag svarende til effektiviseringsrammen til Økonomiudvalget.
7. maj	Økonomiudvalget drøfter effektiviseringsforslagene.
7.-29. maj	Høring
25. juni	Kommunalbestyrelsen vedtager effektiviseringstiltag svarende til 28 mio. kr.

Økonomiske konsekvenser

Opgaven løses inden for rammen.

Beslutningskompetence
Økonomiudvalget.

Indstilling

Forvaltningen foreslår, at

1. tids- og procesplan for indfrielse af effektiviseringskravet for 2016 anvendes
2. fordelingen af effektiviseringsrammen på udvalg anvendes
3. status for igangsatte analyser og forvaltningens arbejde med udvikling af nye effektiviseringsidéer tages til efterretning
4. sagen videresendes til fagudvalgene med henblik på drøftelse af udvalgenes idéer til nye effektiviseringstiltag.

Økonomiudvalget den 13. november 2014

Ad 1-2 Godkendt.

Ad 3 Taget til efterretning.

Ad 4 Godkendt.

Det lægges til grund, at forvaltningen fremkommer med forslag til effektivisering på 1,5 %, og at disse forslag danner grundlag for udvalgenes stillingtagen til en samlet 1 % løsning.

Fraværende: Anne Jeremiassen og Henrik Brade Johansen.

I stedet for Jan Kaspersen deltog Jens Timmermann.

7. DAB - Sorgenfrivang II - Skema B-ansøgning om finansiering

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen godkendte den 29. november 2012:

- lånoptagelse som følge af renoveringsarbejder i Lyngby almennyttige Boligselskab, afdeling Sorgenfrivang II
- skema A til Landsbyggefonden vedrørende opretningsarbejder i afdelingen og
- bevilling på 200.000 kr. til finansiering af kommunens andel af kapitaltilførsel til projektet.

Efterfølgende har DAB på vegne af Lyngby almennyttige Boligselskab, afdeling Sorgenfrivang II, i brev af 22. september 2014 ansøgt kommunalbestyrelsen om godkendelse af skema B.

På skema A-tidspunktet var den samlede udgift til gennemførelse af "Helhedsplanen", dvs. såvel renoveringsarbejde som opretningsarbejde opgjort til 551.810.662 kr., hvoraf 248.306.918 kr. relaterer sig til renoveringsarbejde, og den resterende del på 303.503.744 kr. vedrører opretningsarbejde, som Landsbyggefonden yder støtte til.

Af skema B-ansøgningen fremgår, at den samlede udgift til "Helhedsplanen" nu udgør 635.477.001 kr., hvilket er en merudgift på 83.666.339 kr. i forhold til skema A-tidspunktet.

Det foreligger oplyst, at merudgiften bl.a. relaterer sig til konstatering af nye betonskader.

Endvidere er det oplyst, at det har været nødvendigt at revurdere muligheden for at lade beboerne blive boende under renoveringen. Som følge af bygge-logistiske udfordringer samt ændrede krav til fjernelse af PCB og bly-maling kan beboerne ikke blive boende i renoveringsperioden, hvorfor der skal ske en 100 % genhusning.

Herudover er der sket en prisindeksering af byggeopgaven siden skema A.

På skema A-tidspunktet ville en gennemførelse af "Helhedsplanen" udløse en huslejestigning på i alt 265 kr. pr. m² årligt, således at den fremtidige årlige m²-leje ville stige fra 688 kr til 953 kr.

Merudgiften ved skema B vil blive finansieret med støtte fra Landsbyggefonden, således at den årlige m2-leje vil stige med yderligere 1 kr. Den årlige m2-leje er nu estimeret til 954 kr. efter en gennemførelse af "Helhedsplanen".

Merudgiften til projektet medfører ikke en yderligere udgift for kommunen.

Økonomiske konsekvenser

Opgaven løses inden for rammen.

Beslutningskompetence

Kommunalbestyrelsen.

Indstilling

Forvaltningen foreslår, at skema B-ansøgningen til Landsbyggefonden vedrørende opretningsarbejder imødekommes.

Økonomiudvalget den 13. november 2014

Anbefales.

Fraværende: Anne Jeremiassen og Henrik Brade Johansen.

I stedet for Jan Kaspersen deltog Jens Timmermann.

Bilagsfortegnelse

1. DAB - Sorgenfrivang II - Skema B-ansøgning af 22-09-2014
2. Protokollat KMB 29-11-2014 sag 2
3. Skrivelse til DAB af 03-12-2012

8. Buddingevej 50 - Omsorgsboliger - skema A og B

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen godkendte i juni 2014, at byggeprogrammet og skitseprojektet for opførelse af 40 omsorgsboliger på Buddingevej 50 blev udsendt i totalentreprisekonkurrence.

Center for Arealer og Ejendomme har på vegne af Lyngby-Taarbæk Kommunes kommunale boligselskab, afdeling Buddingevej 50 søgt om godkendelse af skema A om støtte i henhold til lov om almene boliger til opførelse af 40 almene ældreboliger som omsorgsboliger.

Det foreligger oplyst, at de 40 boliger vil blive opført som 2-rumsboliger. Det samlede boligareal på bliver 2.840 m² inkl. andel i fællesarealer. Boligerne er fordelt på 20 boliger på 65 m², 16 boliger på 75 m² og 4 boliger på 85 m². Der er ikke serviceareal tilknyttet boligerne.

Den samlede anskaffelsessum er anført til ca. 81.451.000 kr., der finansieres som følger:

Realkreditlån (88 %) 71.676.880 kr.

Beboerindskud (2 %) 1.629.020 kr.

Kommunalt grundkapitalindskud (10 %) 8.145.100 kr.

I alt 81.451.000 kr.

Den gennemsnitlige årlige m²-leje ekskl. forbrugsudgifter er opgjort til 1.189 kr.

Den månedlige leje ekskl. forbrugsudgifter er for de forskellige boligtyper beregnet til:

Bolig på 65 m² 6.567 kr.

Bolig på 75 m² 7.347 kr.

Bolig på 85 m² 8.127 kr.

Byggestart forventes at blive medio april 2015 og med en forventet færdiggørelse medio 2016.

Endvidere har Center for Arealer og Ejendomme på vegne af Lyngby-Taarbæk Kommunes kommunale boligselskab, afdeling Buddingevej 50 fremsendt Skema B

om godkendelse af skema B - projekt og anskaffelsessum.

Af skema B fremgår, at der ikke er ændringer i ovenstående anskaffelsessum, finansiering eller huslegeberegning.

Økonomiske konsekvenser

Opstilling af de økonomiske forudsætninger for projektet fremgår af de sagen vedlagte bilag om henholdsvis anskaffelsessum og økonomibilag (finansieringssiden).

Som led i Budgetaftalen 2013-16 blev der tildelt 2,0 mio. kr. (13-priser) til forudgående helhedsplaner. Derudover er der afsat 1,524 mio. kr. (14-priser/1,5 mio. kr. i 13-prisniveau) til byggeriets monteringsdel, som ligger ud over anskaffelsessummen.

Der er budgetlagt en forventet indtægt på 7.686.000 kr. under budgetåret 2015. Dette som led i den grund- og bygningsmæssige overdragelse, som indgår under selve byggesagens anskaffelsessum.

Kommunens andel af anskaffelsessummen 10% - grundkapitalindskud - tilvejebringes via dertil afsat budget i 2014 på 8,6 mio. kr. under balanceforskydninger for indskud i Landsbyggefonden.

I overensstemmelse med kommunens principper for økonomistyring fremlægges endeligt anlægsregnskab til særskilt udvalgsbehandling senest 5 måneder efter alle dispositioner er tilendebragt.

Umiddelbart efter byggeriets afslutning skal byggelånet indfries og erstattes med et 30-årigt obligationslån.

Der vil ikke ske en prismæssig fremskrivning af udgiften til boligerne i den kommunale budgetlægning. Det skyldes, at anskaffelsessummen i skema C på forhånd indeholder en indeksering af entreprisesummen.

Beslutningskompetence
Kommunalbestyrelsen.

Indstilling

Forvaltningen foreslår, at

1. skema A om at yde støtte til opførelse af 40 omsorgsboliger i henhold til almenboligloven lægges til grund,
2. skema B - projekt og anskaffelsessum lægges til grund,
3. anskaffelsessummen på 81,451 mio. kr. i byggeperioden finansieres af byggelån,

4. der meddeles udgiftsanlægsbevilling på 81,451 mio. kr. fordelt med hhv. 46,50 mio. kr. i budgetår 2015 og 34,951 mio. kr. i budgetår 2016,
5 der gives indtægtsbevilling på 71,677 mio. kr. til låneoptagelsen (88%) og indtægtsbevilling på 1,629 mio. kr. fra beboerindskud (2%),
6. Buddingevej 50 overdrages til Lyngby-Taarbæk Kommunes kommunale boligselskab, afdeling Buddingevej 50 for et beløb på 7,680 mio. kr. og
7. der meddeles en indtægtsanlægsbevilling på 7,680 mio. kr. vedr. salg af grund og bygninger.

Økonomiudvalget den 13. november 2014

Ad 1-7 anbefales.

Fraværende: Anne Jeremiassen og Henrik Brade Johansen.

I stedet for Jan Kaspersen deltog Jens Timmermann.

Bilagsfortegnelse

1. 140909-Sagsbudget-Skema A

9. Funktionærernes Boligselskab - låneoptagelse og lejeforhøjelse

Sagsfremstilling

Økonomiudvalget har tidligere - senest den 12. marts 2007 - godkendt finansieringen og og huslejeforhøjelserne som følge af individuelle moderniseringer i Funktionærernes Boligselskab i Lyngby, afdeling 1, benævnt Carlshøj C.

Boligkontoret Danmark har i brev af 26. september 2014 med bilag på vegne af Carlshøj C fremsendt fornyet ansøgning om godkendelse af finansiering og huslejeforhøjelser som følge af individuel modernisering af badeværelser og køkkener i afdelingen (bilag).

Beboerne godkendte på et afdelingsmøde den 24. april 2014 ordningen. Boligorganisationens bestyrelse godkendte såvel finansiering som lejeforhøjelse på et møde den 5. marts 2014.

Økonomiske konsekvenser

Opgaven løses inden for rammen.

Beslutningskompetence

Kommunalbestyrelsen.

Indstilling

Forvaltningen foreslår, at finansiering og huslejeforhøjelse som følge af individuel modernisering af badeværelser og køkkener i Carlshøj C godkendes for en 3-årig periode, hvorefter der skal ansøges på ny.

Økonomiudvalget den 13. november 2014

Anbefales.

Fraværende: Anne Jeremiassen og Henrik Brade Johansen.

I stedet for Jan Kaspersen deltog Jens Timmermann.

Bilagsfortegnelse

1. Kommuneansøgning, afdelingsfinansierede individuelle forbedringer

10. Hvidbog for den forudgående VVM-høring om letbanen

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen vedtog den 27. maj 2014 et høringssvar i forbindelse med den forudgående VVM-forhøring for letbaneprojektet, jf. den sagen vedlagte protokoludskrift (bilag). Den 30. september 2014 offentliggjorde Transportministeriet en hvidbog om høringen, jf. den sagen vedlagte materiale (bilag). Ministeriet sammenfatter høringen således:

- Der er indkommet 31 høringssvar fordelt på 2 myndigheder, 4 virksomheder og 25 borgere.
- 23 af de 31 høringssvar vedrører Lyngby-Taarbæk Kommune.
- Et gennemgående tema i høringssvarene har været linjeføringen og placeringen af stationer, særligt i Lyngby og Glostrup.
- Den alternative linjeføring ved DTU vil blive vurderet i VVM-redegørelsen på lige fod med hovedlinjeføringen langs motorvejen.
- Mulighederne for at flytte stationen v/Lyngby Centrum mod øst vil blive undersøgt i samarbejde med Lyngby-Taarbæk Kommune.
- Øvrige foreslåede linjeføringer vil blive vurderet på et overordnet niveau i VVM-redegørelsens behandling af fravalgte alternativer.
- En del høringssvar peger på hurtigbusser (BRT) som en bedre løsning end letbanen. Hurtigbusserne vil blive vurderet som et fravalgt alternativ i VVM-redegørelsen, da parterne i 2011 besluttede at arbejde videre med en letbane.
- En række høringssvar vedrører trafikale forhold, herunder fremkommelighed og sikkerhed, samt støj fra og vibrationer forårsaget af letbanen. Disse emner vil blive vurderet i VVM-redegørelsen.
- Letbanens påvirkning af de visuelle forhold (ledninger, master, beplantning m.m.) vil blive vurderet i VVM-redegørelsen.
- Forhold om håndtering af regnvand, magnetfelter og tab af rekreative forhold vil blive beskrevet i VVM-redegørelsen.
- Letbanens effekt på handelslivet vil blive vurderet på et overordnet niveau i forbindelse med VVM-redegørelsens kapitel om miljømæssigt afledte socioøkonomiske forhold.
- Cykelmedtagning, stationsindretning mm vil blive vurderet i forbindelse med den nærmere detaljering af projektet.
- Alle spørgsmål om ekspropriation og erstatning vil blive håndteret af Ekspropriationskommissionen efter gældende retningslinjer.

det sagen vedlagte notat af 16. oktober 2014 (bilag).

Endvidere er sagen vedlagt notat af 30. oktober 2014 vedrørende "fravalgte alternativer" (bilag). På baggrund af det foreliggende høringsmateriale vurderer forvaltningen, at oversigten over de væsentligste alternativer - og herunder en BRT-løsning - opfylder minimumskravene hertil.

VVM-redegørelsen for letbaneprojektet er nu under udarbejdelse. Et udkast hertil forventes sendt i høring i kommunerne og regionen i februar - marts 2015. Den egentlige offentlige høring af VVM-redegørelsen ventes afholdt inden sommerferien 2015.

Økonomiske konsekvenser

VVM-processen gennemføres inden for de afsatte rammer.

I forbindelse med høringen af VVM-redegørelsen i februar - marts 2015 skal parterne tage stilling til eventuelle tilkøb til letbaneprojektet. Økonomien for tilkøbsønsker afdækkes p.t. af letbaneselskabet.

Beslutningskompetence

Økonomiudvalget.

Indstilling

Forvaltningen foreslår, at sagen tages til efterretning.

Økonomiudvalget den 13. november 2014

Taget til efterretning.

Fraværende: Anne Jeremiassen og Henrik Brade Johansen.

I stedet for Jan Kaspersen deltog Jens Timmermann.

Bilagsfortegnelse

1. Ring 3 letbane VVM -Hvidbog efter første offentlighedsfase
2. Notat om hvidbog for VVM-forhøring
3. Høringssvar Lyngby-Taarbæk
4. Notat af 30-10-14 om fravalgte alternativer
5. Protokollat KMB 2014-05-27 sag 11

11. Etablering af vej, støjværn og sti i området Kanalvej, Nærumbanen, Lyngvang, Bækkevang mv.

Sagsfremstilling

I forbindelse med vedtagelse af lokalplan 235 og salget af Kanalvejsgrunden er det besluttet at omlægge Kanalvej på strækningen mellem Toftebæksvej og Klampenborgvej for at skabe adgang til p-kælder på Kanalvejsgrunden og samtidig skabe et mere attraktivt byrum med bedre mulighed for "bløde" trafikanters færdsel på tværs af området.

Forvaltningen peger derfor på, at der udarbejdes skitseprojekt, detailprojekt og udbudsmateriale af vejændringen.

Idet der vil være tale om byggearbejde i området også i nogle år fremover, forventes det, at vejen ombygges i flere etaper, samt at vejen først færdiggøres ved byggearbejdernes afslutning. For at sikre en sammenhæng i byrumsarealerne på såvel vejareal som park mv., foreslås projekteringen imidlertid foretaget i sin helhed allerede på nuværende tidspunkt. Dette sker også for at muliggøre ibrugtagning af dele af p-kælder på Kanalvejsgrunden senest ved ibrugtagning af kontorbyggeri, pt. under opførelse på ejendommen.

Forvaltningen forventer, at der bruges ca. 1 mio. kr. til udarbejdelse af skitseprojekt, detailprojekt og udbudsmateriale. Der er på kommunalbestyrelsens møde den 19. december 2013 sket frigivelse af midler, jf. den sagen vedlagte protokoludskrift (bilag).

Skitseprojekt vil efterfølgende blive forelagt udvalget sammen med estimat vedrørende økonomi til anlæg af vej.

Ligeledes i forbindelse med vedtagelsen af lokalplan 235 og salget af Kanalvejsgrunden blev der fastlagt en mulighed for etablering af en stiforbindelse mellem Kanalvej og Ermelundstien for at forbedre adgangen fra Kanalvej/Lyngby Centrum til Ermelundsstien og områderne nord for. I forbindelse med planlægning af støjværn, finder forvaltningen således, at det kan være hensigtsmæssigt samtidigt at afgøre, om muligheden for at etablere en stiforbindelse skal søges afklaret eller realiseret på nuværende tidspunkt.

Beboere fra Lyngvang har tidligere tilkendegivet, at de ikke ønsker en sådan forbindelse etableret.

Forvaltningen peger derfor på, at der anvendes ca. kr. 100.000 til nærmere beskrivelse/planlægning af evt. stiforbindelse under banen, således at denne kan medtages i høring i området. Der er tidligere (19.12.2013) sket frigivelse af midler.

Forslag vedrørende stitunnel vil efterfølgende blive forelagt udvalget.

I forbindelse med vedtagelsen af lokalplan 235 og salget af Kanalvejsgrunden blev det samtidig besluttet, at en del af salgsprovenuet skulle afsættes til etablering af støjskærm nord for lokalbanen. 2 forskellige principper for etableringen blev diskuteret. En placering på baneterræn eller en placering mellem Ermelundsstien og den nordliggende boligbebyggelse (Lyngvang og Bækkevang), jf. de sagen vedlagte principillustrationer og notat herom fra lokalplansagen (bilag).

Beboere fra Lyngvang har efterfølgende oplyst, at de ønsker støjskærm placeret på baneterræn.

Der skal fastlægges placering af støjskærm, skærm skal projekteres, udførelsen skal i udbud og skærmen skal etableres.

Forvaltningen foreslår derfor, at planlægning, projektering og etablering af støjskærmen indenfor rammen af de tidligere fastsatte 3 mio. kr. igangsættes.

I forbindelse med planlægning af støjskærmen vil forvaltningen undersøge muligheden for at etablere støjskærm på baneterræn (kræver aftale med Nærumbanen), ligesom der vil blive foretaget en høring i området. Det vurderes, at etablering af støjskærm ikke er lokalplanpligtigt.

Forslag til endelig placering af støjskærmen vil blive forelagt udvalget, inden udbud af anlægsopgaven.

Økonomiske konsekvenser

Projektering og dele af udbud af ændring af Kanalvej finansieres af de afsatte midler til byggemodningsomkostninger i forbindelse med salg af Kanalvejsgrunden - omkostning ca. 1 mio. kr.

Planlægning mv. af støjskærm finansieres af de afsatte midler i forbindelse med salg af Kanalvejsgrunden. Der er samlet afsat 3 mill. kr. i budget 2014 og 2015, og det søges afklaret "hvor meget" støjskærm der kan fås for de afsatte midler.

Afklaring/planlægning af stiforbindelse finansieres af de afsatte midler til byggemodningsomkostninger i forbindelse med salg af Kanalvejsgrunden. Omkostning ca. 100.000 kr.

Der er samlet afsat 29,5 mio. kr., jf. foran, og sket frigivelse af midler.

De tre beskrevne aktiviteter vil således kunne iværksættes inden for den samlede økonomiske ramme på 29,5 mio. kr.

Beslutningskompetence
Kommunalbestyrelsen.

Indstilling
Forvaltningen foreslår, at

1. projektering og dele af udbud af omlægning af Kanalvej igangsættes
2. afklaring/planlægning af stiforbindelse samt underføring sker
3. planlægning og etablering af støjskærm igangsættes.

Økonomiudvalget den 13. november 2014
Ad 1-3 anbefales.

Fraværende: Anne Jeremiassen og Henrik Brade Johansen.
I stedet for Jan Kaspersen deltog Jens Timmermann.

Bilagsfortegnelse
1. Notat Støjforhold
2. LUKKET BILAG KMB protokollat KMB 19-12-2014 sag 23 LUKKET

12. Klima- og trafikindsatsen med børn som målgruppe

Sagsfremstilling

I forbindelse med Teknik- og Miljøudvalgets behandling af kommunens "CO₂-reduktionsplan 2014" den 1. april 2014, efterspurgte udvalget en status for og forslag til, hvordan forvaltningen fremadrettet kan arbejde med at inddrage børn i klima- og trafikindsatsen.

Denne sag er dels en status på de initiativer, forvaltningen har taget og planlægger at tage i 2014 for at inddrage børn som målgruppe og ambassadører i klima- og trafikindsatsen, dels et forslag til hvordan der fremadrettet kan arbejdes med denne målgruppe.

Det giver god mening at fokusere på børn som målgruppe i forhold til klima- og trafikindsatsen. Dels er børnene fremtidens forbrugere, dels kan de være gode klimaambassadører, for eksempel i forhold til deres forældre. Da initiativer på klima- og trafikområdet ofte har en afledt sundhedsmæssig effekt i form af motion, vil forvaltningen fremadrettet i højere grad søge inddrage sundhedsområdet i planlægningen af aktiviteterne.

Som en del af CO₂-reduktionsplanen og for at fremme trafiksikkerhed blandt børn, er der i 2014 iværksat en række initiativer og kampagner, der har haft til formål at involvere børn og unge i klima- og trafikindsatsen. En nærmere opgørelse for aktiviteterne i 2014 kan ses i notatet "Status på gennemførte og planlagte initiativer i 2014/2015" (bilag).

I 2014/2015 implementeres imidlertid den nye skolereform, og den forventes at have højeste prioritet på skolerne. Forvaltningen vil derfor ikke introducere nye klima- og trafik kampagner og materialer, som skolerne skal forholde sig til i 2015, men fokusere på en række "nemme" tilbud, som skolerne kan vælge at gøre brug af. Disse vil indgå i CO₂-reduktionsplanen for 2015, og fremgår nedenfor med specifikation af finansiering.

To kampagner finansieret af Klima- og Varmeplanskontoen:

- ı "Bevæg dig til skole" og
- ı "Grønt Flag - Grøn Skole"

Fire skolefinansierede kampagner (finansieret f.eks. i form af bl.a. lærertid):

- | Gåbus
- | 6. klassens cyklistprøve
- | Energidage i tivoli
- | Fokus på affald og energi - besøg Vestforbrænding

Samt evt. trafikikkerhedskampagnerne:

- | Skolestart
- | Lys på Ludvig
- | Bilfri skole
- | Ad hoc trafik kampagner, f.eks. hastighedskampagner

Trafikkerhedskampagnerne indgår i Trafikkerhedsplanen 2012-2015, hvor der på nuværende tidspunkt ikke er afsat midler . Kampagnerne er tidligere blevet finansieret af anlægsbevilling fra 2008 til "Særlig uheldsbekæmpelse - konsulent og kampagner". Anlægsbevillingen er nu opbrugt. Hvis disse og andre trafikikkerhedskampagner skal fortsætte, er det nødvendigt at bevilge midler hertil. Det foreslås derfor, at forventet overskud på 100.000 kr. på trafikområdet i budget 2014 overføres til budget 2015 til finansiering af trafikikkerhedskampagner, samt at der i forbindelse med budgetforhandlinger for 2016 drøftes en permanent driftsbevilling på 100.000 kr. om året.

Herudover vil forvaltningen i løbet af 2015 forberede en større adfærdregulerende energisparekampagne til gennemførelse i 2016. Denne vil være finansieret af klima- og varmeplanskontoen og enten være målrettet skolerne og deres energiforbrug, eller være rettet mod børnene som ambassadører for børnefamilierne med et mål om at sætte fokus på energiforbruget i hjemmene via information til børnene.

Økonomiske konsekvenser

100.000 kr. i 2015 finansieret via forventet mindreforbrug på trafik området i budget 2014, forudsat at der er et mindreforbrug.

Der udestår afklaring og anbefaling for finansiering af permanent driftsbevilling på 100.000 kr./året fra år 2016 og fremover .

Beslutningskompetence

Kommunalbestyrelsen.

Indstilling

Forvaltningen foreslår, at

1. status på initiativerne for 2014 tages til efterretning,
2. forslag til initiativer i 2015 lægges til grund for den videre planlægning af de klima- og trafikrelaterede aktiviteter,
3. forudsat, at der er et mindreforbrug på trafikområdet, overføres forventet

overskud på 100.000 kr. i budget 2014 til budget 2015 til finansiering af trafikssikkerhedskampagner i 2015,

4. finansiering af kampagner for trafikssikkerhed fra 2016 og frem oversendes til næstkommende års budget (2016-19).

Teknik- og Miljøudvalget den 4. november 2014

Ad 1. Godkendt.

Ad 2. Godkendt.

Ad 3. Anbefalet.

Ad 4. Anbefalet.

Søren P. Rasmussen (V) var fraværende. I stedet deltog Jakob Engel-Schmidt (V).
Simon Pihl Sørensen (A) var fraværende.

Økonomiudvalget den 13. november 2014

Ad 3 Anbefales.

Ad 4 Godkendt.

Fraværende: Anne Jeremiassen og Henrik Brade Johansen.

I stedet for Jan Kaspersen deltog Jens Timmermann.

Bilagsfortegnelse

1. Status for aktiviteter under klima- og trafikindsatsen med børn som målgruppe

13. Nedlæggelse af betalt parkering

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen har med vedtagelse af budget 2015 besluttet at nedlægge betalt parkering fra den 1. januar 2015. Under ordningen "betalt parkering" hører dels forskellige licensordninger, der giver mulighed for daglig langtidsparkering, dels randzonerestriktioner, der favoriserer beboere på private fællesveje, så de med en randzonelicens frit kan parkere, mens alle andre har begrænset eller ingen ret til parkering.

Forvaltningen vurderer, at Kommunalbestyrelsens beslutning om ophævelse af betalt parkering primært relaterer sig til betaling for korttidsparkering i forbindelse med butiksbesøg og lignende, men ikke til den betaling, der relaterer sig til beboernes og de forretningsdrivendes mulighed for langtidsparkering på kommunale pladser og veje ved bolig og butik - ordninger som for størstedelens vedkommende er mere end 10 år gamle.

Allerede i februar 2002 blev der implementeret parkeringsmærkatordninger i Taarbæk og i det centrale Lyngby, for at sikre at beboere og forretningsdrivende i området havde mulighed for at parkere i længere tid end 2 timer på kommunale pladser og veje. I dag hedder disse ordninger blandt andet "beboerlicenser", og de giver mulighed for at parkere hele døgnet på udvalgte kommunale parkeringspladser. Disse ordninger er efterfølgende blevet udviklet, så der også kan erhverves forskellige periodekort, erhvervslicenser og værkstedslicenser, jf. oversigt over ordningerne (bilag). Forvaltningen vurderer, at ordningerne er hensigtsmæssige og et godt tilbud til kommunens borgere. Forvaltningen peger derfor på, at ordningerne videreføres. Om de fortsat skal være en del af det, som lovgivningsmæssigt hører under "betalt parkering" vil blive undersøgt nærmere og/eller om der på baggrund af dette skal ske en tilretning af ordningerne.

Randzoner med randzonerestriktioner blev indført som en følge af implementering af betalt parkering, idet forventningen var, at flere borgere ville søge at parkere deres biler gratis på private fællesveje. Med indførsel af randzoner kan borgere og virksomheder i et konkret område få randzonelicenser gratis. Det betyder, at de kan langtidsparkere i eget område, mens alle andre ikke må parkere/kun må parkere i et kortere tidsrum. Forvaltningen finder, at parkering uden for midtbyen kan være et problem, uanset om kommunen har betalt parkering eller ej. Forvaltningen var i gang med at iværksætte en høring om, hvorvidt der var flere private fællesveje, der ønskede at få randzonerestriktioner, men stoppede denne

proces som følge af drøftelserne i budgetforhandlingerne. Forvaltningen foreslår, at det undersøges om randzoner fortsat kan anvendes, selvom der ikke er betalt parkering, og såfremt dette er muligt, gennemfører den afbrudte høring om randzoner med henblik på en evt. ændring/udvidelse af disse.

Økonomiske konsekvenser

Det vurderes, at indtægter fra licenser ligger i størrelsesordenen 100.000 kr., og at dette vil finansiere it-systemunderstøttelse af selvbetjeningsløsninger samt personalemæssige ressourcer til drift af ordningen.

I budgetforhandlingerne er der herudover afsat 150.000 kr. til nedlæggelse af betalt parkering. Midlerne vil skulle anvendes til nedtagning af automater, frakobling af strøm, udskiftning af skiltning, afkobling af systemer mv.

Beslutningskompetence

Kommunalbestyrelsen.

Indstilling

Forvaltningen foreslår, at

1. licensordninger til langtidsparkering fastholdes,
2. randzoner opretholdes, hvis det er lovgivningsmæssigt muligt, og at der igangsættes den tidligere annoncerede høring heraf.

Teknik- og Miljøudvalget den 4. november 2014

Ad 1. Anbefalet

Ad 2. Anbefalet.

Søren P. Rasmussen (V) var fraværende. I stedet deltog Jakob Engel-Schmidt (V).
Simon Pihl Sørensen (A) var fraværende.

Økonomiudvalget den 13. november 2014

Anbefales.

Fraværende: Anne Jeremiassen og Henrik Brade Johansen.

I stedet for Jan Kaspersen deltog Jens Timmermann.

Bilagsfortegnelse

1. Oversigt over mærkater og licenser

14. Status for LAR-projekterne i Lyngby-Taarbæk Kommune

Sagsfremstilling

Lokal Afledning af Regnvand (LAR) er en væsentlig metode i klimatilpasningen til at reducere overbelastning af kloakkerne ved fremtidens større regnmængder og på den måde sikre borgerne og samfundet mod udgifter ved oversvømmelser. Spildevandsselskabet Lyngby-Taarbæk Forsyning – koncernen (herefter Forsyningen) har planlagt flere LAR-projekter i kommunen både alene og i samarbejde med Lyngby-Taarbæk Kommune (herefter Kommunen) eller private aktører. I vedlagte notat (bilag) er givet en oversigt over status for de igangværende projekter, Sorgenfrigård Syd, Sorgenfrigård Nord, Bondebyen, Virumparken og Agervang samt forvaltningens håndtering af projekternes videre forløb. Status for Fæstningskanalen er forelagt Kommunalbestyrelsen den 25. september 2014 og behandles ikke i denne orientering.

Projekternes overordnede indhold og forvaltningens håndtering af den videre proces er kort ridset op her for hvert projekt:

Sorgenfrigaard Syd

Ideen er at etablere et åbent regnvandsbassin i Badeparken til forsinkelse af regnvand fra den sydlige del af Stadion. Desuden nedsives en del af vejvandet i vejbede i Lundtoftevej og resten ledes til et nyt åbent forsinkelsesbassin ved Slotsvænget.

Projektet forelægges politisk, når sagen er fuldt belyst, og der er udarbejdet et udkast til aftale om drift- og vedligeholdelse, formentlig til møderne i december 2014 eller januar 2015.

Sorgenfrigård Nord (medfinansieringsprojekt)

Ideen er at tilbageholde og nedsive regnvandet på Stadion. Derudover ledes regnvandet på vejene til nedsivning i vejbede. Det planlægges, hvilke ruter regnvandet kan følge på veje og stier ved skybrud, såkaldte "skybrudsveje" til et bassin på Lykkens Gave og videre ud i Mølleåen.

Forvaltningen peger på, at der afholdes borgermøde med interessenterne, forventeligt i slutningen af 2014. Dispositionsforslag med revideret budget forelægges formentlig til møderne i december 2014 eller januar 2015.

Bondebyen (medfinansieringsprojekt)

Ideen er at reducere belastningen af kloaksystemet i Bondebyen nord for Peter Lundsvej. Veivand, og mulioavis taqvand, ledes til et genetableret oadekær, som

fungerer som regnvandsbassin. Ved kraftig regn og skybrud ledes vandet til nedsivning samt ad skybrudsveje mod Mølleåen.

Forvaltningen peger på, at der afholdes borgermøde med interessenterne, forventeligt i slutningen af 2014, og at dispositionsforslag med revideret budget forelægges politisk, formentlig til møderne i december 2014 eller januar 2015

Virumparken

Ideen er at aflaste kloaksystemet rundt om Virumparken ved at nedsive vejvand i vejbede og lede vejvand til forsinkelse og nedsivning i Virumparken.

Forvaltningen peger på, at projektet forelægges politisk, når sagen er fuldt belyst, og der er udarbejdet et udkast til aftale om drift- og vedligeholdelse, formentlig til møderne primo 2015.

Agervang og tørt bassin i Ermelundskilen

Ideen er at løse kapacitetsproblemer i fælleskloakken i området omkring Agervang og Kornagervej. Vand fra tage og veje afkobles fra kloakken og afledes overfladisk langs vejene til et bassin i Ermelundskilen, hvor det forsinkes og renses gennem filtermuld i grøfter og bassiner, inden det ledes til kloakken.

Forvaltningen tager administrativ beslutning om projektets videre forløb.

Projekternes anlæg og drift finansieres som udgangspunkt af Forsyningen gennem spildevandstaksterne.

Der skal indgås aftaler mellem Kommunen og Forsyningen om drift og vedligeholdelse af anlæg, som lægges på kommunal jord og i kommunale veje for at sikre, at kommunen ikke står med denne udgift. Det skal ligeledes afklares, om der i projekterne kan være en udgift for Kommunen. Dette kan være, når Kommunen har en interesse i, at der i forbindelse med et LAR-anlæg opstilles anlæg, som ligger ud over det, som Forsyningen retteligt kan finansiere gennem spildevandstaksterne.

Sagen forelægges Teknik- og Miljøudvalget med henblik på behandling af drift og vedligeholdelse af projekterne samt miljømæssige og trafikale konsekvenser, samt Byplanudvalget for så vidt angår de planmæssige konsekvenser. Sagen oversendes herefter til Økonomiudvalget.

Økonomiske konsekvenser

Konsekvensen af, at projekterne Sorgenfrigård Nord og Bondebyen etableres som " medfinansieringsprojekter " , har været en aftale om kommunal deltagelse i form af et projektejerskab , jf. Kommunalbestyrelsens beslutning den 5. september 2013 jf. protokol heraf (bilag). Frem til udgangen af 2014, er der direkte låneadgang til disse fælles anlægskonstruktioner. Efter projektafslutning vil Forsyningen via det takstfinansierede område skulle tilbagebetale kommunen for sit udlæg. Det vil ske inkl. forretning og foregå lineært over en 25-årig periode. Der er således tale om en "0-løsning" for kommunen. Anlægsprojektet rummer også

kommunal kompensation for afledte administrative omkostninger.

Med projekterjrollen påtager kommunen sig risikoen for evt. fordyrelser, hvis disse måtte overskride de forventede omkostninger, der alt andet lige ville have været, hvis man havde valgt den traditionelle rørbaserede løsning istedet. Til anlægsopgaverne er der afsat et bruttoudgiftsbudget på 23,95 mio. kr. - fordelt med henholdsvis 15,73 mio. kr. vedr. Sorgenfrigård Nord og 8,22 mio. kr. vedr. Bondebyen. Beløbene strækker sig over en flerårig periode og har været tidsplanforskuet nogle gange. Der udestår p.t. justeringsbehov dels grundet yderligere tidsplanforskyldninger, dels grundet forventelige beløbsrammejusteringer for de to projekter. Dette adresseres på udvalgssag i december 2014 eller januar 2015, når oplæg til reviderede dispositionsforslag ligger klar. Se i øvrigt ovennævnte notat, hvor medfinansieringsprojekterne også er beskrevet.

Der er der desuden afsat 88.000 kr. årligt til drift (herudover kan der være øgede udgifter til vinterbekæmpelse, som ikke p.t. indgår) af LAR-anlæg i Sorgenfrigård Nord, Bondebyen og Virumparken. Budgetlægningen er udgiftsneutral for kommunen, idet Forsyningen årligt kompenserer for kommunens udlæg i den henseende. (Der er derfor tilsvarende budgetlagt en forventet indtægt). Budgetlægningen i driftsregi er samstemt anlæggenes forventede levetid på 50 år. Forsinkelser på anlægssiden medfører tilsvarende årrækkeforskydninger på driftssiden.

Beslutningskompetence
Økonomiudvalget.

Indstilling

Forvaltningen foreslår at:

1. orienteringen tages til efterretning, idet forvaltningen arbejder videre med projekterne i dialog med Forsyningen som skitseret
2. forvaltningen arrangerer dialogmøder med borgerne om medfinansieringsprojekterne, forventeligt ultimo 2014.

Teknik- og Miljøudvalget den 4. november 2014

1. Anbefalet.
2. Anbefalet.

Søren P. Rasmussen (V) var fraværende. I stedet deltog Jakob Engel-Schmidt (V).
Simon Pihl Sørensen (A) var fraværende.

Byplanudvalget den 5. november 2014

Ad 1. Anbefalet

Ad 2. Anbefalet.

Økonomiudvalget den 13. november 2014

Ad. 1 Taget til efterretning.

Ad. 2 Godkendt.

Fraværende: Anne Jeremiassen og Henrik Brade Johansen.

I stedet for Jan Kaspersen deltog Jens Timmermann.

Bilagsfortegnelse

1. LAR forelæggelse af status

2. KMB LAR 05092013

15. Digital strategi og handleplan

Sagsfremstilling

Børne- og Ungdomsudvalget ønskede i 2012 en samlet og sammenhængende digital strategi og handleplan for det samlede område. Strategien blev forelagt udvalget i maj 2013 og sendt i høring. På udvalgsrådet 10. oktober 2013 blev det besluttet, at den endelige godkendelse af strategien skulle ske sammen med handleplanen. Forslag til digital handleplan for 0-18 års området blev forelagt Børne- og Ungdomsudvalget 8. maj 2014. Finansieringen af handleplanen var i forslaget baseret på opsparing fra og omprioritering af eksisterende centrale og decentrale konti samt en andel af ressourcerne til gennemførelse af folkeskolereformen. På Økonomiudvalgets møde d. 19. juni besluttedes at anvende hele puljen til gennemførelse af folkeskolereformen til modernisering af faglokaler. Herefter udarbejdede forvaltningen en ny finansieringsmodel, hvor de manglende 6 mio. kr. indgik som budgetønske. De 6 mio. kr. fordelte sig med 4,0 mio. kr. i 2015 og 2,0 mio. i 2016.

På udvalgsrådet 21. august 2014 besluttede Børne- og Ungdomsudvalget at tage høringssvar fra skolebestyrelser m.fl. til efterretning og oversendte handleplanens manglende finansiering på 6. mio. kr. til budgetforhandlingerne.

Budgetaftalen indeholdt ikke budgetmidler til den digitale handleplan, men hensigtserklæring om "*At der arbejdes videre med den fremlagte it strategi og handleplan i Børne- og Ungdomsudvalget med henblik på prioritering af de forskellige initiativer inden for de eksisterende budgetrammer. Børne- og Ungdomsudvalget følger op en gang årligt med henblik på justering, prioritering og finansiering af handleplanen – og sikring af fortsat fremdrift i overensstemmelse med de politiske beslutninger*".

Med 2. anslået regnskab overførtes opsparede midler fra 2013 svarende til 3,0 mio. kr. til at indgå i finansieringen i 2015. Samlet set mangler der således finansiering svarende til 1. mio. kr. i 2015 og 2 mio. kr. i 2016 i forhold til at gennemføre den oprindelige strategi og handleplan. På den baggrund har forvaltningen udarbejdet forslag til revideret digital strategi (bilag) og handleplan (bilag). Forvaltningens forslag til ændringer består i tre dele.

1) "Initiativ 1- digital platform til understøttelse af læring" tages ud af handleplanen.

Det er endnu er uafklaret, hvorledes den nationale brugerportal for folkeskolen vil

kunne understøtte initiativet, hvornår portalen vil kunne tages i anvendelse og hvordan finansieringen vil blive. Desuden er det endnu uafklaret, hvorledes projektet "Synlig læring", vil påvirke dette initiativ. Forvaltningen vil fremsætte særskilt forslag, når ovenstående er afklaret.

2) "Initiativ 11- flere digitale arbejdspladser til brug i undervisningen" nedjusteres med 1,3 mio. kr.

For at nå målet med en enhed pr. to elever i skolerne vil CUP i samarbejde med CBD "forlænge" levetiden af eksisterende udstyr fra 5 til 6-7 år (mere RAM og hurtig harddisk), i stedet for at udfase enhederne efter fem års brug.

3) "Initiativ 14 - opdatering af trådløst net i dagtilbud og fritidstilbud" nedjusteres med 0,3 mio. kr.

Den begrænsede nedjustering er foretaget for at balancere den decentrale medfinansiering på tværs af budgetårene.

Økonomiske konsekvenser

Udgifter til drift og anlæg samt finansieringen fremgår af særskilt fremstilling (bilag).

Overordnet set foreslås det, at handleplanens finansiering tilvejebringes som vist herunder:

Beløb i 1000 kr.	2015	2016	2017	2018	2019
CUP centrale konti	7.650	3.600	3.200	1.000	3.250
CUP decentrale konti	2.800	2.800	1.500	1.500	1.500
Center for borgerservice og digitalisering	300	400	400	400	400
I alt	10.750	6.800	5.100	2.900	5.150

Beslutningskompetence

Kommunalbestyrelsen.

Indstilling

Forvaltningen foreslår at:

1. Den digitale strategi vedtages
2. Den digitale handleplan vedtages med de foreslåede ændringer
3. Børne- og Ungdomsudvalget drøfter status for implementering af handleplanen en gang årligt i juni måned.

Børne- og Ungdomsudvalget 6. november 2014

Ad. 1 Anbefalet

Ad. 2 Anbefalet

Ad. 3 Godkendt

Anne Jeremiassen (I) var fraværende.

Økonomiudvalget den 13. november 2014

Ad. 1-2 anbefales.

Fraværende: Anne Jeremiassen og Henrik Brade Johansen.

I stedet for Jan Kaspersen deltog Jens Timmermann.

Bilagsfortegnelse

1. Revideret forslag til digital strategi
2. Handleplan digitalisering børne- og ungdomsområdet
3. Oversigt finansiering og investering digital strategi

16. Borgerrådgers årsberetning 2013-14

Sagsfremstilling

Borgerrådgiveren præsenterer sin beretning for 2013-2014 i tilknytning til kommunalbestyrelsesmødet den 20. november 2014.

I 2013 blev årsberetningen for 2012-2013 præsenteret for Kommunalbestyrelsen forud for mødet den 31. oktober 2013. Økonomiudvalget behandlede beretningen den 12. december 2013, og direktionens plan for opfølgning blev behandlet af Kommunalbestyrelsen den 19. december 2013.

Med nærværende sag drøfter Økonomiudvalget rammerne for den politiske behandling af borgerrådgers rapport samt proces for forvaltningens behandling af rapporten, idet forvaltningen konkret peger på, at forvaltningens plan for opfølgning drøftes på økonomiudvalgets møde den 11. december 2014 forud for kommunalbestyrelsens behandling af beretningen den 20. november 2014.

Økonomiske konsekvenser

Opgaven løses inden for rammen.

Beslutningskompetence

Økonomiudvalget.

Indstilling

Forvaltningen foreslår, at forvaltningens plan for opfølgning drøftes den 11. december 2014 i Økonomiudvalget og at Kommunalbestyrelsen behandler beretningen den 20. november 2014.

Økonomiudvalget den 13. november 2014

Forvaltningens plan blev drøftet.

Godkendt at behandle beretningen i Kommunalbestyrelsen den 20. november 2014.

Fraværende: Anne Jeremiassen og Henrik Brade Johansen.

I stedet for Jan Kaspersen deltog Jens Timmermann.

17. Anmodning om optagelse af sag på dagsordenen om Indeklima og m² i skoler og daginstitutioner

Søren P. Rasmussen har i e-mail af 6. november 2014 anmodet om, at der som punkt på dagsordenen optages sag med følgende tekst:

"V, LA og B ønsker følgende sag på det næste ØK.

Indeklima og m² i skoler og daginstitutioner

Et godt indeklima og antal af m² pr barn er af stor betydning, det er tydeligt med den seneste undersøgelse af indeklima på de danske folkeskoler . V, LA og B ønsker at kommunen sammen med DTU undersøger hvordan det står til med indeklimaet, herunder støjniveauet på kommunens skoler og daginstitutioner og skaber et overblik over antallet af m² pr barn de enkelte steder. Flere af vores skoler og daginstitutioner er ældre og uden mekanisk ventilation.

Et godt indeklima og plads øger indlæringen og sikre at man føler sig godt tilpas i en længere skoledag."

Økonomiudvalget den 13. november 2014

Drøftet.

Temaet indgår i den allerede igangsatte arealoptimeringsundersøgelse.

Fraværende: Anne Jeremiassen og Henrik Brade Johansen.

I stedet for Jan Kaspersen deltog Jens Timmermann.

18. Meddelelser

1. Udmeldinger på det specialiserede socialområde

Socialstyrelsen har i henhold til lov om social service § 13b, stk. 2 fremsendt det sagen vedlagte materiale (bilag) vedr. to "centrale udmeldinger" for henholdsvis voksne med kompleks erhvervet hjerneskade og børn og unge med alvorlig synsnedsættelse. De centrale udmeldinger danner grundlag for Socialstyrelsens dialog med kommunalbestyrelserne og mellem kommunalbestyrelserne og regionerne for at understøtte den nødvendige koordination og planlægning på tværs af kommuner og regioner. Formålet er at sikre det nødvendige udbud af tilbud og en videreudvikling af den højt specialiserede indsats til målgrupperne omfattet af udmeldingerne. Kommunalbestyrelserne og regionsrådet skal i hver region behandle de centrale udmeldinger i det eksisterende rammeaftalesamarbejde og afrapportere til Socialstyrelsen i forbindelse med indgåelse af udviklingsstrategien. Afrapporteringen på disse to første udmeldinger skal ske senest den 1. marts 2016, da der denne første gang er fastsat længere tid til behandling af de centrale udmeldinger.

2. Henvendelse fra KL vedr. flygtningesituationen

KL har sendt den sagen vedlagte skr. af 1. november 2014 (bilag) under overskriften "Information om flygtningesituationen ". KL oplyser, at emnet kort blev nævnt på repræsentantskabsmøde den 23. oktober 2014 og efterfølgende drøftet emnet i KL's bestyrelse ud fra konsekvenserne for kommunerne. Det oplyses, at Udlændingestyrelsen de seneste måneder har forhøjet sit skøn for antallet af asylansøgere både i 2014 og i 2015. Samtidig har regeringen bebudet lovforslag om, at syrere, der udgør langt den største gruppe, i første omgang skal have midlertidig opholdstilladelse på ét år og ikke permanent ophold. Imidlertid er det endnu meget usikkert, hvordan antallet af asylansøgere vil udvikle sig og derfor også usikkert, hvordan dette vil påvirke størrelsen af de kvoter, der bestemmer hvor mange flygtninge, der skal modtages og boligplaceres i den enkelte kommune.

Det anføres, at det imidlertid ikke kan udelukkes, at der vil ske en 3-4-dobling af det antal, kommunerne skal modtage næste år. Bestyrelsen mener derfor, at det er afgørende, at kommunerne og regeringen sammen forholder sig til, hvordan opgaven skal løses, såfremt antallet af flygtninge forhøjes markant. Der tænkes i den forbindelse især på forhold såsom kapaciteten for boligplacering og kapaciteten i den indsats, der skal tilrettelægges, samt finansieringen. En 3-4-dobling af antallet af flygtninge kalder efter bestyrelsens opfattelse af

kapacitetsmæssige årsager på nye tilbud og en ekstraordinær indsats, ligesom det f.eks. skete i forbindelse med modtagelsen af bosniere i begyndelsen af 1990'erne.

Bestyrelsen har derfor bl.a. besluttet, at KL skal arbejde for større lokalt råderum i programindsatsen for syrere med midlertidigt ophold. Der er behov for flere handlemuligheder, så kommunerne kan løfte den ekstraordinære opgave, ligesom der er behov for en afklaring af en målsætning om, at staten dækker kommunernes samlede udgifter efter integrationsloven til flygtninge og familiesammenførte de første tre år.

Det oplyses, at KL er i færd med at føre dialog med forskellige ministre om disse emner, og at KL også taler med kommuner om forslag, der kan øge tilbudsviften og kommunernes handlemuligheder.

KL opfordrer på den baggrund kommunerne til at sende forslag til KL, hvis man konkret i den enkelte kommune oplever barrierer for løsninger, der bør være en del af kommunernes handlemuligheder. Bestyrelsen vil på den baggrund tage stilling til forslag, der kan drøftes med regeringen med henblik på at udvide kommunernes handlemuligheder - f.eks. forslag om at supplere integrationsprogrammet med indsatser, hvor ressourcestærke flygtninge frivilligt indgår i de familieorienterede indsatser bl.a. overfor børnene; forslag om større fleksibilitet i forhold til anvendelse af almene boliger og tomme ældreboliger, herunder også fritagelse fra deponeringskrav i forbindelse med leje af boliger; samt forslag om et stærkere samarbejde med frivillige og civilsamfundet.

På baggrund af regeringens beslutning om midlertidigt ophold på et år skal det også drøftes med regeringen, om integrationsprogrammet kan og bør tilrettelægges med bredere rammer og mere varierede tilbud, såfremt sådan indsats skal styrke flygtninges mulighed for at vende tilbage til Syrien.

Økonomiudvalget den 13. november 2014

Taget til efterretning.

Fraværende: Anne Jeremiassen og Henrik Brade Johansen.

I stedet for Jan Kaspersen deltog Jens Timmermann.

Bilagsfortegnelse

1. Følgebrev til centrale udmeldinger
2. Central udmelding for voksne med kompleks erhvervet hjerneskade
3. Den centrale udmelding for voksne med kompleks erhvervet hjerneskade
4. Vejledende afrapporteringsskabelon til den centrale udmelding for voksne med erhvervet hjerneskade
5. Central udmelding børn og unge med alvorlig synsnedsettelse
6. Til den centrale udmelding for børn og unge med alvorlig synsnedsettelse
7. Vejledende afrapporteringsskabelon til den centrale udmelding for børn og unge

med alvorlig synsnedsættelse

8. Borgmesterbrev om flygtningesituationen

N O T A T

Om

Status for budgetaftalen 2014-17 – ultimo september

Det fremgår af budgetaftalen 2014-17, at der i tilknytning til de 3 årlige centrale budgetopfølgninger i løbet af 2014 (1. kvartal, halvårsregnskab og 3. kvartal) følges op på budgetaftalen.

I dette notat – med tilhørende bilagsoversigt – gives en kort status for implementeringen af budgetaftalen. Notatet indgår som bilag til 3. anslået regnskab ved Økonomiudvalgets møde den 13. november 2014.

Der er nu gået ca. 1 år siden indgåelsen af budgetaftalen 2014-17. Forvaltningen forudsætter, at behovet for efterfølgende opfølgning dækkes ind via den almindelige økonomiopfølgning i form af anslået regnskaber m.v. samt efter eventuelt behov i form af særskilt status til det relevante fagudvalg.

Overordnet status for budgetaftalen 2014-17

I de vedlagte skemaer over indholdet i budgetaftalen 2014-17 er givet en kort status for hvert initiativ. Det er i den forbindelse anført, om 1) implementeringen er afsluttet eller forløber efter planen (grøn), 2) fortsat er forsinket i forhold til tidsplanen eller der er usikkerhed i forhold til de økonomiske rationale (gul) eller 3) om budgetbeløbet ikke forventes indfriet (rød).

Stort set alle budgetaftalens initiativer er enten afsluttet eller forventes indfriet efter planen og er derfor markeret ”grøn”.

Det er dog besluttet i Økonomiudvalget den 18. september 2014, at etableringen af mikrobibliotek i Lundtofte Medborgerhus afventer afrapporteringen fra pilot-projektet vedrørende genopretnings- og moderniseringsbehovet i Lundtofte. De to punkter om mikrobiblioteker (drift og anlæg) er derfor markeret ”gul”.

Tidsmæssige forsinkelser

Derudover er der 2 initiativer, der er forsinkede i forhold til den oprindelige godkendte tidsplan for budgetimplementeringen. Disse er derfor sat i ”gul”.

Det gælder aftalepunktet om *supercykelstier*, hvor der i forbindelse med halvårsregnskabet er foretaget anlægsmæssige forskydninger (drift og anlæg), således at Ring 4-ruten forventes færdig i 2016, mens Allerødruen forventes færdig i 2017. Derudover er tilbuddet om psykiatri under *pulje til sundhed og forebyggelse* forsinket grundet organisationsændring samt revidering af det faglige indhold i tilbuddet. Social- og Sundhedsudvalget forelægges en sag herom i december 2014.

Som anført ved opfølgning ved 1. anslået regnskab og halvårsregnskabet har en række øvrige hensigtserklæringer/initiativer været forsinkede i forhold til den oprindeligt besluttede plan som besluttet i efteråret 2013 – og tidsplanen har været justeret i meddelelsessager. Alle er nu enten afsluttet eller er i proces i udvalget i overensstemmelse med tidsplanen som beskrevet i 1. anslået regnskab og halvårsregnskabet. Disse er derfor fortsat markeret ”grøn”, selvom de har været forsinkede i forhold til den oprindelige tidsplan.

Emne	Evt. supplerende beskrivelse	Fremdrift (år/måned)	Aktuel status	Pol eller adm projekt?	Oprindelig dato for pol/adm. behandling	Faktisk dato for 1. behandling	Beløb 2014	Beløb 2015	Beløb 2016	Beløb 2017
Punkt nr. 1 - 3. anslået regnskab 2014 - overført til vurdering Bilag 1 - Side 3 af 14										
Børne- og Ungeudvalget - Skoler										
Folkeskolereformen	Gennemførelse af folkeskolereform fra 1. august 2014	Afsluttet	Midlerne er indarbejdet. Den samlede økonomi er godkendt af KMB i marts 2014. Hertil kommer, at der ifm 1. anslået regnskab er afsat yderligere 1,4 mio. kr. (helårseffekt) til implementering af den nye klubstruktur, hvor klubberne bliver en del af skolernes organisation.	Politisk	Okt-13/feb-14	Leveret lobende	5.000	12.000	12.000	12.000
Medfinansiering fra staten		Afsluttet					-1.000	-1.000		
Ekstraordinær vedligeholdelse af skoler (loft)	Der er afsat midler til ekstraordinær vedligeholdelse af skolerne i 2014	Green	De afsatte midler er flyttet over til kommunale ejendomme og indgår i sagen om moderniserings- og genopretningsbehovet for en række kommunale ejendomme, herunder skoler, jf. bl.a. OK 14. maj. Sagen blev forelagt fagudvalgene til drøftelse i maj. Sagen er af OK i maj oversendt til budgetforhandlingerne. I budgetaftalen 2015-18 er der afsat yderligere 10 mio. kr. i 2015 og 30 mio. kr. i årene 2016 og 2017 med henblik på genopretning af vedligeholdelsesefterslæb - herunder på skolerne - jf. Basconanalysen. Anvendelsen indgår i forbindelse med den særskilte sag til OK om udmontningen af budgetaftalen 2015-18 om midler til ekstraordinær vedligeholdelse. Forventes forelagt december 2014.	Politisk	Primo 2014	8. maj 2014 (med.sag 3. april)	5.000			
Folkeskolereformen- fysiske rammer (anlæg)	Der skal foretages en opgradering af folkeskolernes fysiske rammer sfa de nye krav i folkeskolereformen.	Green	KMB har den 26. juni godkendt, at midlerne anvendes til faglokaler jf. forvaltningens notat herom. Det indgår heri, at der udarbejdes en nærmere analyse, af der skal danne grundlag for prioriteringen af de afsatte 2x4 mio. kr. mellem Hummeltofteskolen, Lundtofteskolen og Lindegårdsskolen. Ifm. 2. anslået regnskab er rådighedsbeløbet i 2014 periodiseret 4,0 mio. kr. til 2015. Det samlede budget for 2015 udgør herefter 8,0 mio. kr.	Politisk	Primo 2014	8. maj 2014 (med.sag 3. april)	4.000	4.000		
Hensigtsserklæring: Finansiering af inklusionsindsatsen på skoleområdet	Der udarbejdes forslag til tilpasning af finansieringsmodellen for inklusionsindsatsen	Green	Den 21. august 2014 er BUU forelagt en evaluering af den hidtidige anvendelse af inklusionspuljen. I den forbindelse er anvendelsen af inklusionspuljen justeret og udmontet for skoleåret 2014/15. BUU er i oktober forelagt et notat om status for inklusionsindsatsen. På udvalgets møde i november vil der supplerende være drøftelse af status og det videre arbejde med inklusionsstrategien.	Politisk	mar-14	8. maj 2014 (med.sag 3. april)				
Hensigtsserklæring: Mere økologi	Der udarbejdes oplæg til strategi for indførelse af økologiske fødevarer i LTK. I første omgang fokus på madvarer i skoler, borneinstitutioner samt i kommunens kantiner og cafeteria. Forankres i både BUU, SSU og OK	Afsluttet	Der er arbejdet med hensigtsserklæringen i en arbejdsgruppe med repræsentanter fra CSK, CUP, CTO og CAE. BUU besluttede 8. maj 2014, at udvalget forelægges et pilotprojekt i forhold til, hvordan økologi i højere grad kan indgå på skoleområdet. Integreres ifm. indfasning af Åben Skole.	Politisk	apr-14	8. maj 2014 (med.sag 3. april)				
Hensigtsserklæring: Internationalt spor på skolerne	Der arbejdes videre med muligheden for at få et internationalt spor som grundskoleforløb i LTK.	Afsluttet	Godkendt at et internationalt grundskoleforløb oprettes på Lyngby Private Skole med LTK som "fødselsjælper". Starter pr. august 2015. Tre medlemmer af BUU har ønsket særskilt sag i november om muligheder for internationale klasser på en eller flere af kommunens folkeskoler.	Politisk	mar-14	3. april 2014 (med.sag 13. marts)				
I alt							13.000	15.000	12.000	12.000

Emne	Evt. supplerende beskrivelse	Fremdrift	Aktuel status	Pol eller adm projekt?	Oprindelig dato for pol/adm.be handling	Faktisk dato for 1. behandling	Beløb 2014	Beløb 2015	Beløb 2016	Beløb 2017
Børne- og Ungeudvalget - Dagtilbud										
Støtte til børn med særlige behov på småbørnsområdet	Fokus er på den særligt tidlige indsats og omfatter gennemførelse af forældrekurser og anden støtte til børn med særlige behov. Det er på BUU i november aftalt, at der sigtes mod en ordning i regi af sundhedstjenesten. Opgaven forankres i CSK.	Afsluttet	Meddelelssesag i januar og februar om udskydelse. Er udmøntet i 3 indsatser: - forældrekurser til førstegangs fødende - tilbud til sårbare gravide - tilknytning af socialrådgiver Forældrekurser ophører pr. 1. januar, jf. budgetaftale 2015-18.	Politisk	nov-13	13. marts 2014 (med.sag 9. jan)	500	1.000	1.000	1.000
Hensigtserklæring: Mere økologi	Der udarbejdes oplæg til strategi for indførelse af økologiske fødevarer i LTK. I første omgang fokus på madvarer i skoler, børneinstitutioner samt i kommunens kantiner og cafeteria. Forankres i både BUU, SSU og ØK	Afsluttet	Der er arbejdet med hensigtserklæringen i en arbejdsgruppe med repræsentanter fra CSK, CUP, CTO og CAE. BUU vedtog 8. maj 2014, at næste gang der foretages udbud af frokostordning i dagtilbud indgår økologi som et kriterium.	Politisk	apr.-13	8. maj 2014 (med.sag 3. april)				
Hensigtserklæring: Modersmålsundervisning på småbørnsområdet.	Muligheden for at supplere sprogstimuleringsindsatsen på småbørnsområdet med modersmålsundervisning afdækkes nærmere.	Afsluttet	Forslag om en forsøgsordning i to dagtilbud til en skønnet udgift på 0,21 mio. kr. BUU besluttede i april mødet at udsætte sagen. Forslaget vedtaget på juni mødet og finansieres indenfor det eksisterende budget til sprogindsats på 0-6 års området.	Politisk	mar-14	3. april 2014				
I alt							500	1.000	1.000	1.000

Emne	Evt. supplerende beskrivelse	Fremdrift	Aktuel status	Pol eller adm projekt?	Oprindelig dato for pol/adm. behandling	Faktisk dato for 1. behandling	Beløb 2014	Beløb 2015	Beløb 2016	Beløb 2017
Punkt nr. 1 - 3. anslået regnskab 2014 - overordnet vurdering Bilag 1 - Side -5 af 14										
Kultur- og Fritidsudvalget										
Mikrobiblioteker og kultur	Der afsættes midler til drift af mikrobiblioteker samt loft af arrangementsrammen i Kulturhuset og Kulturfonden	Gul	Arrangementskontoen og Kulturfonden er loftet med i alt 0,4 mio. kr. For så vidt angår mikrobiblioteker er etableringsplan og placering godkendt i december 2013. Mikrobibliotek i Virumhallen er åbnet i maj 2014. Etablering af mikrobiblioteket i Lundtofte Medborgerhus afventer analysen af Lundtofteområdet. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne nedenfor.	Politisk	dec-13	5. dec 2013	600	600	600	600
Kvarterloft	Der afsættes en pulje til kvarterloft i Lundtofte. Skal ses i forlængelse af de boligsociale handleplaner.	Afsluttet	Midlerne udmontes ved at ansætte en boligsocial medarbejder i 2014-15. Ansættelse er sket pr. 1/4-2014. Som følge heraf indstilles i 2. anslået regnskab, at 150.000 kr. af de afsatte midler forskydes til 2016.	Politisk	feb-14	20. februar 2014	500	500		
Mikrobiblioteker (anlæg)	Der afsættes anlægsmidler til etablering af mikrobiblioteker i Lundtofte og Virum.	Gul	Mikrobiblioteket i Virumhallen er åbnet i maj 2014. Etablering af mikrobibliotek i Lundtofte Medborgerhus ser det ud til, at blive mere omfattende end forventet. Der er foreløbigt brugt 0,54 mio. kr. til etablering i Virum samt rådgivning og byggetilladelser i Lundtofte. Hertil kommer, at der er indgået aftale om levering af udstyr mm. i Lundtofte for 0,266 mio. kr. Aftalen søges tilbageført med færrest muligt omkostninger. Etableringen af et mikrobibliotek i i Lundtofte Medborgerhus afventer analysen af Lundtofteområdet, jf. ØK 18. september 2014	Politisk	dec-13	5. dec. 2013 og 13. marts 2014	1.000	0	0	0
Styrkelse af breddeidræt (anlæg)	Der afsættes anlægsmidler til styrkelse af breddeidrætten, herunder kunstgræsbaner. Muligheden for medfinansiering fra klubber og foreninger afdækkes.	Gron	Sag udsat i januar. I februar besluttet at omlægge grusbanen på Lyngby Stadion til kunststofbane. Licitation er sat i gang, herunder optioner på øvrige baner på Lyngby Stadion og i Virum. Resultatet er godkendt af KMB d. 26/6-2014 og der er i den forbindelse givet anlægsbevilling på 5 mio. kr. Det er endvidere besluttet, at afledte driftsudgifter på 105.000 kr. årligt indarbejdes i budgetgrundlaget for 2015-18.	Politisk	nov-13	9. januar 2014	5.000	0	0	0
Hensigtsserklæring: De grønne områder	Det afdækkes, hvordan de grønne områder kan gøres mere attraktive og invitere til ophold og bevægelse. Opgaven forankres i KFU, SSU og TMU.	Afsluttet	En arbejdsgruppe på tværs af CSK, CAE og CMP har udarbejdet et katalog med forslag til, hvordan nuværende arealer kan renoveres og nytænkes samt potentielle arealer kan gøres mere attraktive og inviterer til oget ophold og bevægelse. Efter anbefaling fra KFU og SSU har TMU i 9. september 2014 godkendt forvaltningens indstilling om at genneføre en renovering af træskulpturlegepladsen i Sophienholm Park og at udgiften afholdes fra det resterende beløb fra Sunhedsstier og Sundhedspladser.	Politisk	maj-14	21. august 2014 (med.sag 8. maj)				
I alt							7.100	1.100	600	600

Emne	Evt. supplerende beskrivelse	Fremdrift (trafiklys)	Aktuel status	Pol eller adm projekt?	Oprindelig dato for pol/adm.beh andling	Faktisk dato for 1. behandling	Beløb 2014	Beløb 2015	Beløb 2016	Beløb 2017
Punkt nr. 1 - 3. anslået regnskab 2014 - overordnet vurdering Bilag 1 - Side 6 af 14										
Social- og Sundhedsudvalget - Træning og Omsorg										
Løft af kørsel - ældre og handicappede	Der afsættes midler til at løfte kørselsordningerne på ældre- og handicapområdet.	Afsluttet	Udmøntet på fl. 4 områder: - kørsel til de 4 subakutte pladser (170.000 kr. i 2014) - øget kørsel til træningsaktiviteter (180.000 kr. i 2014) - udvidet kørsel efter servicelovens § 117 (200.000 kr. i 2014) - Flekstur med prøveperiode på 1 år (500.000 kr. i 2014)	Politisk	mar-14	12. marts 2014	1.000	1.000	1.000	1.000
Bedre hjemmehjælp	Der afsættes midler til bedre hjemmehjælp til ældre med særlige behov og borgere, som er psykisk sårbare.	Afsluttet	Udvillingssygeplejerske besluttet i november. Model for udmøntning besluttet i februar og (re)visitation tager udgangspunkt i nye kvalitetsstandarder på frit valg-området. Udviklingssygeplejerske er ansat.	Politisk	nov-13	6. november 2013 og 3. februar 2014	2.000	2.000	2.000	2.000
Pulje til løft af ældreområdet	Midlerne forudsættes anvendt til bla. en gennemgang af hjælpen på plejeområdet, et ledelsesmæssigt løft på plejecentre, aflastning af pårørende med demens og opgradering af madkvaliteten.	Afsluttet	Model for pårørende til demente og voucherordning drøftet i december. Model for øvrig udmøntning besluttet i februar. Ansættelse af diætist gennemført med opstart 1. oktober. Voucher-ordning udgår med budgetaftalen 2015-18.	Politisk	dec-13	4. december 2013 og 3. februar 2014	2.500	2.500	2.500	2.500
Voksenevløn - SOSU reduktion	Der foretages en tilpasning af voksenevløningerne på social- og sundhedsområdet, dog således at der fortsat er en mindre pulje til voksenevløn.	Afsluttet	SSU udskudt sag med tre modforslag. Indtil anden beslutning har SSU besluttet, at der ikke optages elever på voksenevløn, udover de der er omfattet af de overenskomstmæssige regler. Praksis implementeret efter januar-optag, hvorfor der estimeres med merudgifter. Udmøntning af pulje til voksenevløn til ikke overenskomstmæssigt berettigede er drøftet i forligskredsen. Puljen dækker merudgifter i 2014, som følge af at januarholdet er optaget efter de gamle regler. I forbindelse med 2. anslået regnskab er det besluttet, at puljen fra 2015 anvendes til modgående initiativer på SSUs område.	Politisk	dec-13	4. december 2013	-1.500	-3.000	-3.000	-3.000

<p>Velfærdsteknologi, tablets og el-cykler.</p> <p>Punkt nr. 1 - 3 Bilag 1 - Side 7 af 14</p>	<p>Indkøb af tablets og anden mobilteknologi samt el-cykler for at effektivisere indsatsen i hjemmeplejen og frigøre tid til samvær med ældre (2,0 mio.kr. i etablering og 0,5 mio.kr. i årlig drift fra 2015). Endvidere videreførelse af eksisterende projekter - herunder "epitalet" (1,5 mio.kr)</p>	<p>Afsluttet</p> <p>overordnet vurdering</p>	<p>Videreførelse af igangværende projekter besluttet i december. Pilotprojekt gennemført med god erfaringer i forhold til tablets. Udvalget forelagt sag herom på møde i september og besluttede at projektet skulle afgrænse sig til hjemmesygeplejen. Implementering af tablets til hjemmeplejen besluttet at skulle beskrives nærmere og køre i et selvstændigt regi. Hjemmepleje-projektet forudsættes at skulle finansieres via "Ældremilliarden" fra 2015.</p>	<p>Politisk</p>	<p>dec-13</p> <p>4. december 2013</p>	<p>3.500</p>	<p>500</p>	<p>500</p>	<p>500</p>
<p>Hjælp til selvhjælp</p>	<p>Der iværksættes "hjælp-til-selvhjælps-initiativer", herunder vedr. øjendrypning og strømpepåtagnin.</p>	<p>Afsluttet</p>	<p>Godkendt at tage 3 hjælpemidler i brug</p> <ul style="list-style-type: none"> - øjendrypning - strømpepåtagnin - påklædningspind. Status givet i april 	<p>Politisk</p>	<p>nov-13</p> <p>6. november 2013</p>	<p>-1.500</p>	<p>-2.000</p>	<p>-2.000</p>	<p>-2.000</p>
<p>Lokaler til frivillighed</p>	<p>Der afsættes midler til forbedring af rammerne for frivillighedscentrets lokaler. Sagen forankres i SSU.</p>	<p>Afsluttet</p>	<p>Drøftet første gang i december. Efter høring af KFU genfremlagt i december og i januar. I februar besluttet at Frivillighedscentret flytter til Rustenborgvej 2.</p>	<p>Politisk</p>	<p>dec-13</p> <p>4. december 2013</p>	<p>200</p>	<p>200</p>	<p>200</p>	<p>200</p>
<p>Hensigtsserklæring: Mulighed for selvtræning</p>	<p>Det tilstræbes, at der gives øget mulighed for selvtræning på plejehjemmene eller andre steder for kommunens ældre, ligesom genoptræningscentrets lokaler åbnes uden for normal åbningstid.</p>	<p>Afsaluttet</p>	<p>Der udarbejdes et udspil til implementering af initiativer. Udvalget forelagt sag vedr. mulighederne for etablering af selvtræning i juni. Rammerne for initiativet besluttet på udvalgets møde i september, idet det blev forudsat at udgifter hertil søges afholdt via "Ældremilliarden" i 2015. Forventet ibrugtagning inden sommerferien 2015.</p>	<p>Politisk</p>	<p>apr-14</p> <p>Juni 2014 (med.sag 2. april)</p>				
<p>Hensigtsserklæring: Mere økologi</p>	<p>Der udarbejdes oplæg til strategi for indførelse af økologiske fødevarer i LTK. I første omgang fokus på madvarer i skoler, børneinstitutioner samt i kommunens kantiner og cafeteria. Forankres i både BUU, SSU og ØK</p>	<p>Afsluttet</p>	<p>Der er arbejdet med hensigtsserklæringen i en arbejdsgruppe med repræsentanter fra CSK, CUP, CTO og CAE. Der er fremlagt en sag i maj om muligheder indenfor eksisterende økonomiske rammer. SUU har besluttet, at det i forbindelse med madudbuddet i 2015, undersøges, hvordan økologi kan indgå som kriterie.</p>	<p>Politisk</p>	<p>apr-14</p> <p>7. maj 2014 (med.sag 2. april)</p>				
<p>I alt</p>						<p>6.200</p>	<p>1.200</p>	<p>1.200</p>	<p>1.200</p>

Emne	Evt. supplerende beskrivelse	Fremdrift (trafiklys)	Aktuel status	Pol eller adm projekt?	Oprindelig dato for pol/adm.behandling	Faktisk dato for 1. behandling	Beløb 2014	Beløb 2015	Beløb 2016	Beløb 2017
Punkt nr. 1 - 3. årsregnskab 2014 - overordnet vurdering Bilag 1 - Side -8 af 14										
Social- og Sundhedsudvalget - Sundhed										
Pulje til sundhed og forebyggelse	Der afsættes en pulje til styrkelse af den akutte indsats på ældre området, projekter med kost og motion for udsatte grupper samt forebyggende initiativer.	Gul	Implementeret jf. beslutninger i december 2013 (rehabiliterende team) og februar 2014 (akutteam), samt april 2014 (tilbud til psykiatri og generel sundhedsindsats) i SSU. Dog er tilbuddet til psykiatri forsinket grundet organisationsændring samt revurdering af det faglige indhold i tilbuddet. SSU forelægges sag herom i december 2014.	Politisk	dec-13	4. december 2013	2.000	2.000	2.000	2.000
Hensigtserklæring: De grønne områder	Det afdækkes, hvordan de grønne områder kan gøres mere attraktive og invitere til ophold og bevægelse. Opgaven forankres i KFU, SSU og TMU.	Afsluttet	En arbejdsgruppe på tværs af CSK, CAE og CMP har udarbejdet et katalog med forslag til, hvordan nuværende arealer kan renoveres og nytænkes samt potentielle arealer kan gøres mere attraktive og inviterer til øget ophold og bevægelse. Efter anbefaling fra KFU og SSU har TMU i 9. september 2014 godkendt forvaltningens indstilling om at gennemføre en renovering af træskulpturlegepladsen i Sophienholm Park og at udgiften afholdes fra det resterende beløb fra Sundhedsstier og Sundhedspladser.	Politisk	maj-14	20. august 2014 (med.sag 8. maj)				
I alt							2.000	2.000	2.000	2.000

Punkt nr. 1 - 3. anslået regnskab 2014 - overordnet vurdering
 Bilag 1 - Side -9 af 14

Emne	Evt. supplerende beskrivelse	Fremdrift (trafiklys)	Aktuel status	Pol eller adm projekt?	Oprindelig dato for pol/adm.be handling	Faktisk dato for 1. behandling	Beløb 2014	Beløb 2015	Beløb 2016	Beløb 2017
Teknik- og Miljøudvalget - grønne områder og kirkegårde										
Byudvikling i Virum, Sorgenfri og Lyngby (anlæg)	Midlerne skal bl.a. ses i sammenhæng med de verserende byudviklingsprocesser omkring Sorgenfri og Virum Station. Midlerne er pt. uprioriterede, men forvaltningen vil i løbet af foråret 2014 fremlægge sag for hhv. Byplanudvalget og Teknik- og Miljøudvalget vedr. prioritering/handlemuligheder.	Afsluttet	I budgetaftalen for 2015-18 er der i alt afsat 25,3 mio. kr. i 2015 og 6 mio. kr. i årene 2016 og 2017 til byudvikling, lysmaster og rostadion. De tidligere afsatte 9,0 mio. kr. indgår heri. Efter fordelingen af midlerne fra budget 2015 på konkrete projekter forelægges BY og TMU sag om udmøtningen.	Politisk	Forår 2014	sep-14	0	9.000	0	0
Hensigtsserklæring: De grønne områder	Det afdækkes, hvordan de grønne områder kan gøres mere attraktive og invitere til ophold og bevægelse. Opgaven forankres i KFU, SSU og TMU.	Afsluttet	En arbejdsgruppe på tværs af CSK, CAE og CMP har udarbejdet et katalog med forslag til, hvordan nuværende arealer kan renoveres og nytænkes samt potentielle arealer kan gøres mere attraktive og inviterer til øget ophold og bevægelse. Efter anbefaling fra KFU og SSU har TMU i 9. september 2014 godkendt forvaltningens indstilling om at gennemføre en renovering af træskulpturlegepladsen i Sophienholm Park og at udgiften afholdes fra det resterende beløb fra Sunhedsstier og Sundhedspladser.	Politisk	maj-14	19. august 2014 (med.sag 8. maj)				
I alt							0	9.000	0	0

Punkt nr. 1 - 3. anslået regnskab 2014 - overordnet vurdering
 Bilag 1 - Side -10 af 14

Emne	Evt. supplerende beskrivelse	Fremdrift (trafiklys)	Aktuel status	Pol eller adm projekt?	Oprindelig dato for pol/adm.be handling	Faktisk dato for 1. behandling	Beløb 2014	Beløb 2015	Beløb 2016	Beløb 2017
Trafik- og Miljøudvalget - Trafikanlæg										
Supercykelstier	Der afsættes midler til afledt drift af supercykelstier. Udmøntes i overensstemmelse med sagen som forelagt TMU og ØK i juni 2013.	Gul	Afledt drift udmøntes efter færdiggørelse af anlæg. Der henvises til bemærkninger nedenfor.	Politisk	apr-14	KMB 6. marts 2014	0	100	200	200
Supercykelstier (anlæg)	Der afsættes yderligere midler til medfinansiering af 2. etape af Allerød-ruten samt Ring-4-ruten. Udmøntes i overensstemmelse med sagen som forelagt TMU og ØK i juni 2013.	Gul	Der er frigivet anlæg i marts 2014. Der er foretaget en række anlægsmæssige forskydninger, idet projekterne er forsinkede i ca. et år. Der er redegjort nærmere herfor ifm 2. anslået regnskab.	Politisk	apr-14	KMB 6. marts 2014	800	1.500	1.600	0
Medfinansiering af cykelkælder ved Lyngby Station (anlæg)	Der er afsættes midler til kommunal medfinansiering af cykelkælder ved Lyngby Station. Udmøntes i overensstemmelse med sagen som forelagt TMU og ØK i juni 2013.	Grøn	Der er givet status for sagen på udvalgets maj-møde. Det er aftalt at kommunen og DSB i fællesskab udbyder. Der er frigivet anlæg i juni 2014.	Politisk	apr-14	TMU 6. maj 2014	400	2.000	2.000	0
I alt							1.200	3.600	3.800	200

Punkt nr. 1 - 3. anslået regnskab 2014 - overordnet vurdering
 Bilag 1 - Side -11 af 14

Emne	Evt. supplerende beskrivelse	Fremdrift (trafiklys)	Aktuel status	Pol eller adm projekt?	Oprindelig dato for pol/adm.behandling	Faktisk dato for 1. behandling	Beløb 2014	Beløb 2015	Beløb 2016	Beløb 2017
Teknik - og Miljøudvalget - Miljø og Natur										
Hensigtserklæring: Vedvarende energi	Det afdækkes, hvordan vi kan øge andelen af vedvarende energi i kommunen som geografisk område.	Afsluttet	TMU har den 19. august godkendt forslag til initiativer, der skal øge brug af vedvarende energi, ligesom en status på fjernvarmeprojektet er taget til efterretning.	Politisk	Medio 2014	aug-14				
I alt							0	0	0	0

Punkt nr. 1 - 3. anslået regnskab 2014 - overordnet vurdering
 Bilag 1 - Side -12 af 14

Emne	Evt. supplerende beskrivelse	Fremdrift (trafiklys)	Aktuel status	Pol eller adm projekt?	Oprindelig dato for pol/adm.be handling	Faktisk dato for 1. behandling	Beløb 2014	Beløb 2015	Beløb 2016	Beløb 2017
Økonomiudvalget - Administration										
Permanentgørelse af borgerrådgiverfunktion	Der afsættes midler til permanentgørelse af borgerrådgivningsfunktionen samt opstart og drift af whistle-blower-ordningen	Afsluttet	Budgettet er permanentgjort. Siden december er ordningen drøftet nogle gange. Whistleblowerordningen er bortfaldet, jf. KMB april 2014.	Politisk	jan-14	12.december 2013	400	700	700	700
It-kontrakter og it-systemer (gennemgang heraf)	Der foretages en gennemgang af it-kontrakter og it-systemer mhp. optimering heraf. Desuden foretages en effektivisering af serviceabonnementer.	Afsluttet	CBD arbejder løbende med at identificere de systemer, som få anvender og som måske kan opsiges. Et system er p.t. opsagt og besparelsen er hjemtaget.	Administrativt	mar-14	mar-14	-500	-500	-500	-500
Hensigtsserklæring: Wifi-netværk på åbne pladser	Der arbejdes videre med muligheden for etablering af gratis wifi-netværk på åbne pladser i LTK.	Afsluttet	Der er forelagt statussag på ØK 14. maj. Konklusionen er, at det for nærværende ikke er lovligt for kommunen (under kommunalfuldmagten) at etablere kommunalt betalt Wi-Fi på åbne pladser i Lyngby. Det har statsforvaltningen afgjort i en konkret sag. ØK har taget til sagen til efterretning, idet udvalget ikke ønsker, at der arbejdes videre hermed.	Politisk	mar-14	14. maj 2014				
Hensigtsserklæring: Kommunal serviceudvikling	Det afdækkes, hvilke tiltag der bedst kan tages i kommunen for at øge tilfredsheden med den kommunale service.	Afsluttet	Sagen har været forsinket. ØK godkendte i oktober forvaltningens første oplæg om styrings- og kvalitetsmodel - bl.a. med politiske fastsatte kvalitets-, effekt- og resultatmål. Forvaltningen vender tilbage med samlet oplæg i foråret 2015.	Politisk	forår 2014	okt-14				
Hensigtsserklæring: Mere økologi	Der udarbejdes oplæg til strategi for indførelse af økologiske fødevarer i LTK. I første omgang fokus på madvarer i skoler, børneinstitutioner samt i kommunens kantiner og cafeteriaer. Forankres i både BUU, SSU og ØK	Afsluttet	Der er arbejdet med hensigtsserklæringen i en arbejdsgruppe med repræsentanter fra CSK, CUP, CTO og CAE. BUU, KFU og SSU er forelagt en sag i maj om muligheder indenfor de eksisterende økonomiske rammer. Fagudvalgene har her drøftet initiativer for indførelsen af økologiske varer i LTK. Fagudvalgenes behandling er taget til efterretning i ØK 14. maj.	Politisk	apr-14	14. maj 2014 (med.sag april)				
I alt							-100	200	200	200

Punkt nr. 1 - 3. anslået regnskab 2014 - overordnet vurdering
Bilag 1 - Side -13 af 14

Emne	Evt. supplerende beskrivelse	Fremdrift (trafiklys)	Aktuel status	Pol eller adm projekt?	Oprindelig dato for pol/adm.be handling	Faktisk dato for 1. behandling	Beløb 2014	Beløb 2015	Beløb 2016	Beløb 2017
Økonomiudvalget - Puljebeløb										
Reduktion af udvalgte puljer - reduktion af puljer	Der foretages en reduktion af puljer vedr. konsulentbistand, praktikpladser, priskorrekationer, ledelsesmidler og udbudsstrategi (konsulentydelse)	Afsluttet	Indarbejdet ved teknisk udmontning af budgettetftalen	Administrativt	Efterår 2013	Efterår 2013	-2.900	-1.500	-1.700	-1.700
Afbureaukratisering	Der indarbejdes en besparelse vedrørende afbureaukratiseringsinitiativer i 2016 og 2017.	Økon	I oplægget til effektiviseringsinitiativer for 2015 indgår analyser med henblik på udmontning i budget 2016. Analyserne skal bidrage til udmontningen, men der vil være brug for supplerende analyser/forslag frem mod budget 2016.	Politisk	jun-14	14. maj	0	0	-3.000	-6.000
Til politisk beslutning i 2015	Der afsættes en pulje til nye initiativer i budget 2015 og frem.	Afsluttet	Den afsatte pulje er indgået i de politiske forhandlinger om budget 2015-2018 og er tilgæet kassen.	Politisk	B2015-18	B2015-18	0	5.000	5.000	5.000
Investeringsbehov på skoler og ifm almene boliger (anlæg)	Der er reserveret midler i 2016 til investeringsbehov på skoler og ifm almene boliger. Den endelige fordeling beslutes ved budgetforhandlinger om B2015-18.	Økon	Indgår som finansieringsforslag i sag til ØK om opfølgning på moderniserings- og vedligeholdelsesanalysen. Videre sendt til fagudvalg i maj til drøftelse. De fremtidige anlægsaktiviteter indgår i budgetforhandlingerne for 2015-18. I budgettaftalen 2015-18 er der afsat yderligere 10 mio. kr. i 2015 og 30 mio. kr. i årene 2016 og 2017 med henblik på genopretning af vedligeholdelsesefterslæb - herunder på skolerne - jf. Basconanalysen. Der er ikke i budgettaftalen 2015-18 taget særskilt stilling til prioriteringen af de i budgettaftalen 2014-17 afsatte 30 mio. kr. i 2016. Vil indgå i forhandlingerne om budget 2016-19.	Politisk	feb-14	10. april 2014	0	0	30.000	0
Udmontet anlægsramme (anlæg)	Der er enighed om, at anlægsrammen skal udgøre mindst 100 mio. kr. Budgettet indeholder udmontet anlægsramme til udmontning i 2016 og 2017.	Afsluttet	Indgår som delvis finansieringsforslag i sag til ØK om opfølgning på moderniserings- og vedligeholdelsesanalyse. Videre sendt til fagudvalg i maj til drøftelse. Forhandlinger om fremtidige anlægsaktiviteter indgår i budgetprocessen for 2015-18. Med budgettaftalen 2015-18 er der bl.a. afsat 10 mio. kr. i 2015 og 30 mio. kr. i årene 2016 og 2017 med henblik på genopretning af vedligeholdelsesefterslæb, jf. Basconanalysen. I budget 2015-18 indgår det stadig som en forudsætning, at der afsættes en udmontet anlægspulje, der afspejler, at der fremadrettet anvendes 100 mio. kr. årligt til anlægsinvesteringer.	Politisk	Forhandling er om fremtidige anlægsaktiviteter	10. april 2014	0	0	12.800	73.900
Gældsafvikling (finansiering)	Der afvikles ekstraordinært gæld i 2014 og 2016. Gældsafviklingen i 2016 forudsætter, at salgsbudgettet indfries som planlagt.	Afsluttet	Med aftalen om budgetlægningen 2015-18 er den ekstraordinære gældsafvikling i 2014 annulleret (indarbejdet med 1. AR 2014). Med budgettaftalen 2015-18 er gældsafviklingen på 10 mio. kr. rykket frem til 2015.	Administrativt	mar-14	jan-14	30.000	0	10.000	0
Gældsafvikling - besparelse på afdrag (finansiering)	Den ekstraordinære gældsafvikling i 2014 og 2016 medfører besparelser som følge af færre afdrag.	Afsluttet	Udgår som følge af aftale for budgetlægningen 2015-18. Indgår i 1. AR 2014	Administrativt	Efterår 2013	Efterår 2013	-1.400	-2.500	-3.300	-3.300
Bufferpulje - betinget bloktilskud	Bufferpuljen til imødegåelse af eventuel reduktion i det betingede bloktilskud bortfalder.	Afsluttet	Indarbejdet ved teknisk udmontning af budgettetftalen	Administrativt	Efterår 2013	Efterår 2013	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000
I alt							20.700	-4.000	44.800	62.900

Punkt nr. 1 - 3. anslået regnskab 2014 - overordnet vurdering
 Bilag 1 - Side -14 af 14

Emne	Evt. supplerende beskrivelse	Fremdrift (trafiklys)	Aktuel status	Pol eller adm projekt?	Oprindelig dato for pol/adm.be handling	Faktisk dato for 1. behandling	Belob 2014	Belob 2015	Belob 2016	Belob 2017
Økonomiudvalget - Kommunale ejendomme										
Forventet provenu ved ejendomssalg (anlæg)	Budgettet indebærer dels en nettoforøgelse af ejendomssalget over budgetperioden på 35 mio.kr. – men samtidig en forskydning fra 2014 og ud i overslagsårene i forhold til den salgspottefølge, der er efter beslutning i sagen om salg af ejendomme i Økonomiudvalget i september 2013 og forsinkelsen i salget af Ungdomsskolen.	Afsluttet	Økonomiudvalget er forelagt en sag den 19. juni 2014 om status mht. ejendomssalg. Der henvises til 3. anslået regnskab for opdateret status for ejendomssalget.	Politisk	1. kvartal 2014	14. maj 2014 (1.AR)	15.000	-10.000	-30.000	-10.000
Hensigtsserklæring: Almene boliger	Der udarbejdes en redegørelse over mulighederne for at øge den almene boligmasse i LTK med henblik på at hjælpe med at dække boligbehovet.	Gået	Meddelelssesag på ØK i maj. På gruppeformandsmødet den 28. april blev det nærmere afklaret, at det, der efterlyses, primært kan afgrænses til en listning af, hvor i kommunen der synes at kunne være umiddelbar mulighed for at udvide boligmassen i den almene boligsektor - inkl. bestræbelserne i så henseende m.h.t. kollegiebyggeri. ØK er den 28. august forelagt en sag om mulig placering af almene boliger. Behandlingen af sagen er foreløbigt udsat.	Politisk	maj-14	14. maj 2014				
Hensigtsserklæring: Konsekvenser af analyse af moderniserings-/renoveringsbehov i kommunens bygninger	Når den endelige analyse af moderniserings-/renoveringsbehovet i kommunens bygninger (herunder skoleområdet) foreligger, udarbejdes en kort- og langsigtet strategi for, hvordan behovene kan imødekommes. Der lægges i prioriteringen særlig vægt på energirenovering.	Afsluttet	Sag om opfølgning på analysen forelagt ØK i april og videresendt til fagudvalg til drøftelse i maj. I april besluttede ØK, at det anbefalede vedligeholdsniveau for udvendigt vedligehold på 11,8 mio. kr. indarbejdes i det administrative budgetforslag for 2015-2018, svarende til en budgetstigning på 4,5 mio. kr. i 2015 og 0,5 mio. kr. i budgetårene 2016-2018. Derudover er der med Budgetaftalen 2015-18 afsat 10 mio. kr. i 2015 og 30 mio. kr. årligt i 2016 og 2017 med henblik på genopretning, jf. Bascon analysen. Det øvrige behov for moderniseringer forudsættes sammentænkt med spacemangement analyser og vurderes i øvrigt nærmere, når afrapporteringen af pilot-projekt i Lundtofte foreligger.	Politisk	feb-14	10. april 2014				
I alt							15.000	-10.000	-30.000	-10.000

LYNGBY-TAARBÆK KOMMUNE

---

3. ANSLÅET REGNSKAB 2014

pr. 30.09.2014

6. november 2014

J.nr. 20141010143

INDHOLD

	side
Hovedoversigt	3
Bemærkninger til hovedoversigt.....	5
Konsekvenser for årene 2015-18.....	7
Driftsvirksomheden	9
Sammendrag af driftsvirksomhed	10
Bemærkninger til aktivitetsområderne (drift)	11
Anlægsvirksomheden	43
Sammendrag af anlægsvirksomhed	44
Investeringsoversigt 2014 (specificeret anlægsforbrug).....	45
Bemærkninger til anlægsvirksomhed og ejendomssalg	51
Renter og finansiering	59
Balanceforskydninger	61
Likviditetsafrapportering	63

HOVEDOVERSIGT

Hovedoversigten giver et summarisk overblik.

Oversigten er opdelt i:

- A. Driftsvirksomhed
- B. Anlægsvirksomhed
- C. Ejendomssalg
- D. Renter
- E. Finansiering
- F. Finansforskydninger
- G. Afdrag på lån
- H. Optagelse af lån

Indtægter er markeret med minus (-) foran beløbet.

HOVEDOVERSIGT

1.000 kr. netto

	OPR. BUDGET 2014	Overf. 3.AR13 2013/14	Over- førsler 2013/14	1. ans. regnsk.	2. ans. regnsk.	KMB- beslutn.	Tekn. omplac.	Tillægs- bevilling 2014	KORR. BUDGET 2014	3. ans. regnskab 2014	AFVIG- ELSE Korr.bud.
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(5)	(6)	(7)=(2-6)	(8)=(1+7)	(9)	(10)=(9-8)
A. DRIFTSVIRKSOMHED	3.051.403	709	49.198	-3.725	2.091	967	-10.866	38.374	3.089.777	3.062.698	-27.079
Børne- og Ungdomsudvalget	848.895	600	21.583	-4.349	-1.300	-1.908	-12.069	2.557	851.452	849.384	-2.068
Kultur- og Fritidsudvalget	60.541		1.885			-347	-346	1.191	61.732	61.732	
Social- og Sundhedsudvalget	1.033.464	660	398	880	2.333	-29	14.307	18.549	1.052.013	1.051.700	-313
Teknik- og Miljøudvalget	108.043	413	3.315		1.162		459	5.349	113.391	107.491	-5.900
Økonomiudvalget	540.279	-964	21.900	4.769	6.896	3.653	-17.054	19.201	559.479	548.968	-10.511
Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget	460.182		117	-5.025	-7.000	-403	3.838	-8.472	451.710	443.423	-8.287
Forventede overførsler 14/15									-40.000	-40.000	
B. ANLÆGSVIRKSOMHED	125.173	44.089	38.085	-50.223	-58.547	53.887	-416	26.875	152.048	134.164	-17.884
Børne- og Ungdomsudvalget	14.930	9.000	1.201	-10.000	-9.368	1.755	2.500	-4.912	10.018	5.727	-4.291
Kultur- og Fritidsudvalget	48.256	19.500	2.882	-14.427	5.100	847	338	14.240	62.496	53.898	-8.598
Social- og Sundhedsudvalget	15.281	1.000	19.867	3.837	3.183		-63	27.824	43.105	40.805	-2.300
Teknik- og Miljøudvalget	23.149	11.089	12.228	-10.272	-18.694	14.285	-80	8.556	31.704	30.212	-1.492
Økonomiudvalget	23.558	3.500	1.907	-19.361	-38.768	37.000	-3.111	-18.833	4.725	3.522	-1.203
Forventede overførsler 14/15											
C. EJENDOMSSALG	-81.430	-680	-18.179	-2.120	-767	-57.544	-1	-79.291	-160.721	-128.732	31.989
DRIFT OG ANLÆG I ALT	3.095.146	44.118	69.104	-56.068	-57.223	-2.690	-11.283	-14.042	3.041.104	3.028.130	-12.974
D. RENTER	1.714			-100	-3.300			-3.400	-1.686	-3.316	-1.630
E. FINANSIERING	-3.169.732			7.242	-6.792	121	-949	-378	-3.170.110	-3.167.731	2.379
Udligningsordninger	261.600			7.242	-7.792	121	-949	-1.378	260.222	260.204	-18
Skatter	-3.431.332				1.000			1.000	-3.430.332	-3.427.935	2.397
F. FINANSFORSKYDNINGER	72.699	6.673	200		9.139	-869	12.233	27.376	100.074	109.074	9.000
G. AFDRAG PÅ LÅN	60.331			-28.575				-28.575	31.756	35.107	3.351
H. OPTAGELSE AF LÅN	-80.959	-6.196						-6.196	-87.155	-96.155	-9.000
BEVÆGELSE I LIKVIDER	-20.802	44.595	69.304	-77.501	-58.176	-3.438	2	-25.215	-86.016	-94.890	-8.874
Likvide midler primo	57.900							-	174.863	174.863	
Bevægelse i 2014	20.802							-	86.016	94.890	8.874
Kursregulering											
LIKVIDE MIDLER ULTIMO	78.702							-	260.879	269.753	8.874

Bemærkninger til hovedoversigt

Generelt

Samlet er der tale om et 3. anslået regnskab 2014, der giver en forbedring på -8,9 mio. kr. Resultatet er sammensat af forbedringer og forskydninger på driftsvirksomheden (-27,1 mio. kr.), forskydninger af anlægsprojekter til 2015 (-17,9 mio. kr.), og modsatrettede forskydninger inden for ejendomssalg (32,0 mio. kr.). Derudover er der samlet merudgifter inden for renter og finansiering samt balanceforskydninger (4,1 mio. kr.)

I nedennævnte er der nærmere redegjort for afvigelserne inden for de enkelte hovedområder.

Driftsvirksomheden (A)

Afvigelsen på driftsvirksomheden består af en forbedring på netto -27,1 mio. kr. Der er tale om 3 typer af ændringer. Dels forskydninger til 2015 på -23,2 mio. kr. (især vandafledningsafgift, vedligeholdelsesmidler, skole-it), dels merforbrug inden for det specialiserede socialområde: Udsatte børn og Handicappede (i alt 3,3 mio. kr.) og klubber (0,6 mio. kr.) samt trafik anlæg (1,3 mio. kr.) og Kommunale ejendomme (2,5 mio. kr.), i alt 7,7 mio. kr., dels mindredgifter indenfor Beskæftigelsesområdet, Træning og Omsorg samt Administration (-11,6). Totalt set består forbedringen på de -27,1 mio. kr. på driftsvirksomheden således af forskydninger på -23,2 mio. kr. og reelle mindredgifter på -3,9 mio. kr.

Inden for kategorien reelle mindredgifter findes den største budgetafvigelse på beskæftigelsesområdet med en mindredgift på -8,3 mio. kr.

På skoleområdet er der tale om et mindreforbrug på -5,0 mio. kr. på de centrale konti, idet de -4,8 mio. kr. heraf kan overføres til 2015 til it-handleplanen.

Der er nærmere redegjort for afvigelserne i bemærkningerne til de enkelte aktivitetsområder.

Anlægsvirksomheden (B)

Den samlede anlægsportefølje for 2014 udgør 152 mio. kr., efter at der er genbevilliget overførsler fra 2013 til 2014 på 82,1 mio. kr. i forbindelse med 3. anslået regnskab 2013 og overførselssagen i marts 2014, samt overflytninger i forbindelse med 1. og 2. anslået regnskab 2014.

Der skønnes nu et anlægsforbrug på 134,2 mio. kr., dvs. et mindreforbrug på netto -17,9 mio. kr., som følge af forskydninger af anlægsprojekter til 2015-18 (-18,2 mio. kr.) samt en mindre ændring (0,318 mio. kr.). Forskydningen vedrører Lindegårdskolen, Lyngby Idrætsby samt Bredebo.

Ejendomssalg (C)

Der er budgetteret med salg af ejendomme for 160,7 mio. kr. P.t. forventes en teknisk periodeforskydning på 34,4 mio. kr. til 2015 primært vedr. salg af Gyrithe Lemches vej 20. Hertil kommer yderligere indtægter fra frikøb af tilbagekøbsdeklarationer (-1,1 mio. kr.) og frasalg af ejendomme (-1,3 mio. kr.). I alt ændringer på 32,0 mio. kr.

Med ovennævnte ændringer nedjusteres budgetrammen for ejendomssalg til 128,7 mio. kr.

Renter og Finansiering (D+E)

Inden for renter og finansiering forventes en afvigelse på netto 0,7 mio. kr.

Forværringen skyldes primært mindreindtægter fra ejendomsskatter som følge af SKAT's nedsættelser af ejendomsvurderingerne af en lang række ejendomme (5,8 mio. kr.). Det forventes, at der frem mod regnskab 2014 vil kunne blive tale om yderligere mindreindtægter i takt med behandlingen af de enkelte sager.

Forværringen modsvares dog af øget "forskerskat" (-3,4 mio. kr.), mindredgifter på kommunens lån, som følge af det fortsat lave renteniveau (-1,4 mio. kr.) samt merindtægter af likvide aktiver som følge af en øget gennemsnitlig beholdning (-0,2 mio. kr.).

Bemærkninger til hovedoversigt

Balanceforskydninger (F+G+H)

Inden for balanceforskydninger skønnes en merudgift vedrørende afdrag på lån (3,4 mio. kr.), idet afdrag på lån som en del af effektiviseringsforslagene for 2015 allerede skal indfris i 2014. Merudgiften modsvares af en besparelse i 2015, hvor afdraget var forventet.

Derudover er der en ændring på +/- 9,0 mio. kr. vedr. "pensionistlån", hvor der forventes færre indfrielse (9,0 mio. kr.), men som modsvares af en lånemulighed (-9,0 mio. kr.).

Konsekvenser for budgetårene 2015-18

Forvaltningen har inden for de enkelte hovedområder opgjort konsekvenserne af afvigelserne i budgetårene 2015-18 for så vidt angår de udgifter/indtægter, som ikke allerede er indregnet i Budget 2015-18. Resultaterne er vist på side 7. Ændringerne er primært begrundet i overførsler fra 2014, og herudover enkelte mindre ændringer på konkrete områder.

Likviditetsudviklingen

I dette anslåede regnskab forventes en ultimobeholdning 2014 på 269,8 mio. kr. I forhold til det korrigerede budget 2014 (260,9 mio. kr.) er der tale om en forbedring på 8,9 mio. kr.

I sidste afsnit i redegørelsen er vist kommunens likviditetsudvikling i 2014.

Serviceammen

Mio. kr.	
Serviceudgiftsramme 2014	2.394,8
Serviceudgifter budget 2014 (ekskl. "buffer" 12,2 mio. kr.)	2.382,6
Overførsler 2013-14, service	49,9
Forventet overførsel 2014-15 (skønnet)	-40,0
Sager, tekniske korrektioner m.m.	1,0
1. anslået regnskab 2014	3,3
2. anslået regnskab 2014	4,0
3. anslået regnskab 2014	-16,0
Serviceudgifter i alt pr. 30.9.2014	2.384,8
Overholdelse af serviceammen	10,0

+ = overholdelse

KONSEKVENSER FOR ÅRENE 2015-18

1.000 kr. netto

Driftsvirksomhed	2015	2016	2017	2018	I ALT
BØRNE- OG UNGDOMSUDVALGET.....					
Uddannelse og pædagogik.....					
- Skoler.....	4.230	-570	-570	-570	2.520
- Klubber.....	305	312	292	348	1.257
SOCIAL- OG SUNDHEDSUDVALGET.....					
Træning og omsorg.....	550	550	550	550	2.200
Handicappede.....					
Sundhed.....	-250	-250	-250	-250	-1.000
TEKNIK- OG MILJØUDVALGET.....					
Grønne områder og kirkegårde samt trafik.....					
- Trafikanlæg mv.	7.200				7.200
ØKONOMIUDVALGET.....					
Administration.....		281	500		781
Puljer.....	1.400	415	110		1.925
Kommunale ejendomme.....	11.175	-25	-25	-25	11.100
Nettodriftsområder i alt.....	24.610	713	607	53	25.983

Anlæg i alt.....	31.498	-5.000	-8.597		17.901
-------------------------	---------------	---------------	---------------	--	---------------

Ejendomssalg i alt.....	-34.110	1.000			-33.110
--------------------------------	----------------	--------------	--	--	----------------

Balanceforskydninger.....	-3.200				
----------------------------------	---------------	--	--	--	--

SAMLET KONSEKVENS.....	18.798	-3.287	-7.990	53	7.574
-------------------------------	---------------	---------------	---------------	-----------	--------------

DRIFTSVIRKSOMHED

BEMÆRKNINGER

SAMMENDRAG AF DRIFTSVIRKSOMHED

1.000 kr. netto

Driftsvirksomhed	OPR. BUDGET 2014	3.AR 2013	Overførsler 2013/14	1. ans. regnsk.	2. ans. regnsk.	KMB-be- slutn.	Tekn. omplac.	Tillægs- bevilling 2014	Korr. budget 2014	Forbrug 30.9	Forbrug pct.	3. ans. regnskab 2014	Afvig- else korr.bud.
BØRNE- OG UNGDOMSUDV.....													
Uddannelse og pædagogik.....													
- Skoler.....	487.659		19.952	-6.762		-38	-1.095	12.057	499.716	365.189	73,1%	494.556	-5.160
- Dagtilbud.....	263.395		994	233	-4.000	-1.870	-9.787	-14.430	248.965	191.320	76,8%	248.965	
- Klubber.....	16.079		-16	580			-1.187	-623	15.456	15.605	101,0%	16.062	606
Udsatte børn.....	81.762	600	653	1.600	2.700			5.553	87.315	65.217	74,7%	89.801	2.486
KULTUR- OG FRITIDSUDV.....													
Fritid og Kultur.....													
- Fritid.....	9.050		315				237	552	9.602	7.104	74,0%	9.602	
- Idræt.....	2.101		137				-178	-41	2.061	940	45,6%	2.061	
- Folkeoplysning.....	14.003		471				-0	471	14.473	11.129	76,9%	14.473	
- Bibliotek.....	31.066		190				103	293	31.359	22.759	72,6%	31.359	
- Kultur.....	4.321		772			-347	-508	-84	4.238	2.082	49,1%	4.238	
SOCIAL- OG SUNDHEDSUDV.....													
Træning og omsorg.....	502.637	560	470	-120	-267		-8.002	-7.359	495.277	376.184	76,0%	494.714	-563
Handicappede.....	223.704	100	-743	1.000	-600	-29	6.941	6.669	230.373	165.778	72,0%	231.173	800
Sundhed.....	307.124		671		3.200		15.368	19.239	326.363	205.220	62,9%	325.813	-550
TEKNIK- OG MILJØUDV.....													
Grønne områder og kirkegårde samt trafik.....													
- Grønne områder og kirkegårde.....	25.179		-2.100	1.011	200		6.262	5.373	30.552	28.888	94,6%	30.552	
- Trafikanlæg mv.	79.150	-633	2.636	-1.011	962		-5.802	-3.848	75.302	49.226	65,4%	69.402	-5.900
Miljø og natur.....	3.714	1.046	2.779				-2	3.823	7.537	2.271	30,1%	7.537	
ØKONOMIUDV.....													
Beredskab.....	15.331		400				-417	-17	15.315	12.241	79,9%	15.315	
Administration.....	343.703	-1.046	5.129	4.102	949	2.444	-4.746	6.832	350.535	260.747	74,4%	348.754	-1.781
Puljebeløb.....	20.562		3.625	517	3.807		-18.922	-10.973	9.589	510	5,3%	9.544	-45
Kommunale ejendomme.....	160.682	82	12.746	150	2.140	1.209	7.031	23.358	184.040	122.618	66,6%	175.355	-8.685
ERHVERV- OG BESKÆFTIG.UDV...													
Beskæftigelse.....	293.262			-5.025	-7.000	-403	5.507	-6.920	286.341	180.812	63,1%	281.054	-5.287
Ydelser og overførsler.....	166.921		117				-3.819	-3.702	163.219	118.181	72,4%	160.219	-3.000
Erhverv.....							2.150	2.150	2.150	1.798	83,6%	2.150	
Nettodriftsområder i alt.....	3.051.403	709	49.198	-3.725	2.091	967	-10.866	38.374	3.089.777	2.205.819	71,4%	3.062.698	-27.079

+ = merudgift/mindreindtægt

- = mindreudgift/merindtægt

AFVIGELSER

1.000 kr. netto	Korr. Budget 2014	Afvigelse ift. korr. Budget 2014 og B2015-18				
		2014	2015	2016	2017	2018
Folkeskoler	323.991	-3.800	3.800			
Fællesudgifter f. komm. samlede skolevæsen	4.097	-1.000	1.000			
Syge- og hjemmeundervisning	639	-150	-150	-150	-150	-150
Pædagogisk psykologisk rådgivning mv.	8.286					
Skolefritidsordninger	38.761					
Befordring af elever i grundskolen	654					
Specialundervisning i regionale tilbud	3.303	-210	-420	-420	-420	-420
Kommunale specialskoler	68.395					
Bidrag til statslige og private skoler	29.351					
Efterskoler og ungdomskostskoler	5.162					
Ungdommens Uddannelsesvejledning	4.697					
Produktionsskoler	1.383					
Teatre	103					
Ungdomsskolevirksomhed	8.018					
Motorikhuset	2.877					
I alt	499.716	-5.160	4.230	-570	-570	-570

+ = merudgift/mindreindtægt

- = mindreudgift/merindtægt

Folkeskoler

Forventet mindreforbrug vedrørende udvikling og indsatsområder på -0,8 mio. kr.

Herudover er der -3,0 mio. kr. vedrørende mindreforbruget i 2013 som overføres til 2015 og indgår som en del af finansieringen af IT-Handleplanen på skoleområdet – jf. at dette også blev nævnt ved 2. AR.

Fællesudgifter for kommunens samlede skolevæsen

Forventet mindreforbrug vedrørende Læringshuset på ca. -1,0 mio. kr. – primært som følge af aflysning af kurser grundet reformimplementering lokalt på skolerne.

Overføres mindreforbruget vedrørende folkeskoler på -0,8 mio. kr. og -1,0 mio. kr. vedr. Læringshuset, i alt -1,8 mio. kr. vil beløbet eventuelt kunne anvendes til yderligere finansiering af IT-handleplanen i 2015, i forhold til finansieringsforslaget i BUU sag i november "Digital strategi og handleplan"

Herved udgør den samlede overførsel til IT-Handleplanen i 2015 ca. 4,8 mio. kr.

Syge- og hjemmeundervisning

Budgettet til syge- og hjemmeundervisning udgør 0,64 mio. kr. Området er underlagt lovgivning, som bevirker, at børn bosiddende i Lyngby-Taarbæk Kommune, ved indlæggelse skal tilbydes hospitalsundervisning. Der er stor usikkerhed om niveauet for syge- og hjemmeundervisning. På baggrund af udgiftsudviklingen i 2013 og 2014 forventes et mindreforbrug på 0,15 mio. kr. i 2014. Budgettet reguleres tilsvarende i 2015 og frem.

Specialundervisning i regionale tilbud

Specialrådgivningsopgaven overgår til VISO svarende til 0,21 mio. kr. i 2014 (1/2 års effekt) og 0,42 mio. kr. i 2015.

ØVRIGE BEMÆRKNINGER**Centralt**

På de centrale konti på skoleområdet forventes derudover et samlet mindreforbrug på ca. -3,0 mio. kr. som dækker over mindreforbrug på kommunale specialskoler på ca. -2,0 mio. kr., mindreforbrug på SFO på -0,7 mio. kr. og samlet mindreforbrug på øvrige centrale konti svarende til -0,3 mio. kr.

Af mindreforbruget på -3,0 mio. kr. foreslås ca. 2,0 mio. kr. prioriteret til at dække det tilsvarende merforbrug på klubområdet.

Det resterende forventede mindreforbrug på -1,0 mio. kr. er indenfor overførselsadgangen og kan eventuelt indgå i IT-Handleplanen i 2015.

Decentralt

Der er i oktober afholdt økonomisamarbejds møder mellem skolerne og forvaltningen – dels i lyset af skolernes relativt store mindreforbrug i 2013 og dels i lyset af de økonomiske ændringer skolereformen medfører.

På baggrund af møderne og skolernes meldinger forventes der foreløbigt et samlet mindreforbrug på skolerne svarende til ca. -1,0 mio. kr. Mindreforbruget dækker over merforbrug på nogle skoler og mindreforbrug på andre skoler. Mindreforbruget pr. skole er indenfor skolernes overførselsramme – undtaget Ungdomsskolen, jf. nedenfor.

Til sammenligning kan det nævnes, at der på det decentrale skoleområde blev overført i alt 16,9 mio., kr. fra 2013 til 2014, hvoraf ca. 5,2 mio. kr. skyldes lock-out i foråret 2013.

Nedbringelse af akkumuleret merforbrug på Trongårdsskolen

Der er indgået aftale med ledelsen på Trongårdsskolen om, at skolens akkumulerede merforbrug i 2011 skal afvikles endeligt i 2014 – svarende til at der skal afvikles et overført merforbrug fra tidligere år på ca. 0,8 mio. kr. På baggrund af økonomimøde med skolen i oktober forventes Trongårdsskolen imidlertid at have et samlet merforbrug i 2014 på ca. 0,8 mio. kr. inkl. det overførte merforbrug fra tidligere år. Baggrunden for, at resultatet ikke balancerer i 2014, er især øgede udgifter til vikardækning. Derudover udestår dagpengerefusioner for langtidssyge medarbejdere, ligesom der har været ekstra udgifter til indvendig vedligeholdelse i forbindelse med indbrud/hærværk. Trongårdsskolen nedbringer således ikke det akkumulerede merforbrug i 2014 - men holder sig indenfor 5 % overførselsadgangen. Merforbruget overføres derfor til skolens budget i 2015.

Trongårdsskolen har, i forbindelse med regnskabsforklaringen ved 3. anslået regnskab, anført at de i 2015 vil optimere udnyttelsen af egne lærerressourcer til vikardækning i forbindelse med lektiecafé og kurser og derved mindske vikarforbruget.

Forvaltningen vil i samarbejde med Trongårdsskolen følge skolens regnskab tæt i 2015.

Ungdomsskolen

Ungdomsskolen inkl. 10 klasse har umiddelbart et mindreforbrug svarende til regnskabet i 2013. Med overførslen fra 2013, forventes det samlede mindreforbrug i 2014 at udgøre ca. -1,6 mio. kr., hvoraf ca. -0,9 mio. kr. (inkl. 10 klasse) kan overføres. Ungdomsskolen melder selv, at de har haft problemer med at fylde aktivitetsholdende efter branden – men at der nu er ved at komme gang i tilmeldingerne igen. Uanset har Ungdomsskolen et mindreforbrug i 2014 som formentligt ikke vil kunne holdes indenfor overførselsadgangen og derfor kan tilbageføres kommunekassen ved Regnskab 2014.

DAGTILBUD

1.000 kr. netto	Korr. Budget 2014	Afvigelse ift. korr. Budget 2014 og B2015-18				
		2014	2015	2016	2017	2018
Teatre	378					
Fælles formål	30.532					
Dagpleje	15.406					
Vuggestuer	19.085					
Børnehaver	26.804					
Integrerede daginstitutioner	131.945					
Særlige dagtilbud og særlige klubber	6.581					
Tilskud til Puljeordninger og privatinstitutioner	18.234					
I alt	248.965	0	0	0	0	0

+ = merudgift/mindreindtægt

- = mindreudgift/merindtægt

Der er umiddelbart ingen afvigelser til bevillingerne, men følgende øvrige bemærkninger:

Fælles formål: Kapacitetstilpasningspulje

På dagtilbudsområdet er der dannet en kapacitetstilpasningspulje, der er resultatet af de demografireguleringer, der sker ifm. den årlige befolkningsprognose og evt. ned- og opnormeringer foretaget de foregående år. Puljen dannes i praksis i forbindelse med, at den samlede budgetramme skal fordeles på de enkelte institutioner og udmeldes inden budgetåret starter. Her fordeles budgettet i forhold til de normerede pladser i hver institution. Det er herefter forventningen at det ikke-udmøntede beløb anvendes i løbet af året til demografi- og administrative ændringer.

Kapacitetstilpasningspuljens oprindelige budget i 2014 var på 6,1 mio. kr., heraf er 3,6 mio. kr. tilført som følge af demografireguleringer og 2,5 mio. kr., der stammer fra de nednormeringer, der er foretaget i 2013. Indtil september 2014 var der brugt 0,2 mio. kr. af puljen.

Kommunalbestyrelse besluttede 4. september 2014 at udbygge Børnehuset Trinbrættet med 2 pavilloner for at opnormere med 20 børnehavebørn. Udgiften i 2014 bliver 2,0 mio. kr.

Derudover blev der ved 2. anslået regnskab lagt 3,0 mio.kr. i kassen.

Restbudgettet på 0,9 mio. kr. er ikke på nuværende tidspunkt disponeret, men forvaltningen vil lægge en sag på Børne- og Ungdomsudvalgets møde i december vedrørende kapacitetsmangel i distrikt Virum/Brede, hvor restbudgettet sandsynligvis vil indgå i et løsningsforslag.

Belægningsregnskab og mellemkommunale refusioner

For 2014 tyder den foreløbige prognose for indskrivningen pr. 16. oktober på, at den forventede brutto merindskrivningsudgift vil blive på 1,8 mio. kr. Merudgiften finansieres dels af øget forældrebetaling og dels af mindreudgifter til mellemkommunale refusioner. Når udgiften til "mellemkommunale refusioner" falder skyldes det at LTK passer flere udenbysbørn end LTK får passet udenbys. Nettoresultatet på flere børn i LTK institutionerne er således med til at forklare merudgiften til merindskrivning, hvorfor merindskrivningen skal ses i sammenhæng med posten "mellemkommunal refusion".

Det mellemkommunale refusionsbudget blev reduceres med 1,0 mio. kr. ifm. 2. anslået regnskab. Det skønnes, at mellemkommunale refusioner og belægningsregnskabet kommer ud af 2014 med et forbrug der balancerer med det korrigerede budget.

Dagplejen

Dagplejens budget blev ifm. 2. anslået regnskab reduceret med 2,0 mio. kr. Mindreforbruget skyldes blandt andet et for højt budget til manglende forældrebetaling (1,0 mio. kr.) Denne post er i 2015-2018 nedsat med 1,0 mio. kr. i forbindelse med effektiviseringsforslagene. På nuværende tidspunkt forventes dagplejens forbrug at balancere med det korrigerede budget.

Særlige dagtilbud og særlige klubber

I 2013 var der et merforbrug på særlige dagtilbudspladser til børn efter servicelovens § 32 på 1,0 mio. kr. Merforbruget skyldtes hovedsageligt, at der i 4. kvartal 2013 var flere børn § 32 børn end ventet. Det høje udgiftsniveau fra 4. kvartal 2013 ser umiddelbart ud til at fortsætte i hele 2014. Derfor har § 32 puljen fået tilført 2,0 mio. kr. i forbindelse med 2. anslået regnskab. På nuværende tidspunkt forventes § 32 puljens årsforbrug at balancere med det korrigerede budget.

De decentrale institutioner

De enkelte institutioners mer- eller mindreforbrug i 2014 er beregnet ud fra en simpel lineær fremskrivning. Det vurderes at de fleste institutioner ved årets udgang vil holde sig inden for grænserne +/- 5%, og at institutionerne ikke har ændre adfærd hvilket betyder at institutionernes samlede forbrugsniveau ved årets afslutning vil være i overensstemmelse med det udmeldte budget, dog med et overførselsniveau svarende til 2013/14.

Med hensyn til Børnehuset Lærkereden vurderes underskuddet p.t. at udgøre 1,4 mio. kr., hvilket svarer til et merforbrug på 27,3 %.

Forvaltningen er i løbende dialog med institutionen og følger økonomien tæt.

AFVIGELSER

1.000 kr. netto	Korr. Budget 2014	Afvigelse ift. korr. Budget 2014 og B2015-18				
		2014	2015	2016	2017	2018
Klub Lyngby - fællesområdet	-17.736	606	305	312	292	348
Klub Lyngby - klubberne	31.929					
Taarbæk Fritidscenter	1.263					
I alt	15.456	606	305	312	292	348

+ = Merudgift/mindreindtægt
 - = mindreudgift/merindtægt

Mindreindskrivning i klubberne i 2014

Prognoserne for indskrivningen på klubområdet viser, at der kan forventes en væsentlig mindreindskrivning i 2014 i både fritids- og ungdomsklubber. Der er i 2014 en normering på hhv. 1.699 pladser i fritidsklubber og 709 pladser i ungdomsklubber. På baggrund af indmeldelsestallene pr. 1. oktober 2014 er der prognosticeret en mindreindskrivning på 279 helårspladser i fritidsklubberne og 100 pladser i ungdomsklubberne.

Det følger af ressourcetildelingsmodellen, at fritidsklubberne ultimo året efterreguleres for mer-/mindreindskrivning svarende til indtægterne fra forældrebetalingen. Ungdomsklubberne reguleres med 50 pct. af enhedsbeløbet. Nettoeffekten af mer-/mindreindskrivning for den kommende økonomi er mere begrænset, idet reguleringen af klubbernes budgetter overvejende modsvarer af en tilsvarende ændring i indtægterne vedrørende forældrebetaling, der bogføres på fællesområdet.

På denne baggrund forventes klubberne at opleve en nedregulering af budgettet i 2014 på knap 4 mio. kr. Der er iværksat en række initiativer, for at tilpasse forbruget til den lavere aktivitet – initiativerne vil dog først have fuld effekt i 2015. Der forventes derfor et samlet merforbrug i 2014 på i alt 1,8 mio. kr. for klubområdet under ét (ekskl. et forventet merforbrug vedr. friplads- og søskenderabat på 0,6 mio. kr., jf. nedenfor). Merforbruget søges dækket inden for centrale konti på skoleområdet, jf. bemærkningerne til skoleområdet, således at Klub Lyngbys økonomi kan afsluttes med udgangen af 2014. Ansvar for klubbernes økonomi i 2014 ligger som en overgangsløsning på centralt niveau – pr. 1. januar 2015 overgår ansvaret til de enkelte skoler.

Kapacitetstilpasning for 2015-18 samt fripladser og søskenderabat Kapacitet i 2015-18

Ved fastlæggelsen af kapaciteten for klubområdet i budget 2015-2018 er der taget udgangspunkt i de opgjorte dækningsgrader for 2013, jf. budgetbemærkningerne til klubområdet. Med prognoserne for indskrivningen i 2014 er der konstateret et kraftigt fald i søgningen til klubberne, jf. ovenfor. Det forventes, at antallet af pladser i fritidsklubber vil udgøre 69,9 pct. af de 10-12 årige (mod 81,4 pct. i 2013), mens antallet af pladser i ungdomsklubber forventes at udgøre 18,7 pct. af de 13-17 årige (mod 19,9 pct. i 2013). Der foretages derfor en ny tilpasning af kapaciteten på området, med henblik på at sikre et opdateret budgetgrundlag for klubberne:

	2015	2016	2017	2018
Budget 2015-18				
Pladstal i fritidsklubber	1635	1644	1624	1687
Pladstal i ungdomsklubber	652	658	672	680
Ny kapacitetstilpasning				
Pladstal i fritidsklubber	1405	1412	1395	1449
Pladstal i ungdomsklubber	614	620	633	640
Ændring				
Antal pladser i fritidsklubber	-230	-232	-229	-238
Antal pladser i ungdomsklubber	-38	-38	-39	-40

Fripladser og søskenderabat

I forbindelse med implementeringen af folkeskolereformen er klubberne pr. 1. august 2014 blevet en del af skolernes organisation. Klubberne drives herefter efter folkeskoleloven. Som en konsekvens heraf er fritids- og ungdomsklubber omfattet af regler om søskenderabat.

Ved budgetlægningen af udgifter til fripladser og søskenderabat på klubområdet blev der taget udgangspunkt i niveauet for fripladser og søskenderabat i SFO. Det blev således forudsat, at de samlede udgifter til fripladser og søskenderabat vil udgøre i alt 32,7 pct. af forældrebetalingen.

Det har imidlertid vist sig, at udgiften til søskenderabat har været væsentlig højere end forudsat. Efter opgørelsen af udgifter til fripladser og søskenderabat for august og september er den samlede udgiftsandel opgjort til 40,4 pct. af forældrebetalingen.

De høje udgifter til søskenderabatter skal ses på baggrund af, at det oprindeligt er lagt til grund, at der ydes søskenderabat til pladser med de laveste takster. Dvs. at forældre betaler fuld pris af den højeste institutionstakst, og at der ydes et tilskud på 50 pct. af taksten vedrørende søskende i øvrige institutioner. Efter lovgivningen skal der imidlertid ydes søskenderabat på de for *kommunen* billigste pladser. Taksten i fritidsklubber er pt. 1.059 kr. pr. måned og i ungdomsklubber 200 kr. pr. måned. På grund af den valgte takststruktur - hvor forældrebetalingen i ungdomsklubber er væsentligt lavere end fritidsklubber - er kommunens nettoudgifter til en plads i fritidsklub lavere end en plads i ungdomsklub. For søskende i fritidsklubber og ungdomsklubber skal der således ydes søskenderabat på fritidsklubtaksten. Udgiften til søskenderabat bliver derfor højere end ellers forventet. Problemstillingen er drøftelse med Undervisningsministeriet, der har bekræftet fortolkningen af reglerne.

Samlet kapacitetstilpasning, inkl. øgede udgifter vedrørende fripladser og søskenderabat

Der forventes en merudgift vedrørende fripladser og søskenderabat på 0,6 mio. kr. i 2014.

Merudgiften vedrørende fripladser og søskenderabat i 2015-18 indgår i den nye kapacitetstilpasning af området. Med den forventede reduktion i pladstallene, og øgede udgifter vedrørende fripladser og søskenderabat, er der samlet behov for at løfte budgetrammen i 2015 og frem med 0,3 mio. kr. årligt.

ØVRIGE BEMÆRKNINGER

Der pågår pt. et arbejde med teknisk at integrere klubbernes økonomi med skolerne, jf. skolereformen og den nye klubstruktur. De tekniske flytninger af personaleresourcer fra klubber til skoler endnu ikke er på plads. Prognosen skal ses i lyset heraf.

AFVIGELSER

1.000 kr. netto	Korr. Budget 2014	Afvigelse ift. korr. Budget 2014 og B2015-18				
		2014	2015	2016	2017	2018
Indtægter fra den centrale refusionsordning	-4.050	-134				
Særlige klubtilbud	3.998	-474				
Plejefamilier og opholdssteder	27.963	1.888				
Forebyggende foranstaltninger	26.821	2.523				
Døgninstitutioner	18.784	110				
Sikrede døgninstitutioner	2.137	-783				
Rådgivning og rådgivningsinstitutioner	1.753	-885				
Ledsageordninger	46	0				
Kontantydelse	9.821	240				
Flygtninge	43	0				
I alt	87.315	2.486	0	0	0	0

+ = merudgift/mindreindtægt

- = mindreudgift/merindtægt

Ved udgangen af 3. kvartal 2014 forventes der et merforbrug på 2,5 mio. kr. på aktivitetssområdet Udsatte børn i forhold til det korrigerede budget.

Hovedårsagen er, at der i 2014 kan konstateres markant opdrift i antallet af sager på Forebyggende foranstaltninger svarende til godt 2,5 mio. kr. som følge af en række krav, der stilles i Overgrebspakken, som trådte i kraft 1. oktober 2013. Overgrebspakken har fået fuld effekt i 2014 og medfører et stigende pres, både antalsmæssigt og økonomisk, da den genererer flere sager.

Herudover skønnes merforbrug på Plejefamilier og opholdssteder på 1,9 mio. kr., men et mindreforbrug i samme størrelsesorden fordelt på Særlige klubtilbud, Sikrede døgninstitutioner og Rådgivning og rådgivningsinstitutioner.

Udviklingen i udgifterne set i forhold til budgetårene 2015-18 vil blive fulgt tæt frem til 1. anslået regnskab 2015.

Særlige klubtilbud

På Særlige klubtilbud estimeres ved 3. anslået regnskab for 2014 et mindreforbrug på -0,5 mio. kr. Dette er et resultat af, at det aktuelle aktivitetsniveau er 0,6 helårspersoner lavere end forudsat i det korrigerede budget, og at det gennemsnitlige prisniveau for de aktuelle foranstaltninger skønsmæssigt er 23.000 kr. lavere end forudsat i det korrigerede budget.

Plejefamilier og opholdssteder

På særlige Plejefamilier og opholdssteder estimeres ved 3. anslået regnskab for 2014 et merforbrug på 1,9 mio. kr. Dette er et resultat af, at det aktuelle aktivitetsniveau er 3,1 helårspersoner lavere end forudsat i det korrigerede budget, men samtidig er det gennemsnitlige prisniveau steget med skønsmæssigt 48.000 kr., hvilket resulterer i et samlet merforbrug.

Forebyggende foranstaltninger

Hovedårsagen er, at der i 2014 kan konstateres markant opdrift i antallet af sager på Forebyggende foranstaltninger svarende til godt 2,5 mio. kr.

Dette skyldes følgerne af en række krav, der stilles i Overgrebspakken, som trådte i kraft 1. oktober 2013. Det indebærer:

- hurtig og systematisk vurdering af underretninger om børns mistrivsel samt beredskab til forebyggelse, tidlig opsporing og håndtering af overgreb mod børn.
- Overgrebspakken har fået fuld effekt i 2014 og medfører et stigende pres, både antalsmæssigt og økonomisk, da den genererer flere sager, både i forhold til rådgivning og vejledning, forebyggende foranstaltninger og enkelte anbringelser. Aktuelt vedrører sagerne problemstillinger for børn i forbindelse med skilsmisser, opdragelse, utilpassethed og generel mistrivsel.
- udgifter til Børnehuse. Børnehuse afregnes i forhold til befolkningsandelen af 0-17 årige (objektiv finansiering på 156.000 kr. i 2014) og efter forbrug.

Dette betyder at flere ydelser bliver købt internt i kommunes forebyggelsescenter og eksternt i mere komplicerede sager, hvor Forebyggelsescentret ikke kan løfte opgaven. Tidligere år er Forebyggelsescentret budget blevet tilført midler fra aktivitetsområdet øvrige budget. Med det øgede udgiftspres er dette ikke længere muligt. Ca. 1,5 mio. kr. af det forventede merforbrug kan henføres til Forebyggelsescentret.

Ved årets start blev det forudsat, at der ville komme 100 helårspersoner til en gennemsnitspris på 236.000 kr. Aktuelt forventes 155 helårspersoner til en gennemsnitspris på 189.000 kr. Så mens gennemsnitsprisen er faldet er antallet af helårspersoner steget markant.

Sikre døgninstitutioner

Medio 2014 skønnes forbruget på sikrede døgninstitutioner at ligge -0,6 under det budgetterede niveau. Skønnet er primært et resultat af, at der aktuelt ikke er aktivitet på området, hvorfor der kun er afholdt udgifter til objektiv finansiering af regionernes sikrede institutioner.

Rådgivning og rådgivningsinstitutioner

På særlige Rådgivning og rådgivningsinstitutioner estimeres for 2014 et mindreforbrug på -0,9 mio. kr. Dette er et resultat af, at det aktuelle aktivitetsniveau er 8,6 helårspersoner lavere end forudsat i det korrigerede budget. Samtidig er det gennemsnitlige prisniveau 67.000 kr. mindre end forudsat.

AFVIGELSER

1.000 kr. netto	Korr. Budget 2014	Afvigelse ift. korr. Budget 2014 og B2015-18				
		2014	2015	2016	2017	2018
Kulturfonden inkl. kulturkontrakter	778	0	-90	-90	-90	-90
Kultur øvrige	1.616	0	0	0	0	0
Sophienholm	649	0	90	90	90	90
Lyngby Stadsarkiv	1.195					
Kultur i alt	4.238	0	0	0	0	0
Idræt	2.061	0	0	0	0	0
Folkeoplysning	14.473	0	0	0	0	0
Øvrig fritid	585					
Templet	478					
Boligsocialt arbejde	1.062					
Musikskolen	7.477					
Fritid i alt	9.602	0	0	0	0	0
Bibliotek	31.359	0	0	0	0	0
I alt	61.732	0	0	0	0	0

+ = merudgift/mindreindtægt
- = mindreudgift/merindtægt

Kulturfonden inkl. kulturkontrakter – Opsigelse af aftale med KulturMetropol Øresund

Kultur- og Fritidsudvalget godkendte den 17. november 2011, at LTK skulle indgå i den regionale kulturaftale KulturMetropol Øresund (KMØ). Det har efterfølgende vist sig vanskeligt at etablere et samarbejde om de konkrete projekter. Kultur- og Fritidsudvalget har derfor den 5. december 2013 godkendt, at LTK opsiges sit medlemskab af KMØ. LTK har i hvert af årene 2012-2014 brugt 110.000 kr. på medlemskabet, hvoraf 90.000 kr. finansieres via Kulturfonden, mens de resterende 20.000 kr. afholdes af skoleområdet (vedr. projektet Kreative Børn).

I forlængelse af besparelsen ved opsigelsen af medlemskabet af KMØ overføres 90.000 kr. årligt fra 2015 til Sophienholm med henblik på anskaffelse af nyt køretøj til kunsttransport, jf. nedenfor.

Sophienholm – anskaffelse af nyt køretøj til kunsttransport

Genopretningsplanen for Sophienholm er lykkedes i 2013. Sophienholms indtægtsdækkede økonomi er dog fortsat meget følsom over for de enkelte arrangementers overskudsgrad.

2014, kr.	Forbrug ultimo september	Korrigeret budget	Restbudget
Udgifter	2.298.314	2.538.535	240.221
Indtægter	-1.897.520	-1.889.945	7.575
I alt	400.794	648.590	247.796

Det samlede indtægtsniveau svarer ultimo september til budgettets indtægtskrav for hele året (-1,9 mio. kr. inkl. katalog- og plakatsalg samt fondstindtægter). Der forventes imidlertid et mere beskedent indtægtsniveau i resten af året. Med fortsat fokus på udgiftsstyringen er det vurderingen, at budget og forbrug vil være i balance i 2014.

Sophienholm står imidlertid over for, at skulle anskaffe et nyt køretøj til kunsttransport. Der ses ikke mulighed for, at Sophienholm inden for det afsatte budget i 2015 og frem har mulighed for at dække dels leasingudgift samt opspare midler til køb af køretøjet efter endt leasingperiode. Budgettet til Sophienholm løftes derfor med 90.000 kr. fra 2015 og frem.

ØVRIGE BEMÆRKNINGER**Lyngby-Taarbæk Aftenskole**

Den 8. august 2014 besluttede bestyrelsen i Lyngby-Taarbæk Aftenskole (LTA), at LTA gik i betalingsstandsning. Som følge heraf mangler fritidsområdet et udestående tilgodehavende på 220.267 kr. vedrørende manglende deltagerbetaling for sommerferieaktiviteter i 2014.

Betalingsstandsningen indebærer imidlertid, at 4. rate af tilskud til lærer- og lederløn ikke er udbetalt til LTA svarende til en besparelse på 115.652 kr. Denne rate kan derfor indgå i dækningen af den manglende indtægt. Den resterende del af indtægtstabet forventes at kunne finansieres inden for Kultur- og Fritidsudvalgets samlede ramme.

Bibliotek

Ved 2. anslået regnskab blev det annonceret, at der forventes et merforbrug på 0,5 mio. kr. som følge af renovering af bl.a. toiletter og studieceller. Renoveringsarbejdet bliver imidlertid mindre omfattende end hidtil antaget, ligesom der er usikkerhed om, hvorvidt alle udgifter hertil bliver afholdt i indeværende år. Det forventes på denne baggrund, at forbrug og budget vil være i balance.

Musikskolen

Det forventes, at forbrug og budget er i balance. Af hensyn til ikke at overstige den fastsatte grænse for forholdet mellem elevbetaling og lærerlønninger på 33 1/3 pct. er taksten for året 2014/15 uændret ift. 2013/14. Overstiges denne grænse, vil statstilskuddet bortfalde. Med den seneste prognose, hvor der er indbetalt 2 ud af 3 rater, forventes elevbetalingsprocenten at udgøre 30,3 pct.

AFVIGELSER

1.000 kr. netto	Korr. Budget 2014	Afvigelse ift. korr. Budget 2014 og BF2015-18				
		2014	2015	2016	2017	2018
Administration - personalekonti	12.375	0	0	0	0	0
Sekretariat	15.793	0	0	0	0	0
Visitation	161.824	-1.950	0	0	0	0
Frit valg-puljen	107.442					
Hjælpe midler	21.322	900	400	400	400	400
Køb og salg	27.556	-2.000				
Øvrigt	5.504	-850	-400	-400	-400	-400
Træning	40.611	0	0	0	0	0
Træning fælles	22.135					
Hjemmeplejen Virum/Sol/	2.646					
Hjemmeplejen Baune/Lundtofte	14.086					
Service-Team/Madservice	1.744					
Områdecentre	264.732	1.387	550	550	550	550
Områdecentre fælles	21.256					
Plejehjem Virum/Sol/Lykkens G	105.310	25	50	50	50	50
Plejehjem Brede/Baune/Borre	92.070					
Plejehjem Lystoftebakken	46.096	1.362	500	500	500	500
Ældre-puljen	-57	0	0	0	0	0
I alt	495.278	-563	550	550	550	550

+ = merudgift/mindreindtægt

- = mindreudgift/merindtægt

Visitation - Hjælpe midler

Området forventes at udvise et samlet merforbrug på 0,9 mio. kr. Merforbruget fordeler sig hovedsageligt på: Optiske synshjælpe midler (f.eks. særlige skærme til it-brug) 0,5 mio. kr. og Arm- og benproteser 0,7 mio. kr., mens følgende post har et mindreforbrug: Andre hjælpe midler 0,3 mio. kr. I forhold til optiske synshjælpe midler går en foreløbig vurdering på, at der er en stigning i antallet af borgere, som visiteres til optiske synshjælpe midler, idet grupper som demente og hjerneskade har været repræsenteret i stigende grad. Endvidere har et stigende antal ældre ønske om fortsat at kunne benytte it i deres hverdag, hvilket kræver at de tilkendes optiske synshjælpe midler.

I forhold til Arm- og benproteser er der tale om, at én borger er blevet visiteret til elektrisk arm- og knæproteser til en samlet udgift på 0,8 mio. kr., hvilket er en ekstraordinær stor udgift, som normalt ikke rummes i det afsatte budget.

Visitation - Køb og salg

Køb og salg området er gennem 2014 blevet analyseret, blandt andet med henblik på, at vurdere de langsigtede effekter af ombygningen af kommunens plejehjem.

Køb og salg i LTK omfatter de områder, hvor kommunen enten betaler eller får refusion for borgere, der modtager ydelser indenfor kategorierne plejebolig, frit valg eller bo-tilbud. Eksempelvis, når en LTK-borger flytter ind på et bo-tilbud i en anden kommune, så skal LTK betale den anden kommune for borgers ophold – det svarer altså til, at LTK køber og betaler for en plads i en anden kommune.

Analysen viser indtil videre, at der er en positiv udvikling i gang indenfor det delområde af Køb og Salg, der vedrører plejeboliger. Der er relativt flere udenbys borgere, der i år vælger at bo i kommunen, i forhold til det der er forudsat. Det betyder, at der sælges flere plejeboligpladser end forventet. Det betyder alt andet lige, at der er et mindreforbrug, når man kigger på køb og salg af plejeboliger samlet set. Som konsekvens heraf forventes pt. et mindre forbrug på foreløbigt 2 mio. kr. i 2014.

Der pågår fortsat et analysearbejde vedrørende de øvrige delområder indenfor køb og salg (salg af plejeboliger, køb og salg af hjemmehjælp og køb af bo-tilbud). Der er endvidere konstateret nogle uhensigtsmæssigheder i forhold til opsætningen af økonomisystemet og samspillet med fagsystemet, hvorfor der samlet set endnu er usikkerhed omkring de øvrige delbudgetter.

Det kan derfor ikke udelukkes, at der vil være andre områder, som udviser et mindreforbrug i forhold til budgettet, men det vil endeligt blive rapporteret i forbindelse med regnskabet for 2014.

Visitation - Øvrigt

Under Øvrigt udviser posterne samlet set et mindreforbrug på -0,85 mio. kr., som kan henføres til et mindreforbrug på Rådgivning på -0,15 mio. kr. samt et mindreforbrug på -0,3 mio. kr. i forhold til Plejevederlag. I forhold til Rådgivning er der tale om, at man kan håndtere flere opgaver in-house i stedet for at måtte trække på VISO (eksternt rådgivningscenter), mens der i forhold til Plejevederlag er tale om almindelig udsving regnskabsårene i mellem. I forhold til Busdrift er der tale om, at der over nogle år har været en lavere efterspørgsel efter kørsler, og at man regner med, at der i 2014 vil være et mindreforbrug på -0,4 mio. kr.

Set i lyset af, at der gennem et par år har været et mindreforbrug på Busdrift samtidig med, at der under Hjælpebidler omvendt synes at være et permanent merforbrug, omplaceres 0,4 mio. kr. fra Busdrift til Hjælpebidler fra 2015 og fremadrettet.

Områdecetre – Plejehjem Virumgård/Solgården/Lykkens Gave

Der skønnes en årlig merudgift på 50.000 kr., som skyldes manglende indtægter på Solgårdens midlertidige pladser. Det har vist sig, at kommunen ikke har lovhjemmel til at opkræve huslejebetaling fra borgere på de midlertidige pladser, hvilket for Solgården betyder tab af huslejeindtægt på ca. 50.000 kr. årligt. Forvaltningen har flere gange rejst udfordringen for Social- og Sundhedsudvalget. Senest ved udvalgsrådet i oktober 2014.

Merudgiften udgør i 2014 dog kun 25.000 kr., idet praksis med ikke at opkræve husleje først blev iværksat 1. juli 2014. Hertil kommer en forventet udgift på 25.000 kr. til tilbagebetaling af de borgere, som i 1. og 2. kvartal uretmæssigt har betalt husleje. Politisk fremlægges der sag om tilbagebetalingsproblematikken på Social- og Sundhedsudvalget i november 2014, hvori der tillige tages stilling til de økonomiske konsekvenser.

Områdecetre - Plejehjem Lystoftebakken

Lystoftebakken har fået overført et merforbrug på ca. 1,8 mio. kr. Efter forhandlinger med Lystoftebakkens bestyrelse har det imidlertid vist sig, at der skal ske en berigtigelse af de ejendomsudgifter, der indgår i kommunens regnskab for 2013. Konkret betyder det, at udgifterne til to servicemedarbejdere skal overføres fra den ordinære drift til ejendomsområdet, idet de udfører håndværksmæssige opgaver, som man traditionelt ville have antaget håndværksmestre til. Idet Lystoftebakken ikke indestår for et eventuelt mer- eller mindreforbrug på ejendomsområdet, skal Lystoftebakken kompenseres herfor.

Det betyder, at det overførte merforbrug i 2013 kan nedskrives til 1,0 mio. kr. Lystoftebakkens budget for 2014 skal således tilføres forskellen på de 0,86 mio. kr.

I forhold til selve driftsbudgettet for 2013 og fremadrettet er der tale om, at dels ejendomsbudgettet skal opskrives jf. ovenstående afsnit, dels at budgettet til enkelte andre områder kan nedskrives. Det estimeres foreløbigt, at merudgifterne til ejendomsområdet og de forventede mindredgifter til de særlige budgetposter, samlet set vil medføre et budgetbehov på 0,5 mio. kr. fra 2014 og fremadrettet.

Således er der i 2014 tale om, at der skal tilføres ekstra budget på i alt 1,4 mio. kr. Fra 2015 vil der alene være behov for ekstra budget på 0,5 mio. kr.

ØVRIGE BEMÆRKNINGER**Frit valg og Hjemmesygepleje**

Ved årsskriftet 2013/2014 overgik Center for Træning og Omsorg til et nyt pleje- og omsorgssystem. Grundet vanskeligheder med at trække valide aktivitetsdata ud af det nye system, har det i først halvår af 2014 ikke været muligt at opgøre de anvendte timer indenfor hjemmepleje og hjemmesygeplejen.

Det betyder blandt andet, at det ikke har været muligt at foretage en aktivitetsafregning af Den Kommunale Leverandør (DKL). Som konsekvens heraf, er der truffet en administrativ beslutning om, at afvige fra de normale principper for afregning af første halvår af 2014. DKL afregnes derfor med udgangspunkt i udgiftsniveauet i det første halvår. I sidste halvår af 2014, vil afregningen af DKL, som normalt være aktivitetsbaseret. Der er ingen konsekvenser af ovenstående for de private leverandører og deres afregning, da de afregnes efter fakturerede timer.

Udskiftningen af omsorgssystemet har desuden betydet, at det ikke er direkte muligt at sammenligne årets aktivitetsdata med tidligere års data. Efter 3. kvartal ser det ud til, at Den Kommunale Leverandørs andel af frit valg-budgettet er udfordret af stigende udgifter. På grund af udfordringerne med sammenlignelige aktivitetsdata er det ikke muligt at konkludere, hvorvidt de stigende udgifter hos DKL skyldes stigende aktivitet. På nuværende tidspunkt ser det dog ud til, at frit valg-puljen som sådan balancerer, idet udgifterne til BPA-ordningen og de private leverandører på nuværende tidspunkt er mindre end forudsat.

Området følges nøje for at afklare, hvorvidt det opadgående aktivitetsniveau fortsætter. Der er endvidere igangsat en analyse af hvor forskellen mellem aktivitetsdataene fra 2014 og 2013 stammer fra.

Ældre-puljen (Ældremilliarden)

LTK har samlet set fået tilsagn på 12,2 mio. kr. i 2014. På nuværende tidspunkt ser det ud til, at der vil være et mindre forbrug i 2014 på 4 mio. kr. som fuldt ud vil blive overført til 2015. De overførte midler vil sammen med ældremilliardens midler for 2015 blive anvendt til at gennemføre de projekter, som allerede er vedtaget og godkendt af kommunalbestyrelsen.

Tilsagnet vedrørende ældremilliarden er endnu ikke er bogført. Det nuværende korrigeret budget på 32.000 kr. er en teknisk fejl, der vil blive rettet op i forbindelse med årsafslutningen.

AFVIGELSER

1.000 kr. netto	Korr. Budget 2014	Afvigelse ift. korr. Budget 2014 og BF2015-18				
		2014	2015	2016	2017	2018
Den centrale refusionsordning	-9.249					
Voksenspecialundervisning	1.768					
Særlig tilrettelagt ungdomsuddannelse	5.798					
Pleje og Omsorg	19.265	450				
Forebyggende indsats	20.679	-400				
Botilb. personer m. særlige sociale problemer	1.739	400				
Alkoholbehandling	2.424					
Stofmisbrugsbehandling	4.378	600				
Længerevarende botilbud	91.987	1.000				
Midlertidige botilbud	23.734					
Kontakt og Ledsagerpersonordningen	4.730	-1.050				
Beskyttet beskæftigelse	9.947					
Aktivitets- og samværstilbud	21.110					
Særligt sociale formål (merudgifter), kontanthj. vedr. visse grupper af flygtninge mv.	1.127	-200				
Handle- og Strateplan	0					
Udførerøkonomien	31.338					
I alt	230.774	800	0	0	0	0

Tekniske korrektioner/omplaceringer 1.000 kr. netto		Korrektion ift. korr. Budget 2014 og B2015-2018				
		2014	2015	2016	2017	2018
Voksenspecialundervisning	-	-115	-230	-230	-230	-230
Længerevarende botilbud	-	-975	-975	-975	-975	-975
Midlertidige botilbud	-	975	975	975	975	975
I alt		-115	-230	-230	-230	-230

+ = merudgift/mindreindtægt

- = mindreudgift/merindtægt

I 3. anslåede regnskab 2014 skønnes et merforbrug på aktivitetssområdet handicappede i størrelsesordenen 0,8 mio. kr. i 2014, hvilket primært kan reduceres til følgende:

- Merforbrug på stofmisbrugsbehandling, hvilket primært skyldes højere aktivitet end der er plads til i budgettet (0,6 mio. kr.)
- Udgifter til flygtningeboliger, der ikke er budget til (0,2 mio. kr.)

Herudover udviser prognosen en række afvigelser på de enkelte ydelsesområder, som skønnes at kunne håndteres inden for aktivitetssområdets samlede ramme.

Pleje og omsorg

På pleje og omsorg skønnes merudgifter på omtrent 0,45 mio. kr. i 2014. Dette skyldes dels en ny sag på BPA-ordningen med virkning fra oktober 2014 (0,15 mio. kr.) og dels prisstigninger i allerede igangværende sager (0,3 mio. kr.).

Det bemærkes, at der fra 1. januar 2015 er bevilliget en sag på ordningen med en anslået nettoudgift på godt 2,0 mio. kr. Tages in mente, at de forhold, der skønnes at føre til merforbrug i 2014 alt andet lige vil have helårseffekt fra 2015, vil der komme et økonomisk pres på området i de kommende år. Der følges op herpå ved 1. anslåede regnskab 2015.

Forebyggende indsats

På forebyggende indsats skønnes et samlet mindreforbrug på -0,4 mio. kr. i 2014, hvilket dækker over to forhold:

- På aflastningsordningen resulterer et lavere udgiftsniveau, i et estimeret mindreforbrug på godt -0,7 mio. kr.
- På den socialpædagogiske støtteordning udviser prognosen omvendt et merforbrug på godt +0,3 mio. kr. Årsagen er, at der i enkelte sager er visiteret mere omfattende støtte i egen bolig frem for ophold til botilbud, hvilket udligner en del af effekten af de besparelsesinitiativer, der er gennemført på ordningen i de senere år, herunder initiativet om sagsopfølgning og dokumentation fra Budgetaftalen for 2013.

Botilbud til personer med særlige sociale problemer, samt alkohol- og stofmisbrugsbehandling

På botilbud til personer med særlige sociale problemer og misbrugsområdet skønnes et samlet merforbrug på 1,0 mio. kr. Dette skyldes følgende:

- På botilbud til personer med særlige sociale problemer skønnes et merforbrug på 0,4 mio. kr., hvilket primært er et resultat af, at der kan konstateres en stigende aktivitet på forsorghjem i forhold til det lave niveau i 2013. Dette omfatter bl.a. en gruppe af borgere, der i øvrigt er i behandling for misbrugsproblemer.
- På Stofmisbrugsbehandlingsområdet skønnes et merforbrug på 0,6 mio. kr., hvilket primært skyldes, at udgifterne til dagbehandling af stofmisbrugere hos eksterne leverandører er højere end budgetteret.

Ovenstående skal ses i sammenhæng med, at der i Lyngby-Taarbæk Kommune i de senere år har været en samlet stigning i antallet af borgere i behandling for misbrugsproblemer, herunder både internt i kommunens eget behandlingstilbud Torvehuset, og hos eksterne leverandører af behandlingstilbud.

Som følge af en række forventede lovændringer vil der forventeligt være yderligere vækst i antallet af behandlingsforløb i de kommende år, hvilket alt andet lige vil skabe et økonomisk pres på misbrugsområdet og tilstødende områder i de kommende år. Der følges op herpå ved 1. anslåede regnskab 2015.

Længerevarende botilbud

På botilbudsområdet skønnes et merforbrug på 1,0 mio. kr. Dette skyldes primært prisstigninger i enkelte sager – herunder fordi det i nogle sager har været nødvendigt at revisitere til dyrere og mere specialiserede tilbud, idet borgernes behov ikke længere har kunnet håndteres inden for rammerne af deres hidtidige tilbud.

Kontakt og ledsagerordningen

På kontakt- og ledsagerordningen skønnes på baggrund af forbruget i årets 3 første kvartaler et mindreforbrug på -1,05 mio. kr. Dette forklares ved følgende:

- Der er afsat ekstra midler til området som ikke forventes at blive brugt i 2014, da der endnu ikke er udarbejdet en kvalitetsstandard for målgruppen 67+-årige som merbevillingen vedrører (-0,3 mio. kr.)
- Der estimeres et mindreforbrug på omtrent -0,75 mio. kr. på kontakt og støtteperson ordningen for alkohol- og stofmisbrugere og hjemløse, hvilket formentligt bør ses i lyset af opdriften på forsorghjem og misbrugsområdet.

Særligt sociale formål mv.

På særlige sociale formål mv. skønnes et mindreforbrug på -0,2 mio. kr., hvilket skyldes:

- De afsatte midler til støtte til individuel befordring efter servicelovens § 117 forventes ikke at blive brugt fuldt ud i 2014, da aktiviteten på ordningen pt. er væsentligt lavere end det råderum som ordningens budgetramme indeholder (-0,4 mio. kr.).

- Der er afholdt udgifter til flygtningeboliger, som ikke kan henføres til enkeltindivider, hvorfor de ikke dækkes af statslig refusion. Baseret på udgiften i årets 3 første kvartaler, skønnes dette at medføre en merudgift på i alt 0,2 mio. kr. i 2014.
- Det bemærkes yderligere, at stigningen i antallet af flygtninge fremadrettet gør det nødvendigt, at finde en permanent løsning vedrørende egnede flygtningeboliger. Forvaltningen udarbejder et notat herom.

Udførerøkonomien

På kommunens misbrugstilbud *Torvehuset* og på demenstilbuddet *Hovedsagen* skønnes merforbrug udover de tilladte 5 pct. svarende til godt 0,33 mio. kr. Årsagen er primært, at lønudgifterne er højere end budgetteret, herunder grundet ekstraordinære vikarudgifter pga. den højere aktivitet på misbrugstilbuddet. Dog skønnes det at kunne finansieres inden for Udførerøkonomiens samlede ramme, idet der bl.a. skønnes et større mindreforbrug på aktivitetstilbuddet *Paradiset* end det er muligt at overføre til 2015 inden for rammerne af kommunens overførselsregler.

På botilbuddet *Chr. X Allé* forventes desuden et større merforbrug i 2014, som skyldes en række ekstraordinære engangsudgifter, herunder til en fælles autisme uddannelse i forbindelse med sammenlægningen af Chr. X allé og det tidligere Strandberg til én enhed. Merforbruget håndteres inden for kommunens overførselsregler.

Øvrige bemærkninger og tekniske korrektioner

I forbindelse med 3. anslået regnskab gennemføres en række tekniske korrektioner. Dels korrigeres budgettet på længerevarende og midlertidige botilbud for omplaceringen af en borger mellem de to ordninger. Dels korrigeres budgetrammen for voksenspecialundervisning -115.000 kr. i 2014 og -230.000 kr. fremefter, som følge af udestående DUT-regulering vedrørende overflytningen af rådgivningsopgaver til VISO.

AFVIGELSER

1.000 kr. netto	Korr. Budget 2014	Afvigelse ift. korr. Budget 2014 og BF2015-18				
		2014	2015	2016	2017	2018
Aktivitetsbestemt medfinansiering	204.102	-400	-400	-400	-400	-400
Specialiseret genoptræning	1.362	400	400	400	400	400
Genoptræning og vedligeholdelsestræning	73.816	250	250	250	250	250
Vederlagsfri fysioterapi	9.247					
Kommunal tandpleje	18.466					
Sundhedsfremme og forebyggelse	3.710	-300				
Kommunal sundhedstjeneste	9.884					
Andre sundhedsudgifter	3.810					
Frivillighed	1.967	-500	-500	-500	-500	-500
I alt	326.363	-550	-250	-250	-250	-250

+ = merudgift/mindreindtægt

- = mindreudgift/merindtægt

Aktivitetsbestemt medfinansiering og Specialiseret genoptræning

Ved halvårsregnskabet blev der bevilget 3,6 mio. kr. til dækning af merforbrug på aktivitetsbestemt medfinansiering i 2014. I overslagsårene blev der desuden skønnet merudgifter i størrelsesordenen 10-12 mio. kr. årligt.

Tillægsbevillingen på 3,6 mio. kr. skulle rettelig have været fordelt mellem medfinansiering (3,2 mio. kr.) og specialiseret genoptræning (0,4 mio. kr.).

De to områder bør ses i sammenhæng, og de håndteres også sådan i prognosemodellen for medfinansieringen. Skævheden korrigeres ved 3. anslået regnskab.

Genoptræning og vedligeholdelsestræning

Der skønnes en årlig merudgift på 0,25 mio. kr., som skyldes manglende indtægter på Møllebo. Det har vist sig, at Kommunen ikke har lovhjemmel til at opkræve huslejebetaling fra borgere på de midlertidige pladser, hvilket på Møllebo betyder tab af huslejeindtægt på ca. 0,25 mio. kr. årligt. Forvaltningen har flere gange rejst udfordringen for Social- og Sundhedsudvalget. Senest ved udvalgsmødet i oktober 2014.

I år afspejler merudgiften 125.000 kr. til decideret huslejetab (i årets 3. og 4. kvartal) samt 125.000 kr. til tilbagebetaling af de borgere, som i 1. og 2. kvartal uretmæssigt har betalt husleje. Politisk fremlægges der sag om tilbagebetalingsproblematikken i SSU i november 2014. Fra 2015 og frem er der ikke frie budgetmidler, som kan anvendes til at finansiere tabt huslejeindtægt. Der er derfor behov for en årlig teknisk korrektion til budget 2015-18 på 0,25 mio. kr.

Sundhedsfremme og forebyggelse

Der skønnes i 2014 et mindreforbrug på -0,3 mio. kr. i Sundhedscentret. Mindreforbruget skyldes ubrugte lønmidler, som blev overført til området efter regnskabsafslutningen i 2013.

Sundhedscentret har derudover midler for 0,3 mio. kr., som ikke er anvendt pga. en forsinket implementering af en budgetbeslutning fra Budget 2014-17 vedr. ansættelse af en kostmedarbejder i socialpsykiatrien. Forsinkelsen hænger sammen med, at initiativet bør udvikles på en måde, så det knytter sig tæt til den øvrige faglige udvikling på socialpsykiatriens område. Implementeringen genovervejes derfor. Center for Sundhed og Omsorg er sammen med Center for Social Indsats i forlængelse heraf ved at afklare et evt. behov for alternativ anvendelse af midlerne. Politisk fremlægges sagen for Social- og Sundhedsudvalget på deres udvalgsmøde i december måned.

Frivillighed

Ved permanentgørelsen af mentorkorpset i Budget 2014-17 blev der bevilliget 0,5 mio. kr. til aflønning af en frivilligkoordinator. Koordinatoren lønnes imidlertid i dag via administrationskontoen (Hovedkonto 6). Der er således tale om en dobbelt budgettering, hvorfor pengene lægges i kassen i alle årene.

ØVRIGE BEMÆRKNINGER

Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse har konstateret, at der er sket en fejlregning af sygehustaksterne for 2015. Den forventede kommunale medfinansiering beregnes på baggrund af takstniveauet, og derfor har Ministeriet, KL og Danske Regioner aftalt, at bloktilskuddet vedr. medfinansieringen nedjusteres ved en midtvejsregulering i sidste kvartal af 2015. Der vil være tale om et beløb på i alt 820 mio. kr.

Forvaltningen har pt. ikke grundlag for at vurdere de samlede konsekvenser af midtvejsreguleringen i Lyngby-Taarbæk Kommune og dermed heller ikke, om reduktionen vil påføre kommunen et tab. Forbrugsudviklingen følges tæt i det nye år.

TEKNIK- OG MILJØUDVALGET

DRIFTSVIRKSOMHED

Aktivitetssområde: GRØNNE OMRÅDER OG KIRKEGARDE SAMT TRAFIKANLÆG

AFVIGELSER – Grønne områder og kirkegårde

1000 kr. netto	Korr. budget	Afvigelse ift. korr. budget for 2014 og B2015-2018				
		2014	2015	2016	2017	2018
Fælles formål	-2.418					
Grønne områder og naturpladser	27.184					
Stadions og idrætsanlæg	-					
Andre fritidsfaciliteter	885					
Kirkegårde	4.104					
Lystbådehavne mv.	284					
Andre kulturelle opgaver	514					
I alt	30.553	0	0	0	0	0

+ = Merudgift/mindreindtægt

- = mindreudgift/merindtægt

Grønne områder og Kirkegårde

Vurderet ud fra det nuværende forbrug, skønnes det, at den samlede budgetramme kan overholdes i 2014, bortset fra det overførte merforbrug fra 2013 på 2,1 mio. kr., som ifølge handleplanen fra TMU 11. juni 2014 skal afvikles over årene 2014- 2016.

På den baggrund må der påregnes, at der ved regnskabsafslutningen 2014 vil være et merforbrug på området, der overføres efter de automatiske overførselsregler på +/- 5 %.

Baggrunden for merforbruget i 2013 var, at området har gennemgået en stor tilpasning som følge af de besparelseskra, der er blevet stillet til området over de seneste år, dels i forbindelse med konkurrenceudsættelsen i 2012, dels effektiviseringskra i forbindelse med sammenlægning af det grønne og det sorte område.

AFVIGELSER – Trafikanlæg

1.000 kr. netto	Korr. budget 2014	Afvigelse ift. Korr. Budget for 2014 og BF2015-18				
		2014	2015	2016	2017	2018
Fælles formål	-301					
Parkering	-876					
Vejvedligeholdelse mv.	475					
Busdrift	32.783					
Delramme for Center for Miljø og Plan, i alt	32.081	-	-	-	-	-
Fælles formål	-4.785					
Arbejder for fremmed regning	-244					
Driftsbygninger og -pladser	251					
Vejvedligeholdelse mv.	29.246					
- buslæskærme		1.300				
- vandafvandingsbidrag		-7.200	7.200			
Belægninger mv.	5.768					
Vintertjeneste	11.592					
Turisme/bådfarten	1.393					
Delramme for Center for Areal og Ejendomme, i alt	43.221	-5.900	7.200	-	-	-

+ = Merudgift/mindreindtægt

- = mindreudgift/merindtægt

Center for Miljø og Plan

Busdrift under CMP forventes at udvise et mindreforbrug på 0,2 mio. kr., som knytter sig til Flexturordningen. Ordningen startede op medio 2014 og forventes af den grund at udvise et mindreforbrug. Budgettet udgør 0,5 mio. kr. årligt og baseret på erfaringer fra andre kommuner kan der i 2015 forventes et merforbrug.

Det er politisk besluttet, jf. TMU-sag november 2014, at 0,1 mio. kr. af mindreforbruget overføres til trafikikkerhedskampagner i 2015, mens det resterende mindreforbrug overføres til Busdrift/Flexstur-ordningen.

Center for Areal og Ejendomme

Vejvedligeholdelse – byudstyr

Der blev i budget 2013 indarbejdet et øget indtægtskrav som følge af beslutningen om opsætning af yderligere reklamebærende buslæskærme. Indtægtskravet var i 2013 på 1,0 mio. kr., men der blev opnået indtægter for alt 1,6 mio. kr. Merindtægten blev ikke overført til området i 2014, hvor indtægtskravet i forbindelse med budgetlægningen var blevet sat op til 2,9 mio. kr.

Det viser sig imidlertid, at der kun kan opnås en indtægt på 1,6 mio. kr. i 2014, hvilket giver en mindreindtægt på 1,3 mio. kr.

Mindreindtægten skyldes, at det ikke har været muligt at få opstillet alle læskærmene i takt med tidsplanen i den aftale, der ligger bag indtægtskravet. Opsætningen har været forsinket dels som følge af vanskeligheder med at opsætte den nye type læskærme (kræver mere plads og dermed skal der forhandles med tilstødende grundejere om opstillingen), dels langtidssygdom hos det personale, der i forvaltningen skulle løfte opgaven.

P.t. kan det ikke oplyses, hvorvidt situationen får konsekvenser for indfrielse af det budgetterede indtægtskrav i 2015.

Vejvedligeholdelse – vejafvandingsbidrag

Kommunen skal hvert år betale et bidrag til Forsyningselskabet (LTF) for afledning af regnvand på de kommunale og private fællesveje.

Bidraget fastsættes som en pct. andel af kloakledningsanlæggene, der defineres som Forsyningselskabets afholdte anlægsudgifter i det pågældende år.

Procentsatsen fastsættes af det statslige Forsyningssekretariat, og er steget meget siden udskillelsen af forsyningen. Dette har ført til mange klager, og til en retssag mod Forsyningselskabet for afgørelsen af 2011. Dvs. at den seneste afgørelse stammer fra 2011, hvor LTK's sats blev sat til 6,8 %.

LTK's budget blev ved 1. anslået regnskab 2014 rettet op, således at det bygger på, at satsen på de 6,8 % lægges til grund i årene 2012 og frem, og at Forsyningselskabets budgetterede anlægstal holder, samt at efterbetalinger i 2012-2013 vil falde i 2014. I alt er budgetbeløbet opskrevet til 8,2 mio. kr.

Da der endnu ikke er kommet en afgørelse i retssagen, er det mest sandsynlige, at spørgsmålet først bliver afklaret i 2015, ligesom Forsyningselskabets opkrævning af áconto beløbet for 2014 også først vil ske i april/maj 2015, når regnskabet for 2014 er godkendt.

På den baggrund vurderes det, at der vil skulle ske en overførsel af restbeløbet på 7,2 mio. kr. til 2015.

AFVIGELSER

1.000 kr. netto	Korr. Budget 2014	Afvigelse ift. korr. Budget 2014 og B2015-18				
		2014	2015	2016	2017	2018
Grundvandsbeskyttelse	2.550					
Olieforurening	208					
Jordforurening	418					
Varmeforsyningsloven	886					
Klima- og varmeplanlægning	423					
Spildevand	20					
Naturforvaltningsprojekter	1.285					
Natura 2000	516					
Natur og Overflade / Fælles formål	304					
Vandløb	160					
Laboratorieundersøgelser af badevand	197					
Virksomhed og affald / Fælles formål	109					
Tilsyn	-26					
Indsamling af batterier	105					
Skadedyrsbekæmpelse	537					
Rottegebyr	-37					
Jordflytningsgebyr	-8					
Erhvervsaffaldsgebyr	-111					
I alt	7.536	0	0	0	0	0

+ = Merudgift/mindreindtægt

- = mindreudgift/merindtægt

Øvrige bemærkninger**Grundvandsbeskyttelse**

Der forventes et mindreforbrug på 0,5 mio. kr., som skal overføres til 2015, idet der igangsættes oprensingsprojekt ultimo 2014 med forventet færdiggørelse primo 2015.

Varmeforsyning + Klima- og varmeplanlægning

I forhold til klima/varmeområdet er der en række projekter under planlægning, som først forventes opstartet sidst på året. Vestforbrænding, der udruller fjernvarme, har udskudt fremsendelse af projektforslag B (Virum-Sorgenfri) til ultimo 2014, hvorfor de afsatte midler til behandling af sagen i overvejende grad må forventes udskudt til brug i 2015.

Dispositionen hænger sammen med, at Vestforbrænding og Forvaltningen har set en fordel i at prioritere såvel etape B og C (Hjortekær-Lundtofte), hvorfor fremsendelse af projektforslag vedr. Etape C ligeledes planlægges fremsendt ultimo 2014/primo 2015, og behovet for midler til sagsbehandlingen således vil være betragtelig i 2015. Der forventes således et mindreforbrug på 0,6 mio. kr. i 2014, som vil skulle overføres til 2015.

AFVIGELSER

1.000 kr. netto	Korr. Budget 2014	Afvigelse ift. korr. Budget 2014 og B2015-18				
		2014	2015	2016	2017	2018
Driftssikring af boligbyggeri	421					
Jernbanedrift	15					
Andre kulturelle opgaver	388					
Øvrige sociale formål	1.102					
Fælles formål	186					
Kommunalbestyrelsesmedlemmer	6.845					
Kommissioner, råd og nævn	656					
Valg m.v.	2.653					
Sekretariat og forvaltninger	175.872	-1.000				
IT Fagsystemer (konto 0 - 5)	28.112					
Fælles IT og telefoni	23.668					
Jobcentre	23.168	-781		281	500	
Naturbeskyttelse	2.442					
Miljøbeskyttelse	3.189					
Byggesagsbehandling	-3.800					
Voksen-, ældre- og handicapområdet	-2.573					
Det specialiserede børneområde	3.704					
Administrationsbidrag til Udbetaling DK	7.633					
Tjenestemandspension	76.858					
I alt	350.535	-1.781	0	281	500	0

Tekniske korrektioner/omplaceringer:

1.000 kr. netto		Afvigelse ift. korr. Budget 2014 og BF2015-18				
		2014	2015	2016	2017	2018
Driftsudgifter beskæftigelsesindsats	-	2.289	2.200	2.200	2.200	2.200
I alt		2.289	2.200	2.200	2.200	2.200

+ = Merudgift/mindreindtægt

- = mindreudgift/merindtægt

Sekretariat og forvaltninger

Der forventes et mindreforbrug på Erhvervskontaktenheden i 2014, som således overføres fra 2014 til 2015 til dækning af et forventet merforbrug på Dyrehavegårds Jorde i 2015. Idet Dyrehavegårds Jorde er placeret under aktivitetssområdet Puljer vil der i forbindelse med overførslen skulle flyttes mellem to aktivitetssområder. Samlet set er der tale om en nulløsning.

Jobcentre

Center for Arbejdsmarked har i forbindelse med 1. anslået regnskab 2014 fået en bevilling til indsatsen Personlig jobformidling på kontanthjælpsområdet. Bevillingen er 3-årig i 2014-16, men kunne først opstartes medio 2014. Der sker derfor alene en periodisering af budgetmidlerne, således at indsatsen kan fortsætte i de fulde 3 år til medio 2017.

Advokatudgifter

Der er fortsat høje udgifter til advokatbistand. Dette har medført et merforbrug på 0,3 mio. kr. Dette merforbrug finansieres af et tilsvarende mindreforbrug på forsikringsområdet.

Driftsudgifter beskæftigelsesindsats

I forlængelse af kontanthjælpsreformen er forvaltningen blevet opmærksom på en fejlkontering af en række løndele, som betyder, at der skal flyttes både budgetmidler og forbrug fra kontoen til administrationsområdet. Udgifter på 2,3 mio. kr. i 2014 og 2,2 mio. kr. i 2015 og frem flyttes til aktivitetssområde Administration fra Beskæftigelse.

AFVIGELSER

1.000 kr. netto	Korr. Budget 2014	Afvigelse ift. korr. Budget 2014 og BF2015-18				
		2014	2015	2016	2017	2018
Konsulentbistand	339					
Tilskud til særlige fleks job	189					
Ekstra praktikpladser	279	-925	400	415	110	
Barselspulje	-610					
Pulje priskorrektion	353					
Konsulent afgift	-608					
Lønpulje til særligt formål	219					
Jubilæumsgratiale	201					
Kapacitetstilpasning pulje	4.594					
1 AR 2014 - Ej udmøntet SSU	-880	880				
Udbudsstrategi - konsulentydelse	1.025					
Analysepulje	542					
Helhedsplan Dyrehavegårds Jorde	2.031	1.000	1.000			
Grønt Lys	1.577	-660				
Div. plananalyser, helhedsplaner mv.	337	-340				
I alt	9.589	-45	1.400	415	110	0

Tekniske korr./omplaceringer 1.000 kr. netto	-	Korrektion ift. korr. Budget 2014 og B2015-2018				
		2014	2015	2016	2017	2018
Voksenspecialundervisning		-115	-230	-230	-230	-230
I alt		-115	-230	-230	-230	-230

+ = Merudgift/mindreindtægt

- = mindreudgift/merindtægt

Ekstra praktikpladser

Budgettet til ekstra praktikpladser periodiseres således at det afspejler de forventede udgifter og indtægter i årene frem mod 2017.

Pulje 1 AR 2014 – Ej udmøntet på SSU's område

I forbindelse med 1. anslået regnskab 2014 blev en besparelsepulje på -0,880 mio. kr. placeret under Puljer til senere udmøntning på Social- og Sundhedsudvalgets område. Udmøntningen skete i forbindelse med 2. anslået regnskab 2014, hvor puljen skulle være annulleret. Puljen nulstilles derfor.

Helhedsplan Dyrehavegårds Jorde / Grønt Lys / Div. Plananalyser, helhedsplaner m.v.

I forbindelse med udviklingen af Dyrehavegårds Jorde forventes i 2014 et merforbrug på ca. 1 mio. kr., som anvises finansieret via mindreforbrug på Grønt Lys (-0,66 mio. kr.) og et mindreforbrug på div. plananalyser, helhedsplaner mv. (-0,34 mio. kr.). De ovennævnte puljer dækker alle over indsatser indenfor planområdet og de anvendes derfor fleksibelt i forhold til de konkrete igangsatte indsatser.

Til videreførelse af det igangsatte arbejde ifm. Dyrehavegårds Jorde er der behov for at budgettet i 2015 tilføres 1 mio. kr., således at det samlede budget udgør 2 mio. kr. Midler hertil skal komme fra et forventet mindreforbrug på Erhvervskontaktenheden i 2014, som således overføres fra 2014 til 2015. Idet Erhvervskontaktenheden er placeret under aktivitetssområdet Administration vil der i forbindelse med overførslen skulle flyttes mellem to aktivitetssområder. Samlet set er der tale om en nulløsning.

Tekniske korrektioner/omplaceringer

Der gennemføres en teknisk korrektioner fra Handicappede vedrørende budgetrammen for voksenspecialundervisning med 115.000 kr. i 2014 og 230.000 kr. fremefter, som følge af udestående DUT-regulering vedrørende overflytningen af rådgivningsopgaver til VISO.

ØVRIGE BEMÆRKNINGER**Reduktion af konsulentbistand (status)**

I budget 2013-16 er det besluttet, at udgifterne til ekstern konsulentbistand skal reduceres.

Der er således indarbejdet et sparekrav på i alt 1,5 mio. kr. som skal hentes ved en pålæggelse af en afgift ved anvendelse af eksterne konsulenter. Afgiften udmøntes som en budgetreduktion på de konti der har bogførte udgifter til eksterne konsulenter.

I forbindelse med 2. anslået regnskab 2014 blev indtægtsforventningen hævet med yderligere 0,5 mio. kr.

Følgende budgetreduktioner er udført efter 3. kvartal 2014.

1.000 kr.	Samlet sum forbrugt på ekstern konsulentbistand	Samlet budgetreduktion
1. kvartal - drift	2.010	402
1. kvartal - anlæg	826	83
2. kvartal - drift	2.253	451
2. kvartal - anlæg	1.764	176
3. kvartal - drift	772	154
3. kvartal - anlæg	1.580	158
I alt	9.205	1.424

AFVIGELSER

1.000 kr. netto	Korr. Budget 2014	Afvigelse ift. korr. Budget 2014				
		2014	2015	2016	2017	2018
Ubestemt formål	-55					
Fælles formål	26.205					
Beboelsesejendomme	-16.587	-2.800	3.500			
Erhvervsjendomme	6.332	790				
Andre fast ejendomme	2.666					
Ejendomsdrift - kommunale ejendomme	135.928	-3.975	4.975	-25	-25	-25
Administrationsbygninger og Intern Service	26.056	-2.700	2.700			
Byfornyelse	1.478					
Politik og Jura	2.018					
Kommunale ejendomme i alt	184.041	-8.685	11.175	-25	-25	-25

+ = Merudgift/mindreindtægt

- = mindreudgift/merindtægt

Beboelsesejendomme

En række vedligeholdelsesprojekter på beboelsesejendomme skal skydes til 2015, da disse afventer myndighedsgodkendelse. Der overføres derfor 3,5 mio. kr. fra 2014 til 2015 til dækning af udgifter til de periodiserede vedligeholdelsesprojekter. Til sammenligning kan nævnes, at der blev overført 4,4 mio. kr. fra 2013 til 2014.

KAB har anmeldt regninger vedr. tomgangsleje og istandsættelse i almene boliger på ca. 0,7 mio. kr. Der er tale om udgifter for de sidste 3 år, der på grund af systemfejl hos KAB, ikke er blevet fremsendt til Lyngby-Taarbæk Kommune.

Erhvervsjendomme

VUC opsagde deres lejemål af kontorlokalerne i Kulturhuset i 2014. Forvaltningen har forberedt indgåelse af et nyt lejemål, men har afventet en afklaring på Kulturhusets fremtidige anvendelse. Der mangler dermed en lejeindtægt på 0,5 mio. kr. i 2014. Det forventes, at der kan indgås en ny lejeaftale for 2015.

Økonomiudvalget fik på udvalgsmødet den 29. sept. 2014 en status på fremleje af Kulturhuset. Det blev på mødet protokolleret, at den forventede mindreindtægt på 0,29 mio. kr. skulle medtages i 3. anslået regnskab.

Ejendomsdrift kommunale bygninger

Forvaltningen har valgt at opsiges medlemskabet af Danhostel, Raadvad Vandrehjem. Opsigelsen giver en årlig besparelse for vandrehjemmet. Opsigelsen betyder, at kommunen skal tilbagebetale et lån på 225.145 kr. givet til vandrehjemmet i forbindelse med køb af senge. Tilbagebetalingen finansieres i 2014, ved at budgettet nedskrives i budgetoverslagsårene 2015-18 med 25.000 kr.

Malmlosevej 131 og 133 samt Kaningårdsvej 42 er sat til salg. Det var forventet, at ejendommene blev solgt i starten af 2014, hvorfor der ikke er overført budget til drift af Malmlosevej 133 og Kaningårdsvej 42. Grundet sagen med Malmlosevej 131, som i en periode var påtænkt udlejet til en privat daginstitution, er salget af ejendommene imidlertid forsinket væsentligt. Forvaltningen forventer i 2014 en merudgift på Malmlosevej 133 og Kaningårdsvej 42 på i alt 0,34 mio. kr. til betaling af bl.a. forsikring, varme, el og gartnerisk vedligehold. Udgiften dækkes af en pulje afsat til dækning af nettolejetab i forbindelse med salg af kommunale ejendomme.

I budgetaftalen 2014-17 blev der afsat 5 mio. kr. til ekstraordinær vedligeholdspulje på skolerne. Kommunalbestyrelsen besluttede i juni 2014, at budgetmidlerne skulle anvendes til genopretning på skolerne. I forbindelse med sagen om opfølgning på budgetaftalen for 2014-17 er det efterfølgende besluttet at de 5 mio. kr. flyttes fra 2014 til 2015, og skal indarbejdes i den samlede genopretningssag på 70 mio. kr. i budgetaftalen 2015-18.

Arbejdet med renoveringen af en bade- og bådebro samt etablering af ekstra sikring i Taarbæk Jollehavn er færdigt, og den samlede udgift udgør 843.300 kr. Kommunalbestyrelsen besluttede den 27. marts 2014, at finansieringen af projektet skulle findes i forbindelse med 1. anslået regnskab. Der blev dog ikke fundet nogen finansiering i forbindelse med 1. anslået regnskab. Kommunalbestyrelsen godkendte et budget på 800.000 kr. Der er således et merforbrug på 43.300 kr. svarende til en afvigelse på ca. 5 pct. Udgiften blev fejlagtigt ikke håndteret i 1. anslået regnskab 2014, hvorfor forvaltningen nu foreslår, at de godkendte 800.000 kr. bevilliges jfr. Kommunalbestyrelsen beslutning, og at de 43.300 findes inden for de afsatte midler til planlagt vedligehold.

Adm. bygninger og Internt service

Forvaltningen er i gang med at udarbejde en samlet sikringsstrategi og handleplaner for kommunens kommunale bygninger. Strategien og handleplanerne skal forelægges i 2015. En del af finansieringen hertil skal komme fra en opsparing på kommunens sikringspulje. Der flyttes derfor 2,7 mio. kr. fra 2014 til 2015 som led i analysen i henhold til effektiviseringsstrategien til implementering af den kommende risikostyringsstrategi for de kommunale bygninger.

ØVRIGE BEMÆRKNINGER

Lyngby Idrætsby og skolereformen

Udvidelsen og moderniseringen af Lyngby Stadion og Idrætsby betyder, at der opføres nye og tidsvarende faciliteter til erstatning for de gamle nedrevne bygninger. De eventuelle afledte forøgede driftsudgifter af moderniseringen og udvidelsen i forhold til bl.a. den nye atletikbane, bueskytteanlægget, samt den nye multihal, der tages i brug i foråret 2014, skal nærmere analyseres, men forventes i 2014 og 2015 at kunne holdes inden for områdets budgetramme. Forvaltningen vil i første halvår af 2015 nøje analysere på forholdene med henblik på, at der i forbindelse med - og som forberedelse til budgetlægningen for 2016 - 2019 - kan foreligge et gennemarbejdet oplæg og bud på de samlede fremtidige driftsudgifter for Lyngby Idrætsby. Oplægget skal også tage højde for den forøgede brug af faciliteterne, som folkeskolereformen og genindførelsen af svømmeundervisningen medfører.

Fælles formål

Der blev i budget 2013-2016 indlagt forventet salg af ejendomme i 2014. I forbindelse hermed blev bevilliget en pulje på ca. 700 t.kr. til finansiering af nettolejetab ved salget. Bevillingen var knyttet til salg af syv specifikke ejendomme. Flere af disse ejendomme forventes dog ikke solgt foreløbigt. Bevillingen vil derfor blive anvendt generelt til dækning af nettolejetab i forbindelse med salg af kommunale ejendomme, hvorved der først ansøges om eventuel yderligere bevilling til dækning af nettolejetab i forbindelse med salg af kommunale ejendomme, når puljen på 700 t.kr. er anvendt.

Istandsættelse af vedligehold på private fællesveje 2014

Der forventes en merudgift på mellem 0,3 til 0,5 mio. kr. i forbindelse med kommunens udsendelse af påbud vedrørende istandsættelse af private fællesveje i 2014. Kommunen ejer en række ejendomme, der er placeret på eller ved en privat fællesvej. Kommunen kan forvente at betale en andel af de samlede udgifter i forhold til en given fordelingsnøgle. Den endelige udgift i 2014 afventer en høringsperiode og eventuelle ændringer i beregningerne. Merudgiften til istandsættelse af private fællesveje kan kun findes indenfor det kommunale budget til udvendig bygningsvedligehold. Da budgettet til udvendig bygningsvedligehold i forvejen er presset af et større vedligeholdsefterslæb (genopretningsbehov) på de kommunale ejendomme, vil en dækning af merudgiften betyde et yderligere efterslæb på de kommunale ejendomme. Det forventes, at den endelige merudgift til istandsættelse af private fællesvej i 2014 ligger inden udgangen af 2014.

Stormskade Taarbæk m.m.

I forbindelse med de to storme i november og december 2013, hvor Taarbæk blev hårdt ramt, har kommunen afholdt en række udgifter til istandsættelse af kommunale ejendomme efter stormene. Kommunens forsikring og Stormrådets forsikring forventes at dække størstedelen af udgifterne i forbindelse med stormene, men kommunen har p.t. afholdt udgifter svarende til 1 mio. kr. Da det endnu ikke er afgjort hvor stor en andel Stormrådets forsikring dækker, kan der påregnes en eventuel merudgift for kommunen. Merudgiften kan kun hentes inden for det kommunale budget til udvendig bygningsvedligehold, der i forvejen er hårdt presset pga. et større bygnings efterslæb.

AFVIGELSER

1.000 kr. netto	Korr. Budget 2014	Afvigelse ift. korr. Budget 2014 og BF2015-18				
		2014	2015	2016	2017	2018
Erhvervsgrunduddannelse	1.537	-300				
Andre sundhedsudgifter	1.818	-300				
Integrationsprogram/introduktionsforløb	3.218					
Kontanthjælp til udlændinge	3.562					
Personlige tillæg mv.	4.956	-400				
Førtidspension	113.446	-1.600				
Sygedagpenge	44.357	3.000				
Sociale formål	1.457	-400				
Kontanthjælp	69.911	-2.000				
Boligyldelse	26.594	-1.000				
Boligsikring	14.846					
Dagpenge til forsikrede ledige	67.274	9.000				
Særlig uddannelsesordning	2.100					
Revalidering	3.399					
Løntilskud flækjob mv.	36.631					
Ressourceforløb	10.749	-4.900				
Driftsudgifter beskæftigelsesindsats	20.892	-3.000				
Beskæftigelsesindsats forsikrede ledige	10.399	-3.900				
Løn forsikrede ledige i kommunen	751					
Servicejob	-24					
Seniorjob	4.416					
Beskæftigelsesordninger	7.273	-2.487				
Erhverv	2.150					
I alt	451.710	-8.287	0	0	0	0

Tekniske korrektioner/omplaceringer:

1.000 kr. netto	-	Afvigelse ift. korr. Budget 2014 og B2015-18				
		2014	2015	2016	2017	2018
Driftsudgifter beskæftigelsesindsats		-2.289	-2.200	-2.200	-2.200	-2.200
I alt		-2.289	-2.200	-2.200	-2.200	-2.200

+ = merudgift/mindreindtægt

- = mindreudgift/merindtægt

Skønnet i forbindelse med 3. anslået regnskab viser et samlet mindreforbrug på -8,3 mio. kr. for aktivitetsovrådet under ét. Hertil kommer en teknisk flytning af budget og udgifter på -2,3 mio. kr. til aktivitetsovråde Administration, som ligger i forlængelse af implementeringen af kontanthjælpsreformen. Budgetrammen nedskrives dermed samlet med -10,6 mio. kr. i 2014.

For overslagsårene er nedskrivningen af budgetterne allerede lagt ind i Budget 2015-18.

Udgiftsudviklingen på aktivitetsovrådet skal ses i sammenhæng med gennemførelsen af flere store reformer, hvor indfasningen både rækker ind over flere år og ind over store dele af aktivitetsovrådet. Som konsekvens heraf var estimeringen af budgetgrundlaget for 2014 vanskelig, og samspillet mellem reformerne og konjunkturudviklingen har i løbet af 2014 skabt usikkerhed om udviklingen på de enkelte ydelses- og indsatsområder i forhold til den løbende budgettilpasning af området. Det anslåede mindreforbrug og flytningerne mellem de enkelte kontoområder skal derfor ses i lyset af en generel tilbageholdenhed hen over året i forhold til at revurdere de udgiftsmæssige konsekvenser af de mange lovgivningsmæssige tiltag.

Hertil kommer, at opfølgningen har været udfordret af manglende prognosetal i den statslige portal Effektivindsats.dk, som modsat tidligere år ikke er blevet opdateret med de seneste konjunkturvurderinger.

Erhvervsgrunduddannelse

Forbruget til skoleophold på erhvervsgrunduddannelser skønnes til 1,2 mio. kr. svarende til et mindreforbrug på -0,3 mio. kr.

Andre sundhedsudgifter

En lineær fremskrivning af forbruget til begravelseshjælp og befordringsgodtgørelse i tilknytning til lægebehandling viser et forventet forbrug på 1,5 mio. kr. Rammen nedjusteres på den baggrund med -0,3 mio. kr.

Personlige tillæg

Budgetrammen vedr. helbredstillæg, varmetillæg mv. blev i forbindelse med 2. anslået regnskab forsigtigt nedjusteret med -0,5 mio. kr. Med afsæt i forbruget ultimo september kan det estimerede forbrug opgøres til 4,5 mio. kr. svarende til et mindreforbrug i forhold til korrigeret budget på -0,4 mio. kr.

Førtidspension

Fra 1. januar til 1. oktober er antallet af helårspersoner faldet med 40, hvilket hænger sammen med den opbremsning på tilkendessiden, hvor Førtidspensions- og fleksjobreformen har reduceret tilgangen med ca. 40 pct.

Ved 2. anslået regnskab viste prognosen et forventet mindreforbrug på -1,9 mio. kr., og kontoen blev forsigtigt nedskrevet med -1,0 mio. kr., således at det resterende råderum på -0,9 mio. kr. kunne imødegå udgifter til nytilkendelser og evt. udeståender i forhold til mellemkommunale afregninger. Tillagt nedjusteringen ved 1. anslået regnskab er rammen dermed samlet nedskrevet med -5,0 mio. kr. i løbet af året, som sammenholdt med budgetforudsætningerne dækker over et mindre fald i den gennemsnitligt udbetalte pension for pensioner tilkendt før 2003 og et fald i aktiviteten for pensioner tilkendt efter gældende regler.

Den seneste prognose viser fortsat et udisponeret råderum på -0,9 mio. kr. Hertil kommer en forventet merindtægt på de mellemkommunale afregninger anslået til -1,0 mio. kr. Rammen nedjusteres derfor i forbindelse med 3. anslået regnskab svarende til et samlet mindreforbrug på -1,9 mio. kr.

Sygedagpenge

Som konsekvens af sygedagpengereformen er budgetrammen nedskrevet med -5,2 mio. kr. svarende til bloktilskudsandelen af beregningsforudsætningerne i økonomiaftalen mellem regeringen og KL. Baseret på udbetalingerne til og med uge 39 er der afholdt udgifter til sygedagpenge svarende til et merforbrug på 22 helårspersoner sammenholdt med korrigeret budget. Aktivitetsforskellen svarer til et samlet merforbrug på 3,2 mio. kr., som kontoen opjusteres med.

Ændringen peger på, at effekten af reformen endnu ikke er slået fuldt igennem som forudsat.

Forbruget skal ses i sammenhæng med mindreforbruget vedr. jobafklaringsforløb, som regnskabsmæssigt konteres sammen med udgifterne til ressourceforløb.

Sociale formål

Kontoen viser ved en lineær fremskrivning af forbruget til og med september måned et forventet mindreforbrug på -0,4 mio. kr., og med 3 måneder tilbage af regnskabsåret vurderes det ikke sandsynligt, at der vil kunne tilgå mange dyre enkeltsager.

Kontanthjælp

Udgiftsudviklingen på kontoen gav i forbindelse med 2. anslået regnskab anledning til en forsigtig nedjustering af rammen på -2,0 mio. kr.

Aktivitetsdata for årets første 7 mdr. viser et samlet antal helårsmodtagere på 792, heraf 606 kontanthjælpsmodtagere og 186 uddannelseshjælpsmodtagere. Med udgangspunkt i en lineær fremskrivning af forbruget skønnes der et yderligere mindreforbrug på godt -2,0 mio. kr. Mindreforbruget skal ses i sammenhæng med en ændret strategi i forhold til anvendelsen af løntilskud, som for

årets første 7 måneder viser en nedgang på 27 fuldtidspersoner sammenholdt med samme periode året før.

Sammenholdt med forbruget til og med september vurderes det samlede forbrug for året ikke at afvige markant fra en lineær fremskrivning.

Boligyldelse

En lineær fremskrivning af forbruget viser et skønnet mindreforbrug på -1,0 mio. kr.

A-dagpenge og beskæftigelsesindsats for forsikrede ledige

Ledighedsudviklingen for årets første 7 måneder viser sammenholdt med korrigeret budget en stigning på 18 helårspersoner svarende til en samlet aktivitet på 616 helårspersoner. Endvidere er andelen af korttidsledige (0-4 ugers ledighed) faldet til 8,3 pct. svarende til, at Lyngby-Taarbæk skal medfinansiere en større andel af det samlede antal ledige. Omregnet til helårspersoner svarer ændringen til 11 helårspersoner, hvorved skønnet for det samlede antal helårspersoner med medfinansiering kan opgøres til 627 svarende til en stigning på 29 helårspersoner. Stigningen svarer til et forventet merforbrug på 4,0 mio. kr.

En gennemgang af afregningerne viser endvidere, at der samlet er afregnet 1,0 mio. kr. i 2014 vedr. regnskabsåret 2013.

Hertil kommer en forskydning i fordelingen mellem a-dagpenge og løntilskud, hvor antallet af forsikrede ledige afviger markant fra budgetforudsætningen på 105 helårspersoner. Aktivitetsskønnet ligger på 36 helårspersoner svarende til en afvigelse på 69 sammenholdt med budgetforudsætningen. Med en forskel i enhedsprisen på 58.400 kr. medfører det en merudgift til a-dagpenge på 4,0 mio. kr.

Omvendt viser en lineær fremskrivning af forbruget på kontoen for løntilskud til forsikrede ledige viser et skønnet mindreforbrug på -3,9 mio. kr. Skønnet er forbundet med usikkerhed, idet afregningerne ikke falder systematisk hen over året.

Samlet set medfører det en merudgift til a-dagpenge på 9,0 mio. kr. og en mindreudgift på -3,9 mio. kr. på beskæftigelsesindsatsen for forsikrede ledige.

Ressourceforløb og jobafklaringsforløb

Der skønnes et samlet mindreforbrug på -4,9 mio. kr., der dels skyldes færre ressourceforløb, dels færre jobafklaringsforløb end forventet.

Aktiviteten for ressourceforløb viser efter 3. kvartal et niveau svarende til 31 helårspersoner. Dermed er aktiviteten siden 2. kvartal kun steget svarende til 1 helårsperson. Med afsæt i et aktuelt antal modtagere af ressourceforløbsydelse på 40, skønnes tilgangen i løbet af 4. kvartal at blive forøget svarende til en aktivitet på 35 helårspersoner for året som helhed. Sammenholdt med grundlaget for oprindeligt budget svarer det til en aktivitet, som ligger godt 55 pct. lavere end den forudsatte indfasning af ordningen. Kontoen er i forbindelse med 1. og 2. anslået regnskab allerede nedjusteret med samlet -4,0 mio. kr., og skønnes på grundlag af opfølgningen for 3. kvartal at kunne nedjusteres med yderligere -1,9 mio. kr.

Med implementeringen af sygedagpengereformen konteres der med virkning fra 1. juli 2014 ligeledes udgifter til jobafklaringsforløb på kontoen. Der er ved udgangen af september måned kun bogført et marginals forbrug vedr. udgifter til forsørgelse. Med udgangspunkt i det aktuelle antal forløb skønnes der et samlet forbrug på forsørgelsesdelen på 1,1 mio. kr. og 0,1 mio. kr. på driftsdelen. Det medfører et mindreforbrug på -3,0 mio. kr., som budgetrammen nedjusteres med.

Driftsudgifter aktivering

Udgiftsudviklingen afspejler en faldende aktiveringsgrad primært på kontanthjælpsområdet, som har medført et markant udgiftsfald i bruttodriftsudgifterne, og samtidig indebærer, at refusionsprocent estimeres til 50 modsat 32, som ligger til grund for tidligere skøn. Estimering af forbruget på kontoen er typisk forbundet med stor usikkerhed, idet en del af afregningerne først falder i slutnin-

gen af regnskabsåret. Med afsæt i det aktuelle forbrug skønnes der et mindreforbrug til -3,0 mio. kr.

I forlængelse af kontanthjælpsreformen er forvaltningen blevet opmærksom på en fejlkontering af en række løndele, som betyder, at der skal flyttes både budgetmidler og forbrug fra kontoen til hhv. naturplejeområdet og administrationsområdet. I forhold til naturplejeområdet vil udgifterne fortsat henhører under aktivitetssområde Beskæftigelse, mens udgifter på -2,3 mio. kr. i 2014 og -2,2 mio. kr. i 2015 og frem vil blive flyttet til aktivitetssområde Administration. Samlet set nedjusteres kontoen med -5,3 mio. kr. i 2014 og -2,2 mio. kr. i 2015 og frem.

Beskæftigelsesordninger

Udgiftsudviklingen på området viser et forbrug, som ligger betydeligt under budgetrammen på 7,3 mio. kr. I tilknytning til kontanthjælpsreformen blev budgetrammen opjusteret med 2,5 mio. kr., heraf 1,8 mio. kr. som kompensation for indførelsen af et driftsloft over udgifterne til mentorordninger.

Afregningerne på kontoen falder ikke systematisk hen over året, og det kan derfor være vanskeligt at skønne over det samlede forbrug for året som helhed. Forbruget til og med september viser et markant mindreforbrug, som ligger under budgetrammen. På den baggrund foreslås det, at kompensationsbeløbet vedrørende kontanthjælpsreformen på samlet 2,5 mio. kr. tilbageføres.

ANLÆGSVIRKSOMHED

INVESTERINGSOVERSIGT MED BEMÆRKNINGER

Investeringsoversigten viser rådighedsbeløbene fordelt på aktivitetsområder

SAMMENDRAG AF ANLÆGSVIRKSOMHED

1.000 kr. netto

Anlæg	Opr. budget 2014	3.AR 2013	Overførsler 2013/14	1.ans. regnsk.	2. ans regnsk.	KMB-be- slutn.	Tekn. omplac.	Tillægs- bevilling 2014	Korr. budget 2014	Forbrug 30.9	Forbrug pct.	3. ans. regnskab 2014	Afvig- else korr.bud.
BØRNE- OG UNGDOMSUDV.....													
Skoler.....	14.930	9.000	632	-10.000	-9.368		2.500	-7.236	7.693	2.600	33,8%	3.693	-4.000
Dagtilbud.....			569			1.755	0	2.324	2.324	278	12,0%	2.033	-291
KULTUR- OG FRITIDSUDV.....													
Idræt.....	47.256	19.500	1.250	-14.427	5.100	500	350	12.273	59.529	34.341	57,7%	51.734	-7.795
Kultur.....	1.000		1.632			347	-12	1.967	2.967	662	22,3%	2.164	-803
SOCIAL- OG SUNDHEDSUDV.....													
Træning og omsorg.....	9.911	1.000	12.337	3.837	1.103		-59	18.218	28.129	13.101	46,6%	25.829	-2.300
Handicappede.....	5.370		7.530		2.080		-4	9.606	14.976	6.727	44,9%	14.976	
TEKNIK- OG MILJØUDV.....													
Grønne områder og kirkegårde.....	449	134	52	-8.018	-2.559	10.965	0	574	1.023	452	44,2%	1.086	63
Trafikanlæg mv.	22.700	10.755	12.016	-2.254	-16.135	2.720	-72	7.030	29.730	8.627	29,0%	28.175	-1.555
Miljø og natur.....		200	160			600	-8	952	952	903	94,9%	952	
ØKONOMIUDV.....													
Administration.....	20.464	3.500	2.040	-19.361	-1.768		-17	-15.606	4.858	2.704	55,6%	3.919	-939
Puljebeløb.....	3.094				-37.000	37.000	-3.094	-3.094					
Kommunale ejendomme.....			-133				0	-133	-133	-1.632	1223,8%	-397	-264
Nettoanlægsområder i alt.....	125.173	44.089	38.085	-50.223	-58.547	53.887	-416	26.875	152.048	68.762	45,2%	134.164	-17.884
Ejendomssalg.....	-81.430	-680	-18.179	-2.120	-767	-57.544	-1	-79.291	-160.721	-106.668	66,4%	-128.732	31.989

INVESTERINGSOVERSIGT 2014

Beløb i 1.000 kr.

= "Borgernære serviceområder" i h.t. afgrænsningen fra Kvalitetsfonden		Opr. budget 2014	Korr. budget pr. 30.09.14 (rådighedsbeløb)	Nye tidsforskydninger til 2015 m.m.	Øvrige ændringer i denne budgetopfølgning	Forventes afholdt i 2014
Konto	Tekst					
ANLÆGSUDGIFTER						
SKOLER						
03 22	FOLKESKOLEN M.M.					
01	Folkeskoler					
	IT folkesk. Forsøg digitale læringsmidl.	U	0	93	0	93
	Lindegårdsskolen. Udbygning/indskoling	U	10.930	5.000	-4.000	1.000
	Folkeskolereformen	U	4.000	0	0	0
Lån	Trongårdsskolen. Varmtvandsbeholder, Klimapulje '13	U	0	100	0	100
Lån	Udskiftning vinduer Trongårdsskolen, Klimapulje '14	U	0	750	0	750
Lån	Isolering etageadskillelser krybekældre Trongårdsskolen, Klimapulje '14	U	0	750	0	750
Lån	Udskiftning belysningsanlæg Virum Skole, Klimapulje '14	U	0	1.000	0	1.000
	SKOLER I ALT		14.930	7.693	-4.000	3.693
BØRN						
05 25	DAGTILBUD TIL BØRN OG UNGE					
14	Integrerede daginstitutioner					
	Taarbæk Børnehus. Samling på Taarbæk Strandvej 84	U	0	569	-291	278
	Trinbrættet - 20 ekstra børnehavepl.	U	0	1.755	0	1.755
	BØRN I ALT		0	2.324	-291	2.033
IDRÆT						
03 22	FOLKESKOLEN M.M.					
18	Idrætsfaciliteter for børn og unge					
	Lyngby Idrætsby:					
	- Lyngby Idrætsby	U	0	391	0	391
	- Lyngby Idrætsby. Breddeidrætsfaciliteter	U	20.320	34.223	2.500	36.723
	- Lyngby Idrætsby. Svømmehal	U	6.114	2.769	-2.769	0
	- Lyngby Idrætsby. Nedrivning og leje af pavilloner	U	1.031	667	0	667
	- Lyngby Idrætsby. Opvisnings-/superligastadion	U	0	549	0	300
		I	0	-900	900	0
	- Lyngby Idrætsby. Institutioner	U	14.790	9.819	-8.300	1.519
	- Lyngby Idrætsby. Retablering af atletikfaciliteter	U	0	825	0	825
	- Lyngby Stadion. Renov. forhus m.v.	U	0	426	-426	0
	- Lyngbyhallen	U	0	4.614	0	4.614
	- Styrkelse af breddeidræt. Kunstgræsbaner	U	5.000	4.998	0	4.998
	Tilskud kunststofgræsbane Lundtofte	U	0	555	0	555
Lån	Mont. strålevarme i hal Lyngby Stadion, Klimapulje '14	U	0	594	0	594
	IDRÆT I ALT		47.256	59.529	-8.095	300
						51.734

INVESTERINGSOVERSIGT 2014

Beløb i 1.000 kr.

= "Borgernære serviceområder" i h.t. afgrænsningen fra Kvalitetsfonden							
Konto	Tekst		Opr. budget 2014	Korr. budget pr. 30.09.14 (rådighedsbeløb)	Nye tidsforskydninger til 2015 m.m.	Øvrige ændringer i denne budgetopfølgning	Forventes afholdt i 2014
KULTUR							
03 32	FOLKEBIBLIOTEKER						
50	Folkebiblioteker						
	Mikrobiblioteker	U	1.000	1.346	-803	0	543
03 35	KULTUREL VIRKSOMHED						
64	Andre kulturelle opgaver						0
	Udvikling af kulturelle faciliteter	U	0	1.621	0	0	1.621
KULTUR I ALT			1.000	2.967	-803	0	2.164
TRÆNING OG OMSORG							
00 25	FASTE EJENDOMME						
18	Driftssikring af boligbyggeri						
	Bauehøj. 118 boliger. Serviceareal.	U	0	-394	0	0	-394
	Bredebo. Kommunal andel af anlæg af 96 nye boliger. Serviceareal	U	9.796	17.105	0	0	17.105
	Bredebo. Serviceareal 96 boliger. Statstilskud	I	-3.837	0	0	0	0
	Solgården III. Nyt aktivitetscenter	U	0	1.393	0	0	1.393
	Solgården III. Øvr. adm. arealer	U	0	909	0	0	909
	Solgården III. Komm. andel af anlæg af 30 nye boliger. Serviceareal	U	0	1.663	0	0	1.663
	Solgården III. Statstilskud til anlæg af 30 nye boliger. Serviceareal	I	-1.103	0	0	0	0
	Omsorgsboliger. Helhedsplan	U	0	1.499	0	0	1.499
05 32	TILBUD ÆLDRE OG HANDICAPPEDE						
34	Plejhjem og beskyttede boliger						
	Bredebo. Montering.	U	5.055	5.426	-2.300	0	3.126
	Solgården. Montering.	U	0	529	0	0	529
TRÆNING OM OMSORG I ALT			9.911	28.129	-2.300	0	25.829
HANDICAPPEDE							
05 38	TILBUD TIL VOKSNE MED SÆRLIGE BEHOV						
50	Botilbud til længerevarende ophold						
Lån	Slotsvænget. Etablering af 32 boliger (uden momsaflyftning)	U	0	6.205	0	0	6.205
	Slotsvænget. Montering	U	0	1.457	0	0	1.457
	Slotsvænget. Øvrige administrationsarealer	U	0	1.848	0	0	1.848
	Slotsvænget. Servicearealer	U	0	492	0	0	492
	Slotsvænget. Statstilskud	I	-1.280	0	0	0	0
Lån	Strandberg. Boliger (uden momsaflyftning)	U	0	-2.490	0	0	-2.490
	Strandberg. Monteringsudgifter	U	0	-114	0	0	-114
	Strandberg. Serviceareal	U	0	414	0	0	414
	Strandberg. Statstilskud	I	-800	0	0	0	0
52	Botilbud til midlertidigt ophold (§ 107)						
Lån	Caroline Amalievej 118-124. Ombygning til almene boliger (uden momsaflyftning)	U	7.450	7.163	0	0	7.163
HANDICAPPEDE I ALT			5.370	14.976	0	0	14.976

INVESTERINGSOVERSIGT 2014

Beløb i 1.000 kr.

= "Borgernære serviceområder" i h.t. afgrænsningen fra Kvalitetsfonden							
Konto	Tekst		Opr. budget 2014	Korr. budget pr. 30.09.14 (rådighedsbeløb)	Nye tidsforskydninger til 2015 m.m.	Øvrige ændringer i denne budgetopfølgning	Forventes afholdt i 2014
	GRØNNE OMRÅDER OG KIRKEGÅRDE						
00 28	FRITIDSOMRÅDER						
20	Grønne områder og naturpladser						
	Etablering af sundhedsstier og -pladser	U	0	134	0	0	134
	Sti ved Garderhøj Fort	U	0	600	0	0	600
		I	0	-435	435	0	0
	Bellevue Strandpark - Helhedsplan	U	348	0	0	0	0
	Bellevue Strandpark - Helhedsplan, tillæg til fase 1	U	0	0	0	128	128
	Kanalvejsgrunden - byrumsforskøn.	U	0	500	-500	0	0
00 35	KIRKEGÅRDE						
40	Kirkegårde						
	Renovering af kirkegårde 2010-15	U	0	122	0	0	122
02 35	HAVNE						
41	Lystbådehavne mv.						
	Lyngby Sø. Bredsikring	U	0	0	0	0	0
	Taarbæk Havn - Istandsættelse 2014 og frem	U	102	102	0	0	102
	GRØNNE OMRÅDER OG KIRKEGÅRDE I ALT		449	1.023	-65	128	1.085

INVESTERINGSOVERSIGT 2014

Beløb i 1.000 kr.

= "Borgernære serviceområder" i h.t. afgrænsningen fra Kvalitetsfonden		Opr. budget 2014	Korr. budget pr. 30.09.14 (rådigheidsbeløb)	Nye tidsforskydninger til 2015 m.m.	Øvrige ændringer i denne budgetopfølgning	Forventes afholdt i 2014
Konto	Tekst					
TRAFIKANLÆG MV.						
00 25	FASTE EJENDOMME					
13	Andre faste ejendomme					
	Etablering af pavillon på Lyngby Torv	U 0	0	0	0	0
02 28	KOMMUNALE VEJE					
22	Vejanlæg					
	Trafik og infrastruktur i bymidten. P-henvisning. Rådighedsbeløb 2010	U 2.392	3.392	0	0	3.392
	Iværksættelse af betalt parkering i Kgs. Lyngby	U 0	182	0	0	182
	Dialogprojekt - byvision langs Ring 3. LTKs andel af projektleder (Ringby-letbane-samarbejdet)	U 142	181	0	0	181
	Renovering af broer:					
	- Renovering af broer (komm. bygværker). Rådighedsbeløb	U 8.938	0	0	0	0
	Renovering af broer 2014-2016	U 0	9.617	0	0	9.617
	Slidlag mv:					
	- Slidlag. Retablering af veje 2015 og frem. Rådighedsbeløb	U 10.028	0	0	0	0
	- Slidlag. Retablering af veje i 2014	U 0	11.670	0	-109	11.561
	Støj:					
	- Støjhandlingsplan - facadeisolering	U 0	1.000	-500	0	500
	- Støjhandlingsplan - støjskærme/støjvolde	U 0	1.000	-945	0	55
	Cykelstier:					
	- Etablering af cykelstier Hovedgaden syd ml. Jernbaneplassen/Jægersborgvej	U 0	188	0	0	188
	- Anl. supercykelstier (siden lukket)	U 800	0	0	0	0
	- Supercykelstier - Allerødruen (ny)	U 0	500	0	0	500
		I 0	0	0	0	0
	- Supercykelstier - Ring 4-ruten (ny)	U 0	100	0	0	100
		I 0	0	0	0	0
	- Kommunal andel - Supercykelstisekretariatet (ny)	U 0	100	0	0	100
	Cykelkælder ved Lyngby Station	U 400	667	0	0	667
		I 0	0	0	0	0
	Skoleveje:					
	- Sikring af skoleveje. Rådighedsbeløb	U 0	494	0	0	494
	- Skoleveje. Skiltning mv. ved inst.	U 0	450	0	0	450
	- Uheldsbekæmpelse. Konsulent og kampagner	U 0	38	0	0	38
	Trafiksanering af kryds ved Bredevej	U 0	400	0	0	400
		I 0	-250	0	0	-250
TRAFIKANLÆG MV. I ALT		22.700	29.730	-1.445	-109	28.175

INVESTERINGSOVERSIGT 2014

Beløb i 1.000 kr.

= "Borgernære serviceområder" i h.t. afgrænsningen fra Kvalitetsfonden							
Konto	Tekst		Opr. budget 2014	Korr. budget pr. 30.09.14 (rådighedsbeløb)	Nye tidsforskydninger til 2015 m.m.	Øvrige ændringer i denne budgetopfølgning	Forventes afholdt i 2014
MILJØ OG NATUR							
00 52	ØVRIGE MILJØFORANSTALTNINGER						
89	Øvrig planlægning, undersøgelser, tilsyn mv.						
	Uddybning af Fæstningskanalen	U	0	952	0	0	952
01 22	FORSYNINGSVIRKSOMHEDER						
04	Vandforsyning						
Lån	LAR-projekt, Sorgenfrigård Nord	U	7.900	1.334	0	0	1.334
		U	-7.900	-1.334	0	0	-1.334
Lån	LAR-projekt, Bondebyen	U	1.816	816	0	0	816
		U	-1.816	-816	0	0	-816
MILJØ OG NATUR I ALT			0	952	0	0	952
ADMINISTRATION							
06 45	ADMINISTRATIV ORGANISATION						
50	Administrationsbygninger						
	Rådhuset. Borgerservicefaciliteter	U	0	0	0	0	0
	Nyt rådhus (saml.,ren.,opsig.lejemål T12)	U	17.979	1.113	-939	0	175
51	Sekretariat og forvaltninger						
	Etablering af fibernet (WAN)	U	2.485	3.745	0	0	3.745
ADMINISTRATION I ALT			20.464	4.858	-939	0	3.920
PULJEBELØB							
00 25	FASTE EJENDOMME						
10	Fælles formål						
Lån	Grøn klimainvesteringspulje	U	3.094	0	0	0	0
	Anlægspulje	U	0	0	0	0	0
	Pulje Byudvikling-lysmaster-rostadion	U	0	0	0	0	0
PULJEBELØB I ALT			3.094	0	0	0	0
KOMMUNALE EJENDOMME							
00 25	FASTE EJENDOMME						
13	Andre faste ejendomme						
	Mageskifte af Lyngby Hovedg. 12 m. Pritzels fabrik (Lyngby Hovedg. 10)	U	0	495	0	0	495
	Trongårdsvej 18	U	0	740	0	0	740
15	Byfornyelse						
	Byfornyelse Plovvej og Bauneporten	U	0	388	-388	0	0
		I	0	-1.757	125	0	-1.632
KOMMUNALE EJENDOMME I ALT			0	-133	-264	0	-397
alt anlægsudgifter (netto)			125.173	152.048	-18.201	318	134.165

INVESTERINGSOVERSIGT 2014

Beløb i 1.000 kr.

= "Borgernære serviceområder" i h.t. afgrænsningen fra Kvalitetsfonden		Opr. budget 2014	Korr. budget pr. 30.09.14 (rådighedsbeløb)	Nye tidsforskydninger til 2015 m.m.	Øvrige ændringer i denne budgetopfølgning	Forventes afholdt i 2014	
Konto	Tekst						
EJENDOMSSALG							
EJENDOMME - EJENDOMSSALG							
00 22	03 Erhvervsformål						
	Pakket nettosum - KMB 19.12.2013	N	0	-91.728	-4.431	0	-96.158
05	Ubestemte formål						
	Frikøb af tilbagekøbsdeklarationer '14	N	0	-2.783	0	-1.121	-3.904
00 25	FASTE EJENDOMME						
11	Beboelse						
	Lundtoftevej 228 (Østergaard)	I	0	-1.506	0	0	-1.506
	Salg af ejendom - Salgspakke 2	U	0	2	0	0	2
		I	0	-1.250	1.250	0	0
13	Andre faste ejendomme						
	Salg af diverse ejendomme	U	1.000	1.099	-700	-80	318
		I	-3.250	0	0	0	0
	Salg af grunde, hvor Strandberg ligger nu	U	0	493	-200	0	293
		I	-13.000	0	0	0	0
	Salg Nordstrandsv. 101, Nykøbing Sj.	U	0	149	0	29	177
	Salg Nordstrandsv. 101, Nykøbing Sj.	I	0	-4.457	0	-1.309	-5.765
	Salg af Gyrithe Lemches Vej 20	I	-38.500	-38.500	38.500	0	0
	Salg af Kanalvejsgrunden (nu lukket)	I	-10.000	0	0	0	0
	Salg af Gl. Bagsværdvej 51	I	0	0	0	0	0
	Salg af grund, omsorgsboliger	I	-7.680	0	0	0	0
	Salg af ejendom	I	-10.000	-17.755	0	52	-17.703
	Salg af ejendom	I	0	0	0	0	0
	Salg af ejendom	U	0	2	0	0	2
05 32	PLEJE OG OMSORG FOR ÆLDRE						
34	Plejehjem og beskyttede boliger						
	Solgården III. Salg af boliger	I	0	-4.486	0	0	-4.486
I alt salgsindtægter			-81.430	-160.721	34.419	-2.430	-128.731

ANLÆGSVIRKSOMHEDEN**ANLÆGSVIRKSOMHEDEN****INVESTERINGSOVERSIGT 2014 MED BEMÆRKNINGER**

På baggrund af anlægsopfølgningen pr. 30. september 2014 er der redegjort for forventet anlægsforbrug i 2014, herunder konklusioner omkring et samlet justeringsbehov (den totale anlægsramme) på 14,106 mio. kr. i 2014, hvoraf 16,218 mio. kr. angår tidsforskydninger til 2015 mv. Restbeløbet på -2,112 mio. kr. vedrører øvrige korrektioner. Samlet set over perioden 2014-2017 ændres nettoanlægsrammen med -1,103 mio. kr. – primært som følge af en opskrivning af budgetterede nettoindtægter vedr. tilbagekøbsdeklarationer i 2014.

Som det fremgår af investeringsoversigten, forventes under den *ordinære anlægssportefølje* et nettoanlægsforbrug på 134,165 mio. kr. Dette anlægsforbrug fremkommer således:

Oprindeligt nettoanlægsbudget 2014 excl. ejendomssalg	125,173 mio. kr.
Forskydninger til 2014 i 3. anslået regnskab 2013, der ikke er indarbejdet i Budget 2014-17	44,089 mio. kr.
Ordinære anlægsoverførsler fra 2013 til 2014 (excl. ejendomssalg)	38,085 mio. kr.
Oprensning af fæstningskanalen, KMB 19.12.13	0,600 mio. kr.
Mikrobiblioteker – Caféområdet Lundtofte Medborgerhus, KMB 19.12.13.....	0,347 mio. kr.
Lukket sag, KMB 19.12.13	11,000 mio. kr.
Anlægspulje – Ejendomssalg	37,000 mio. kr.
Supercykelstier – Bruttoficering, KMB 6.3.14	2,539 mio. kr.
Trafiksanering T-kryds Bredevej/Teknikerbyen, KMB 6.3.14.....	-0,044 mio. kr.
Lyngby Stadion – Facadebeklædning og beplantning, KMB 27.5.14	0,500 mio. kr.
Pavillon Lyngby Torv – annullering, KMB 27.05.14	-2,387 mio. kr.
Slidlagsarb. '14 delvis tilbageallokering ang. pavil. LTK Torv, KMB 27.05.14	2,387 mio. kr.
Gardershøj Fort – Bruttoficering/Slidlag 2014, KMB 26.6.14	-0,035 mio. kr.
Gardershøj Fort – Bruttoficering/særlig momsafregning 2014, KMB 26.6.14....	-0,042 mio. kr.
Cykelkælder ved Lyngby Station - Bruttoficering, KMB 26.6.14.....	0,267 mio. kr.
Trinbrættet – 20 ekstra børnehavepladser, KMB 4.9.14	1,755 mio. kr.
Konsulentafgifter (status pr. 31.3.14).....	-0,083 mio. kr.
Konsulentafgifter (status pr. 30.6.14).....	-0,176 mio. kr.
Konsulentafgifter (status pr. 30.9.14).....	-0,158 mio. kr.
Forskydninger fra 2014 til senere år (2015 og 2016) pr. 31.3.14	-49,793 mio. kr.
Øvrige ændringer i budgetopfølgning pr. 31.3.14	-0,430 mio. kr. *)
Forskydninger fra 2014 til senere år (2015-2018) pr. 30.6.14	-58,487 mio. kr.
Øvrige ændringer i budgetopfølgning pr. 30.6.14	-0,059 mio. kr.
Forskydninger fra 2014 til senere år (2015-2017) i denne opfølgning	-18,201 mio. kr.
Øvrige ændringer i budgetopfølgning pr. 30.9.14	0,318 mio. kr.
Korrigeret investeringsoversigt <u>excl.</u> ejendomssalg	134,165 mio. kr.

*) Heraf udlignes 0,254 mio. kr. via post på -0,254 mio. kr. i forpagterindtægt på driftssiden.

ANLÆGSVIRKSOMHEDEN

Der foreslås flg. korrektioner grundet tidsplanforskydninger og øvrige forhold:

Ændringer fra 2014-2018 – ordinær anlægsporfølje

Område (mio. kr., 3 dec.)	Justering 2014	2015	2016	2017	Hele perioden
Skoler	-4,000	9,000	-5,000		0
Børn	-0,291	0,291			0
Idræt	-7,795	16,691		-8,597	0,300
Kultur	-0,803	0,803			0
Træning og omsorg	-2,300	2,300			0
Handicappede					0
Grønne områder og kirkegårde	0,063	0,065			0,128
Trafikanlæg mv.	-1,555	1,445			-0,109
Miljø og natur					0
Administration	-0,939	0,939			0
Puljebeløb		-0,300			-0,300
Kommunale ejendomme	-0,264	0,264			0
I alt	-17,883	31,498	-5,000	-8,597	0,018

(+: Udgifter, -: Indtægter)

Ændringer fra 2014-2018 – ejendomssalg

Område (mio. kr. – 3 dec.)	Justering 2014	2015	2016	2017	Hele perioden
Pakket sum – KMB 19.12.2013	-4,431	4,431			0
Tilbagekøbsdeklarationer	-1,121				-1,121
Salg af ejendom – Salgspakke 2	1,250	-1,250			0
Pulje ekst. salg frem. omk. (salg div. ejd.)	-0,780	1,009	1,000		1,228
Salg af grunde ved Strandberg	-0,200	0,200			0
Salg Nordstrandsvej 101	-1,280				-1,280
Salg af Gyrithe Lemches vej 20	38,500	-38,500			0
Salg af ejendom	0,052				0,052
I alt *)	31,989	-34,110	1,000	-	-1,121

(+: Udgifter, -: Indtægter)

Ændringer fra 2014-2017 – total anlægsramme

(mio. kr. – 3 dec.)	Justering 2014	2015	2016	2017	Hele perioden
Total	14,106	2,613	-4,000	-8,597	-1,103

(+: Udgifter, -: Indtægter)

*) Der kan forekomme afvigelse grundet afrundinger.

ANLÆGSVIRKSOMHEDEN

Bemærkninger vedr. tidsforskydninger – ordinær anlægsportefølje:

(Beløb i 2014-prisniveau og budgetbeløb i overslagsår er på baggrund af Budget 2015-18)

SKOLER

Lindegårdsskolen – Udbygning/indskoling

Af årets korrigerede budget 2014 periodiseres yderligere 4,0 mio. kr. til 2015. Derudover rykkes 5,0 mio. kr. fra 2016 til 2015. Korrigeret budgetgrundlag andrager herefter 1,0 mio. kr. i 2014, 22,0 mio. kr. i 2015 og 7,4 mio. kr. i 2016.

BØRN

Taarbæk Børnehus – Samling på Taarbæk Strandvej 84

Årets restkorrigerede budget på 0,3 mio. kr. skubbes til 2015 (som nyt slutår). Selve ombygningen (med sammenlægning af 2 daginstitutioner) har fundet sted. Udearealer inkl. ny liggehal afventer, idet man forudgående har skullet indhente dispensation for at bygge i skel. Lokalplanen er nu godkendt. Resten af projektet forventes gennemført i foråret 2015.

IDRÆT

Lyngby Idrætsby – Breddeidrætsfaciliteter

Der rykkes yderligere 2,50 mio. kr. fra 2015 til 2014. Korrigeret budgetgrundlag andrager herefter 36,7230520 mio. kr. i 2014 og 4,660 mio. kr. i 2015. Bevillingsside påvirkes ikke.

Lyngby Idrætsby – Svømmehal

Årets korrigerede budget på 2,7685780 mio. kr. periodiseres til 2015. Korrigeret budgetgrundlag i 2015 andrager herefter 4,7685780 mio. kr. Bevillingsside påvirkes ikke.

Lyngby Idrætsby – Opvisnings-/superligastadion

Den indtægtsmæssige delfinansiering (donation) på -0,9 mio. kr. periodiseres fra 2014 til 2015.

Lyngby Idrætsby – Institutioner

Der periodiseres yderligere 8,3 mio. kr. fra 2014 til 2015. Derudover rykkes budgettet på 8,6 mio. kr. fra 2017 ind som en del af budgettet for 2015. Således bliver sidste budgetår 2016, svarende til tidsplanen, idet man forventer at stå færdig med ny idrætsdaginstitution samt ungdomsskole medio 2016.

Korrigeret budgetgrundlag andrager herefter 1,5 mio. kr. i 2014 og 31,8 mio. kr. i 2015. 2016 vil være uforandret med 15,9 mio. kr. 2017 reduceres til 0 kr.

Lyngby Stadion – Renovering af forhus m.v. (genhusning)

Der periodiseres yderligere 0,426 mio. kr. fra 2014 til 2015. Korrigeret budgetgrundlag andrager herefter 0 kr. i 2014 og 1,326 mio. kr. i 2015. Projektet forventes afsluttet medio 2015 – samtidig med faciliteter (multihal) for breddeidrætten (projekt Lyngby Idrætsby – Breddeidrætsfaciliteter).

KULTUR

Mikrobiblioteker

Årets restkorrigerede budget på 0,803 mio. kr. skubbes til 2015 (som nyt slutår). Forsinkelse med etablering af mikrobibliotek i Lundtofte Medborgerhus er indtrådt grundet projektfordyrrelser på tilgængelighedsdelen. Man overvejer forskellige løsningsmodeller – herunder genetablering af biblioteksbus eller anden placering i Lundtofteområdet. I først omgang vil man afvente analyse (senest

ANLÆGSVIRKSOMHEDEN

primo 2015) af Lundtofteområdet bygninger, idet man via arealoptimering muligvis kan tilvejebringe finansieringsgrundlag for merudgifterne (ØK 18.9.14).

TRÆNING OG OMSORG

Bredebo – Montering

Der periodiseres 2,30 mio. kr. fra 2014 til 2015 (som nyt slutår). Korrigeret budget 2014 andrager herefter 3,126 mio. kr.

GRØNNE OMRÅDER OG KIRKEGÅRDE

Sti ved Garderhøj Fort

Projektets indtægtsbevilling på -0,435 mio. kr. periodiseres til 2015, hvor man forventer at hjemtage ekstern medfinansiering.

Kanalvejsgrunden – Byrumsforskønnelse

Af årets korrigerede budget 2014 periodiseres yderligere 0,50 mio. kr. til 2015.

TRAFIKANLÆG MV.

Støjhandlingsplan – facadeisolering

Halvdelen af årets budget periodiseres med 0,50 mio. kr. til 2015 (som nyt slutår).

Støjhandlingsplan – Støjskærme/støjvolde

Årets restkorrigerede budget på 0,945 mio. kr. skubbes til 2015. Korrigeret budget andrager herefter 0,055 mio. kr. i 2014 og 6,803 mio. kr. i 2015.

MILJØ OG NATUR

LAR-projekt (Lokal Afledning af Regnvand) vedr. Sorgenfrigård Nord samt Bondebyen

Der forventes udvalgssag i december 2014 med skitsering af periodiseringsbehov specifikt for 2014. Derudover forventes opsamling i foråret 2015 på justeringsbehov af anlægsrammerne for projekterne. I sidstnævnte sammenhæng vil bevillingsmæssige justeringer være nødvendige. Området er udgiftsneutralt for kommunen, idet der alene er tale om låntagning og renter/afdrag på vegne af Forsyningen. Lovgrundlaget foreskriver, at udgifterne i essensen skal brugerfinansieres via forsyningstakstområdet. Forudgående er der dog låneadgang for forsyningen via kommunerne.

ADMINISTRATION

Nyt rådhus – pakket sum vedr. delprojekter Afståelse af lejemål T12 (retablering) + Samling af rådhusfunktioner + Renovering af eksisterende rådhus

Årets restkorrigerede budget på 0,939 mio. kr. skubbes til 2015. Korrigeret budgetgrundlag andrager herefter 0,175 mio. kr. i 2014 og 0,939 mio. kr. i 2015. (2016 og 2017 berøres ikke og udgør fortsat hhv. 10,463 mio. kr. og 50,100 mio. kr.).

Jf. seneste udvalgsbehandling (KMB 25.9.14) arbejdes videre, med udgangspunkt i fredningens effektivering, med planer for en samling af rådhusfunktioner. Dette med afsæt i forslag til optimering af m2 i eksisterende rådhusbygning suppleret med plan for tilvejebringelse af resterende arealbehov. Sideløbende arbejdes med plan for hurtigst mulig rømning af bygningen Toftebæksvej 12.

ANLÆGSVIRKSOMHEDEN

KOMMUNALE EJENDOMME

Byfornyelse Plovvej og Bauneporten

Årets restkorrigerede indtægtsbudget på 0,125 mio. kr. skubbes til 2015. Årets udgiftsbudget 2014 (= restkorrigeret udgiftsbudget fra Regnskab 2013) på 0,389 mio. kr. skubbes ligeledes til 2015.

Periodiseringer sker som konsekvens af, at der først foreligger endelig statslig godkendelse af samlet projektrejskab medio august næste år – i forlængelse af revisorerklæring vedr. Regnskab 2014. Først derefter ligger indtægter og udgifter helt fast, hvorefter kommunens samlede anlægsregnskab for projektet (i sin helhed) derefter kan afsluttes. Grundet anlægssummens størrelse skal der udarbejdes anlægsregnskab med separat udvalgsbehandling.

Bemærkninger vedr. øvrige ændringer – ordinær anlægsportefølje:

IDRÆT

Lyngby Idrætsby – Opvisnings-/superligastadion

Der tilføres 0,30 mio. kr. til budgettet i 2014. Finansieringsgrundlag tilvejebringes via Pulje til byudvikling-lysmaster-rostasjon (Budgetaftale 2015-18), idet 0,30 mio. kr. fremrykkes fra budget 2015 til budget 2014 med direkte allokering til anlægsopgaven for opvisnings-/superligastadion.

GRØNNE OMRÅDER OG KIRKEGÅRDE

Bellevue Strandpark – Helhedsplan, tillæg til fase 1

Jf. udvalgssag i ØK 18.9.14 anvises tillægsbevilling 0,128 mio. kr. Der gives samtidig anlægsbevilling for dette beløb. Da der oprindeligt tilgik "rest" til kassen med 0,018 mio. kr. vedr. fase 1 (regnskabsafslutning 2013), forudsættes disse genanvendt til opgaven ang. helhedsplanens fase 1. Restbeløbet på 0,109 mio. kr. finansieres via anlægsprojektet for slidlagsarbejder i 2014 (se bemærkning under opgaven for Slidlag – Retablering af veje i 2014).

TRAFIKANLÆG MV.

Slidlag – Retablering af veje i 2014.

Jf. bemærkning under Bellevue Strandpark omflyttes 0,109 mio. kr. fra slidlagsarbejder i 2014 til dækning af merudgift vedr. helhedsplan – tillæg til fase 1. Anlægsopgaven vedr. slidlagsarbejder i 2014 nedjusteres tilsvarende på bevillingssiden.

PULJEBELØB

Pulje Byudvikling-lysmaster-rostasjon

Der fremrykkes 0,30 mio. kr. fra 2015 til 2014 – samtidig omdirigeres udgiftsbudget til anlægsprojekt for opvisnings-/ superligastadion (Idrætsby-regi).

ANLÆGSVIRKSOMHEDEN**EJENDOMSSALG****KOMMUNALE EJENDOMME M.M. - SALGSINDTÆGTER**

Ejendomssalg blev i budget 2014 oprindeligt budgetteret men en nettoindtægt på -81,430 mio. kr.

Som led i 3. anslået regnskab 2013 blev -0,680145 mio. kr. overført til 2014 vedr. salg af grunde Nordstrandsvej 101, Nykøbing Sjælland. Det gjorde man, fordi konjunkturerne ikke har været gunstige for salg af boliger og byggearealer.

Jf. lukket sag i KMB 19.12.13 øges indtægtsforventninger i 2014 med -66,728 mio. kr.

Uafsluttet ejendomssalg mv. i Regnskab 2013 på -18,180 mio. kr. er overført til 2014.

Bemærkninger vedr. tidsforskydninger - ejendomssalg:

Pakket nettosum – jf. lukket sag KMB 19.12.2013, pkt. 23.
Samlet periodiseres yderligere 4,431 mio. kr. fra 2014 til 2015.

Salg af ejendom – Salgspakke 2
Det adressesatte salgsemne på -1,250 mio. kr. periodiseres til 2015.

Salg af diverse ejendomme/herunder central pulje til eksterne salgsfremmende omkostninger
Af årets restkorrigerede budget 2014 skubbes 0,70 mio. kr. til 2015.

Salg af grunde ved Strandberg
Fra udgiftsbudgettet periodiseres 0,20 mio. kr. fra 2014 til 2015 (som nyt slutår for både udgiftsafholdelse og indtægtshjemtagelse). Korrigeret budget andrager herefter 0,293 mio. kr. i 2014.

Salg af Gyrithe Lemches Vej 20 (den tidligere ungdomsskole)
Indtægtsmæssig realisering samt forsikringssum forventes at tilgå kommunen i regnskabsåret 2015. I samordning hermed periodiseres indtægtsbudgettet på -38,50 mio. kr. til 2015.

Bemærkninger vedr. øvrige ændringer – ejendomssalg:

Frikøb af tilbagekøbsdeklarationer 2014
Grundet store årlige udsving på området, er det ikke hensigtsmæssigt forudgående at budgetlægge posten. Grundejere kan med kort varsel benytte sig af frikøbsret, hvorfor man ikke på forhånd har solide parametre, at danne et budget ud fra. Derfor foretages justeringen bagudrettet.

Siden sidste justering er der realiseret yderligere nettoindtægter på ca. -1,121 mio. kr. I overensstemmelse hermed meddeles indtægtsanlægsbevilling.

Salg af diverse ejendomme/herunder central pulje til eksterne salgsfremmende omkostninger
Via provenu på 1,309 mio. kr. på yderligere gennemførte salg af grunde på Nordstrandsvej 101, Nykøbing Sjælland opskrives den centrale pulje til eksterne salgsfremmende omkostninger. Beløbet deles således, at 0,309 mio. kr. placeres i 2015 og 1,0 mio. kr. i 2016. Der meddeles samtidig anlægsbevilling på yderligere 1,309 mio. kr.

Salg af Nordstrandsvej 101, Nykøbing Sjælland
I forlængelse af gennemførte salg opskrives med indtægtsbudget 2014 med -1,309 mio. kr., således at korrigeret anlægssum på indtægtssiden andrager -6,034 mio. kr. Der udestår fortsat 3 salgsemner på adressen, hvoraf den ene er solgt men endnu ikke afregnet.

ANLÆGSVIRKSOMHEDEN

Den bevillingsmæssige indtægtsside opskrives tilsvarende med -1,309 mio. kr. Provenuet anvendes til at sikre fremadrettet budgetdækning vedr. aktiviteter forbundet med eksterne salgsfremmende omkostninger – se ovenstående bemærkning under Salg af diverse ejendomme.

Som tekniske justeringer foretages følgende:

Fra central pulje til eksterne salgsfremmende følgeomkostninger flyttes budget og bevilling på 0,029 mio. kr. over til dækning af forbrug under projekt *Salg af Nordstrandsvej 101, Nykøbing Sjælland*. Endvidere flyttes beløb på 0,052 mio. kr. over til salg af ejendom (den samme som nedenstående) – også her følger bevilling med over. Endelig afstemmes bevillingsside med opjustering på 0,482 mio. kr., således at denne stemmer overens med anlægssum. Således er alle puljemidler til eksterne salgsfremmende omkostninger frigivet.

Salg af ejendom – jf. lukket sag KMB 21.11.2013

Grundet salgsemnets fremskredne stadie afstemmes bevillingsside således, at resterende -10,0 mio. kr. også frigives af indtægtssiden. Herefter tilbagestår en samlet indtægtsanlægsbevilling på -17,755 mio. kr.

RENTER OG FINANSIERING

BEMÆRKNINGER

ØKONOMIUDVALGET**RENTER OG FINANSIERING**Aktivitetssområde: **RENTER OG FINANSIERING****AFVIGELSER**

1.000 kr. netto	2014	2015	2016	2017	2018
Renter af likvide aktiver	-600				
Renter af langfristede tilgodehavender	10				
Renter af langfristet gæld	-1.440				
Kurstab/-gevinster	400				
Renter i alt	-1.630	0	0	0	0
Regulering af tilskud/udligning	-18				
Anden skat pålignet visse indkomster	-3.406				
Grundskyld	1.200				
Dækningsafgifter	4.603				
Finansiering i alt	2.379	0	0	0	0
Renter og finansiering i alt	749	0	0	0	0

RENTER**Renter af likvide aktiver**

Der forventes en merindtægt på ca. 0,6 mio. kr. som følge af en større gennemsnitlig kassebeholdning end forventet.

Renter af langfristet gæld

På baggrund af renteniveauet p.t. forventes en mindredgift på -1,4 mio. kr. vedrørende de variabelt forrentede lån.

Kurstab/-gevinster

I forbindelse med porteføljepleje forventes kurstab på 0,4 mio. kr.

FINANSIERING**Anden skat pålignet visse indkomster (forskerskat)**

Ud fra seneste oplysninger forventes en indtægt i 2014 på -10,0 mio. kr. svarende til en merindtægt på -3,4 mio. kr.

Grundskyld/dækningsafgifter

Forværringen skyldes primært mindreindtægter fra ejendomsskatter som følge af SKAT's nedsættelser af ejendomsvurderingerne af en lang række ejendomme (5,8 mio. kr.)

Det forventes, at der frem mod regnskab 2014 vil kunne blive tale om yderligere mindreindtægter i takt med behandlingen af de enkelte sager.

BALANCEFORSKYDNINGER

BEMÆRKNINGER

AFVIGELSER

1.000 kr. netto	2014	2015	2016	2017	2018
Afdrag på lån	3.351	-3.200			
Forskydninger i langfristede tilgodehavende	9.000				
Låneoptagelse	-9.000				
Balanceforskydninger i alt	3.351	-3.200	0	0	0

+ = merudgift/mindreindtægt

- = mindreudgift/merindtægt

Afdrag på lån

Inden for afdrag på lån forventes en merudgift på 3,4 mio. kr., idet afdrag på lån som en del af effektiviseringsforslagene for 2015 allerede skal indfris i 2014. Merudgiften modsvares af en besparelse i 2015, hvor afdraget var forventet.

Forskydninger i langfristede tilgodehavender / låneoptagelse

Der forventes en mindreindtægt på 9,0 mio. kr. vedr. indfrielse af udlån til betaling af ejendomsskatter ("pensionistlån"). Mindreindtægten modsvares af en øget lånemulighed på -9,0 mio. kr. til nettotabet ved "låneordningen".

LIKVIDITETSAFRAPPORTERING

Likviditetsbudget 2014

I Oprindeligt budget 2014

Beløb i mio.kr.	Jan.	Feb.	Mar.	Apr.	Maj	Jun.	Jul.	Aug.	Sep.	Okt.	Nov.	Dec.	I alt
Budgetteret (primo 57,9)	218,0	246,6	168,4	126,3	75,4	26,9	213,2	148,0	119,5	82,1	47,5	78,7	

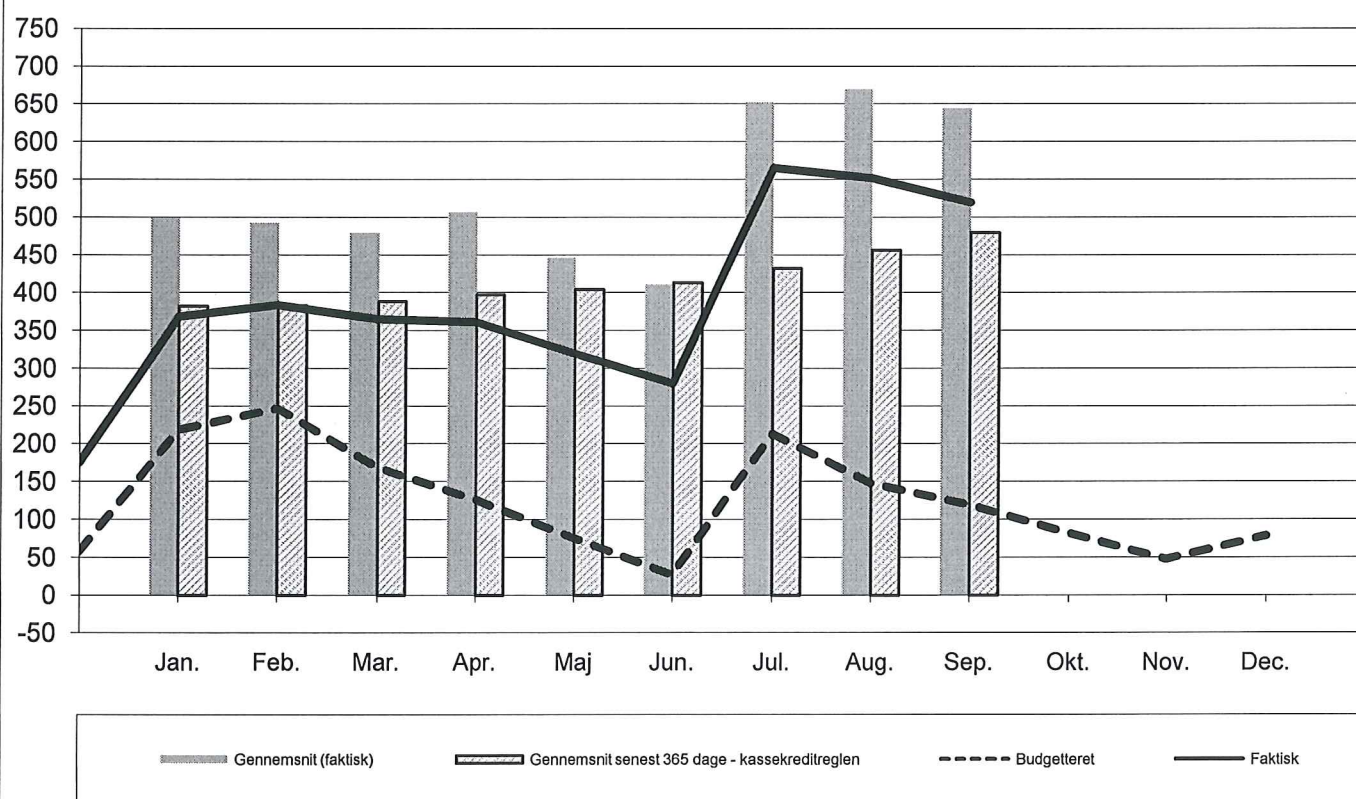
II Faktisk

Beløb i mio.kr.	Jan.	Feb.	Mar.	Apr.	Maj	Jun.	Jul.	Aug.	Sep.	Okt.	Nov.	Dec.	I alt
Faktisk (primo 174,9)	368,2	383,5	365,2	361,2	319,8	279,6	565,4	551,7	519,6				

Gennemsnit i måneden (faktisk)	Jan.	Feb.	Mar.	Apr.	Maj	Jun.	Jul.	Aug.	Sep.	Okt.	Nov.	Dec.	I alt
	498,9	491,7	479,0	506,3	445,6	409,7	652,0	669,4	643,6				

Gennemsnit senest 12 mdr.	Jan.	Feb.	Mar.	Apr.	Maj	Jun.	Jul.	Aug.	Sep.	Okt.	Nov.	Dec.	I alt
	381,9	382,9	388,1	397,3	404,0	412,7	432,1	456,1	479,5				

Likvide aktiver ultimo måneden og månedens gennemsnit (faktisk)

Kassebeholdningen ligger væsentligt over det budgetterede niveau.

Dette skal dels ses i lyset af dels en større primobeholdning 2014 på 117 mio. kr., dels konsekvens af ændringer i 2014.

Den større primobeholdning 2014 skyldes primært følgende:

- Større anlægsoverførsler fra 2013 til 2014 (ca. 82 mio. kr.)
- Større driftoverførsler fra 2013 til 2014 (ca. 12 mio. kr.)
- Mindre ejendomssalg fra 2013 til 2014 (ca. -18 mio. kr.)
- Forbedring regnskab 2013 (engangs) (ca. 25 mio. kr.)

Konsekvens af ændringer i 2014 kan henføres til følgende:

- Annullering af ekstraordinær gældsafvikling (ca. 29 mio. kr.)
- Anlægsoverførsler fra 2014 til 2015 i 1. anslået regnskab 2014 (ca. 50 mio. kr.)
- Anlægsoverførsler fra 2014 til 2015 i 2. anslået regnskab 2014 (ca. 58 mio. kr.)

- Anlægsoverførsler fra 2014 til 2015 i 3. anslået regnskab 2014 (ca. 34 mio. kr.)
- Tidligere afregning af ejendomssalg end budgetteret

Således var der budgetteret med en ultimobeholdning 2014 på ca. 78 mio. kr., hvor der nu i dette anslåede regnskab forventes en ultimobeholdning på 271 mio. kr. Alene dette forhold har medført, at der løbende har været en væsentlig gennemsnitlig beholdning.

NOTAT

Om

Opfølgning på budgetaftalen 2015-18

Indledning:

Notatet indeholder:

- *Budgetaftalen fra 15. sept.*
- *Fordelingen af Kanalvejsprovenu*
- *Enkelt udestående fra forårets effektiviseringsøvelse, KMB 26. juni 2014*
- *Hensigtserklæringer fra KMB-mødet den 6. oktober 2014*

Ad Budgetaftalen:

Budgetaftalen 2015-18 af 15. september 2014 blev vedtaget af kommunalbestyrelsen den 6. oktober 2014, og udmøntningen er sat i gang.

Budgetaftalepunkterne er opdelt i to kategorier, henholdsvis administrative poster (A) og politiske poster (P), jf. opdelingen i bilag 1.

Nedenfor er de politiske poster gennemgået, mens kommentarer til den administrative udmøntning fremgår af bilag 1.

Børne- og Ungdomsudvalget

Ad Styrket indsats overfor sårbare børn

Der er forelagt en sag for Børne- og Ungdomsudvalget i november 2014 med forslag til ansættelse af socialrådgivere på dagtilbud og skoler, samt om rammerne herfor.

Social- og sundhedsudvalget samt Økonomiudvalget

Ad flytning af Kvindekrisecenter

Der er forelagt en sag for SSU og ØK i december omkring flytningen af Kvindekrisecentret til Borrebakken – evt. flytning af andet socialt tilbud til Kvindekrisecentrets nuværende placering på Slotsvænget samt afledte muligheder for salg.

Teknik- og Miljøudvalget

Ad Ophør med Betalt parkering

Der forelægges en sag for TMU i november om dels implementeringen og dels håndteringen af afledte problemstillinger omkring bl.a. randzone-tilladelser og tilladelser til langtidsparkering.

Kultur- og Fritidsudvalget, Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget og Økonomiudvalget

Ad Byliv og turisme

Det afsatte beløb på 0,25 mio. kr. til Byliv og turisme fordeles med halvdelen til turisme under Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget, mens den anden halvdel afsættes til bylivs-

aktiviteter. Økonomiudvalget forestår fordelingen heraf i januar 2015 efter indstilling fra Teknik- og Miljøudvalget samt Kultur- og Fritidsudvalget.

Økonomiudvalget

Ad Ekstraordinær effektiviseringsindsats

Udmøntningen heraf vil indgå i forbindelse med den generelle sag om effektiviseringsindsatsen 2016-18, der fremlægges for Økonomiudvalget i november.

Ad Pulje til genopretning af vedligeholdelseefterslæb

Der forelægges en sag for Økonomiudvalget med implementeringsplan, når forvaltningen kender resultaterne af det pilotprojekt, der er igangsat i Lundtofte-området.

Ad Anvendelsen af Kanalvejsprovenuet

Der er afsat en sum på 25,3 mio. kr. til fordeling i 2015 på følgende projekter:

- Byudvikling
- Lysmaster
- Rostadion
- Byrumsforskønnelse – Kanalvejsgrunden

Der forelægges en sag om fordelingen, når sagen om lys på Stadion er afklaret.

Ad Udestående fra forårets effektiviseringsøvelse:

Kommunalbestyrelsen godkendte den 26. juni 2014 de effektiviseringsforslag, der var udarbejdet i fagudvalgene hen over foråret. Forslagene er iværksat efter planen, og enkelte har efterfølgende været behandlet politisk.

Der udestår dog et enkelt forslag, nemlig KE5 om flytning af de indvendige vedligeholdelsesbudgetter. Økonomiudvalget besluttede på mødet den 19. juni 2014, at forslaget forudsættes gennemført uden reduktion i serviceniveauet.

Forvaltningen har identificeret budgetbeløbene på de enkelte enheder, hvilket skal danne grundlag for den første dialog med enhederne.

Forvaltningen vil forelægge en sag for Økonomiudvalget i december 2014 om den nærmere proces for overdragelsen.

Ad Hensigtserklæringerne:

Forligspartierne har besluttet:

- at der laves en udredning af, hvilke udfordringer der er forbundet med at gennemføre den alternative energiplan, som kommunalbestyrelsen drøftede i august.
- at det undersøges om det i forbindelse med det stigende pres på pasningsområdet er hensigtsmæssigt at genindføre ordningen med betaling for pasning af egne børn.
- at der fortsat er fokus på at udvikle kommunen i en grøn retning, både hvad angår daglig drift og bygningsinvesteringer, herunder at satse på bæredygtige bygninger.
- at der frem mod budget 2016 udarbejdes en analyse af investeringsbehovet for opretholdelse af vejtræer og andre grønne træk i gadebilledet.
- at perspektiver og muligheder ved at sammentænke stadsbibliotek og stadsarkivet undersøges, med særligt henblik på at styrke formidlingen af den lokale kulturarv, jfr. kommunens Kulturstrategi.

- at der arbejdes videre med den fremlagte IT strategi og handleplan i Børne- og Ungdomsudvalget med henblik på prioritering af de forskellige initiativer indenfor de eksisterende budgetrammer. Børne- og Ungdomsudvalget følger op en gang årligt med henblik på justering, prioritering og finansiering af handleplanen - og sikring af fortsat fremdrift i overensstemmelse med de politiske beslutninger.
- at der ses nærmere på håndteringen af den indvendige vedligeholdelse, herunder en smidig model for håndteringen af mindre opgaver i dagligdagen.
- at der det kommende år laves en mere klar aftale i forhold til Frivillighedscentrets økonomi og opgaver.
- at der igangsættes en undersøgelse af muligheden for at indføre to-lærerordninger, og evt. reducere i det ugentlige timetal.
- at det undersøges, hvordan kommunen kan bruge pædagogiske assistenter i institutionerne på børneområdet.

Det blev besluttet i Økonomiudvalgsmødet den 29. september 2014 i forbindelse af 2. behandlingen af budgetforslag 2015-18, at ovenstående hensigtserklæringer er fastlagt som udvalgstemaer, der skal initieres i fagudvalgsregi. Fagudvalgene orienteres om tidsplanen på udvalgsmøderne i december.

Dorthe Randeris

Udmøntning af Budgetaftalen 2015-18 af 15. september 2014

P=politisk udmøntning A= administrativ udmøntning

Nr.	Emne	2015	2016	2017	2018	I alt	Politisk - tidspunkt for for	Administrativ implementering
Børne- og Ungdomsudvalget :								
P	Styrket indsats overfor sårbare børn	1500	1500	1500	1.500	6.000	Sag i november 2014	
Social- og Sundhedsudvalget :								
A	Bortfald af Voucher-ordning (ældremad)	-45	-45	-45	-45	-180		
A	Øget antal sagsbehandlere på -Voksen-området	1000	1000	1000	1.000	4.000		Fortsættelse af midlertidig ordning.
A	Færre sager på voksenområdet (ses i sammenhæng m. øget antal sagsbehandlere)		-750	-750	-1.500	-3.000		Hænger sammen med forslaget om øget antal sagsbehandlere
P	Kvindekrisecenter - flytning	5.000	-3.000			2.000	Samlet sag for SSU og ØK i december.	
A	Bortfald af forældrekurser til alle førstegangsfødende	-300	-500	-500	-500	-1.800		De igangværende forældrekurser kører året ud, hvorefter de stopper.
A	Afskaffelse af bred sundhedsindsats "Sommer i bevægelse"	-100	-100	-100	-100	-400		
A	Hjerneskadekoordinator	420	420	420	420	1.680		Koordinatoren er fastansat
Teknik- og Miljøudvalget:								
A	Ophør med Betalt parkering (model C)	750	600	600	600	2.550	Sag i november 2014	
A	Fjernelse af takster for udeservering	250	250	250	250	1.000		

Nr.	Emne	2015	2016	2017	2018	I alt	Politisk - tidspunkt for for	Administrativ implementering
Økonomiudvalget:								
P	Pulje til genopretning af vedligeholdelsesefterslæb	10.000	30.000	30.000		70.000	Arbejdet er igangsat som et pilotprojekt i Lundtofte. Først når resultaterne herfra foreligger, vil der kunne udarbejdes en procesplan til brug for ØK's behandling.	
P	Byliv (støtte til byfester og andre aktiviteter)	125	125	125	125	500	Sag i januar 2015	
A	Kombit - nye fælles sagsbehandlingssystemer	500	3.000	-300	-1.000	2.200		
A	Velfærdsteknologi	1.000	1.000	1.000	1.000	4.000		Iværksættes i 4K-regi.
P	Ekstraordinær indsats til effektiviseringsprojekter, analyser og større projekter	2.500	2.500			5.000	Sag i november eller december.	
A	Reduktion i fremskrivning af budgetter		-7.000	-7.000	-7.000	-21.000		Reduktionen er lagt i "prisklumpen" i overslagsårene, og fremtræder således ikke umiddelbart af budgetterne i overslagsårene, men vil blive meddelt de budgetansvarlige.
P	Kvindekrisecenter - flytning	5.000	-3.000			2.000	Samlet sag for SSU og ØK i december.	
P	Anvendelse af Kanalvejsprovenu	-25.600	1.500	1.500	-2.000	-24.600	ØK når sag om lys på stadion er afklaret.	
Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget (-0,9 mio. kr.):								
P	Turisme	125	125	125	125	500	Sag i EBU i januar 2015	
Fra effektiviseringskataloget, godkendt af KMB 26.6.2014:								
KE5	Flytning af de indvendige vedligeholdelsesbudgetter (forudsat gennemført uden reduktion i serviceniveau jf. ØK 19. juni 2014)	-500	-500	-500	-500	-2.000	Budgetbeløbene på de enkelte enheder er identificeret, som grundlag for første dialog med enhederne. Sag i ØK i december 2014 vedr. processen for overdragelsen.	

- = mindredgift, merindtægt

+ = merudgift, mindreindtægt

Restancer pr. 31.12.2013

Tabel 1

Aftalekontotype	Ultimo- restance 2013	SKAT 2013
Bil/Bådservice	22	
Billån	2.255	
Boliglån - Boligstøtte	5.473	3.619
Diverse	432	367
Fast ejendom	5.356	2.475
Flexydelsesbidrag	0	
Forretningspartneraftale	-1	
Gamle gebyrer	714	254
Kontanthjælp	11.050	3.638
Opholdsbetaling	183	43
P-afgift	1.277	994
Pasning og Fritid	2.568	1.761
Øvrige krav:		
<i>Krav med udlægsret</i>	<i>5.088</i>	<i>4.512</i>
<i>Krav uden udlægsret</i>	<i>535</i>	<i>2</i>
<i>Mellemkommunal</i>	<i>2.030</i>	
<i>Regningskrav</i>	<i>3.967</i>	<i>193</i>
<i>Øvrige krav i alt</i>	<i>11.620</i>	<i>4.707</i>
Total	40.948	17.858

Udviklingen i restancer i SKAT 2008-2013

Tabel 2

1.000 kr.	2008	2009	2010	2011	2012	2013
<i>SKAT i alt</i>	8.336	9.629	9.686	11.779	13.720	17.858
<i>Heraf ejendomsskat</i>	1.629	2.564	1.102	747	1.173	2.475

Principper for økonomistyring for Lyngby-Taarbæk Kommune Bilag til kapitel 1, afsnit 1.5

Oversigt over de områder, hvor kommunen varetager kasse- og regnskabsopgaver for eksterne virksomheder, fonde og institutioner (1) samt over kasse- og regnskabsopgaver for kommunen som varetages af eksterne virksomheder (2).

I henhold til "Principper for økonomistyring" (kapitel 1, afsnit 1.5) er relevante afsnit i regelsættet også gældende i det omfang kommunen varetager kasse- og/eller regnskabsopgaver for eksterne virksomheder, fonde eller institutioner.

I det omfang eksterne virksomheder varetager kasse- og regnskabsfunktioner for Lyngby-Taarbæk Kommune, skal der aftales et konkret regelsæt for disse.

En oversigt over, hvilke virksomheder eller institutioner, der er tale om, fremgå af nedenstående oversigt:

1. Kasse- og regnskabsopgaver for eksterne, fonde eller institutioner

Eksterne, fonde el. institutioner	Beskrevet i	
Sophus Lund og hustrus stiftelse	dokument af dato 31-03-1924	
Legatet til uddannelse af unge i Lyngby-Taarbæk kommune	dokument af dato 25-09-1995	
Lykkens Gaves fond	dokument af dato 22-08-1991	
Fælleslegatet til værdige trængende i Lyngby-Taarbæk kommune	dokument af dato 08-02-1994 (11-08-1977) samt 26-11-1999.	
Bådfarten	Fælleskommunal virksomhed	

2. Eksterne virksomheder som varetager kasse- og regnskabsfunktioner for LTK

Ekstern virksomhed	Kasse- og regnskabsfunktion mm.	
Danske Bank	Daglige bankforretninger	
Danske Capital	Kapitalforvaltning	
Nordea Investment Management	Kapitalforvaltning	
Datea	Regnskabsføring for: - Lyngby Møllebo (almene boliger) - Solgården (almene boliger) - Taarbækdal (ældreboliger)	
KAB	Forretnings-/regnskabsfører for boliger på Chr. X.'s Allé (autistboliger, overtaget fra regionen)	
Danske Forvaltning	Sophus Lund og hustrus stiftelse	
Danske Forvaltning	Legatet til uddannelse af unge i Lyngby-Taarbæk kommune	
Danske Forvaltning	Lykkens Gaves fond	
Danske Forvaltning	Fælleslegatet til værdige trængende i Lyngby-Taarbæk kommune	
LTFH	Renovationsområdet	

Principper for økonomistyring

Godkendt af Økonomiudvalget xxxx
Lyngby-Taarbæk Kommune

Bilag 3.4 Regler for indtægtsdækket virksomhed

3.4.1 Indledning/formål.

Med indtægtsdækket virksomhed gives der mulighed for, at et center eller en institution, som kan skabe sig indtægter ud over det der i forvejen er budgetteret, får lov til at beholde indtægten og bruge beløbet til ekstraordinære aktiviteter.

Indtægtsdækket virksomhed forudsætter, at

- Centrets/institutionens kerneopgaver til stadighed bliver løst
- Anvendelsen skal være et naturligt supplement til centrets/institutionens normale virksomhed.

3.4.2 Definition.

Indtægtsdækket virksomhed kan omfatte følgende typer:

- Tildeling af legater, fonde og statslige/andre offentlige myndigheders puljer
- Salg af ydelser og produkter inden for Lyngby-Taarbæk Kommune
- Salg af ydelser og produkter til andre offentlige myndigheder
- Salg af nye former for ydelser og produkter ud over kerneydelser til brugere af kommunens institutioner efter nærmere aftale med centerchef/direktion herom.

Men indtægtsdækket virksomhed dækker **ikke**:

- Indtægter, der er fastsat ved lov, cirkulære eller anden retsforordning og/eller som er vedtaget/budgetlagt af kommunalbestyrelsen
- Aktiviteter omfattet af takstbetaling
- Opgaver, der løses i et politisk godkendt samarbejde med andre kommuner
- Uddelinger fra statslige eller private pulje- og fondsmidler, hvor politikerne træffer beslutning om anvendelsen.

Ved salg af ydelser og produkter skal prisfastsættelsen til

- andre offentlige myndigheder foregå efter et princip om fuld omkostningsdækning, herunder f.eks. husleje og overhead
- andre dele af Lyngby-Taarbæk Kommune foregå ud fra et princip om dækning af de direkte omkostninger herved
- brug af kommunens institutioner foregår efter nærmere dialog med centerchef/direktion herom – og efter princippet om dækning af de direkte omkostninger.

3.4.3 Dokumentation

Al indtægtsdækket virksomhed skal bogføres i økonomisystemet, således at der kan udarbejdes en samlet opgørelse over omfanget af indtægtsdækket virksomhed i forbindelse årsregnskabet.

Omfanget skal kunne identificeres både med hensyn til hvem, der har givet beløbet, og hvad indtægten er brugt til.

3.4.4 Forudsætning

For at kunne benytte indtægtsdækket virksomhed skal følgende overholdes:

- det skal foregå inden for den generelle lovgivning for kommuner, herunder kommunalfuldmagten, reklamelovgivningen, markedsføringsloven – samt eventuel speciallovgivning for området
- det skal foregå inden for de af kommunalbestyrelsen vedtagne politikker, bl.a. udbud, indkøb, habilitetsregler, m.v.
- det skal foregå ud fra etiske og moralske hensyn for at sikre, at kommunens integritet, omdømme og uafhængighed bevares.

3.4.5 Politik og retningslinier for anvendelse af reklamefinansiering i Lyngby-Taarbæk Kommune

Regler mv.

Folketinget vedtog den 30. maj 2006 lov om kommuners og regioners anvendelse af fast ejendom og løsøre til brug for reklamering for andre, Lov nr. 490 af 7. juni 2006. Loven trådte i kraft den 1. juli 2006.

Med loven gælder den samme adgang til at anvende fast ejendom og løsøre til reklamering for andre, uanset om en kommunal eller regional opgave udføres af en kommune henholdsvis en region eller af private.

Reglerne bygger på tillid til, at kommunalbestyrelsen vil være bedst egnet til at træffe beslutning om, hvorvidt den adgang, kommunalbestyrelserne får til at anvende fast ejendom og løsøre til brug for reklamering for andre, skal benyttes, og i den forbindelse foretage den fornødne afvejning af på den ene side hensynet til neutralitet og saglighed og på den anden side hensynet til at skaffe sig supplerende finansiering.

Kommunalbestyrelsen kan opstille lovlige betingelser for anvendelse af fast ejendom og løsøre til brug for reklamering for andre. Ifølge loven kan kommunalbestyrelsen anvende fast ejendom og løsøre til brug for reklamering for andre, såfremt reklameringen er i overensstemmelse med markedsføringsloven og anden lovgivning. Der skal fortsat opkræves markedspris for ydelserne.

Politik for reklamefinansiering i Lyngby-Taarbæk Kommune

I Lyngby-Taarbæk Kommune er det besluttet, at der ikke må opsættes reklamer på kommunale ejendomme/bygningsdele eller andre former for kommunale anlæg samt på kommunale biler (Økonomiudvalget 19.02.2007, Byplanudvalget 15. juni 2010).

Det er dog samtidig besluttet, at kommunens institutioner fortsat har mulighed for at reklamefinansiere beboerbiler/busser og lignende køretøjer.

Der er tidligere vedtaget følgende retningslinier:

- På områder, hvor finansieringsformen er udtømmende reguleret i lovgivningen, kan der ikke lovligt suppleres med sponsorstøtte. Det gælder f.eks. for almennyttigt byggeri på ældreboligbyggeri, som skal overholde bestemte rammebeløb.
- Kommunen vil normalt ikke kunne modtage sponsorstøtte til den almindelige administrative virksomhed, især når kommunen på det pågældende område skal træffe bindende afgørelser for borgerne.
- Uden for de nævnte områder kan kommunen i princippet modtage økonomisk støtte fra enhver, der ønsker at yde et bidrag til forbedringer af den offentlige service.

Kommunen vil ikke i noget tilfælde være forpligtet til at modtage sådanne tilbud, men kan f.eks. afslå med henvisning til, at sponsorstøtten udløser forøgede driftsudgifter

- Den omstændighed, at en sponsor får reklame eller positiv omtale, udelukker ikke i sig selv, at kommunen accepterer tilbuddet.

Anvendelsesområdet for reklamefinansiering i kommunen vil løbende blive justeret i det omfang, udviklingen på området tilsiger dette.

Retningslinjer for aftaler om reklamering og brug af sponsorer.

Retningslinjerne for aftaler om reklamering og brug af sponsorer gælder for hele kommunens virksomhed og omfatter aftaler, hvor en institution eller afdeling indgår aftale om opsætning af reklamer på løssøre mod betaling og aftaler om, at institutionen eller afdelingen modtager løssøre mod, at disse bruges til reklamering for andre.

Retningslinjerne omfatter ligeledes aftaler om, at en erhvervsdrivende stiller varer til rådighed for en institution eller afdeling i reklameøjemed, enten derved at den erhvervsdrivende informerer offentligheden herom, eller derved at den erhvervsdrivende reklamerer for sine produkter over for institutionen eller afdelingens brugere.

Retningslinjerne gælder ligeledes for brug af materiale, der er modtaget fra en erhvervsdrivende uden opfordring.

Beslutningskompetence

Den enkelte institution eller afdeling kan indgå aftaler om reklamering og sponsorering samt anvende reklamemateriale, der er modtaget uopfordret.

Institutionens bestyrelse, bruger-, pårørenderåd eller tilsvarende skal inddrages i beslutningen efter reglerne for den pågældende institutionstype.

Ved udbud af opgaver eller drift af institutioner, cafeterier mv. skal der i kontrakten stilles krav om, at Lyngby-Taarbæk Kommunes retningslinjer for aftaler om reklamering og brug af sponsorer overholdes af den private leverandør.

Konkrete sager om salg af reklameplads og sponsorering forelægges relevante fagudvalg og økonomiudvalget, eventuelt kommunalbestyrelsen, med mindre der er tale om mindre sponsorater (værdi under 25.000 kr.).

Ansvar for indgåelse af aftaler om reklamering eller sponsering

Lederen af institutionen eller afdelingen er ansvarlig for indholdet af aftalen, og at denne er i overensstemmelse med gældende lovgivning.

Modydelse

Hvis en institution eller afdeling ønsker at indgå en reklameaftale, hvorefter der betales et kontant vederlag, skal institutionen opkræve markedsprisen herfor.

I tilfælde hvor aftalen går ud på, at der stilles løssøre til rådighed for institutionen, kan modparten alene stille krav om at få den reklameværdi, der følger af sædvanlig brug heraf, som modydelse. Der kan således ikke stilles krav om, at institutionen eller dens brugere deltager i markedsføring, der ligger ud over sædvanlig brug, herunder eksempelvis testning, udarbejdelse af reklamemateriale eller lignende, eller særlige krav om eksponering, eksempelvis, at biler og andre køretøjer, der forsynes med reklamer, skal anvendes i et bestemt omfang eller lignende.

Såfremt en reklame- eller sponsoraftale er forbundet med udgifter, der ikke er dækket af modparten, afholder institutionen eller afdelingen selv eventuelle udgifter inden for eget budget.

Krav til indholdet af aftalerne

Lederen af institutionen eller afdelingen skal ved indgåelse af reklame- eller sponsoraftaler tage hensyn til neutralitet og saglighed og æstetik. Det skal herunder overvejes, om den pågældende reklamering i omfang, udformning og placering vil kunne virke stødende på brugere, pårørende og personale.

Lederen af institutionen skal være opmærksom på, om aftalen er i overensstemmelse med markedsføringslovgivningen. Aftalen bør indeholde en bestemmelse om, at den kan opsiges, såfremt reklameringen viser sig at være i strid med markedsføringslovgivningen.

Ifølge markedsføringsloven er der blandt andet følgende krav til reklamering/markedsføring:

- Reklamer skal udformes på en sådan måde, at ingen, der ser reklamen eller bliver udsat for reklamepåvirkning, må være i tvivl om, at der er tale om reklame.
- Det skal fremgå af reklamen, hvem der står bag den, eksempelvis med oplysning om annoncørens firmanavn, logo eller lignende.
- Reklamer, der retter sig mod børn og unge, må ikke udformes på en sådan måde, at de udnytter børn og unges naturlige godtroenhed, mangel på erfaring og kritisk sans eller den omstændighed, at børn og unge er lette at påvirke og nemme at præge.
- Reklamer rettet mod børn og unge må ikke direkte eller indirekte opfordre til vold, anvendelse af rusmidler, herunder alkohol, eller anden farlig eller hensynsløs adfærd, eller på utilbørlig måde benytte sig af vold, frygt eller overtro som virkemidler.
- Markedsføringen må ikke opmuntre til handlinger i strid med almindelig sikkerhed, farlig, sundhedsskadelig eller miljøskadelig adfærd, eller uden grund vise børn og unge i farlige situationer.
- Markedsføringen må ikke misbruge børn og unges loyalitetsfølelse. Ligeledes må markedsføringen ikke underminere sociale værdier, f.eks. ved at give indtryk af, at barnet eller den unge vil blive bedre stillet, såfremt man ejer eller bruger det pågældende produkt, eller bliver ringere stillet, såfremt man ikke gør det. Markedsføringen må heller ikke underminere forældres eller andres autoritet, ansvar, dømmekraft eller smag, eller indeholde direkte opfordring til at overtale forældre eller andre til at købe det reklamerede produkt.
- Der må ikke reklameres for usunde fødevarer, eksempelvis slik, chips, sodavand mv.

Lederen af institutionen skal være opmærksom på, at anden lovgivning eller lokalplaner kan begrænse adgangen til reklamering, herunder følgende:

- Reklamer for tobaksprodukter er forbudt i medfør af lov om forbud mod tobaksreklamer.
- Reklameskilte i det åbne land er forbudt i medfør af naturbeskyttelsesloven.

Underretning

Lederen af institutionen underretter afdelingen/forvaltningen om den indgåede reklame-/sponsoraftale.

Forvaltningen orienterer en gang årligt det relevante politiske udvalg om nyindgåede aftaler.

Lyngby almennyttige Boligselskab Sorgenfrivang II

23 SEP'14 10:50

Lyngby-Taarbæk Kommune
Rådhuset, Lyngby Torv
2800 Lyngby
Att.: Jacob Lundgaard

DAB mrk. 1706-19-61
Tan/gre
Direkte tlf. 77 32 04 34
Dato 22. september 2014

Skema B-ansøgning om finansiering i henhold til § 91 stk. 2-5 i medfør af lov om almene boliger m.v. § 95. mrk. Lb.nr. 3289

På vegne af Lyngby almennyttige Boligselskab fremsender DAB hermed som forretningsfører skema B-ansøgning af 25. august 2014, idet vi skal anmode Lyngby-Taarbæk Kommune om at godkende dette.

Kommunalbestyrelsen godkendte på sit møde den 3. december 2012 vor skema A-ansøgning af 17. oktober 2012 og Landsbyggefonden har efterfølgende den 5. december 2012 ligeledes godkendt det fremsendte skema A materiale.

Projekt

Projektet er projekteret i overensstemmelse med Lyngby-Taarbæk kommunes intentioner og bestemmelser i den gældende kommuneplan og har afsted ført udstedelse af en efterfølgende byggetilladelse af 18.11.2013.

Projektarbejdet er organiseret i en styregruppe, hvori der deltager repræsentanter fra Lyngby almennyttige Boligselskab, afdelingsbestyrelsen for Sorgenfrivang II samt Lyngby-Taarbæk kommunes repræsentant fra teknisk forvaltning. Endvidere deltager totalrådgiveren og DAB.

Projektet er disponeret **i henhold til den udførte Helhedsplan for Sorgenfrivang II** dateret 27. juni 2011 samt **Temaavis** dateret september 2012 og som begge ligger til grund for den tidligere fremsendte skema A-ansøgningen.

Nye Betonskader:

Det har vist sig ved en netop overstået betonundersøgelse af alle 3 blokkes facade-dragere og -søjler, at pudsen flere steder er delamineret på dragerne, dvs. pudsen er sluppet fra den bagvedliggende beton. Dette er specielt gældende for vest facaden på blok B og C. På blok A's øst facade er der ikke registreret nogen skader.

Administration: DAB
Toftøbaksvej 21, st. 9
2800 Kgs. Lyngby
Telefon: 45 87 27 60

Telefax: 45 87 30 62
Postgiro: 2 06 22 40
SE. Nr. 55775214

Telefon ekspedition:
mandag 10 - 15
tirsdag - onsdag 10 - 14
torsdag 13 - 18

Kontorets åbningstid:
mandag - onsdag 10 - 15
torsdag 10 - 18
Internet: www.dabbolig.dk
e-mail: dab@dabbolig.dk

Pudslaget er sandsynligvis oprindeligt udført i 1970'erne samt i 1990-1992 som en udbedring af tidligere registrerede betonskader.

De nyligt konstaterede skader kommer antageligt ved svigt i vedhæftningen mellem pudslag og betonbjælker. Denne vedhæftning blev kontrolleret ved betonreoveringen i 1990-92, så problemet formodes at være opstået efterfølgende. Det er p.t. uklart, hvad årsagen kunne være til de seneste skader, men det formodes at der højst sandsynligt er tale om, at tidens tand har sat sit præg på konstruktionen.

Det er vurderet, at de beskadigede områder skal reparerer med nyt pudslag. Ved at udføre en reparation af skaderne vil forudsætningerne for facadebeslag og fastgørelser mv. i det udbudte reoveringsprojekt i en vis grad være uændret.

Håndværksudgifterne for udbedring af skaderne kan budgetmæssigt sættes til ca. 700.000 kr. inkl. moms. Og tillægges følgevirkninger af tidsmæssig karakter anses den samlede meromkostning til 1 mio. kr. inkl. moms, at kunne holdes inden for den ansøgte anlægsøkonomi. Beløbet er indholdet i de støtteberettigede udgifter til byggeskader.

Energiforhold

For at imødekomme Lyngby-Taarbæk kommunes ønske om energi rigtig reoveringsbyggeri er der i projektet indregnet med en samlet energibesparelse på ca. 60 % i forhold til nuværende samlede energiomkostninger

Den meget markante besparelse tilvejebringes ved blandt andet nyt ventilationsanlæg med varmegenvinding, nyt 2-strengt varmeanlæg, individuelle vand- og varmemålere, solceller på tag, CO² neutralt vaskeri samt meget kraftig isolering ved genopbygning af helt nye facader.

Til orientering kan vi oplyse, at projektet som det første reoveringsprojekt i Danmark har opnået præmiering med en meget flot sølvmedalje ved en DGNG certificering.

Salg af energibesparelse

I forbindelse med samarbejde med energiselskaberne er der i det store reoveringstiltag og den deraf afledte energibesparelse opnået et tilskud fra salg af besparelsen på Energibørsen på ca. 1.5 mio. kr. som er tilgået sagens økonomi som en besparelse. En skriftlig aftale, er som en forudsætning for beløbet senere udbetaling, indgået inden reoveringens påbegyndelse.

Tidsplan

Der er i projektet forudsat en hovedtidsplan med følgende terminer:

Skema B behandling	September 2014
--------------------	----------------

Skema B godkendelse	Oktober 2014
Lyngby Taarbæk kommune og Landsbyggefonden	Ultimo oktober 2014
Kontrahering	November 2014
Byggestart	Januar 2015
Fraflytning af de første beboere	November 2014 til Juli 2016
Byggeriets første etape	Februar 2016 til April 2017
Byggeriets anden etape	Januar 2017 til Marts 2018
Byggeriets tredje etape	

Genhusning

Der har siden det godkendte skema A, vist sig nødvendigt at revurdere muligheden for at lade beboerne blive i boligerne medens reoveringen stod på. Konstateringen af store byggelogistiske udfordringer samt ændrede lovkrav til fjernelse af Bly-PCB maling har nødvendiggjort en 100 % genhusning.

Landsbyggefonden har efterfølgende accepteret dette nødvendige tiltag til en anslået meromkostning på ca. kr. 47,3 mio. Beløbet er fordelt i forhold til de arbejder som har foranlediget nødvendigheden af genhusningen og er anført under omkostninger.

I den forbindelse har der været afholdt et EU-udbud på selve flytteforretningen hvor 3 store Danske aktører bød på opgaven, og de økonomiske konsekvenser er anført under punktet **Licitation**.

Licitation onsdag den 18. juni 2014: Flytteudbud

Følgende Flyttefirmaer havde ved en forudgående prækvalifikation gjort sig egnet til at afgive bud, og afgav følgende tilbud ekskl. moms/ inkl. moms i hovedtilbud og som det mest fordelagtige tilbud

BFT Logistik A/S	Adam Flytteforretning	Møbeltransport Danmark	3x34 Transport a.m.b.a.
Kr. 5.935.200,-	Ikke konditionsmæssigt	Kr. 12.864.227,-	Kr. 23.108.410,-
Kr. 7.419.000,-		Kr. 16.080.284,-	Kr. 28.108.410,-

Ved en efterfølgende gennemgang af de afgivne tilbud er billigst bydende BFT Logistik A/S.

Stand Still perioden

Der vil, nu efter at stand still periode er overstået uden indsigelser mod licitations resultatet, blive indgået kontrakt med BFT Logistik, efter Lyngby-Taarbæk kommunes forventet skema B godkendelse oktober 2014, således at den planlagte tidsplan kan overholdes.

Licitation onsdag den 18. juni 2014: Bygningsarbejder

Følgende entreprenører havde ved en forudgående prækvalifikation gjort sig egnet til at afgive bud, og afgav følgende tilbud ekskl. moms/ inkl. moms i hovedtilbud og som det mest fordelagtige tilbud

Ejner Kornerup A/S	Enemærke & Petersen a/s	NCC	MT Højgaard	Adserballe & Knudsen
Kr. 405.000.000,-	Kr. 418.900.000,-	Kr. 390.940.000,-	Afstod fra at afgive bud	Afstod fra at afgive bud
Kr. 506.250.000,-	Kr. 523.625.000,-	Kr. 488.675.000,-		

Ved en efterfølgende gennemgang af de afgivne tilbud er mest fordelagtige bud afgivet af entreprenørfirmaet NCC.

Stand Still perioden

Der vil, nu efter at stand still periode er overstået uden indsigelser mod licitationsresultatet, blive indgået kontrakt med entreprenørfirmaet NCC, efter Lyngby-Taarbæk kommunes forventede skema B godkendelse oktober 2014, således at den planlagte tidsplan kan overholdes.

Sagens samlede økonomi

Der er efter indsendelse af skema A-ansøgningen af 17. oktober 2012 sket en prisudvikling som der nu, i det udarbejdede materiale, er taget højde for og som der skal redegøres for i nedenstående.

Nedenstående opgørelse er over sagens samlede udgifter

Referencer:

Økonomiskema af 2012.10.16 (Skema A)
Index 122,8
Økonomiskema af 2014.08.14 (indberetning Skema B) Index 133,0

Alle beløb er inkl. moms og ekskl. uforudsete merudgifter og yderligere prisindexering i byggeperioden

Nøgletal samlede udgifter:

Samlede udgifter 2014.08.14 (indberetning Skema B)	kr.	635.477.001
Samlede udgifter 2014.10.16 (skema A)	kr.	551.810.662
Difference	kr.	83.666.339

Difference**udgør:**

Indeksering af skema A fra 2010K4 til 2014K2	kr.	45.834.436
Genhusning	kr.	47.249.366
Projektudvidelser/reduktioner	kr.	-6.501.578
Byggeplads og vinter	kr.	-3.217.602
Fast pris på ekstraordinær vinter	kr.	1.250.000
Dekort for moderselskabsgaranti	kr.	-650.000
Omkostninger	kr.	-298.283
I alt	kr.	83.666.339

Som ovenfor anført beløber sagens samlede udgifter sig til kr. 635.481.548 der fordeles sig som følgende:

	Total	Opretning Byggeskader	Miljø	Forbedring/ modernisering	Vedligeholdelse (Genopretning)	Fordelte arbejder
Samlede udgifter kr.	635.477.001	166.822.994	24.481.330	137.246.688	306.925.989	119.930.509

Sagens økonomiske hovedtal

Der er i skema B-økonomien ikke indeholdt meromkostninger til uforudsigelige udgifter samt til pristalsregulering af byggesummen, alt i henhold til Landsbyggefonden bestemmelser.

Sagen består af følgende 3 dele:

- 1. Byggeskade**
- 2. Tillægsøkonomien på u-støttede arbejder**
- 3. Køkken & bad u-støttede arbejder**

Byggeskader	Skema A	Skema B
Håndværkerudgifter	Kr. 212.715.291	Kr. 245.712.709
Omkostninger	Kr. 35.976.716	Kr. 62.188.663
Gebyrer	Kr. 4.812.040	Kr. 3.333.461,-
Totalt	Kr. 253.504.044	Kr. 311.234.833

Tillægsøkonomi på U-støttede arbejder	Skema A	Skema B
Håndværkerudgifter	Kr. 42.529.925	Kr. 39.080.091
Omkostninger	Kr. 6.970.075	Kr. 35.871.716
Gebyrer	Kr. 500.000	Kr. 983.743
Totalt	Kr. 50.000.000	Kr. 75.935.550

U-støttede Køkken & Bad	Skema A	Skema B
Håndværkerudgifter	Kr. 210.272.295	Kr. 210.272.295,-
Omkostninger	Kr. 35.551.257	Kr. 35.551.257,-
Gebyrer	Kr. 2.483.066	Kr. 2.483.066,-
Totalt	Kr. 248.306.618,-	Kr. 248.306.618,-

Finansiering samt huslejekonsekvens af den af Landsbyggefonden støttede renoveringssag

Vedr.	Støttet byggesag	Ustøttet byggesag	I alt
Byggeomkostninger i alt	311.234.832	75.940.097	387.174.929
Finansiering :			
Henlæggelser		3.000.000	3.000.000
Kapitaltilførsel		1.000.000	1.000.000
Tilskud fællesfonden		8.560.000	8.560.000
Egen trækningsret		10.000.000	10.000.000
I alt til finansiering	311.234.832	53.380.097	364.614.929
Årlige låneomkostninger	14.006.000	3.737.000	17.743.000
Dækkes således :			
Driftslån, jf. Finansieringsskiftse af 7. august 2014			10.921.000
Yderligere behov for Driftslån			4.415.000
Nedsættelse af AG indskud, Fritagelse udamortiserede ydelser			2.147.000
Årlige omkostninger til varsling			260.000
Stigning i %			1,0%
Gennemsnitlig stigning pr. bolig pr. måned	12.040	11.989	51
Gennemsnitlig stigning pr. m² pr. år	954	947	7

I henhold til indstillingsskrivelse fra Landsbyggefonden vil afdelingen få lempelser i form af fritagelse for indbetaling af den ikke-obligatoriske del af G-indskud (pligtmæssige bidrag kt. 113) samt delvis fritagelse for indbetaling af ydelser på indfrieede oprindelige lån til selskabets dispositionsfond.

Den gennemsnitlige lejestigning i forhold til projektet bliver 1 %, eller 7 kr. pr. m² og den gennemsnitlige leje vil derfor blive 954 kr./m²/år.

Det af beboerne godkendte lejeniveau forud for skema A kan holdes, idet Landsbyggefonden har tilkendegivet at yde støtte udover støttede lån. Støtten vil blive givet i form af kapitaltilførsel, fællespuljetilskud samt driftslån.

Den endelige støtte er ikke fastlagt endnu, men Landsbyggefonden har tilkendegivet en maksimal gennemsnitlig husleje på 954 kr. pr. m².

Lejestigningen vil blive varslet successivt efterhånden som en blok færdiggøres og endelig finansiering herfor hjemtages.

Finansiering samt Huslejekonsekvens af moderniseringsarbejder samt køkken/badrenovering

Omfang	Anskaffelsessum	Huslejekonsekvens pr.m ² pr. år.	Før-husleje	Gen. Husleje efter renoveringen
Køkken & badrenovering	Kr. 48.394.068	Kr. 98,00	Kr. 688,00	Kr. 786,00
Øvrige moderniseringsarbejder	Kr. 199.912.850	Kr. 161,00	Kr. 786,00	Kr. 947,00
Samlede arbejder	Kr. 248.306.918	Kr. 259,00	Kr. 786,00	Kr. 947,00

Ovenstående økonomiske opstilling hidrører fra skema A-ansøgningen og er ved skema B-ansøgningen uændret alt efter aftale med Landsbyggefonden. Finansieringen af disse midler afholdes ved et almindeligt kreditforeningslån over 30 år.

Til orientering kan det oplyses, at enslydende materiale d.d. er tilsendt Boligselskabernes Landsbyggefond til orientering, samt indberettet i Bossinf.

Vi håber, at nærværende skema B-ansøgning sammen med det bilagte materiale er fyldestgørende for Lyngby-Taarbæk kommunes behandling af sagen.

Såfremt der i det fremsendte materiale måtte være forhold, som Lyngby-Taarbæk Kommune måtte ønske at få uddybet yderligere, står vi naturligvis til rådighed for supplerende uddybning og informationer.

Med venlig hilsen

DAB
Anlægsgruppen

Steen Ejsing
Byggechef

Torben Andersen
arkitekt m.a.a

Vedlagt nærværrede skema B-ansøgning af 22. september 2014 er følgende bilag:

Bilag 1:Skema B ansøgningsskema Bossinf : Støttede arbejder dateret:22.09.2014

bilag 2:Skema B ansøgningsskema Bossinf U-Støttede arbejder dateret:22.09.2014

Bilag 3:Skema B ansøgningsskema Bossinf U-Støttede arbejder dateret:22.09.2014

Bilag 4:Økonomiskema dateret den 22. september 2014

Kopi: Selskabsbestyrelsesformand Steen Johansen, Styregruppen, afdelingsbestyrelsen for Sorgenfrivang II.

DAB - Sorgenfrivang II - køkken- og badeværelsesmoderniseringer samt finansiering af helhedsplan

Sagsfremstilling

DAB har i breve af 17. oktober 2012 på vegne af Lyngby almennyttige Boligselskab, afdeling Sorgenfrivang II, søgt kommunalbestyrelsen om, at

1. godkende finansiering og lejeforhøjelse som følge af køkken- og badrenovering samt moderniseringsarbejder
2. godkende skema A til Boligselskabernes Landsbyggefond vedrørende opretningsarbejder i afdelingen, og
3. yde et kommunelån på 200.000 kr. som forudsætning for en gennemførelse af opretningsarbejderne.

Der er udarbejdet en "Helhedsplan" for en gennemgribende renovering af afdelingens tre blokke - bl.a. køkken/badrenovering og efterisolering af tage i forbindelse med ny tagdækning på de tre blokke tillige med udskiftning af alle lette facader og vinduer m.v. samt forskellige andre opretningsarbejder, alt sammen estimeret til 551.810.662 kr.

Udgiften til køkken/badrenovering og moderniseringsarbejder er estimeret til 248.306.918 kr., som er tænkt finansieret som følger:

Afdelingens henlagte midler	32.000.000 kr.
Egen trækingsret	10.000.000 kr.
Optagelse af realkreditlån til restfinansiering	<u>206.306.918 kr.</u>
I alt	248.306.918 kr.

Finansieringen af disse arbejder udløser en samlet årlig huslejestigning på 259 kr. pr. m². En gennemførelse af de nævnte arbejder er en forudsætning for, at Landsbyggefonden vil yde støtte til gennemførelse af opretningsarbejder m.v. i afdelingen for samlet 303.503.744 kr. Denne udgift deles lige mellem Landsbyggefonden og afdelingen.

Opretningsarbejderne er tænkt finansieret som følger:

Afdelingens henlagte midler	3.000.000 kr.
Egen trækingsret	10.000.000 kr.
Kapitaltilførsel	1.000.000 kr.
Tilskud fra fællesfond	8.560.000 kr.
Optagelse af realkreditlån til restfinansiering	<u>280.943.744 kr.</u>
I alt	303.503.744 kr.

Som følge af, at der bl.a. ydes driftsstøttelån fra Landsbyggefonden til afviklingen af realkreditlåne optaget til finansieringen af opretningsarbejderne m.v., medfører en gennemførelse af disse arbejder alene en beskeden husleje-forhøjelse på 6 kr. pr. m² årligt.

Den samlede årlige huslejestigning vil som følge af en gennemførelse af "Helhedsplanen" til en samlet udgift på 551.810.662 kr. udløse en huslejestigning på i alt 265 kr. pr. m². Dette indebærer, at den nuværende gennemsnitlige årlige m²-leje stiger fra 688 kr. til 953 kr.

På et ekstraordinært beboermøde den 2. oktober 2012 blev det vedtaget at godkende moderniseringsarbejder samt køkken/badrenovering i afdelingen tillige med opretningsarbejder i afdelingen. Boligorganisationens bestyrelse har ligeledes på et møde den 12. september 2012 godkendt projektet.

I forbindelse med gennemførelse af opretningsarbejderne i "Helhedsplanen" er det en forudsætning, at der fra kommunens side ydes et lån på 200.000 kr. i kapitaltilførsel, svarende til 1/5 af den kapitaltilførsel på 1.000.000 kr., som Landsbyggefonden har stillet som krav om i forbindelse med projektet. Der henvises til § 7 i det sagen vedlagte regulativ om særlig driftsstøtte.

Økonomiske konsekvenser

Der ydes et kommunelån på 200.000 kr.

Beslutningskompetence

Kommunalbestyrelsen.

Indstilling

Forvaltningen foreslår, at låneoptagelse som følge af renoveringsarbejder godkendes, Skema A til Landsbyggefonden vedrørende opretningsarbejder godkendes, og der gives en bevilling til finansiering af kommunens andel på 200.000 kr. af kapitaltilførsel til projektet.

Økonomiudvalget den 22. november 2012:

Anbefales.

Forvaltningen vender tilbage med et notat vedr. konsekvensen for boligsikring og boligydelse.

Kommunalbestyrelsen den 29. november 2012:

Godkendt med 16 stemmer.

3 (B + Liss Kramer Mikkelsen) undlod at stemme.

DAB
Att.: Torben Andersen
Finsensvej 33
2000 Frederiksberg

Lyngby almennyttige Boligselskab, afdeling Sorgenfrivang II - køkken- og badeværelsesmoderniseringer samt finansiering af helhedsplan

DAB har i breve af 17. oktober 2012 på vegne af Lyngby almennyttige Boligselskab, afdeling Sorgenfrivang II, søgt kommunalbestyrelsen om, at

1. godkende finansiering og lejeforhøjelse som følge af køkken- og badrenovering samt moderniseringsarbejder
2. godkende skema A til Boligselskabernes Landsbyggefond vedrørende opretningsarbejder i afdelingen, og
3. yde et kommunelån på 200.000 kr. som forudsætning for en gennemførelse af opretningsarbejderne.

Der er udarbejdet en "Helhedsplan" for en gennemgribende renovering af afdelingens tre blokke - bl.a. køkken/badrenovering og efterisolering af tage i forbindelse med ny tagdækning på de tre blokke tillige med udskiftning af alle lette facader og vinduer m.v. samt forskellige andre opretningsarbejder, alt sammen estimeret til 551.810.662 kr.

Udgiften til køkken/badrenovering og moderniseringsarbejder er estimeret til 248.306.918 kr., som er tænkt finansieret som følger:

Afdelingens henlagte midler	32.000.000 kr.
Egen trækningsret	10.000.000 kr.
Optagelse af realkreditlån til restfinansiering	<u>206.306.918 kr.</u>
I alt	248.306.918 kr.

Finansieringen af disse arbejder udløser en samlet årlig huslejestigning på 259 kr. pr. m². En gennemførelse af de nævnte arbejder er en forudsætning for, at Landsbyggefonden vil yde støtte til gennemførelse af opretningsarbej-

Økonomisk Forvaltning

Rådhuset
2800 Kgs. Lyngby

Tlf. 45 97 30 00
Fax. 45 97 30 01

juridisk@ltk.dk
www.ltk.dk

der m.v. i afdelingen for samlet 303.503.744 kr. Denne udgift deles lige mellem Landsbyggefonden og afdelingen.

Opretningsarbejderne er tænkt finansieret som følger:

Afdelingens henlagte midler	3.000.000 kr.
Egen trækingsret	10.000.000 kr.
Kapitaltilførsel	1.000.000 kr.
Tilskud fra fællesfond	8.560.000 kr.
Optagelse af realkreditlån til restfinansiering	<u>280.943.744 kr.</u>
I alt	303.503.744 kr.

Som følge af, at der bl.a. ydes driftsstøttelån fra Landsbyggefonden til afviklingen af realkreditlåne optaget til finansieringen af opretningsarbejderne m.v., medfører en gennemførelse af disse arbejder alene en beskeden huslejevforhøjelse på 6 kr. pr. m² årligt.

Den samlede årlige huslejestigning vil som følge af en gennemførelse af "Helhedsplanen" til en samlet udgift på 551.810.662 kr. udløse en huslejestigning på i alt 265 kr. pr. m². Dette indebærer, at den nuværende gennemsnitlige årlige m²-leje stiger fra 688 kr. til 953 kr.

På et ekstraordinært beboermøde den 2. oktober 2012 blev det vedtaget at godkende moderniseringsarbejder samt køkken/badrenovering i afdelingen tillige med opretningsarbejder i afdelingen. Boligorganisationens bestyrelse har ligeledes på et møde den 12. september 2012 godkendt projektet.

I forbindelse med gennemførelse af opretningsarbejderne i "Helhedsplanen" er det en forudsætning, at der fra kommunens side ydes et lån på 200.000 kr. i kapitaltilførsel, svarende til 1/5 af den kapitaltilførsel på 1.000.000 kr., som Landsbyggefonden har stillet som krav om i forbindelse med projektet.

I den anledning skal det meddeles, at kommunalbestyrelsen den 29. november 2012 vedtog at godkende låneoptagelse som følge af renoveringsarbejder

tillige med Skema A til Landsbyggefonden vedrørende opretningsarbejder, og at yde et lån til finansiering af kommunens andel på 200.000 kr. som kapitaltilførsel til projektet.

Kopi af dette brev er sendt til Landsbyggefonden.

Venlig hilsen

Jacob Lundgaard

Borgmestersekretariatet

Tlf. 45 97 31 61

Sagsbudget
Omsorgsboliger
Buddingevej 50, 2800 Lyngby

Beskrivelse	Pris ekskl. moms		Pris inkl. moms	
<u>Grundudgifter</u>				
Grundkøbssum	7.680.000,00 kr		7.680.000,00 kr	
Tilslutningsafgifter	200.000,00 kr		200.000,00 kr	
Entreprise udgifter	7.880.000,00 kr	7.880.000,00 kr	7.880.000,00 kr	7.880.000,00 kr
<u>Håndværker udgifter</u>				
Entreprisesum	33.370.000,00 kr		41.712.500,00 kr	
Udtørring	300.000,00 kr		375.000,00 kr	
Vinterforanstaltninger	1.100.000,00 kr		1.375.000,00 kr	
Miljøsanering og nedrivning	3.000.000,00 kr		3.750.000,00 kr	
Indeksering	700.000,00 kr		875.000,00 kr	
Forurening	1.100.000,00 kr		1.375.000,00 kr	
Uforudsigelige udgifter	5.005.500,00 kr		6.256.875,00 kr	
Entreprise udgifter	44.575.500,00 kr	44.575.500,00 kr	55.719.375,00 kr	55.719.375,00 kr
<u>Omkostninger</u>				
Byggesagshonorar, foretningsfører	1.500.000,00 kr		1.875.000,00 kr	
Udlejningsudgifter, brochurer mm	25.000,00 kr		31.250,00 kr	
Byggelånsrenter	1.200.000,00 kr		1.500.000,00 kr	
Øvrige omkostninger	5.154.500,00 kr		6.443.125,00 kr	
Omkostninger i alt	7.879.500,00 kr	7.879.500,00 kr	9.849.375,00 kr	9.849.375,00 kr
<u>Honorar tekniskrådgivning</u>				
Samlet honorar tekniskrådgivning	5.339.200,00 kr		6.674.000,00 kr	
Honorar i alt	5.339.200,00 kr	5.339.200,00 kr	6.674.000,00 kr	6.674.000,00 kr

Sagsbudget
Omsorgsboliger
Buddingevej 50, 2800 Lyngby

Beskrivelse	Pris ekskl. moms		Pris inkl. moms	
<u>Gebyrer til offentlige Myndigheder</u>				
Bidrag byggeskadefonden 1% af anskaffelsessum	651.609,60 kr		814.512,00 kr	
Statenspromillegebyr 0,2 % af anskaffelsessum	130.321,92 kr		162.902,40 kr	
Støttesagsgebyr til kommunen 0,1 % af anskaffelsessum	65.160,96 kr		81.451,20 kr	
Byggetilladelse og andre gebyrer	215.661,00 kr		269.576,25 kr	
Gebyrer til offentlige myndigheder	1.062.753,48 kr	<u>1.062.753,48 kr</u>	1.328.441,85 kr	<u>1.328.441,85 kr</u>
<u>Samlede udgifter ekskl. Moms</u>		66.736.953,48 kr		
Moms - ikke af grundkøbesummen		14.714.238,37 kr		
<u>Samlede udgifter inkl. moms</u>		81.451.191,85 kr		<u>81.451.191,85 kr</u>

Økonomisk ramme: Beregning areal / maksimumbeløb for støttet byggeri

20 boliger a 65 m2 = 1300m2 á 28.680 kr. ekskl / inkl moms	37.284.000,00 kr
16 boliger á 75 m2 = 1200m2 á 28.680 kr. ekskl / inkl moms	34.416.000,00 kr
4 boliger á 85 m2 = 340 m2 á 28.680 kr. ekskl / inkl moms	9.751.200,00 kr
Samlet økonomisk ramme ekskl. /inkl. Moms	<u>81.451.200,00 kr</u>

Finansieringsoversigt

Realkreditlån (88 %)	71.677.056,00 kr
Beboerindskud (2 %)	1.629.024,00 kr
Kommunal andel (10 %)	8.145.120,00 kr
I alt	<u>81.451.200,00 kr</u>

Lyngby - Taarbæk Kommune
Tilsynet for almene boligselskaber
Rådhuset
2800 Kgs. Lyngby

26. september 2014

Afdelingskontoret Holte

Røjelskær 15, 2. sal.
2840 Holte

Tlf. 39 25 10 00
Fax 39 25 10 01

holte@bdk.dk
www.boligkontoret.dk

Alment andelsselskab

Åbningstider:
Mandag: 09.00 - 12.30
Tirsdag: 09.00 - 12.30
Onsdag: 09.00 - 12.30
Torsdag: 09.00 - 16.00
Fredag: 09.00 - 12.00

Vedr.: Afdelingsfinansierede individuelle forbedringer

Afdelingsmødet i Funktionærernes Boligselskab i Lyngby afdeling 1. beliggende Lyngvej 36-56 og Carlshøjvej 43-53, har vedtaget at benytte/forlænge bestemmelsen i § 37b i Lov om almene boliger og i Lov om leje af almene boliger kapitel 8 om beboernes mulighed for at foretage individuelle forbedringer finansieret via en huslejeforhøjelse.

Referat af afdelingsmødet mødet den 24. april 2014 med beslutning samt afdelingsoplæg vedr. afdelingsfinansierede individuelle forbedringer medsendt.

Referat af organisationsbestyrelsesmødet den 5. marts 2014 er ligeledes medsendt

Af beslutningerne fremgår, hvilke forbedringer der kan finansieres, afskrivningsperioden og et maksimumbeløb for, hvor meget beboerne kan få finansieret.

Det fremgår af referaterne, at der maksimalt kan udføres arbejder for kr.95.000 pr. bolig.

Hvis arbejderne i den enkelte bolig overstiger rammen på kr. 95.000, skal det overskydende beløb erlægges kontant af den pågældende beboer.

Der vil blive optaget et realkreditlån i passende portioner på baggrund af arbejder der skal finansieres.

Den gennemsnitlige maksimale mdl. lejestigning pr. bolig vil andrage max 21,0 %, svarende til en gennemsnitlig stigning pr. mdr. på kr. 802,00, hvilket udgør en stigning pr. m2 pr. år på kr. 134,00

I den forbindelse fremsender vi ansøgning om kommunal godkendelse af lejeforhøjelse og låneoptagning under henvisning til bekendtgørelse om drift af almene boliger § 77 stk. 5, samt § 116, stk. 1, nr. 4 og 10, idet vi ansøger om en generel godkendelse for den berørte afdeling.

Bilag:
Afdelingsmøde referat
Organisationsbestyrelsesmøde referat
Ordringen om fri råderet vedtaget på afdelingsmødet
Tidligere kommunegodkendelse

Med venlig hilsen
Boligkontoret Danmark

Jens Møller
Driftschef

Tlf. 39251024
Mail: jmo@bdk.dk

Torben Eriksen
Forretningsfører

Til beboerne i Carlshøj C

Referat af ordinært afdelingsmøde
torsdag den 24. april 2014 kl. 19.00
Lyngby Cykel Club, Carlshøjvej 6.

29. april 2014

Deltagere:

Fra Boligkontoret Danmark: Torben Eriksen og Jens Møller

Fra Carlshøj C: 47 husstande var repræsenteret ved mødet

Referat:

1. Valg af dirigent og godkendelse af dagsorden

Afdelingsbestyrelsesformand Niels Nielsen bød på Afdelingsbestyrelsens vegne velkommen og præsenterede repræsentanterne fra Boligkontoret Danmark og Afdelingsbestyrelsens medlemmer.

Torben Eriksen fra Boligkontoret Danmark valgtes til dirigent og konstaterede, at mødet var lovlig indkaldt.

2. Valg af stemmetællere og referent

Jens Møller fra Boligkontoret blev valgt som referent. Mona Sørensen og Annelise Jørgensen blev valgt til stemmetællere.

3. Afdelingsbestyrelsens beretning

Bestyrelsens beretning var uddelt skriftligt før afdelingsmødet, og Afdelingsbestyrelsen og mødet havde ikke yderligere kommentarer til beretningen. Beretningen blev godkendt af de fremmødte beboere.

4. Renoveringsprojekt om udskiftning af vinduer og altanpartier

Projektet blev gennemgået og vedtaget med 62 stemmer for, 30 imod og 2 stemmer blanke.

Huslejen vil stige mellem kr. 481 og 722 om mdr. afhængig af boligens størrelse. Stigningen svarer til 13 %.

5. Fremlæggelse og godkendelse af budgettet for 2014/2015

Det gennemgåede budgetforslag blev godkendt af de fremmødte beboere, hvilket medfører en huslejestigning på 1,51 %. Antennebudgettet blev ligeledes godkendt.

6. Indkomne forslag

Fri råderet

- a. Fri råderet – forbedring af lejemål med køkken, bad og indbyggede skabe blev vedtaget. Den nuværende ordning om tilskud på kr. 10.000 til udskiftning om EL installation i køkken bevares. Der vil nu kunne lånes i alt kr. 95.000 i afdelingens midler.

7.

a. Valg af medlemmer til afdelingsbestyrelsen

- Niels Mann Nielsen, genvalgt
- Merete Sivertsen, genvalgt
- Marianne Tranum Suenson, valgt

b. Valg af 2 suppleanter for 1 år. Michael Løve og Henning Villadsen blev valgt

7. Valg til repræsentantskab:

- Kai Aage Johansen
- Lis Dahl Rasmussen
- Marie Louise Maier
- Michael Löwe
- Lene von Thun
- Erik Asmussen

8. Valg til udvalgene

"Det Grønne Udvalg": Niels Nielsen, Jytte, Bodil og Heidi blev valgt

"Aktivitetsudvalget": Pia, Henning, Lene, Michael, Maria og Julie blev valgt

"Udvalg for cykelskure": Afdelingsbestyrelsen arbejder videre med emnet.

"Fjernvarmeudvalg" Svend Erik Kristoffersen og Erik Asmussen blev valgt

"Byggeudvalg" Organisationsbestyrelsen sammensætter byggeudvalget.

9. Eventuelt

Ovenstående godkendt den 29. april 2014

Torben Eriksen
Dirigent

Jens Møller
Referent

FUNKTIONÆRERNES BOLIGSELSKAB I LYNGBY/TAARBÆK KOMMUNE

REFERAT fra bestyrelsesmøde den **5. marts 2014 kl. 17.00-19.00**, i Lyngvej 42 kld., Lyngby.

Deltagere: Svend Erik Kristoffersen, Birgit Borke, Søren Christiansen og observatør Niels Nielsen.

Fra Boligkontoret deltager Torben Eriksen, Jens Møller og Gitte Weien.

Afbud: Merete Sivertsen og Anne Grete Bülow

Udsendt 13. marts 2014

D A G S O R D E N:

- 1. Forhandlingsprotokol**
  - 2. Revisionsprotokol**
  - 3. Meddelelser**
    - a. Formanden**
    - b. Boligkontoret**
  - 4. Selskabssager**
  - 5. Næste møde**
  - 6. Eventuelt**
-

Ad 1 - Forhandlingsprotokol

Godkendelse af referat af organisationsbestyrelsesmødet den 4. december 2013.

Indstilling:

Det indstilles, at organisationsbestyrelsen godkender og underskriver referatet.

Beslutning:

Som indstillet.

Ad 2 - Revisionsprotokol

Der er intet nyt i revisionsprotokollen.

Indstilling:

Intet at indstillet og beslutte.

Beslutning:

Intet at beslutte.

Ad 3 - Meddelelser

a. Formanden orienterer

- Styringsdialogmøde med kommunen 12. december 2013: Det individuelle dialogmøde afholdes årligt og byggesagen blev behandlet. Kommunen havde modtaget klage om sagen, og kommunen støttede op, at der bliver foretaget energireovering. Kommunen blev orienteret om, at der er store drenge, som forstyrrer området og beboer. Handicap lejligheden udlejes fortsat på trods af at barnet og moderen er fraflyttet. Regnskabet blev gennemgået og godkendt af kommunen. I næste uge skal formanden til et fælles borgmestermøde på kommunen for alle boligselskaber.
- Velkommen til nyt kommunalt udpeget medlem Anne Grete Bülow udskydes til hun deltager.

b. Boligkontoret orienterer

- Ny driftschef Jens Møller præsenteres og blev budt velkommen til selskabet. Jens har netop deltaget i den årlige markvandring med afdelingsbestyrelsen.
- Bdk repræsentantskab den 14. juni 2014 afholdes IDA kursuscenter, Kalvebod brygge: Sæt x i kalenderen.
- Forretningerne på torvet: Købmanden er ikke flyttet ind men kun til en fest. Der er ikke betalt leje, så lejemaal er opsagt og sagen er indbragt for fogedretten. Kiosken har skiftet ejer, så der er underskrevet ny kontrakt.
- Bdk kurser har bestyrelsen modtaget en liste over sammen med dagsorden.
- Debitorliste blev gennemgået på mødet.
- Ny hjemmeside: Tilbud om bdk hjemmeside fremlægges og fremvises på næste møde i oktober.

Indstilling:

Det indstilles, at bestyrelsen tager meddelelserne til efterretning.

Beslutning:

Som indstillet.

Ad 4 - Selskabssager

a. Budget 2014/15

Budget for selskabet er udsendt sammen med dagsorden og fremlægges for bestyrelsen på mødet.

- Administrationsbidraget som afdelingerne betaler til organisationen stiger med 1,1 % til kr. 3.802.
- Henlæggelserne til dispositionsfonden opfylder minimumskravet (kr. 5.529), da disse er kr. 20.935 pr. lejemålsenhed.
- Den disponible del af dispositionsfonden er 871.448 kr. svarende til 8.300 kr. pr. lejemålsenhed.
- Henlæggelserne til arbejdskapitalen er ikke nået til grænsebeløbet (kr. 3.053). I henhold til budgettet er arbejdskapitalen kr. 1.291 pr. lejemålsenhed, derfor henlægges der 158 kr. pr. lejemålsenhed.

Administration af vaskeri består af kr. 14.128 for fællesvaskerier og kr. 7.980 for kortvaskeri. Dvs. at hvert lejemål skal vaske for ca. kr. 200 pr. år.

Indestående i fællesforvaltningen pr. 30. juli 2013 var kr. 1.638.983.

Indstilling:

Det indstilles, at bestyrelsen godkender budgettet.

Beslutning:

Budgettet blev godkendt.

b. Forslag på beboermødet 24. april 2014

1) Orientering om forslaget til beboermødet om udskiftning af vinduer og altanpartier i boligafdelingen.

Byggeudvalget besluttede at indstille til afdelingsbestyrelsen, at vinduerne og altanpartier skal udskiftes, og altanerne repareres med en lejestigning på 13,35 %.

Sideløbende fremlægges et budget med en stigning på 4 %, hvor der årligt skal repareres tre altanpartier, som en del af den løbende vedligeholdelse af ejendommene.

En enig afdelingsbestyrelse bakker op om forslaget om en stigning på 13,35 %.

Gode historier om gavllejemål efter reovering og vinduesudskiftning samt historier om kuldefald og træk og behov for reparationer kan deles på beboermødet fra bestyrelsens medlemmer.

2) Råderets katalog er forældet og skal derfor behandles igen i bestyrelsen og ansøges hos kommunen.

Materiale om fri råderet blev omdelt og gennemgået på mødet og er vedlagt referatet i den tilrettede form.

Afdelingen har tidligere vedtaget råderet med maksimum beløb på kr. 75.000.

Forslaget består i mulighed for beboerne til at låne til forbedring af køkken, badeværelse og indbyggede skabe. Forbedringerne skal godkendes og foretages håndværkmæssigt korrekt. Beboerne kan låne over 15 år til en rente på 6 % eller beboerne kan foretage forbedringen til godtgørelse ved fraflytning over 15 år. Beløbsgrænsen hæves til kr. 95.000.

Hidtidig ordning med tilskud på kr. 10.000 til køkken stopper, og der er frit valg af leverandør.

Indstilling: Det indstilles, at bestyrelsen bakker op om forslaget i beboermødet om udskiftning af vinduer, og at bestyrelsen godkender det nye råderetskatalog med nye beløbsgrænser under forudsætning af godkendelse på beboermødet.

Beslutning:

En enig bestyrelse bakker op om lejestigningen på 13,35 % til udskiftning af vinduer mv. og råderetskataloget blev godkendt med beløbsgrænse på kr. 95.000 til køkken, bad og indbyggede skabe.

Mødeplan for Organisationsbestyrelsesmøder 2014:

Møde	Dato
Organisationsbestyrelsesmøde - afholdes Lyngvej 42, kælder	8. oktober 2014, kl. 17.00
	9. december 2014, kl. 17.00

Mødeplan for Repræsentantskabsmøde 2014:

Møde	Dato
Repræsentantskabsmøde - afholdes Lyngvej 54, kælder	Tirsdag den 9. december 2014, kl. 18.30

Indstilling:

Det indstilles, at mødet fastsættes således som ovenfor foreslået.

Beslutning:

Som indstillet.

Ad 5 - Eventuelt

Statusrapport for selskabet blev omdelt og gennemgået. Den viser antal på ventelisten og antal fraflytninger. Både selskabets opskrivnings tal og afdelingens karakter for boligtilbud, venteliste og fraflytningsprocent er gode.

Referent Gitte Weien

Bestyrelsens underskrifter:

Svend Erik Kristoffersen

Birgit Børke

Søren Christiansen

Merete Sivertsen

Anne Grete Bülow
(kommunalt udpeget)

Funktionærernes boligselskab i Lyngby

Carslhøj C Afdeling 703-001

Fri råderet – vedtaget på afdelingsmødet den 24-04-2014

Med virkning fra den 24. april 2014 erstatter denne ordning om **Fri råderet** tidligere gældende ordning.

Tiden er løbet fra reguleringer og begrænsninger, der gør beboernes mulighed for at råde over deres egen bolig mindre end for de der bor i ejerboliger og private andelsboliger. Råderetten blev indført i lovgivningen i 1993, men denne legale råderet har kun i mindre omfang været benyttet af beboerne i de sidste 10 år.

Funktionærernes boligselskab i Lyngby og Boligkontoret Danmark gennemførte på denne baggrund en kampagne i foråret 2006, hvor nye muligheder og nye modeller for råderet blev præsenteret under rubrikken "Din bolig, dit valg".

Afdelingsbestyrelsen har derfor i samarbejde med organisationsbestyrelsen udarbejdet forslag til, at der gives beboerne i Carlshøj C afd. 01 mulighed for betydelig større råderet i deres boliger.

Modellerne er kort fortalt:

- **Lån til forbedringer.** Afdelingsfinansierede forbedringer mod en huslejeforhøjelse.
- **Godtgørelse efter vurdering.** Man kan ved fraflytning opnå godtgørelse for forbedringer betalt af fraflytter i boperioden.

Godtgørelse efter gældende regler i Lov om leje af almene boliger skal altid ansøges.

Lån til forbedringer.

Afdelingsfinansierede forbedringer mod en huslejeforhøjelse.

Afdelingsbestyrelsen foreslår at beboerne individuelt har ret til at låne til forbedringer i deres bolig, mod en huslejeforhøjelse der modsvarer lånets ydelser.

Der gives mulighed for lån til følgende forbedringer:

Forbedring:	Afskrivning/ husleje-forhøjelse	Huslejeforhøjelse efter fraflytning for efterfølgende beboere
Køkken	15 år	Restperioden op til 15 år
Badeværelse	15 år	Restperioden op til 15 år
Indbyggede skabe	15 år	Restperioden op til 15 år

Der sættes et maksimum for det beløb beboeren kan låne på 95.000 kr. (tidligere kr. 75.000) svarende til en husleje på ca. 802,00 pr. mdr. ved en rente på 6.0 % over 15 år. Beløbet er beregnet ud fra en bolig fra 72 m² til 95 m² hvilket udgør de boliger der er repræsenteret i Funktionærernes boligselskab i Lyngby.
Der kan lånes samme beløb uanset størrelse på boligen.

Der kan lånes til flere forbedringer, så længe huslejeforhøjelsen holder sig inden for det maksimum, der er fastsat for den pågældende bolig.

Tilskud til EL arbejde.

Afdelingen yder finansielt tilskud til ordningen på max. Kr. 10.000 for reovering af elinstallationer i køkken. Prisen for elinstallationen skal fremgå specifikt af det fremsendte tilbud på køkken reoveringen. Beløbet fratrækkes lånebeløbet.

Godtgørelse ved fraflytning.

Man kan ved fraflytning opnå godtgørelse for forbedringer betalt af fraflytter. Den tilflyttende beboer betaler en forhøjet husleje i resten af forbedringens afskrivningsperiode, eller tilflytter betaler kontant det resterende forbedringsbeløb.

Der skal **altid** ansøges før godtgørelsesarbejder i gang sættes.

Godtgørelse kan kun beregnes på baggrund af dokumenterede udgifter til momsregistrerede virksomheder. Der ydes ikke godtgørelse for "værdien af eget arbejde".

Tilskud til EL arbejde.

Afdelingen yder finansielt tilskud til ordningen på max. Kr. 10.000 for reovering af elinstallationer i køkken. Prisen for elinstallationen skal fremgå specifikt af det fremsendte tilbud på køkken reoveringen. Beløbet udbetales til beboeren efter syn.

Der gives mulighed for **godtgørelse** for følgende forbedringer:

Forbedring:	Afskrivningsperiode regnet fra det år forbedringen blev udført.
Køkken	15 år
Badeværelse	15 år
Indbyggede skabe	15 år

Der sættes et maksimum for det beløb beboeren kan få godtgjort ved fraflytning på 119.217 kr.

DD				
Læst				

26 MRS. 2007

Til				
Kopi til				

Boligkontoret Danmark
Byggeafdelingen
Lundsgade 9
2100 København Ø

Dato: 19 MRS. 2007
Ref.: JAC
J.-nr.: 2003010001

Læst				
Indg.	20 MAR. 2007			
Til	BA			
Kop.	SMJ	Holt		

Vedr.: Funktionærernes Boligselskab i Lyngby, afdeling 1 - individuel modernisering af køkkener i afdelingen, benævnt Carlshøj C

Boligkontoret Danmark har i brev af 16. februar 2007 på vegne af Funktionærernes Boligselskab i Lyngby, afdeling 1 - Carlshøj C - fremsendt oversigt over de allerede gennemførte moderniseringer af køkkener tillige med en fornyet ansøgning om en godkendelse af fortsættelse af ordningen om individuel modernisering af køkkener i afdelingen.

Som bilag til brevet var vedlagt en oversigt, hvoraf de faktuelle oplysninger om gennemførelsen af et projekt fremgår, herunder beløbsrammer, finansiering og huslejemæssige konsekvenser m.v.

Beboerne godkendte på et møde den 28. april 2003 ordningen, som også blev godkendt af boligorganisationens bestyrelse på et møde den 18. marts 2004.

I den anledning skal det meddeles, at Økonomiudvalget på sit møde den 12. marts 2007 vedtog at godkende huslejerforhøjelse og finansiering af individuel modernisering af køkkener for en periode på 3 år, hvorefter der skal ansøges på ny.

Venlig hilsen

Rolf Aagaard-Svendsen

Birger Kjer Hansen

Kommunalbestyrelsen

Rådhuset
2800 Kgs. Lyngby

Tlf. 45 97 30 00
Fax. 45 97 31 55

juridisk@ltk.dk
www.ltk.dk

Ring 3 Letbane VVM

Hvidbog fra forudgående høring
September 2014

Ring 3 Letbane VVM

Udgivet af: Transportministeriet
Frederiksholms Kanal 27F
1220 København K

Udarbejdet af: Transportministeriet
ISBN: 978-87-91511-92-9

Ring 3 Letbane VVM

Indhold

1.	Indledning	5
2.	Sammenfattende vurdering	6
3.	Beskrivelse af det fremlagte projekt	7
4.	Høringssvar	9
4.1.	Linjeføring og stationer	9
4.1.1.	Forslag til alternative linjeføringer og stationer	10
4.1.2.	Vige- og vendemuligheder	14
4.1.3.	Øvrige alternativer, hurtigbusser (BRT) og stier	14
4.2.	Trafikale forhold	15
4.3.	Støj og vibrationer	16
4.4.	Visuelle forhold	17
4.5.	Håndtering af regnvand	17
4.6.	Øvrige gener og påvirkninger	18
4.6.1.	Magnetfelter	18
4.6.2.	Risiko for sætningsskader	18
4.6.3.	Tab af rekreative forhold	18
4.7.	Ekspropriation og erstatning	19
4.8.	Øvrige emner	19
4.8.1.	Støj, forurening og trafik, letbanen fortrænger	19
4.8.2.	Udskiftning af jernbanebroerne på Buddingevej	19
4.8.3.	Letbanens effekt på handelslivet i Lyngby	19
4.8.4.	Indskrænkning af den lokale busdrift	20
4.8.5.	Cykler i letbanen	20
4.8.6.	Indretning af stationer	20

1. Indledning

Den 29. juni 2011 blev der indgået en samarbejdsaftale om en letbane på Ring 3 mellem staten ved transportministeren, Region Hovedstaden og Ringby-kommunerne: Lyngby-Taarbæk Kommune, Gladsaxe Kommune, Herlev Kommune, Albertslund Kommune, Rødovre Kommune, Glostrup Kommune, Brøndby Kommune, Hvidovre Kommune, Vallensbæk Kommune, Ishøj Kommune og Høje-Taastrup Kommune. Disse 13 myndigheder kaldes i denne hvidbog for ”parterne”.

På baggrund af Samarbejdsaftalen udarbejdede parterne ”Udredning om letbane på Ring 3”, som forelå i foråret 2013. I denne hvidbog kaldes den blot ”Udredningen”. I udredningen blev der bl.a. redegjort for linjeføring og placering af stationer i hver enkelt kommune, samt for de trafikale forudsætninger og det prognosticerede antal passagerer i letbanen. Endvidere blev en række forhold som stationskoncept, sikkerhedsgodkendelse, ekspropriationer og ledningsomlægninger, anlægsøkonomi, anlægstidsplan samt projektets samfundsøkonomiske konsekvenser beskrevet.

Udredningen dannede grundlag for en principaftale mellem parterne, som blev indgået 20. juni 2013 og fulgt op af en selskabs- og projekteringslov, lov om letbane på Ring 3. Ifølge denne lov, Lov nr. 165 af 26. februar 2014, kan parterne oprette et interessentskab ved navn Ring 3 Letbane I/S. Selskabet blev stiftet i juni 2014. Ifølge loven står Ring 3 Letbane I/S for projektering af letbanen, og ledes af en bestyrelse og en direktion. Direktionen i Metroselskabet I/S er tillige direktion i Ring 3 Letbane I/S, og Metroselskabet I/S stiller de nødvendige medarbejdere og øvrige ressourcer til rådighed for varetagelse af Ring 3 Letbane I/S’ virksomhed.

Ifølge loven har interessenterne mulighed for at foretage tilkøb. Ved tilkøb forstås udgifter til anlægget, der ikke er nødvendige for anlæg af en letbane på Ring 3, og som de 11 kommuner, transportministeren og Region Hovedstaden har mulighed for at vælge senest i forbindelse med fastlæggelse af udbudsbetingelserne for anlægget af letbanen, uden at dette i øvrigt medfører væsentlige tidsmæssige eller økonomiske konsekvenser for anlægget.

Ifølge loven tilvejebringer transportministeren en VVM-redegørelse for letbanen på Ring 3.

Kommunerne og Region Hovedstaden vil blive inddraget i VVM-processen, bl.a. vil de få udkastet til VVM-redegørelse i høring forud for den offentlige høring. VVM-redegørelsen sendes i 8 ugers offentlig høring i foråret 2015. VVM-redegørelsen vil efter den offentlige høring og en Hvidbog herom danne grundlag for en anlægslov for letbanen på Ring 3, som forventes forelagt for Folketinget i efteråret 2015.

Som led i udarbejdelsen af VVM-redegørelsen er der gennemført en forudgående høring om idéer og forslag til emner, der foreslås behandlet i VVM-redegørelsen. Denne Hvidbog indeholder en gennemgang af de indkomne bemærkninger, forslag m.v.

2. Sammenfattende vurdering

Der er indkommet i alt 31 høringssvar fordelt på 2 myndigheder, 4 virksomheder og 25 borgere, heraf 2 boligforeninger. 23 af de 31 høringssvar vedrører Lyngby-Taarbæk Kommune.

Et gennemgående tema i høringssvarene har været linjeføringen og placeringen af stationer, særligt i Lyngby og Glostrup, men også andre spørgsmål vedrørende linjeføringen er rejst.

I VVM-redegørelsen vil den alternative linjeføring ved DTU blive vurderet på lige fod med hovedlinjeføringen i det nordlige Lyngby og mulighederne for at flytte stationen v/Lyngby Centrum mod øst vil blive undersøgt i samarbejde med Lyngby-Taarbæk Kommune. De øvrige foreslåede linjeføringer vil blive vurderet på et overordnet niveau i VVM-redegørelsens behandling af fravalgte alternativer.

Der er ligeledes blevet foreslået ekstra stationer på strækningen. Der er tidligere blevet undersøgt et større antal stationer, end det fremgår af udredningen. Parterne har i udredningsfasen på baggrund af undersøgelser af enkelte ekstra stationer valgt at arbejde videre med de nuværende 27 stationer.

En del af høringssvarene peger på hurtigbusser (BRT) som en bedre løsning end letbanen. Idet parterne i 2011 besluttede at arbejde videre med en letbane, bliver hurtigbusserne vurderet som et fravalgt alternativ i VVM-redegørelsen.

En række høringssvar vedrører trafikale forhold, herunder fremkommelighed og sikkerhed, samt støj fra og vibrationer forårsaget af letbanen. Disse emner vil blive vurderet i VVM-redegørelsen.

Letbanens påvirkning af de visuelle forhold i kraft af opsætning af ledninger og master, at banen vil indgå som et nyt element i byrummet, og at beplantning og træer vil skulle fældes for at give plads er også forhold, der rejses i høringssvarene. Denne påvirkning vil blive vurderet i VVM-redegørelsen.

Endvidere nævnes forhold som håndtering af regnvand, magnetfelter og tab af rekreative forhold, som er forhold, der vil blive beskrevet i VVM-redegørelsen. Letbanens effekt på handelslivet vil blive vurderet på et overordnet niveau i forbindelse med VVM-redegørelsens kapitel om miljømæssigt afledte socioøkonomiske forhold.

Nogle høringssvar indeholder ønsker om, at der bliver gjort plads til cykler i letbanen og ønsker til indretning af stationerne, ligesom etablering af vige- og vendemuligheder for letbanen foreslås. Disse forhold vil blive vurderet i forbindelse med den nærmere detaljering af projektet.

Endelig rejses spørgsmål om ekspropriation og erstatning. I anlægsloven vil der blive tilvejebragt hjemmel til ekspropriation. Alle spørgsmål om ekspropriation og erstatning vil blive håndteret af Ekspropriationskommissionen efter gældende retningslinjer.

3. Beskrivelse af det fremlagte projekt

Projektet dækker en linjeføring af en letbane på Ring 3 fra Lundtofte i nord til Ishøj i syd. Letbanen bliver 27 km lang og passerer kommunerne Lyngby-Taarbæk, Gladsaxe, Herlev, Rødovre, Glostrup, Brøndby, Vallensbæk og Ishøj. Endvidere grænser letbanen op til Albertslund Kommune.

Letbanen på Ring 3 kommer til at køre på vejen, adskilt fra den øvrige trafik, bortset fra gennem kryds samt et kort strækning i Lyngby. Den kører på skinner, men kan dreje skarpere, bremse hurtigere og håndtere større hældninger end et almindeligt tog. Letbanen skal køre på el. Den bliver forsynet med strøm fra køreledninger. Letbanens Kontrol- og Vedligeholdelsescenter placeres i Glostrup Kommune lige nord for Vestforbrændning.

Der kommer 27 stationer på letbanen, og banen vil have en maksimumhastighed på 70 km i timen og en gennemsnitshastighed på ca. 30 km i timen. Der vil være 5 minutters drifts på banen i dagtimerne. På seks af letbanestationerne vil der være mulighed for omstigning mellem

letbane og S-tog. På de fleste stationer bliver der endvidere mulighed for omstigning til bus.

Udover den ovenfor beskrevne hovedlinjeføring skal VVM-redegørelsen vurdere en alternativ linjeføring ved DTU. DTU-alternativet er ca. 1/2 km længere og har én station ekstra sammenlignet med hovedlinjeføringen.

Enkelte stationsplaceringer kan efter aftale med kommunerne og Region Hovedstaden blive justeret ift. udredningen. Det gælder eksempelvis stationerne v/Lyngby Centrum, v/Buddingecentret samt v/Herlev Hospital. Sidstnævnte station forventes placeret umiddelbart syd for indkørslen til hospitalet.

Letbanens linjeføring og stationsplaceringer fremgår af kortet nedenfor:

4. Hørings svar

4.1. Linjeføring og stationer

En række høringssvar omhandler forslag til alternative linjeføringer og stationer. Derfor indledes dette afsnit med en generel beskrivelse af udgangspunktet for letbanens linjeføring og stationsplacering. Herefter gengives en sammenfatning af indkomne høringssvar opdelt på temaer og Transportministeriets bemærkninger hertil.

VVM-redegørelsen vil indeholde en beskrivelse af anlægget, herunder placering af stationer samt indpasning i vej og byrum. VVM-redegørelsen vil endvidere indeholde en vurdering af letbanens påvirkning af omgivelserne i både letbanens drifts- og anlægsfase. Desuden vil det blive vurderet, hvilke afværgeforanstaltninger der skal til for at afbøde eller begrænse miljøpåvirkningerne fra projektet.

Hvornår og hvordan er linjeføring og stationer fastlagt?

Udgangspunktet for letbanens linjeføring og stationsplaceringer er beskrevet i ”Udredning om letbane på Ring 3”, marts 2013. På baggrund af udredningen indgik ejerne – staten, de 11 kommuner og Region Hovedstaden den 20. juni 2013 en principaftale om anlæg og drift af en letbane på Ring 3. Udredningens linjeføring bygger på rapporten ’Ring 3 - letbane eller BRT?’ fra juli 2010 (i det følgende benævnt basisrapporten) udarbejdet af COWI for Transportministeriet.

Med udgangspunkt i basisrapporten blev der som et led i arbejdet med udredningen arbejdet med at optimere basisrapportens linjeføring. Det blev blandt andet undersøgt, hvorvidt en fuld ombygning af vejprofilet kan undgås ved at lægge letbanetraceet i siden af vejen, hvor det er muligt. Unødige krydsninger af Ring 3 og konflikter med motorvejsramper er forsøgt undgået af hensyn til hastigheden på letbanen og opretholdelse af kapacitet for vejtrafikken. Herudover er det forudsat, at omfanget af ekspropriationer skal begrænses mest muligt, i særdeleshed når det gælder beboelses- og erhvervsbygninger.

Den optimerede linjeføring blev i begyndelsen af 2012 drøftet med alle de involverede kommuner og Region Hovedstaden. På baggrund af disse drøftelser blev et revideret forslag til linjeføring udarbejdet, som sammen med den oprindelige linjeføring blev behandlet i alle de berørte kommuner og regionsrådet i foråret 2012. På baggrund af kommunernes og Region Hovedstadens tilbagemelding blev linjeføringen og placeringen af stationer fastlagt i juni 2012 med enkelte efterfølgende justeringer.

4.1.1. Forslag til alternative linjeføringer og stationer

VED DTU

Høringssvar

Lyngby-Taarbæk Kommune noterer sig, at DTU-alternativet vil indgå i den videre proces på lige fod med basisløsningen langs motorvejen. Kommunen finder, at hensynet til kollektiv trafikforsyning af et nationalt/internationalt teknisk universitet er tungtvejende.

Rail on trail foreslår en linjeføring, hvor letbanen svinger mod nord fra Klampenborgvej omkring Baune-porten/Fortunen og kører gennem DTU ad Asmussens Allé og Henrik Dams Allé. Rail on trail foreslår tre stationer etableret inden for DTUs område. I nordenden kan letbanen køre bag om DTUs laboratorier og komme tilbage før Hempels fabrikker.

Niels Frederichsen (Lyngby-Taarbæk Kommune) foreslår at føre letbanen via Bauneporten til Nils Koppels Allé og Knuth Winthersfeldts Allé gennem DTU, og således betjene hele Fortunbyen og DTU.

Ole Møller (Lyngby-Taarbæk Kommune) finder det ufordelagtigt at lade letbanen gå gennem DTU pga. ekstra udgift og rejsetid. Af hensyn til afstande til bygninger på DTU foreslår Ole Møller at stationen v/Akademivej flyttes 100 m mod nord til overfor stien langs sydenden af Kampsax Kollegiet. Foreslår endvidere en ekstra station ved østenden af Anker Engelunds Vej og at stationen v/DTU flyttes til nordsiden af Rævehøjvej.

Transportministeriets bemærkninger

Under arbejdet med udredningen blev to alternative linjeføringer ved DTU via henholdsvis Fortunbyen og Lyngbygårdsvej undersøgt nærmere. Lyngby-Taarbæk Kommune besluttede derefter, at alternativet via Lyngbygårdsvej skulle beskrives i forbindelse med udredningen, samt at det kun er dette linjeføringsalternativ, der indgår i den videre planlægnings- og projekteringsproces.

Parterne har aftalt, at linjeføringen ved DTU indgår i den videre planlægnings- og projekteringsproces på lige fod med hovedlinjeføringen i den nordlige del af Lyngby. Beslutning om linjeføring ved DTU skal senest træffes, således at den valgte linjeføring kan indgå i anlægsloven. Valg af den alternative linjeføring forudsætter tilkøb.

Ekstraomkostningerne til den alternative linjeføring ved DTU er vurderet til ca. 125 mio. kr. til ekstra infrastruktur, en ekstra station og et ekstra togsæt. I den politiske aftale af 12. juni 2014 mellem Regeringen, DF, SF og EL er der afsat 50 mio. kr. i statsligt bidrag til ændring af linjeføringen ved DTU. Staten vil optage en nærmere dialog med de øvrige interessenter, herunder DTU, Lyngby-Taarbæk Kommune og Region Hovedstaden om mulighederne for restfinansieringen op til de 95 mio.kr. til finansiering af anlægsomkostningerne.

I DET CENTRALE LYNGBY

Høringssvar

En række høringssvar foreslår alternativer til linjeføringen i det centrale Lyngby, særligt med henblik på at undgå en linjeføring ad Buddingevej og Klampenborgvej.

Nordic Power Partners, Rail on trail, Wellendorf Transportplanlægning, Bestyrelsen for bebyggelsen AB Lyngbyhus (Lyngby-Taarbæk Kommune), Einar Feldager Hansen (Lyngby-Taarbæk Kommune) foreslår i lidt forskellige varianter at flytte stationen v/Lyngby Centrum mod øst, bl.a. til mellem Lyngby Storcenter og Kulturhuset eller længere mod øst frem til Nærumbanen, ligesom det foreslås at supplere med en endestation ved Lyngby Lokal st. Der peges bl.a. på mulighederne for at opnå omstigning til Nærumbanen, evt. ved at flytte/nedlægge enten Lyngby Lokal og/eller Nørgaardsvej stationer og bygge en ny station med korrespondance med letbanen.

Movia henviser til Visionsplan for Lokalbaneln A/S fra 2012, der bl.a. beskriver scenarier for udvikling af Nærumbanen. I visionsplanen er det bl.a. foreslået at sammenlægge Lyngby Lokalstation og Nørgaardsvej til et nyt standsningssted ved Klampenborgvej og etablere et stoppested på Klampenborgvej for S- og E-busser. Der beskrives endvidere forslag til integration mellem letbane og Nærumbanen. Movia anmoder om, at det forestående VVM-arbejde ikke forhindrer gennemførelsen af de forskellige forslag til integration mellem letbanen og Nærumbanen, såfremt et af disse måtte blive besluttet. Herunder, som minimum, at der kan etableres hensigtsmæssige omstigningsforhold, hvor letbanen og Nærumbanen krydser hinanden på Klampenborgvej og ikke er i samme niveau.

Bestyrelsen for bebyggelsen AB Lyngbyhus (Lyngby-Taarbæk Kommune) og Einar Feldager Hansen (Lyngby-Taarbæk Kommune) foreslår en linjeføring ad Nørgaardsvej frem for Klampenborgvej.

Jan Hansen (Lyngby-Taarbæk Kommune) foreslår en linjeføring fra Lyngby Station og ad Jægersborgvej (eller fra Lyngby Station og til Jægersborg Station), til venstre i krydset ved motorvejen (alternativt fra Jægersborg Station), bag rideskolen, videre langs cykelstien til Klampenborgvej og herfra videre ad Lundtoftgårdsvej mod Lundtofte som planlagt.

Niels Frederichsen (Lyngby-Taarbæk Kommune) foreslår, at letbanen i stedet for at køre ad Buddingevej og gennem bymidten skal fortsætte ad Motorring 3's nordside til Vintappergaarden og dreje ind på Lyngby Hovedgade i Vintappersvinget. Herfra holdes letbanen på vestsiden af Lyngby Hovedgade langs butikkerne fra Lyng Port og tæt på Lyngby Ret, hvorefter letbanen kan gå langs omfartsvejen på søjler og lande nede på Stationspladsen i dens sydlige ende.

Kjeld Almer (Lyngby-Taarbæk Kommune) og Christian Girbo-Sørensen (Lyngby-Taarbæk Kommune) foreslår, at letbanen får endestation ved Lyngby Station.

Christian Girbo-Sørensen (Lyngby-Taarbæk Kommune) som alternativ hertil at finde en linjeføring fra Buddinge og til Jægersborg Station, hvorfra letbanen skal

køre mod Klampenborgvej og videre imod DTU og Lundtofteparken på den strækning, hvor der tidligere har været planlagt en jernbane.

Rail on trail finder, at det for at opnå bedre pladsforhold bør overvejes at lade letbanen stoppe nordgående på Jernbaneplassen, mens det sydgående stop kunne ligge langs Rådhuset.

Transportministeriets bemærkninger

Mulighederne for at flytte stationen v/Lyngby Centrum mod øst vil blive undersøgt i samarbejde med Lyngby-Taarbæk Kommune. Nedkørslen til parkeringskælder midt i Klampenborgvej begrænser dog mulighederne for at flytte stationen.

En omstigningsstation mellem letbanen og Nærumbanen blev vurderet i udredningsfasen, men passagergrundlaget viste sig at være beskedent. Der har ikke været ønske om at arbejde videre med etablering af omstigningsmuligheden, men det vil være teknisk muligt at etablere denne på et senere tidspunkt.

En linjeføring ad Nørgaardsvej vil være lidt længere og få flere skarpe kurver end linjeføringen på Klampenborgvej, hvilket kan øge køretiden. Pladsforholdene på Nørgaardsvej – og i særdeleshed evt. Gammel Jernbanevej – er mere snævre end på Klampenborgvej. Bustrafikken på strækningen følger i dag Klampenborgvej, der i højere grad end Nørgaardsvej har publikumsrettede aktiviteter.

En linjeføring langs Motorring 3 til Lyngby st. er længere end via Buddingevej. Anlægs- og driftsmæssigt vil linjeføringen være dyrere end hovedlinjeføringen pga. længere strækning og køretid.

Såfremt letbanen får endestation ved Lyngby st. vil det nordlige Lyngby, herunder DTU, ikke blive betjent med letbanen. Rejsende herfra videre mod Gladsaxe vil få et ekstra skift. Endvidere vil byudviklingsområder i Lyngby, bl.a. langs Helsingørmotorvejen, ikke blive stationsnære.

En linjeføring uden om det centrale Lyngby vil betyde, at letbanen ikke får en optimal opkobling på S-togsbetjeningen af Hillerødbanen. Gode omstigningsforhold mellem S-tog og letbane ved Lyngby st. har stor betydning for letbanens passagergrundlag, hvor Lyngby st. forventes at blive den næststørste station på letbanen.

Letbanens perroner er på hele strækningen placeret lige overfor hinanden ved sideperroner, modsat busstop, der ofte ligger forskudt for hinanden før og efter et kryds. Placeringen af perronerne over for hinanden giver en mere samlet og koncentreret oplevelse af stationen og et rumligt mere markant element i byen, der letter orienteringen for passagererne. Denne løsning vurderes endvidere mere sikker.

VED GLOSTRUP ST.

Hørings svar

Knud Esbensen (Glostrup Kommune - på vegne af en række beboere i området ved Glostrup st.) foreslår flytning af linjeføringen ved Glostrup st. til syd for banen. I høringssvaret udtrykkes bl.a. bekymring for støj og indbliksgener ved den nuværende linjeføring.

Transportministeriets bemærkninger

Linjeføringen ved Glostrup st. var i basisrapporten placeret syd for banen, men blev i udredningsfasen flyttet til nordsiden efter aftale med Brøndby og Glostrup kommuner. Placeringen af linjeføringen på nordsiden giver de bedste muligheder for at skabe et velfungerende og overskueligt trafikknudepunkt med nem omstigning mellem bus, letbane, S-tog og evt. regionaltoget. Samtidig undgås et betydeligt antal ekspropriationer.

Letbanens miljøpåvirkninger, herunder støj og indbliksgener samt evt. afværgeforanstaltninger, vil blive vurderet i VVM-redegørelsen

ISHØJ

Hørings svar

Ejerforeningen Tranebærhaven (Ishøj Kommune) foreslår, at letbanetracéet flyttes, så letbanen føres længere mod øst ad Vejlebrovej og herefter føres mod syd ned mellem boldbanerne ved Vejlebrohallen. Foreningen peger på, at Vejledalen er en forholdsvis smal vej med meget trafik, samt færdsel af børn, ældre og handicappede. Letbanen vil påvirke områdets færdsel på vejen, samt de grønne områder og træer.

Poul Henriksen (Høje-Taastrup Kommune) foreslår letbanen forlænget fra Ishøj st. til Ishøj Industriområde og videre til Høje Taastrup st.(eller forberedt hertil).

Transportministeriets bemærkninger

Der har tidligere været undersøgt forskellige linjeføringer i Ishøj, bl.a. langs Store Vejleå. Udredningens linjeføring ad Vejlebrovej og Vejledalen er fastlagt efter ønske fra Ishøj Kommune under udredningsarbejdet.

Det vurderes ikke hensigtsmæssigt at føre letbanen gennem idrætsanlægget ved Vejlebrovej af bl.a. sikkerhedsmæssige hensyn i relation til aktiviteter og bløde trafikanter på idrætsanlægget.

Letbanens indpasning på Vejlebrovej og Vejledalen skal detaljeres nærmere i samarbejde med Ishøj Kommune. Der vil være fokus på at tilvejebringe en trafik-sikker løsning.

Ringbykommunerne har ikke aktuelle planer om forlængelser af letbanen vest for Ishøj st. Dette vil ikke blive vurderet nærmere i VVM-redegørelsen.

EKSTRA STATIONER

Høringssvar

Nordic Power Partners foreslår en ekstra station ved Nybrovej i Lyngby.

Ole Møller, Lyngby-Taarbæk Kommune foreslår en ekstra station ved Anker Engelundsvej

Einar Feldager Hansen (Lyngby-Taarbæk Kommune) foreslår forberedelse af station ved den nye Ringstedbane ved Holbækmotorvejen.

Transportministeriets bemærkninger

Der har i tidligere undersøgelser været arbejdet med et større antal stationer end i udredningen. Fordelene ved ekstra stationer i form af betjening af flere områder skal sammenholdes med ulemper såsom forlænget køretid og ekstra drifts-omkostninger. Parterne har i udredningsfasen på baggrund af undersøgelser af enkelte ekstra stationer valgt at arbejde videre med de nuværende 27 stationer.

4.1.2. Vige- og vendemuligheder

Høringssvar

Rail on trail, Einar Feldager Hansen (Lyngby-Taarbæk Kommune), m.fl. foreslår vige- og vendemuligheder for letbanen, som kan bruges i forbindelse med driftsproblemer eller reduceret drift på dele af linjen.

Transportministeriets bemærkninger

Spørgsmålet vurderes under den nærmere detaljering af projektet.

4.1.3. Øvrige alternativer, hurtigbusser (BRT) og stier

Lyngby-Taarbæk Kommune, Kjeld Almer, Nils Peter Astrupgaard, Christian Girbo-Sørensen, Hans Pedersen, Hanne og Palle Busch, Palle Lenzing, Søren Skive (alle Lyngby-Taarbæk Kommune) foreslår letbanen erstattet af busser, en højklasset busløsning (ofte benævnt Bus Rapid Transit eller BRT) evt. eldrevet, eller en BRT-løsning belyst i VVM-redegørelsen.

Enkelte høringssvar vedrører gangsti mv. for fodgængere. Det drejer sig f.eks. om en stitunnel ved Lundtofte fra letbanestationen til sti mellem Lundtofteparken og Eremitageparken under motorvejsramperne, genetablering af eksisterende stierampnen, der forbinder Buddingevej og Lehwaldsvej på vestsiden af viadukten for S-togene og et generelt ønske om, at der etableres broer eller tunneller alle steder, hvor letbanens spor skal krydse vejbaner, cykelstier og fortove. Specifikt ønskes etableret trapper for fodgængere mellem Slotsherrensvej og letbanestationen på Ring 3. Et høringssvar foreslår etablering af gangbroer flere steder over Klampenborgvej i det centrale Lyngby.

Transportministeriets bemærkninger

I rapporten 'Ring 3 - letbane eller BRT?' fra juli 2010 (basisrapporten) blev en letbane sammenlignet med en højklasset bus. Parterne besluttede på baggrund

basisrapporten i 2011 at arbejde videre med en letbane. Busløsninger på hele eller dele af strækningen vil derfor blive behandlet i VVM-redegørelsens kapitel om alternativer, parterne har undersøgt og fravalgt.

Ekstra gangbroer indgår ikke i letbaneprojektet og det vil derfor være op til kommunerne at tage stilling til disse forslag. I det centrale Lyngby vil letbanen køre med lav hastighed (maks. 20 km/t), og der vil være muligt at krydse tracéet.

Ved stationen v/Islebro i Rødovre vil der blive etableret trapper for fodgængere til Slotsherrensvej. Adgangsforhold til stationer og stipassager af letbanen skal detaljeres nærmere i samarbejde med kommunerne.

4.2. Trafikale forhold

Høringssvar

Vejdirektoratet peger på en række forhold vedr. opretholdelse af kapacitet og fremkommelighed på Ring 3 i anlægs- driftsperioden. Ring 3-korridoren er yderst vigtig for biltrafikken i hovedstadsområdet og forbinder Nordsjælland med det øvrige land, hvorfor det er vigtigt, at man i forbindelse med letbanen har fokus på kapacitet og fremkommelighed for biltrafikken, herunder at opretholde nuværende hastighedsgrænser. Vejdirektoratet finder det afgørende, at der i såvel anlægs- som driftsperiode er fokus på at bevare kapaciteten på Ring 3, der har begrænset kapacitet og ingen restkapacitet i f.eks. rampekryds. Løsningerne skal være robuste, langtidsholdbare og afbalancerede også for biltrafikken.

Lyngby-Taarbæk Kommune peger på, at omvejstrafikkens påvirkninger og den generelle trafikafvikling i anlægsperioden skal klarlægges. Kommunen bemærker, at spørgsmålet om en eventuel lukning af Klampenborgvej for biltrafik syd for Kanalvej er uafklaret. Mener der skal arbejdes videre med at optimere indretning af kryds og strækninger, herunder minimering af ekspropriationsbehovet langs Budingevej og Klampenborgvej.

Wellendorf Transportplanlægning foreslår linjeføringen over Lyngby Torv udført for samkørsel med busser i letbanetracéet over Søndre Torvevej og Klampenborgvej fra starten. Herved kan en lukning af Nordre Torvevej og Klampenborgvej vest for Kanalvej for biler nemmere gennemføres senere.

Jann Larsen (Rødovre Kommune) finder ikke letbanens krydsninger af Ring 3 ved kontrol- og vedligeholdelsescenteret hensigtsmæssige.

Jan Nielsen (Lyngby-Taarbæk Kommune) stiller spørgsmålstegn ved trafikafviklingen ved de engelske rækkehuse (f.eks. renovationsbiler, flyttebiler mv.).

Jan Nielsen, Kjeld Almer, Nils Peter Astrupgaard, Ole Møller m. fl. (alle Lyngby-Taarbæk Kommune) udtrykker bekymring for trafikafviklingen i Lyngby.

Transportministeriets bemærkninger

I forbindelse med det videre arbejde med dispositionsforslaget vil letbanens indpasning i vejen blive detaljeret og optimeret i forhold til at sikre en smidig samlet

trafikafvikling på Ring 3 og vejnettet i øvrigt. Indpasning af letbanen i vejen vil blive illustreret i VVM-redegørelsen.

I VVM-redegørelsen vil trafikafviklingen på Ring 3 og tilknyttede veje blive vurderet for såvel anlægs- som driftsfase.

En del af vurderingen vil bestå i at undersøge letbanens barriereeffekt, den reducerede fremkommelighed og omvejskørsels påvirkning. Ligeledes vil risikoen for uheld for såvel bane som vej indgå i VVM-redegørelsen.

En særlig barrierevirkning, der vil indgå i VVM-redegørelsen, er trafikafviklingen ved de engelske rækkehuse i Lyngby, hvor letbanens nordgående spor kører i blandet trafik.

I VVM-redegørelsens hovedforslag vil Klampenborgvej fra Kanalvej forbi Magasin og til Lyngby Torv blive holdt åben for biltrafik. Letbanens forløb på denne strækning er imidlertid planlagt således, at lukning af Klampenborgvej for biltrafik er mulig, såfremt Lyngby-Taarbæk Kommune på et tidspunkt skulle beslutte sig for dette.

4.3. Støj og vibrationer

Høringssvar

Lyngby-Taarbæk Kommune ønsker en afdækning af støjbelastningen ved letbanens passage i kurver/sving, ved acceleration/deceleration og stigninger/fald i terrænet, herunder at særligt udfordrede boligområder belyses ekstra grundigt.

Jan Nielsen (Lyngby-Taarbæk Kommune), der bor i rækkehusene på den østlige side af Buddingevej (17-35) er bekymret for rystelser i husene, idet husene allerede i dag ryster, når busser kører forbi.

Ejerforeningen Tranebærhaven, Vejledalen (Ishøj Kommune), Camilla Bendixen (Brøndby Kommune), Helle og Johannes Baagøe-Nielsen (Glostrup Kommune), Vibeke Torp, Niels Frederichsen, Nils Peter Astrupgaard, Jan Lynge, Hanne og Palle Busch, Christian Girbo-Sørensen, Bestyrelsen for bebyggelsen AB Lyngbyhus (alle Lyngby-Taarbæk Kommune) udtrykker på forskellig vis bekymring for støj under anlægsfasen (herunder aften og nat), støj fra den almindelige drift, herunder støj fra klargøringscentret og fra vedligeholdelse af skinner, køreledninger mv.

Transportministeriets bemærkninger

I VVM-redegørelsen vil de forventede aktiviteter i anlægsfasen blive beskrevet, ligesom det vil blive vurderet, om der f.eks. af hensyn til trafikafvikling på Ring 3 i dagtimerne vil være behov for at udføre anlægsarbejder i aften- og nattetimer samt i weekender.

I VVM-redegørelsen vil støj og vibrationer som følge af projektet blive vurderet for projektets anlægsfase og driftsfase. En del af denne vurdering består i at tage stilling til eventuelle behov for afværgeforanstaltninger.

Der vil forekomme støjende arbejder på alle strækninger. I VVM-redegørelsen vil der blive lagt vægt på at beskrive principperne for gennemførelsen af letbanens anlægsfase, herunder beskrive størrelsesordenen af, hvor længe forskellige aktiviteter forventes at finde sted. Mere konkret kan det f.eks. betyde, at der vil blive gennemført støjende anlægsarbejder på en konkret strækning inden for en nærmere fastsat tidsperiode. Risikoen for bygningskader som følge af vibrationer vil blive vurderet på et overordnet niveau.

4.4. Visuelle forhold

Høringssvar

En række høringssvar omhandler letbanens visuelle påvirkninger.

Niels Frederichsen (Lyngby-Taarbæk Kommune) foreslår, at luftledninger i bymidten i Lyngby undgås. Lyngby-Taarbæk Kommune foreslår, at batteriløsninger indgår i VVM-vurderingen med henblik på at undgå køreledninger og master på centrale strækninger.

Hanna og Palle Busch (Lyngby-Taarbæk Kommune) påpeger, at fjernelse af træer af hensyn til ledningsnettet vil komme til at skæmme bybilledet.

Transportministeriets bemærkninger

Parterne besluttede i letbanens udredningsfase at indkøbe standardmateriel for at sikre driftsstabilitet og bedst mulig konkurrencesituation i forbindelse med udbud af banen og eventuelle senere udvidelser eller udskiftning af tog m.v. Mulighederne for køreledningsfrie løsninger har været undersøgt med henblik på at vurdere, om disse kan karakteriseres som standardløsninger. Det er vurderet, at køreledningsfri løsninger ikke kan karakteriseres som standardmateriel på nuværende tidspunkt.

I VVM-redegørelsen vil letbanens visuelle konsekvenser for byrummene blive vurderet. I vurderingen vil letbanens delelementer som letbanetog, køreledninger, master, stationer og transformerstationer indgå, ligesom de visuelle konsekvenser ved at fælde træer og beplantning langs Ring 3 vil blive vurderet.

4.5. Håndtering af regnvand

Høringssvar

Nordic Power Partners foreslår at analysere, om letbanen kommer til at gå gennem områder, hvor det nuværende kloaknet vil have svært ved at håndtere de forventede ekstremregnmængder samt at undersøge muligheder for at imødegå dette forhold.

Jan Nielsen (Lyngby-Taarbæk Kommune) udtrykker bekymring for, hvorvidt gamle kloakrør, der kommer til at ligge lige under letbanen, kan tåle rystelserne fra banen.

Transportministeriets bemærkninger

VVM-redegørelsen omfatter analyse af oversvømmelseskort i samtlige kommuner. Kortene viser hvilke områder, der kan blive oversvømmet af hav, vandløb og regn. Oversvømmelsesberegningerne er baseret på oplysninger fra kommunerne og forsyningsselskaberne og viser, hvor vandet løber hen, dels når det falder på terræn, dels når det kommer op af afløbssystemet, hvis kapaciteten er begrænset. Disse kort danner grundlag for at vurdere, hvor på strækningen letbanen skal tilpasses, så den er sikret mod ekstreme vejrhændelser såsom skybrud.

Ledningsomlægninger indgår kun indirekte i VVM-redegørelsen. Ledningsomlægninger udgør en del af de forberedende arbejder, som påbegyndes inden selve anlægsarbejdet. Ledningsomlægninger vil blive udført i samarbejde med ledningsejerne.

4.6. Øvrige gener og påvirkninger

4.6.1. Magnetfelter

Høringssvar

Lyngbyhus andelsboligforening (Lyngby-Taarbæk Kommune) ønsker konsekvenser af magnetfelter fra køreledninger vurderet.

Transportministeriets bemærkninger

I VVM-redegørelsen vil konsekvenserne af at bo tæt på master og ledninger og deres magnetfelter blive vurderet.

4.6.2. Risiko for sætningsskader

Høringssvar

Bestyrelsen for bebyggelsen AB Lyngbyhus (Lyngby-Taarbæk Kommune) oplyser, at ejendommen er opført på mosegrund. Foreningen er bekymret for, at ejendommen vil blive påvirket af støj og rystelser i letbanens driftsfase.

Transportministeriets bemærkninger

Støj og rystelser samt behovet for afværgeforanstaltninger vurderes i VVM-redegørelsen.

4.6.3. Tab af rekreative forhold

Høringssvar

Jan Hansen (Lyngby-Taarbæk Kommune) m. fl. peger på, at der med projektet tabes rekreative områder, bl.a. cirkuspladsen ved Firskovvej og området omkring Kornagervej, Lyngby-Taarbæk Kommune, samt det grønne område mellem Balle-rup Boulevard, Harrestrup Å og Ring 3.

Transportministeriets bemærkninger

Påvirkningen af rekreative områder vil blive vurderet nærmere i VVM-redegørelsen.

4.7. Ekspropriation og erstatning

Lovhjemmel til ekspropriation forventes givet i anlægsloven. Alle spørgsmål om ekspropriation og erstatning vil blive håndteret af Ekspropriationskommissionen efter gældende retningslinjer suppleret med særlige bestemmelser i anlægsloven.

4.8. Øvrige emner

4.8.1. Støj, forurening og trafik, letbanen fortrænger

Hørings svar

Rail on trail ønsker tydeliggjort, hvor mange dieseldrevne busser, letbanen erstatter, og hvor mange personer, der forventer at skifte bilen ud med letbanen. De miljømæssige konsekvenser heraf i form af støj, forurening og selve trafikken fremtidige omfang ønskes belyst i den forbindelse.

Ole Møller (Lyngby-Taarbæk Kommune) samt Wellendorf Transportplanlægning peger på vigtigheden af, at letbanen kører med så høj hastighed som muligt, og væsentligt højere end de nuværende busser, så køretiderne bliver kortere.

Transportministeriets bemærkninger

Konsekvenserne af ændringer i vejtrafikken vurderes i VVM-redegørelsen.

Letbanens maksimale hastighed forudsættes at blive 70 km/t med en gennemsnitshastighed på ca. 30 km/t. Dette er udgangspunkt for VVM-redegørelsen.

4.8.2. Udskiftning af jernbanebroerne på Buddingevej

Hørings svar

Lyngby-Taarbæk Kommune og Henning Aa Jensen (Lyngby-Taarbæk Kommune) foreslår, at udskiftning af jernbanebroerne på Buddingevej indgår som alternativ til den forudsatte separate tunnel syd for Nordbanens nuværende bro over Buddingevej.

Transportministeriets bemærkninger

Banedanmarks nuværende broer blev renoveret i 2010 med en 25 års levetidsforlængelse. Udskiftning af jernbanebroerne kan ske uafhængigt af letbaneprojektet og behandles ikke nærmere i VVM-redegørelsen.

4.8.3. Letbanens effekt på handelslivet i Lyngby

Hørings svar

Christian Girbo-Sørensen (Lyngby-Taarbæk Kommune) peger på at letbanen kan give anledning til en nedgang i omsætningen for handelslivet i Kongens Lyngby, f.eks. for de butikker på Klampenborgvej, der har udgang til letbanen, og hvis letbanen forringer fremkommeligheden og parkeringsmuligheden i Lyngby for kunderne generelt.

Transportministeriets bemærkninger

Dette emne vil blive behandlet overordnet i VVM-redegørelsen under afsnittet om miljømæssigt afledte socioøkonomiske konsekvenser.

4.8.4. Indskrænkning af den lokale busdrift

Høringssvar

Hanna og Palle Busch (Lyngby-Taarbæk Kommune) bemærker, at letbanen vil erstatte S-busser, der kører på samme strækninger, og dermed fjerne en del af Movias økonomiske grundlag, hvilket kan føre til indskrænkning af den lokale busdrift.

Transportministeriets bemærkninger

Det er kommunerne og Region Hovedstaden, der i samarbejde med Movia fastlægger busbetjeningen. Udgangspunktet for VVM-vurderingerne er et eksempel på et busnet tilpasset letbanen. Eksemplet er økonomisk et 0-scenarie målt isoleret på busdriften. (Regionens nettoudgifter dog fratrukket nedlæggelsen af 330E og 300S).

4.8.5. Cykler i letbanen

Høringssvar

Einar Feldager Hansen (Lyngby-Taarbæk Kommune) ønsker at der bliver gjort plads til cykler i letbanetogene.

Transportministeriets bemærkninger

Muligheden vil blive vurderet i forbindelse med den nærmere detaljering af projektet.

4.8.6. Indretning af stationer

Høringssvar

Einar Feldager Hansen (Lyngby-Taarbæk Kommune) foreslår, at letbanestationerne skal forsynes med tage/overdækkede/lukkede venterum, bænke ud for dørene til letbanen, toiletter samt cykelparkering i aflåste bure.

Transportministeriets bemærkninger

I udredningen er det forudsat, at stationerne er udstyret med rejsekortudstyr, belysning, køreplaninformation samt et perronafsnit med overdækning. Kommunerne er ansvarlige for forpladsarealerne, herunder cykelparkering mv.

Bilag 1. Oversigt over indkomne bemærkninger

Emner	Forslag til alternative linjefor- ringer og stationer	Hurtigbusser - BRT	Trafikale forhold inkl. sikkerhed, anlæg og drift	Støj, anlæg og drift	Visuelle forhold inkl. ma- ster/ledninger	Håndtering af regnvand	Magnetfelter	Risiko for sætningsskader	Tab af rekreative områder	Ekspropriation, erstatninger mv.	Letbanens hastighed	Konsekvenser for handelesli- vet i Lyngby	Letbanens kundegrundlag	Cykler i letbanen	Indretning af stationer (toiletter, cykelparkering mv.)
1. Offentlige myndigheder															
1.1 Lyngby-Taarbæk Kommune	X	X	X	X	X										
1.2 Vejdirektoratet			X												
2. Virksomheder															
2.1 Movia	X														
2.2 Nordic Power Partners	X		X			X									
2.3 Rail on trail	X		X	X											
2.4 Wellendorf Transportplanlægning	X										X				
3. Private															
<i>Lyngby-Taarbæk Kommune</i>															
3.1 Bestyrelsen for bebyggelsen AB Lyngbyhus	X			X	X		X	X		X					
3.2 Christian Girbo-Sørensen	X	X	X		X						X	X	X		
3.3 Einar Feldager Hansen	X		X											X	X
3.4 Hanne og Palle Busch Sørensen		X	X		X							X	X		

Emner	Forslag til alternative linjeføringer og stationer	Hurtigbuss - BRT	Trafikale forhold inkl. sikkerhed, anlæg og drift	Støj, anlæg og drift	Visuelle forhold inkl. masts/ledninger	Håndtering af regnvand	Magnetfelter	Risiko for sætningskader	Tab af rekreative områder	Ekspropriation, erstatninger mv.	Letbanens hastighed	Konsekvenser for handelslivet i Lyngby	Letbanens kundegrundlag	Cykler i letbanen	Indretning af stationer (toiletter, cykelparkering mv.)
3.5 Hans Pedersen		X	X	X	X										
3.6 Henning Aa Jensen	X									X					
3.7 Jacob Lilja Jensen															
3.8 Jan Lyng	X														
3.9 Jan Hansen	X		X					X							
3.10 Jan Nielsen			X	X				X							
3.11 Kjeld Almer	X	X	X												
3.12 Niels Frederichsen	X				X										
3.13 Nils Peter Astrupgaard	X	X	X	X	X					X			X		
3.14 Ole Møller	X	X									X				X
3.15 Palle Lenzing		X							X						
3.16 Søren Hansen			X												
3.17 Søren Skive		X	X		X										
3.18 Vibeke Torp				X									X		

Emner	Forslag til alternative linjeføringer og stationer	Hurtigbusser - BRT	Trafikale forhold inkl. sikkerhed, anlæg og drift	Støj, anlæg og drift	Visuelle forhold inkl. master/ledninger	Håndtering af regnvand	Magnetfelter	Risiko for sætningsskader	Tab af rekreative områder	Ekspropriation, erstatninger mv.	Letbanens hastighed	Konsekvenser for handelslivet i Lyngby	Letbanens kundegrundlag	Cykler i letbanen	Indretning af stationer (toiletter, cykelparkering mv.)
<i>Rødovre Kommune</i>															
3.19	Jann Larsen		X						X						X
3.20	Helle og Johannes Baagøe-Nielsen			X											
3.21	Knud Esbensen	X													
<i>Brøndby Kommune</i>															
3.22	Camilla Bendixen			X						X					
<i>Ishøj Kommune</i>															
3.23	Bodil Kajser, formand for Ejerforeningen Tranebærhaven, Vejledalen i Ishøj	X	X	X											
<i>Høje-Taastrup Kommune</i>															
3.24	Poul Henriksen	X													
<i>Kommune ikke angivet</i>															
3.25	Sune												X		

N O T A T
om
Hvidbog for den forudgående VVM-høring om letbanen

Baggrund

VVM-processen for letbanen blev igangsat i foråret 2014 med Transportministeriet som VVM-myndighed. Ministeriet gennemførte den obligatoriske forudgående høring fra 23. april til 30. maj 2014. I anledning af høringen holdt Lyngby-Taarbæk Kommune et borgermøde den 13. maj 2014, og kommunalbestyrelsen vedtog den 27. maj 2014 et høringssvar, som fremgår af oversigten side 2-3.

Hvidbog om VVM-forhøringen

Den 30. september 2014 offentliggjorde Transportministeriet en hvidbog om den forudgående høring. På side 6 i hvidbogen sammenfattes høringen således:

- Der er indkommet 31 høringssvar fordelt på 2 myndigheder, 4 virksomheder og 25 borgere.
- 23 af de 31 høringssvar vedrører Lyngby-Taarbæk Kommune.
- Et gennemgående tema i høringssvarene har været linjeføringen og placeringen af stationer, særligt i Lyngby og Glostrup.
- Den alternative linjeføring ved DTU vil blive vurderet i VVM-redegørelsen på lige fod med hovedlinjeføringen langs motorvejen.
- Mulighederne for at flytte stationen v/Lyngby Centrum mod øst vil blive undersøgt i samarbejde med LTK.
- Øvrige foreslåede linjeføringer vil blive vurderet på et overordnet niveau i VVM-redegørelsens behandling af fravalgte alternativer.
- En del høringssvar peger på hurtigbusser (BRT) som en bedre løsning end letbanen. Hurtigbusserne vil blive vurderet som et fravalgt alternativ i VVM-redegørelsen, da parterne i 2011 besluttede at arbejde videre med en letbane.
- En række høringssvar vedrører trafikale forhold, herunder fremkommelighed og sikkerhed, samt støj fra og vibrationer forårsaget af letbanen. Disse emner vil blive vurderet i VVM-redegørelsen.
- Letbanens påvirkning af de visuelle forhold (ledninger, master, beplantning m.m.) vil blive vurderet i VVM-redegørelsen.
- Forhold om håndtering af regnvand, magnetfelter og tab af rekreative forhold vil blive beskrevet i VVM-redegørelsen.
- Letbanens effekt på handelslivet vil blive vurderet på et overordnet niveau i forbindelse med VVM-redegørelsens kapitel om miljømæssigt afledte socioøkonomiske forhold.
- Cykelmedtagning, stationsindretning m.m. vil blive vurderet i forbindelse med den nærmere detaljering af projektet.
- Alle spørgsmål om ekspropriation og erstatning vil blive håndteret af Ekspropriationskommissionen efter gældende retningslinjer.

LTK's høringssvar

I følgende oversigt er LTK høringssvar sammenholdt med Transportministeriets bemærkninger i hvidbogen.

LTK's høringssvar	Transportministeriets bemærkninger
Kommunalbestyrelsen har noteret sig, at <u>DTU-alternativet</u> vil indgå i den videre proces på lige fod med basisløsningen langs motorvejen. Hensynet til en kollektiv trafikforsyning af et nationalt/internationalt orienteret teknisk universitet er her tungtvejende.	Parterne har aftalt, at linjeføringen ved DTU indgår i den videre planlægnings- og projekteringsproces på lige fod med hovedlinjeføringen i den nordlige del af Lyngby. Beslutning om linjeføring ved DTU skal senest træffes, således at den valgte linjeføring kan indgå i anlægsloven. Valg af den alternative linjeføring forudsætter tilkøb. Ekstraomkostningerne til den alternative linjeføring ved DTU er vurderet til ca. 125 mio. kr. til ekstra infrastruktur, en ekstra station og et ekstra togsæt. I den politiske aftale af 12. juni 2014 mellem Regeringen, DF, SF og EL er der afsat 50 mio. kr. i statsligt bidrag til ændring af linjeføringen ved DTU. Staten vil optage en nærmere dialog med de øvrige interessenter, herunder DTU, Lyngby-Taarbæk Kommune og Region Hovedstaden om mulighederne for restfinansieringen op til de 95 mio.kr. til finansiering af anlægsomkostningerne.
Kommunalbestyrelsen ønsker, at en <u>BRT-løsning</u> også belyses i VVM-redegørelsen.	I rapporten 'Ring 3 - letbane eller BRT?' fra juli 2010 (basisrapporten) blev en letbane sammenlignet med en højklasset bus. Parterne besluttede på baggrund af basisrapporten i 2011 at arbejde videre med en letbane. Busløsninger på hele eller dele af strækningen vil derfor blive behandlet i VVM-redegørelsens kapitel om alternativer, parterne har undersøgt og fravalgt.
På baggrund af granskningsrapporten for letbaneprojektet har Lyngby-Taarbæk Kommune taget initiativ til at undersøge en udskiftning af <u>jernbanebroerne på Buddingevej</u> som alternativ til den tunnelloøsning, der indgår i letbaneudredningen. Begge løsninger er nærmere beskrevet i et notat fra Cowi af 25.9.2013. På den baggrund finder kommunalbestyrelsen, at begge løsninger bør indgå i den videre proces for letbaneprojektet.	Banedanmarks nuværende broer blev renoveret i 2010 med en 25 års levetidsforlængelse. Udskiftning af jernbanebroerne kan ske uafhængigt af letbaneprojektet og behandles ikke nærmere i VVM-redegørelsen.
Letbanen giver en række <u>trafikale udfordringer</u> i det centrale Lyngby, og spørgsmålet om evt. lukning af Klampenborgvej for biltrafik syd for Kanalvej fortsat er uafklaret. Der skal arbejdes videre med at optimere indretningen af kryds og strækninger, herunder med at minimere ekspropriationsbehovet langs Buddingevej og Klampenborgvej. Omvejstrafikkens påvirkninger og den generelle trafikafvikling i anlægsperioden skal klarlægges. Letbanens barrierevirkning vurderes at øge antallet af U-vendinger i de signalregulerede	I forbindelse med det videre arbejde med dispositionsforslaget vil letbanens indpasning i vejen blive detaljeret og optimeret i forhold til at sikre en smidig samlet trafikafvikling på Ring 3 og vejnettet i øvrigt. Indpasning af letbanen i vejen vil blive illustreret i VVM-redegørelsen. I VVM-redegørelsen vil trafikafviklingen på Ring 3 og tilknyttede veje blive vurderet for såvel anlægs- som driftsfase. En del af vurderingen vil bestå i at undersøge letbanens barriereeffekt, den reducerede fremkommelighed og omvejskørselens påvirkning. Ligeledes vil risikoen for uheld for såvel bane som vej indgå i VVM-redegørelsen. En særlig barrierevirkning, der vil indgå i VVM-

<p>kryds. VVM-redegørelsen bør indeholde en vurdering af trafikuheldsbilledet for såvel bane som vej.</p>	<p>redegørelsen, er trafikafviklingen ved de engelske rækkehuse i Lyngby, hvor letbanens nordgående spor kører i blandet trafik. I VVM-redegørelsens hovedforslag vil Klampenborgvej fra Kanalvej forbi Magasin og til Lyngby Torv blive holdt åben for biltrafik. Letbanens forløb på denne strækning er imidlertid planlagt således, at lukning af Klampenborgvej for biltrafik er mulig, såfremt Lyngby-Taarbæk Kommune på et tidspunkt skulle beslutte sig for dette.</p>
<p><u>Støjbelastningen</u> ved letbanens passage i kurver/sving, ved acceleration/deceleration og stigninger/fald i terrænet skal afdækkes. Det forventes, at særligt udfordrede boligområder belyses ekstra grundigt.</p>	<p>I VVM-redegørelsen vil de forventede aktiviteter i anlægsfasen blive beskrevet, ligesom det vil blive vurderet, om der f.eks. af hensyn til trafikafvikling på Ring 3 i dagtimerne vil være behov for at udføre anlægsarbejder i aften- og nattetimer samt i weekender. I VVM-redegørelsen vil støj og vibrationer som følge af projektet blive vurderet for projektets anlægsfase og driftsfase. En del af denne vurdering består i at tage stilling til eventuelle behov for afværgeforanstaltninger. Der vil forekomme støjende arbejder på alle strækninger. I VVM-redegørelsen vil der blive lagt vægt på at beskrive principperne for gennemførelsen af letbanens anlægsfase, herunder beskrive størrelsesordenen af, hvor længe forskellige aktiviteter forventes at finde sted. Mere konkret kan det f.eks. betyde, at der vil blive gennemført støjende anlægsarbejder på en konkret strækning inden for en nærmere fastsat tidsperiode. Risikoen for bygningsskader som følge af vibrationer vil blive vurderet på et overordnet niveau.</p>
<p>Den nøjagtige <u>placering af stationerne</u> ”ved Lyngby centrum” og ”ved DTU” er endnu ikke fastlagt. Placeringen af stationen ”ved DTU” bør ses i sammenhæng med udviklingen på Dyrehavegårds Jorder.*</p>	<p>Mulighederne for at flytte stationen v/Lyngby Centrum mod øst vil blive undersøgt i samarbejde med Lyngby-Taarbæk Kommune. Nedkørslen til parkeringskælder midt i Klampenborgvej begrænser dog mulighederne for at flytte stationen.</p>
<p>Idet kommunen anerkender beslutningen om anvendelse af standardmateriel, bør <u>batteriløsninger</u> indgå i VVM-vurderingen med henblik på at undgå køreledninger og master på centrale strækninger.</p>	<p>Parterne besluttede i letbanens udredningsfase at indkøbe standardmateriel for at sikre driftsstabilitet og bedst mulig konkurrencesituation i forbindelse med udbud af banen og eventuelle senere udvidelser eller udskiftning af tog m.v. Mulighederne for køreledningsfri løsninger har været undersøgt med henblik på at vurdere, om disse kan karakteriseres som standardløsninger. Det er vurderet, at køreledningsfri løsninger ikke kan karakteriseres som standardmateriel på nuværende tidspunkt. I VVM-redegørelsen vil letbanens visuelle konsekvenser for byrummene blive vurderet. I vurderingen vil letbanens delelementer som letbanetog, køreledninger, master, stationer og transformerstationer indgå, ligesom de visuelle konsekvenser ved at fælde træer og beplantning langs Ring 3 vil blive vurderet.</p>

* Efterfølgende har LTK meddelt, at placeringen af stationen ”ved DTU” fastholdes.

Den videre VVM-proces

På baggrund af VVM-forhøringen udarbejder Transportministeriet en VVM-redegørelse for letbanen på Ring 3. Kommunerne og Region Hovedstaden inddrages løbende i processen. Tidsplanen for det videre forløb er følgende:

Sep. 2014 – jan. 2015: Udarbejdelse af udkast til VVM-redegørelse
Feb. 2015 – mar. 2015: Høring i kommunerne og regionen af udkast til VVM-redegørelse
Apr. 2015 – maj 2015: 8 ugers offentlig høring af VVM-redegørelsen
Sommer 2015: Udarbejdelse af hvidbog om VVM-høringen
Efterår 2015: Forslag til anlægslov forelægges Folketinget

Transportministeriet
Frederiksholms Kanal 27 F
1220 København K

Høringsportalen.dk

Borgmesteren

Dato: 28-05-2014

Ref: ODM

VVM-forhøring om letbane på Ring 3

I forbindelse med den forudgående høring om letbanen på Ring 3 har Lyngby-Taarbæk Kommunalbestyrelse den 27. maj 2014 besluttet at sende følgende bemærkninger:

- Kommunalbestyrelsen har noteret sig, at DTU-alternativet vil indgå i den videre proces på lige fod med basisløsningen langs motorvejen. Hensynet til en kollektiv trafikforsyning af et nationalt/internationalt orienteret teknisk universitet er her tungtvejende.
- Kommunalbestyrelsen ønsker, at en BRT-løsning også belyses i VVM-redegørelsen.
- På baggrund af granskningsrapporten for letbaneprojektet har Lyngby-Taarbæk Kommune taget initiativ til at undersøge en udskiftning af jernbanebroerne på Buddingevej som alternativ til den tunnelloøsning, der indgår i letbaneudredningen. Begge løsninger er nærmere beskrevet i vedhæftede notat fra Cowi af 25.9.2013. På den baggrund finder kommunalbestyrelsen, at begge løsninger bør indgå i den videre proces for letbaneprojektet.
- Letbanen giver en række trafikale udfordringer i det centrale Lyngby, og spørgsmålet om evt. lukning af Klampenborgvej for biltrafik syd for Kanalvej fortsat er uafklaret. Der skal arbejdes videre med at optimere indretningen af kryds og strækninger, herunder med at minimere ekspropriationsbehovet langs Buddingevej og Klampenborgvej.
- Omvejstrafikkens påvirkninger og den generelle trafikafvikling i anlægsperioden skal klarlægges.
- Letbanens barrierevirkning vurderes at øge antallet af U-vendinger i de signalregulerede kryds. VVM-redegørelsen bør indeholde en vurdering af trafikuheldsbilledet for såvel bane som vej.
- Støjbelastningen ved letbanens passage i kurver/sving, ved acceleration/deceleration og stigninger/fald i terrænet skal afdækkes.
- Det forventes, at særligt udfordrede boligområder belyses ekstra grundigt.

Rådhuset
Lyngby Torv 17
2800 Kgs. Lyngby

Tlf. 45 97 30 00

borgmester@ltk.dk
www.ltk.dk

- Den nøjagtige placering af stationerne "ved Lyngby centrum" og "ved DTU" er endnu ikke fastlagt.
- Placeringen af stationen "ved DTU" bør ses i sammenhæng med udviklingen på Dyrehavegårds Jorder.
- Idet kommunen anerkender beslutningen om anvendelse af standardmateriel, bør batteriløsninger indgå i VVM-vurderingen med henblik på at undgå køreledninger og master på centrale strækninger.

Venlig hilsen

Sofia Osmani

N O T A T

om

krav til beskrivelse af fravalgte alternativer i VVM-redegørelse

---

Af § 3 i lov om letbane på Ring 3 (lov nr. 165 af 26. februar 2014) fremgår, at Transportministeriet skal udarbejde VVM-redegørelse for letbanen på Ring 3, og herunder foretage høring af de berørte myndigheder.

VVM-redegørelsen skal bl.a. indeholde en oversigt over de væsentligste alternativer til en letbane og alternative placeringer, som har været undersøgt, men siden er fravalgt eller afventer den videre proces – eksempelvis linjeføringen ved DTU.

Hensigten med at beskrive de fravalgte alternativer – og herunder en BRT-løsning – er dels at oplyse om de overvejelser, der er foretaget vedrørende muligheden for andre løsningsmodeller, og dels at tilvejebringe et referencegrundlag for vurderingen af den valgte løsning.

Efter Natur- og Miljøklagenævnets praksis jf. vejledning nr. 9339 af 12. marts 2009 om VVM skal alternativer behandles mere eller mindre indgående, men ikke nødvendigvis tilbundsgående. Det er tilstrækkeligt, at oversigten over alternativer giver mulighed for at vurdere den valgte løsning i forhold til andre realistiske alternativer. Der skal således være tilvejebragt det fornødne grundlag for en beslutning, men det kan ikke kræves, at der foretages en indgående belysning af samtlige mulige alternativer.

En blot og bar oplysning om fravalgte alternativer vil derfor ikke opfylde minimumskravene til en oversigt.

Det må således bero på en konkret vurdering, hvorvidt oversigten over fravalgte alternativer er fyldestgørende og herunder udarbejdet ved brug af bedst tilgængelig opdateret viden.

Det bemærkes i denne forbindelse, at beslutningen om at anlægge letbanen på Ring 3 er baseret på en principaftale indgået 20. juni 2013 med henblik på stiftelse af interessentskabet Ring 3 letbane I/S i tilknytning til den nu vedtagne lov om letbane på Ring 3.

Af forarbejderne følger dels at interessentskabets formål er at projektere, anlægge og drive en letbane på Ring 3 jf. lovens § 1, stk. 1, og dels at stiftelsen af interessentskabet kan ske med tilbagevirkende kraft jf. lovens § 1, stk. 5.

Det bemærkes endvidere, at indgåelse af anlægs- og driftskontrakter om letbanen på Ring 3 jf. lovens § 4, stk. 2, kræver forelæggelse for og godkendelse af Ring 3 Letbane I/S' interessenter. Forholdet reguleres nærmere i vedtægten for interessentskabet.

På baggrund af det foreliggende høringsmateriale er det Juras vurdering, at oversigten over de væsentligste alternativer – og herunder en BRT-løsning – opfylder minimumskravene.

Kommunalbestyrelsen
27-05-2014
Sag nr. 11

11. VVM-forhøring om letbanen på Ring 3

Sagsfremstilling

Transportministeriet gennemfører fra den 23. april til den 30. maj 2014 en VVM-forhøring for letbaneprojektet. Her indkaldes ideer, kommentarer og forslag til, hvilke miljømæssige påvirkninger, der er vigtige at undersøge i den videre VVM-proces.

På baggrund af høringen vil der blive udarbejdet en VVM-redegørelse, som indeholder en detaljeret kortlægning og vurdering af de miljømæssige konsekvenser af letbanen. VVM-redegørelsen sendes i offentlig høring i minimum 8 uger. Denne høring ventes gennemført i foråret 2015.

VVM-processen tager udgangspunkt i udredningen om letbanen på Ring 3 fra marts 2013, Principaftalen fra juni 2013 og Lov om letbane på Ring 3 af 6. februar 2014.

Som baggrund for VVM-forhøringen har Transportministeriet udarbejdet en folder med lokalt indstik for den enkelte kommune.

Forvaltningen har udarbejdet det sagen vedlagt udkast til høringssvar fra Lyngby-Taarbæk Kommune. Høringssvaret vedrører bl.a. følgende emner:

- Linjeføring via DTU
- Evt. udskiftning af jernbaneviadukten på Buddingevej
- Trafikale udfordringer i et centrale Lyngby
- Placering af stationerne "Lyngby centrum" og "ved DTU".

Forvaltningen foreslår, at høringssvaret sendes til Transportministeriet inden den 30. maj 2014.

Økonomiske konsekvenser

VVM-forhøringen gennemføres inden for de afsatte rammer.

Beslutningskompetence

Kommunalbestyrelsen.

Indstilling

Det foreslås, at høringssvar afgives.

Økonomiudvalget den 14. maj 2014

Til brug ved sagens behandling forelå justeret udkast til høringsskrivelse på baggrund af indtryk fra borgerorienteringsmødet 13. maj 2014.

Anbefales at afsende skr., idet der indskrives afsnit vedr. ønske om at få belyst en BRT-løsning, og idet det anføres, at det forventes, at særlige udfordrede boligområder belyses ekstra grundigt.

Anne Jeremiassen (LA) var fraværende.

Kommunalbestyrelsen den 27. maj 2014

Forvaltningens justerede udkast til høringssvar som følge af Økonomiudvalgsbehandlingen omdelt i f.m. sagens behandling.

Godkendt.

Søren P. Rasmussen (V) var fraværende. I stedet deltog Jørn Moos.

Bilagsfortegnelse

1. Høringssvar fra Lyngby-Taarbæk Kommune
2. Letbane TM-2014 indstik
3. Transportministeriet folder 2014
4. DGO-annonce 24-04-14
5. Høringssvar fra LTK udkast af 14-5-2014 udleveret på mødet
6. Høringssvar fra LTK revideret efter 14-5-2014

NOTAT

Projekt **Støjforhold ved Kanalgrunden**
Kunde **Lyngby-Taarbæk Kommune**
Notat nr. **01, version 2**
Dato **24.10.2013**
Til **Sidsel Poulsen, Anders Olesen**
Fra **Christina Mose**
Kopi til

1. Baggrund

I forbindelse med Lyngby Taarbæk Kommunes behandling af miljøvurdering og lokalplan for Kanalvejsområdet ønsker kommunen en vurdering af effekten af en eventuel opsætning af støjskærm langs banen samt økonomisk vurdering af en støjskærm.

Vurderingen foretages for de boliger, der er beliggende nord for banen i Lyngvang og Bækkevang, jf Figur 2.

I Miljøvurderingen af lokalplanen er angivet at togtrafikstøjen kan forventes at stige med 0,9-1,1 dB(A) på boligerne nord for banen ved Lyngvang. Primært fordi togstøjen vil blive reflekteret på det nye byggeri tilbage på naboerne mod nord. Det bemærkes i Miljøvurderingen, at grænseværdierne vil være overholdt.

Dato 24. oktober 2013

Rambøll
Hannemanns Allé 53
DK-2300 København S

T +45 5161 1000
F +45 5161 1001
www.ramboll.dk

Tabel 10 Togtrafikstøj; ændringer fra 2012 til 2022.

Punkt	Etage	Beskrivelse	ΔL_{den} [dB(A)]
BP 1	1	Nabo Lyngvang vest	1,1
BP 2	1	Nabo Lyngvang øst	0,9
BP 3	1	Stationsbygning	0,5
BP 4	1	Nabo vest	-0,5
BP 5	1	Nabo sydøst	0,7

Figur 1: Ændring i togtrafikstøj på facaden, jf støjkortlægning i Miljøvurderingen

Det bør bemærkes at en ændring på ca. 1 dB er en meget lille ændring, der næppe er hørbar for de fleste.

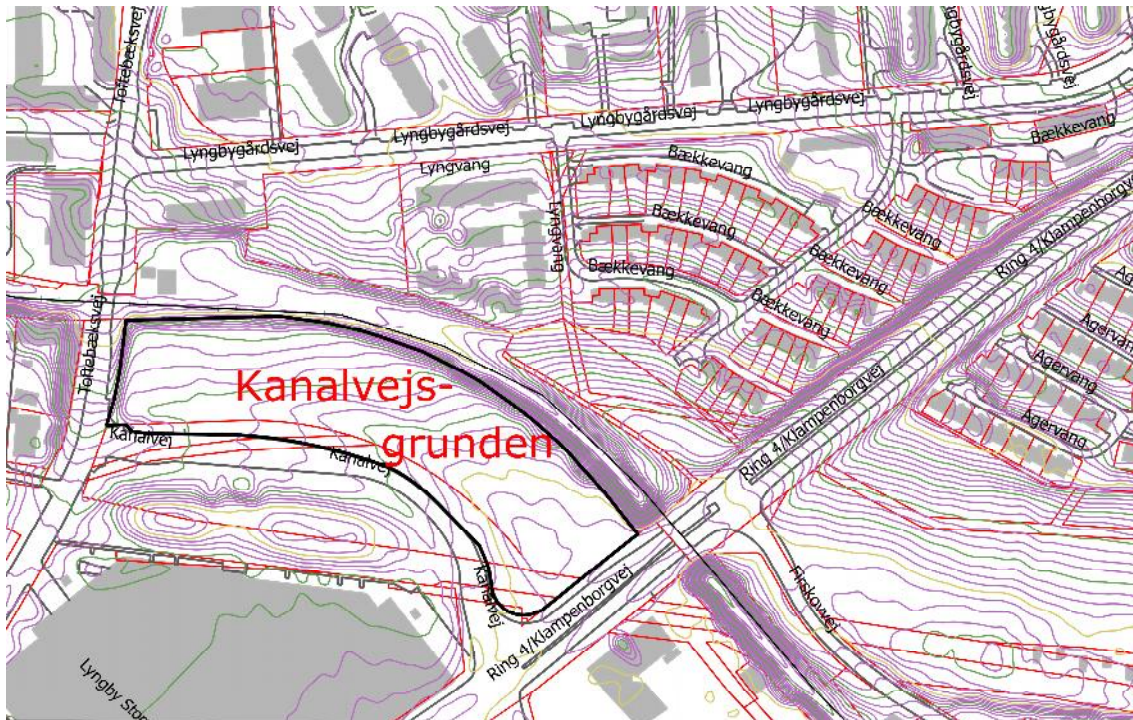
Figur 2: Oversigtskort

2. Effekt af støjafskærmning

De berørte boliger i Lyngvang ligger i en afstand på 25-30 m. fra banemidten, mens boligerne i Bækkevang ligger i en afstand på 55-80 m fra banemidten.

Ifølge terrænkoterne ligger banen på en dæmning stigende fra vest mod øst, for at krydse Klampenborgvej på bro.

På trods af dette, ser det på fremsendte koter, ud til at boligernes terræn er på niveau eller lidt højere beliggende end banemidten.

Figur 3: Kortudsnit

Den største effekt af en støjskærm opnås umiddelbart bag skærmen herefter aftager effekten med stigende afstand.

Ved anvendelse af typekatalog er vurderet effekten af en støj under forskellige forudsætninger om højde og placering i forhold til støjilden.

På Figur 4 er indtegnet to alternative placeringer af en støjskærm

- a) langs jernbanen
  - b) i matrikelskel
- a) For boligerne i **Lyngvang** vil en placering af støjskærm langs banen med en skærmhøjde på 2 m. medføre en reduktion på ca. 5-6 dB på rækkehusenes facade. Effekten kan forventes at stige med ca. 2 dB for hver m. skærmhøjden øges. For boligerne i **Bækkevang** vil en placering af støjskærm langs banen med en skærmhøjde på 2 m. medføre en reduktion på ca. 3-4 dB på rækkehusenes facade. Effekten kan forventes at stige med ca. 0,5 dB for hver m. skærmhøjden øges.
- b) For boligerne i **Lyngvang** vil en placering af støjskærm i matrikelskel med en skærmhøjde på 2 m. medføre en reduktion på ca. 3 dB på rækkehusenes facade. Effekten kan forventes at stige med ca. 2 dB for hver m. skærmhøjden øges. For boligerne i **Bækkevang** vil en placering af støjskærm i matrikelskel med en skærmhøjde på 2 m. medføre en reduktion på ca. 2 dB på rækkehusenes facade. Effekten kan forventes at stige med ca. 0,5 dB for hver m. skærmhøjden øges.

Forskellen i effekten af støjskærmen skyldes primært forskellen i afstanden mellem bane og boligfacaderne.

Ingen af skærmløsningerne vil medføre en signifikant effekt for støjniveauet i 1. sals højde. Det skal desuden påpeges at opsætning af skærm langs banen kan medføre en øget refleksion af støj tilbage på byggeriet på Kanalgrunden.

Etablering af skærm i skel kan for boligerne i den østlige side af Bækkelund medføre uhensigtsmæssige refleksioner fra vejtrafikstøjen fra Klampenborgvej.

2.1 Forslag til placering

En eventuel støjskærm kan placeres enten langs sporet eller i matrikelskellet ved rækkehusene.

Længden af en skærm langs sporene vil være ca. 200 m. – den eksakte længde vil kunne detaljeret beregnes ved anvendelse af SoundPlan. De komplicerede terrænforhold samt refleksioner fra byggeriet på Kanalgrunden vil særligt have betydning for effekten og den optimale længde, men med en tommelfingerregel på at afskærmningslængden skal i en vinkel på 90 grader dække afstanden mellem skærm og modtager giver ca. 200 m.

Længden af en skærm i matrikelskel være ca. 230 m. – den eksakte længde vil kunne detaljeret beregnes ved anvendelse af SoundPlan. De komplicerede terrænforhold samt et knæk på støjskærmen vil have stor betydning for effekten og den optimale længde.

Figur 4: Alternative placeringer af støjskærm

3. Økonomi

Ved indledende økonomiske overslag kan den samlede anlægsudgift til en typisk støjskærm, der opfylder de tekniske krav og en højde på ca. 3 meter, ansættes til:

Ca. 8-10.000 kr. pr. løbende meter ved opsætning langs eksisterende veje/baner.

Erfaringsmæssig udgør selve støjskærmselementerne ca. 30% af den samlede anlægsudgift, ca. 30% udgør søjler/fundament mv, der stort set er uafhængig af skærmtypen. De resterende 40 % af anlægsoverslaget hidrører planlægning og projektering ca. 20%, jordarbejder, beplantning mv.

Anlægsudgiften bør sammenholdes med de påregnede udgifter til drift og vedligehold i hele støjskærmens forventede levetid, så den samlede økonomi i forskellige skærmløsninger med forskelligt vedligeholdelsesbehov kan sammenlignes.

Man må alt andet lige forvente, at prisen pr. løbende meter støjskærm er højere for mindre projekter.

En støjskærm med en længde på ca. 200 m. kan på baggrund af ovenstående forventes at have en anlægsudgift på:

1.600.000-2.000.000 kr.

En støjskærm med en længde på ca. 230 m. kan på baggrund af ovenstående forventes at have en anlægsudgift på:

1.840.000-2.300.000 kr.

3.1 Eksempler på støjskærme

Det er vigtigt at se skærmens størrelse, dvs. højde og udbredelse i sammenhæng med omgivelserne. I almindelig bymæssig bebyggelse kan en støjskærm virke voldsom. I bebyggelser hvor støjskærmen placeres i villahaver og langs stier, kan det derfor være nødvendigt at nedbryde støjskærmen visuelt i nogle sektioner – både horisontalt og vertikalt. Dermed kan den bringes i harmoni med naboarealernes skala.

I nedenstående er vist to referenceskærme, der visuelt kunne indpasses i det grønne bymiljø, der er langs banen.

En placering af skærm langs banen vil kræve et tæt samarbejde med Lokalbanen, der evt. kan have krav til udformning.

23. LUKKET SAG. Kanalvej - Bevillingstekniske forhold

Sagsfremstilling

I forbindelse med salget af Kanalvejsgrunden blev det angivet, at en række bevillinger efterfølgende skulle godkendes.

Denne sag omhandler således alene en bruttoficering, periodefordeling samt meddelelse af de nødvendige anlægsbevillinger, således at Økonomi- og Indenrigsministeriets bevillingsregler efterleves.

Økonomiske konsekvenser

Salget af arealet på Kanalvej giver Lyngby-Taarbæk Kommune en bruttosalgssindtægt på ca. 168,5 mio. kr., som forfalder til betaling, når der er tinglyst endeligt og anmærkningsfrit skøde. Pt. er beløbet inkl. moms deponeret i kommunens pengeinstitut.

Københavns Kommune skal have ca. 71 mio. kr. i overensstemmelse med aftalen. For så vidt angår kommunens udgifter til byggemodning m.v. henvises der til notat af 10. oktober 2012, som blev forelagt Økonomiudvalget den 25. oktober 2012. Byggemodningsomkostningerne er skønnet til 26,5 mio. kr.

Der er dog - henset til projektets stade - pt. en usikkerhed forbundet med beregningen af byggemodningsomkostningerne, herunder vedrørende omlægning af de to hovedkloakledninger og hvilken del af omkostningerne, der kan lægges hos bygherren. Eventuelt mindreforbrug vil blive indarbejdet i anslået regnskab eller via særskilt mødesag, når omfanget heraf kendes.

Derudover er der skønnet afledte udgifter til byrumsforskønnelse, Kanalvejspark, P-oplysningssystem til P-ring, stiføring under lokalbane m.v. på 16,0 mio. kr. samt 5,0 mio. kr. til landinspektør, jordbundsundersøgelser, advokat, færdiggørelse af salget m.v.

Desuden er der ved vedtagelse af lokalplan for Kanalvejsgrunden drøftet etablering af en støjskærm nord for jernbanen finansieret af kommunen som en del af byggemodningsomkostningerne. Etablering af støjskærm er skønnet at koste mellem 1,6 og 2,3 mio. kr. - hertil kommer følgeomkostninger, ændring af stier mm. På det grundlag peger forvaltningen på at afsætte 3,0 mio. kr. til formålet.

Periodiseringen af de enkelte elementer er angivet i økonomibilag tilhørende sagen, og følgende anlægsbevillinger vil derfor skulle godkendes:

- | Anlægsindtægtsbevilling til grundsalg på 168,5 mio. kr., herunder forhøjelse af rådighedsbeløbet til grundsalg med 158,5 mio. kr. (2014)
- | Anlægsbevilling, herunder rådighedsbeløb til købesum til Københavns Kommune på ca. 71,0 mio. kr. (2014)
- | Anlægsbevilling, herunder rådighedsbeløb til byggemodningsomkostningerne på 26,5 mio. kr. (2014)
- | Anlægsbevilling, herunder rådighedsbeløb til afledte udgifter (byrumsforskønnelse, Kanalvejspark mv.) på 16,0 mio. kr. (2014-16)
- | Anlægsbevilling, herunder rådighedsbeløb til landinspektør, advokat, færdiggørelse af salget mv. på 5,0 mio. kr. (2013-14)
- | Anlægsbevilling, herunder rådighedsbeløb til støjskærm på 3,0 mio. kr. (2014).

Samlet set er kommunens nettoprovenu på 47,0 mio. kr. I budget 2014 er forholdsmæssigt/teknisk indregnet en indtægt på 10,0 mio. kr. Provenuet vil - rent teknisk - i første omgang blive lagt i kassen, - idet anvendelsen heraf afventer udmøntning af kommunalbestyrelsens beslutning den 2. april 2013 om, *at anvendelse af provenu for salg aftales af de grupper, der står bag salg, idet evt. nye grupper efter kommunalvalget kan indtræde i aftalen.*

Rent teknisk vil enkelte af de samlede anlægsbevillinger/rådighedsbeløb blive specificeret i enkeltprojekter, således at der kan aflægges anlægsregnskab for heraf projekter i takt med, at disse afsluttes.

Beslutningskompetence
Kommunalbestyrelsen.

Indstilling
Forvaltningen foreslår, at de nævnte anlægsbevillinger meddeles.

Kommunalbestyrelsen den 19. december 2013
Godkendt.

Bilag til sag ”Klima- og Trafikindsatsen med børn som målgruppe

Aktiviteter målrettet børn	Status 2014	Plan 2015
<p>Bevæg dig til skole - uden bil</p>	<p>De sidste 10 år har kommunen – ud fra et klima-, trafik- og sundhedsperspektiv - haft fokus på at få skoleelever til at komme i skole uden at blive kørt i bil i maj måned. I år har kampagnen været rettet særligt mod eleverne i 0. til 3. klassetrin, da det typisk er dem der bliver kørt i bil til skole. Kampagnen blev gennemført som en konkurrence, hvor 0.-3. klasserne på hver skole konkurrerede mod hinanden om at komme til og fra skole uden bil flest gange i løbet af maj måned. Præmien var 500 kr. til klassekassen til den 0.-3. klasse på den enkelte skole, der fik flest point. 9 ud af 10 skoler har deltaget med 60 ud af 112 mulige klasser. Forvaltningen udvikler og udsender materiale til skolerne og arrangerer præmieoverrækkelse.</p>	<p>Forvaltningen vil i samarbejde med Center for Sundhed og Omsorg repræsentanter fra skoler og fælleselevråd tage initiativ til, at kampagnen ' Bevæg dig til skole - uden bil 2015' nytænkes, med henblik på dels at styrke den sundhedsstrategiske vinkel i kampagnen, dels at forankre kampagnen bedre på skolerne og dels at sikre, at det ikke kun er i maj måned, der er fokus på dette emne. Kampagnen gennemføres indenfor rammerne af 'Klima- og varmeplanskontoen' og har tidligere haft et budget på ca. 10 - 20.000 kr. til udarbejdelse af materialer, annoncering og præmier.</p>
<p>Bilfri skole</p>	<p>I forbindelse med 'Bevæg dig til skole-kampagnen', blev der, på initiativ fra elever på Kongevejens Skole, gennemført et forsøg på at minimere bilkørsel yderligere i morgentimerne, idet Kongsvænget blev lukket i tidsrummet 7:45 – 8:30 i hele maj måned. Det betød, at forældre, der ønskede at køre deres børn i skole, blev henvist til Frilandsmuseets parkeringsplads, hvorfra de kunne følge deres børn de sidste 500 meter. Det har kostet 28.000 kr. at gennemføre kampagnen, som blev finansieret af anlægsbevilling til sikre skoleveje 2013. Der er ikke i Budget 2014 – 2017 afsat anlægsmidler til sikre skoleveje.</p>	<p>Gennemføres kun på opfordring fra skoler, og efter nærmere vurdering af de lokale forhold.</p> <p>Tidligere har der været en anlægsbevilling fra 2008 ”Særlig uheldsbekæmpelse – konsulent og kampagner”, der har kunnet finansiere kampagner. Anlægsbevillingen er opbrugt, og der er ikke sat nye anlægsmidler i Budget 2014 – 2017. Hvis kommunens skal deltage i et sådan eller lignende projekt i 2015, skal der afsættes midler til trafik kampagner på Budget 2015-2018.</p>
<p>Gåbus</p>	<p>Som et supplement til de årlige 'Bevæg dig til skole – uden bil' kampagner, har forvaltningen taget initiativ til, at Dansk skoleidræt deltog i et skoleledermøde, hvor de fortalte om projektet, der går ud på, at få ældre elever til at følge yngre elever til skole med det formål at skabe sikre, sunde og sociale transportvaner i en tidlig alder. Elever fra 6.-9. klasse uddannes til gåbus-chauffører, som samler de yngre elever op på fastlagte stoppesteder. Med sig har chaufførerne en smartphone, hvor de registrerer, hvem der stiger ombord på gåbussen. Når gåbussen ankommer til skolen, sendes der automatisk en mail til forældrene om, at bussen er nået sikkert frem.</p>	<p>Som et supplement til de årlige 'Bevæg dig til skole – uden bil' kampagner, vil forvaltningen igen i 2015 opfordre skolerne til at deltage i 'Gåbusprojektet'.</p> <p>Dansk Skoleidræt har oplyst, at skolerne skal afsætte ressourcer i etableringsfasen til planlægning af ruter, information til forældre, engagere gåbus-chauffører m.v. Når ruterne er etableret viser erfaringer fra pilotprojektet at skolerne i gennemsnit anvender ca. 35 timer om året til drift og vedligeholdelse af ruterne. Skolen kan evt. få udgifter til smartphone til gåbus-chaufførerne.</p> <p>Dansk Skoleidræt står for udvikling af it-løsninger og drift af denne, uddannelse af gåbus-chauffører og leverer gåbus-skilte. Forvaltningen vil være behjælpelige i det omfang det er nødvendigt og muligt.</p>

	Forvaltningen følger i efteråret op på dette møde, med henblik på at få skolerne til at tilmelde sig projektet.	
Fælles 6. klasses cyklistprøve	For andet år i træk, gennemførte forvaltningen i samarbejde med Nordsjællands Politi og skolerne fælles cyklistprøve for kommunens 6. klasser. Formålet er bl.a. at skabe sikre cyklister, for på denne måde at gøre cykling til et attraktivt alternativ til at blive kørt i bil. Politiet arrangerer og planlægger ruterne, Center for Miljø og Plan står for præmieoverrækkelse og Center for Uddannelse og Pædagogik finansierer præmien	6. klasses cyklistprøve gennemføres i 2015 som i 2014
Skolestartskampagne	Kommunen deltager årligt i Rådet for sikker Trafiks skolestartskampagne, med vejkanthæfter, forældrefolder og opgavehæfte, der udleveres til elever i 0. klasse. Den mobile fartmåler opstilles på skift ved skolerne og politiet udfører kontrol.	Årlig udgift på ca. 25.000 kr. til skolestartskampagnen er tidligere finansieret via anlægsbevilling fra 2008 "Særlig uheldsbekæmpelse – konsulent og kampagner". Anlægsbevillingen er opbrugt og der er ikke sat nye anlægsmidler i Budget 2014 – 2017. Hvis kommunens skal deltage i kampagnen i 2015, skal der afsættes midler til trafik kampagner på Budget 2015-2018.
Lys på med Ludvig	Kommunen deltager i Cyklistforbundets lygte/reflekskampagne – Lys på med Ludvig. Målet er at få skabt en generation af synlige cyklister, der bruger lygter og reflekser, når de cykler i mørke. Kampagnen omfatter en refleksevent, hvor der uddeles reflekser ved skolerne den 27.11.2014. Forvaltningen indkøber reflekser til skolerne.	Udgiften på ca. 3000 - 5000 kr. er tidligere finansieret via anlægsbevilling fra 2008 "Særlig uheldsbekæmpelse – konsulent og kampagner". Anlægsbevillingen er opbrugt og der er ikke sat nye anlægsmidler i Budget 2014 – 2017. Hvis kommunens skal deltage i kampagnen i 2015, skal der afsættes midler til trafik kampagner på Budget 2015-2018
Grønt Flag Grøn Skole		Grønt Flag Grøn Skole er et miljøundervisningsprogram udviklet af Friluftsrådet. Det Grønne Flag er med til at give skolen en synlig grøn profil, via undervisningsmateriale og ideer til projektarbejde med fokus på klima og miljø. Målet er, at børn og unge bliver aktive medborgere, der kan tage hånd om vores natur og miljø. Forvaltningen har tidligere sammen med Friluftsrådet orienteret om konceptet 'Grønt Flag Grøn Skole' på skoleledermøder. Dette gentages i 2015, hvis der er interesse herfor på skolerne. Skolernes udgifter i forbindelse med tilmelding til konceptet 'Grønt Flag Grøn Skole' er tidligere finansieret via Klima- og Varmeplanskontoen. Ca. 1500 kr. pr. tilmeldt skole.
Energidage i Tivoli		Som led i kommunens klimapartnerskab med DONG energy kan vi tilbyde kommunens skoler en række spændende aktive klima/energiskoledage i Tivoli i foråret 2015. Arrangementerne er gratis for skolerne.
Fokus på affald og Energi – besøg vestforbrænding		Forvaltningen vil opfordre skolerne til at gøre brug af tilbuddet om at besøge Vestforbrændings skoletjeneste, hvor børnene kan komme på besøg og lære om affald og energi. Vestforbrænding har en række tilbud til folkeskoler, gymnasier og erhvervsskoler, med både undervisningsmaterialer og besøg på lokale genbrugsstationer og forbrændingsanlægget i Glostrup. Tilbuddene er tilpasset de enkelte klassetrin og giver indsigt i, hvad der sker med affaldet og hvordan affaldet kan blive til ressourcer, elektricitet og fjernvarme. Tilbuddene er gratis.

Andre indsatser	Kort beskrivelse
Skolevejsredegørelse/ skolevejsundersøgelse	<p>Teknik- og Miljøudvalget har i forbindelse med vedtagelse af skolevejsredegørelse for perioden 2001 - 2004 vedtaget, at der skal udarbejdes en skolevejsredegørelse hver 4. år. "Skolevejsredegørelsen 2010 - 2013" omfatter en prioriteret og etapeopdelt liste med projektforslag for perioden. Der er gennemført 17 projekter ud af de i alt 30 projekter på listen. Et projekt vil blive gennemført i forbindelse med Supercykelsti - Allerødtruten.</p> <p>Der er ikke afsat anlægsmidler i Budget 2014 – 2017 til gennemførelse af projekter i planen og ej heller til udarbejdelse af ny skolevejsredegørelse.</p>
Trafikpolitik ved skolerne	<p>7 skoler ud af kommunens i alt 13 skoler (9 folkeskoler og 4 private skoler) har oplyst, at de har udarbejdet en trafikpolitik. Politikkerne indeholder dog ikke alle de emner, som en trafikpolitik almindeligvis dækker i henhold til "Rådet for sikker trafik." På introduktionsmøde med de nye skolebestyrelser den 22.10 uddeles information om vigtigheden af, at skolerne ajourfører eller i det hele taget får udarbejdet en trafikpolitik.</p> <p>For at sikre forankring og ledelsesmæssigt ansvar for såvel udarbejdelse som efterlevelse af trafikpolitikkerne, er det vigtigt, at skolerne selv udarbejder disse. Forvaltningen vil dog være behjælpelige i det omfang det er nødvendigt og muligt.</p>
VSP – samarbejde (vej, skole og Politi)/ Færdselskontaktlærernetværk	<p>Der er i dag et Færdselslærernetværk, hvor der holdes møde et par gange om året, sammen med Nordsjællands Politi, CMP og CUP. Cyklistprøven planlægges i dette netværk. VSP-samarbejde er et samarbejde initieret af politiet bestående af repræsentanter fra CMP og CUP samt færdselskontaktlærerne. Netværket har ansvaret for organisation, planlægning samt gennemførelse af trafikikkerhedsarbejdet på skolerne. Første tværkommunale færdselskontaktlærermøde for færdselskontaktlærerne i Rudersdal, Furesø og Lyngby-Taarbæk Kommune blev holdt den 20.jan. 2014</p>
Andre kampagner "Hastighed" m.fl	<p>Kommunen har i mange år deltaget i Rådet for sikker Trafiks landsdækkende kampagner vedr. alkohol, sele og hastighed. De seneste 2 år har kommunen deltaget i hastighedskampagnen "Sænk farten – en lille smule", hvor der også er opsat vejkantplakater på skolevejene. Deltagelse i kampagnerne koster i gennemsnit 25.000 kr. og er tidligere finansieret via anlægsbevilling fra 2008 "Særlig uheldsbekæmpelse – konsulent og kampagner". Anlægsbevillingen er opbrugt og der er ikke sat nye anlægsmidler i Budget 2014 – 2017. Hvis kommunens skal deltage i landsdækkende kampagner som f.eks. "Kør bil, når du kører bil" – kampagne om uopmærksomhed i trafikken - i 2015, skal der afsættes midler til trafik kampagner på Budget 2015-2018.</p>

Bilag 1 Oversigt over mærkater og licenser:

Type	Pris
Beboerlicenser (tidl. mærkatordning)	873 kr./år – hele døgnet. Udstedes til ejere eller registrerede brugere af bilen. Udvalgte kommunale parkeringspladser.
Erhvervslicenser	2.468 kr./år – hele døgnet. Udstedes til virksomheder. Max 2 pr. virksomhed. Udvalgte kommunale parkeringspladser.
Periodekort	30 kr./dag – hele døgnet. 3.000 kr./år - 8-16. 4.627 kr./år – hele døgnet. Udvalgte kommunale parkeringspladser.
Værkstedslicens	Gratis. En midlertidig parkeringslicens til den bil, der erstatter den normale (lånebil). Udvalgte kommunale parkeringspladser.

23. oktober 2014/thomh

Bilag 1.

Notat om status for LAR-projekterne i Lyngby-Taarbæk Kommune

Introduktion

Kommunalbestyrelsen vedtog den 27. maj 2014 kommunens klimatilpasningsplan, jf. Kommuneplantillæg 1 til Kommuneplan 2013. Et meget væsentligt led i klimatilpasningen er, at regnvand fra tage og veje afledes og forsinkes på overfladen frem for at overbelaste kloakkerne med risiko for oversvømmelse og for i sidste ende at blive ledt ud til rensningsanlæggene. Den Lokale Afledning – eller Anvendelse - af Regnvand (LAR) indgår i kommunens strategi for ”en grøn og bæredygtig by” og kan bidrage til at øge naturværdier og rekreative muligheder i kommunen. Der kan desuden være en økonomisk motivation, da der kan være mindre omkostninger ved LAR projekterne end ved en sædvanlig udbygning af kloakkerne.

Lokal afledning af regnvand i større skala er stadig et relativt nyt begreb i Danmark, og der er et betydeligt juridisk og fagligt udviklingsarbejde med at virkeliggøre projekterne. Der er desuden et vigtigt samspil mellem kommunen som myndighed og spildevandsforsyningen som vigtigste aktør. Der er en lang række miljø-, plan- og økonomiske forhold, der skal være på plads, inden overfladevandet kan ledes til et åbent bassin eller nedsives til grundvandet. Kommunen indgår i en række samarbejder på tværs af kommuner, myndigheder og forsyninger for at være opdateret på den aktuelle udvikling.

Spildevandsselskabet Lyngby-Taarbæk Forsyning – koncernen (herefter Forsyningen) skal vedligeholde og udbygge kommunens afløbssystem, så det kan tilpasses fremtidens forventede større og kraftigere regnskyl. Lokal afledning af regnvand indgår i flere projekter i kommunen.

Finansiering

Generel finansiering

Forsyningens LAR-projekter finansieres sædvanligvis med spildevandstaksterne på lige fod med Forsyningens øvrige anlæg. Det er under afklaring, om der er fortsat vil være udgifter og opgaver, som Kommunen kan være forpligtet til at afholde, når regnvandsanlæg lægges på kommunal ejendom. En sådan afklaring vil blive forelagt politisk med de konkrete sager.

Medfinansiering

For at understøtte kommunernes arbejde med at klimasikre byerne har regeringen lovgivet for, at kommunerne og private aktører kan indgå i samarbejde med spildevandsforsyningerne og på den måde få finansieret projekterne med spildevandstakster i de såkaldte ”medfinansieringsprojekter”. Motivationen er, at forsyningerne kan medfinansiere projekter i kommunalt ejede veje, vandløb og rekreative områder til afledning af regnvand fra tage og befæstede arealer. Det er en betingelse for at forsyningerne kan deltage i medfinansieringsprojekter, at udgifterne til håndtering af tag- og overfladevand samlet set er mindre end de udgifter, som ville være forbundet med at opnå det samme serviceniveau ved hjælp af sædvanlig afhjælpning, altså sædvanlige spildevandstekniske løsninger.

I medfinansieringsprojekter skal ejerne af områderne, dvs. kommunen eller private aktører, gennemføre projekterne som projektejer. Det er projektejer, der ejer, driver og vedligeholder projektet. Forsyningerne betaler projektejer for de dele af projektet, der vedrører håndtering af tag- og overfladevand. Der kan være tale om løsninger, som både tjener kommunale/private interesser og forsyningsmæssige interesser i håndtering af regnvand og omkostningerne fordeles i

overensstemmelse hermed. Lovgivningen har givet mulighed for, at forsyningerne kan dække 100% af udgifterne i projekter, der er godkendt senest i 2014. Derefter er det hovedreglen, at forsyningen kan dække op til 75% af udgifterne.

Forsyningernes andel af udgifterne indregnes i prisloftet for forsyningen som en driftsomkostning til miljø- og servicemål. Godkendelse af denne udgift ligger hos Forsyningssekretariatet, som er nedsat under Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen.

Kommunen har indgået kontrakter med Forsyningen om to medfinansieringsprojekter i hhv Sorgenfrigård Nord og Bondebyen, og har jf. Kommunalbestyrelsens beslutning 5.09.2013 afsat den anslåede beløbsramme på 23,95 mio kr. Beløbet optræder i kommunens investeringsoversigt som et lånefinansieret anliggende. Fordelingen af udgifterne i kontrakterne er fordelt således, at Forsyningens del er 100 %. Kommunen forventer at indgå en aftale med forsyningen om at varetage daglig projektledelse af etablering af anlæggene, og der skal indgås aftale om de praktiske vilkår for drift af anlæggene.

Det er forskellige økonomiske forhold, som er under afklaring, herunder hvilken part, der oppebærer de forsikringsmæssige forpligtigelser ved skader.

Myndighedsbehandling

Generelt vil Forsyningen være ansøger om myndighedstilladelse til at etablere LAR-anlæg. I medfinansieringsprojekter, hvor kommunen er projektejer, vil Kommunen være ansøger.

Borgernes egen indsats

Kommunalbestyrelsen har motiveret kommunens borgere til at bidrage til at tilbageholde regnvandet på egen grund. Dette er sket med beslutning om, at Forsyningen kan tilbagebetale en del af tilslutningsbidraget til det offentlige afløbssystem. Ordningen implementeres med vedtagelse af Spildevandsplan 2014, som forventes at ske med udgangen af 2014.

Organisering

Forvaltningen har indført en organisering af kommunens arbejde med de enkelte sager for at sikre en tydelig indgang for Forsyningen. Der udpeges således en projektleder til at koordinere processen og desuden kontaktpersoner for de vigtigste områder: Plan, Vej, Natur & Miljø, samt også for Center for Areal og Ejendomme, når kommunen figurerer som ejendomsejer eller driftsansvarlig for park eller vej.

Projekterne

Der gives herunder en status for de enkelte projekter samt indstilling til beslutning.

Figur 5-4 Oversigt over allerede planlagte klimaprojekter i Lyngby-Taarbæk Kommune.

Ovenstående figur er hentet fra kommunens klimatilpasningsplan, jf. Kommuneplantillæg 1 til Kommuneplan 2013. Forsyningen har ikke planlagt og ansøgt i detalje for ”Hummeltoften”, hvorfor dette projekt ikke omtales yderligere i dette notat.

For information om *Fæstningskanalen*, se venligst Kommunalbestyrelsens beslutningssag fra 25/9-2014.

Sorgenfrigaard Syd

Projektet

Ideen er at etablere et åbent regnvandsbassin i Badeparken til forsinkelse af regnvand fra den sydlige del af Stadion. Desuden nedsives en del af vejvandet i vejbede i Lundtoftevej og resten ledes til et nyt åbent forsinkelsesbassin ved Slotsvænget.

Forsyningen har ansøgt om at etablere vejbede i Lundtoftevej til nedsivning af vejvand. Projektet er anvendt til at udvikle en egnet metode til at nedsive vejvand med så lille risiko for grundvandet som muligt, da området ligger i et område med særlige drikkevandsinteresser (OSD). Det er således udgangspunktet, at vejvandet filtreres med filtermuld i vejbedene for at fjerne forurenende stoffer, inden det nedsives gennem faskiner under vejen.

Da Lyngby-Taarbæk Kommune anvender salt (natriumklorid) i glatførebekæmpelsen er der en risiko for, at klorid kan nedsive til grundvandet. Desuden er salt skadeligt for beplantningen i vejbedene. Klorid kan ikke fjernes uden avanceret teknik, og det er planen at forhindre nedsivning i vejbedene om vinteren ved at afkoble vintervandet til eksisterende kloak.

Etablering af vejbede vil have indflydelse på trafik- og parkeringsforhold på Lundtoftevej, da de i lighed med sideheller ligger langs vejkanten. I dag er parkering i vejkanten ikke reguleret. I det foreløbige projekt er der optegnet parkeringsbåse på frie arealer mellem vejbedene. Forvaltningen har bl.a. afklaret dette med Movia, og der er taget hensyn til den vejbredde, som Movias busser skal anvende. Movia ser denne regulering af parkeringsforholdene som en hensigtsmæssig forbedring.

Forvaltningen vurderer, at der ikke skal udarbejdes en lokalplan for etablering af vejbedene. Efter planloven skal en lokalplan tilvejebringes, før der gennemføres større bygge- eller anlægsarbejder, og det vurderes ikke, at vejbedene kan betragtes som et større anlægsarbejde. Desuden har anlægget primært karakter af en trafikregulering, som ikke typisk reguleres gennem lokalplan.

Der er vedtaget en lokalplan nr. 247 for området, som bl.a. omfatter regnvandsbassinet i Badeparken.

Etablering af vejbedene i Lundtoftevej er det projekt i Lyngby-Taarbæk Kommune, der er længst fremme i sin løsning. Regnbedenes udformning og evne til at rense vejvandet inden nedsivning er planlagt til at være ”state of the art” og kan danne skole for fremtidige vejbede i kommunen. De kan forventeligt også tjene som demonstrationsprojekt til inspiration for andre myndigheder, rådgivere, forskere mv.

Tidsplan

Efter en principiel godkendelse af vejbedene skal der gives de nødvendige myndighedstilladelser, herunder tilladelse til etablering af vejbedene og tilladelse til nedsivning af regnvandet.

Borgerinddragelse

Der har været borgerinddragelse i forbindelse med udarbejdelse af lokalplan nr. 247. Selve etablering af vejbedene har ikke indgået i den dialog, og det kan overvejes, om der skal ske en konkret inddragelse eller information af interessenter inden realisering af projektet.

Økonomi

Det er udgangspunktet, at etablering og drift af vejbedene - i egenskab af spildevandstekniske anlæg - finansieres af Forsyningen gennem spildevandstaksterne. Der skal indgås en aftale med Forsyningen om drift og vedligeholdelse af vejbedene, da en sådan udgift normalt afholdes af vejbestyrelsen, som på offentlige veje er kommunen.

Væsentlige udfordringer:

Det væsentligste udestående for planlægningen er den igangværende udarbejdelse af et udkast til aftale mellem Forsyningen og Kommunen om drift og vedligeholdelse af vejbedene.

Det skal sikres, at regnvandet kan løbe ind i regnebedene gennem en åbning i kanten af bedene. Det er under afklaring, om vejbedene kan konstrueres, så ekstra fejning og snerydning af kørebaner kan undgås, samt finansiering herfor.

Det videre forløb

Forvaltningen foreslår, at projektet forelægges til politisk behandling, når sagen er fuldt oplyst, og der er udarbejdet et udkast til aftale om drift- og vedligeholdelse, og det således er afklaret, om hvordan økonomi og ansvar vil blive fordelt. Forelæggelsen bliver formentlig til møderne i december 2014 eller januar 2015.

Sorgenfrigård Nord (medfinansieringsprojekt)

Projektet

Ideen er at tilbageholde og nedsive regnvandet på Stadion. Derudover ledes regnvandet på vejene til nedsivning i vejbede. Det planlægges, hvilke ruter regnvandet kan følge på veje og stier ved skybrud, såkaldte "skybrudsveje" til et bassin på Lykkens Gave og videre ud i Mølleåen.

Det er efterspurgt i kvarteret, at der foretages en sikring mod skader ved skybrud.

Et dispositionsforslag er under udarbejdelse med Orbicon som rådgiver. Det indgår i forslaget, at nedsivning kan foregå i grønne regnbede i Caroline Amalievej og Fuglevadsvej og nedsivningsanlæg i de grønne rabatter langs Gyrite Lemches Vej. Udover at være nedsivningsbassiner, kan disse regnbede tjene til trafikregulering.

Foto fra *Initiativ imod vandskader*, Sorgenfri Grundejerforening
<http://www.sorgenfrigaard.dk/vandskader.pdf>

Forvaltningen vurderer, at det ikke er nødvendigt at udarbejde en lokalplan for at realisere projektet. Etablering af et eventuelt regnvandsbassin indgår dog som en mulighed i en kommende lokalplan for Sorgenfrigaards Villakvarter, hvor også Lykkens Gave forventes at indgå som en del af. Anvendelse af Lykkens Gave behandles som en lukket sag på Byplanudvalgets møde den 8.10.2014.

Tidsplan

Projektplanlægning og myndighedsbehandling er pt. forventet at kunne afslutte primo 2016, hvorefter anlæg kan påbegyndes. Et endeligt projektforslag skal godkendes af Kommunalbestyrelsen.

Projektet er forsinket i forhold til oprindelig tidsplan, bl.a. fordi der er afsøgt alternative løsninger. Dispositionsforslag forventes at foreligge i oktober 2014.

Borgerinddragelse

Forvaltningen foreslår, at der afholdes et borgermøde med de lokale interessenter så snart udkast til dispositionsforslaget er godkendt af forvaltningen. Et borgermøde kan dermed holdes ultimo 2014. Forvaltningen anbefaler desuden, at der nedsættes en følgegruppe, hvor hovedinteressenter, herunder den lokale beboerforening, kan følge projektet.

Økonomi

Der er afsat 15.734.400 kr til projektet i Kommunens budget, jf. Kommunalbestyrelsen beslutning den 5.9.2013.

Projektet stadig er under udformning frem mod et dispositionsforslag. Der kan forventes et revideret budget, bl.a. fordi der var poster, som rådgiveren ikke havde med i det oprindelige budget, herunder udfordringsudgifter og tilpasning af projektet efter løbende dialog mellem Forsyningen og Forvaltningen.

Væsentlige udfordringer:

Der skal aftales et tillæg til kontrakten med Forsyningen for betalingsvilkår og drift samt daglig projektledelse.

Der projekteres med nedsivning af vejvand i et område med særlige drikkevandsinteresser, hvilket ikke må øge risikoen for grundvandsforurening med forurenende stoffer, bl.a. klorid fra glatførebekæmpelse.

Det videre forløb

Forvaltningen foreslår, at der afholdes borgermøde med interessenterne, forventeligt i slutningen af 2014. Desuden, at dispositionsforslag med revideret budget forelægges politisk, når det foreligger. Det vil formentlig være til møderne i december 2014 eller januar 2015.

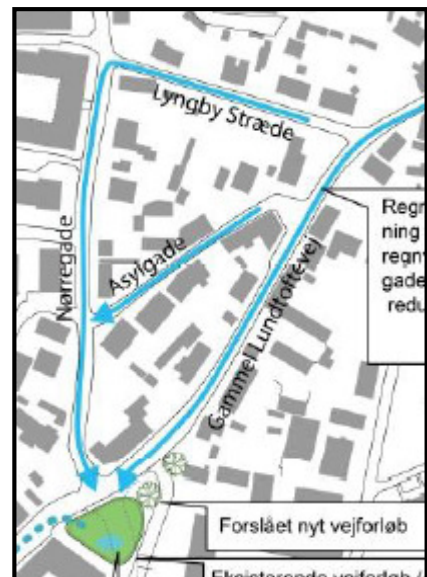
Bondebyen (medfinansieringsprojekt)

Projektet

Ideen er at reducere belastningen af kloaksystemet i Bondebyen nord for Peter Lundsvej. Vejvand, og muligvis tagvand, ledes til et genetableret gadekær, som fungerer som regnvandsbassin. Ved kraftig regn og skybrud ledes vandet til nedsivning samt ad skybrudsveje mod Mølleåen.

Sikring mod skader ved skybrud er efterspurgt, og løsningen med et genskabt gadekær finder Bondebylauget interessant som et samlingspunkt for Bondebyen.

Projektet kan indebære omlægning og/eller afspærring af Peter Lundsvej. Dette er dog ikke afklaret på nuværende tidspunkt. Der vil i dispositionsforslaget blive skitseret flere løsninger. Plangrundlaget, herunder den tilhørende miljøvurdering for projektet indarbejdes i den kommende revision af Lokalplan 199 for Bondebyen.

Tidsplan

Projektplanlægning og myndighedsbehandling er pt. forventet at kunne afsluttes ultimo 2015, hvorefter anlæg kan påbegyndes. Et endeligt projektforslag skal godkendes af Kommunalbestyrelsen.

Projektet er forsinket i forhold til oprindelig tidsplan, bl.a. fordi der er afsøgt alternative løsninger. Dispositionsforslag forventes at foreligge i oktober 2014. Da etableringen af projektet er lokalplanpligtigt vil realisering skulle afvente den endelige vedtagelse af den nye lokalplan for Bondebyen. Lokalplanen er under opstart med Bondebylauget, og forventes udsendt i offentlig høring primo 2015.

Borgerinddragelse

Forvaltningen anbefaler, at der afholdes et borgermøde, hvor beboerne kan give udtryk for, hvilke spildevandstekniske, byrums-, miljø- og vejvands værdier, de ønsker, projektet skal udfylde. Borgerinddragelsen for dette LAR-projekt sker parallelt med borgerinddragelsen ifm. lokalplanen. Desuden konsulteres en følgegruppe fra Bondebylauget løbende.

Økonomi

Projektet er som Sorgenfrigård Nord et medfinansieringsprojekt (se dette). Der er i kontrakten vurderet en samlet pris for projektanlægget på 8.216.000 kr.

Der afventes et revideret dispositionsforslag samt et revideret budget.

Væsentlige udfordringer:

Der skal aftales et tillæg til kontrakten med Forsyningen for betalingsvilkår og drift samt daglig projektledelse.

Der projekteres med nedsivning af vejvand i et område med særlige drikkevandsinteresser, som samtidigt er et nitratsfølsomt indvindingsopland. Derfor må nedsivning ikke øge risikoen for grundvandsforurening med forurenende stoffer, bl.a. klorid fra glatførebekæmpelse.

Det videre forløb

Forvaltningen foreslår, at der afholdes borgermøde med interessenterne, forventeligt i slutningen af 2014. Desuden, at dispositionsforslag med revideret budget forelægges politisk, når det foreligger. Det vil formentlig være til møderne i december 2014 eller januar 2015.

Virumparken

Projektet

Ideen er at aflaste kloaksystemet rundt om Virumparken ved at nedsive vejvand i vejbede og lede vejvand til forsinkelse og nedsivning i Virumparken.

Forsyningen har ansøgt om etablering af et permanent åbent bassin i Virumparken samt til nedsivning og forsinkelse af regnvandet. Desuden er der ansøgt om etablering og nedsivning i vejbede på Degnebakken. I Skolebakken etableres et separat regnvandsystem. Projektet er stadig under udformning og Forvaltningen mangler oplysninger for at kunne tage stilling til, om der skal udarbejdes lokalplan inden ansøgning om projektet kan myndighedsbehandles. Forsyningen skal sende en VVM-anmeldelse af projektet, således at Forvaltningen kan screene projektet for VVM-pligt.

Tidsplan

Der var oprindeligt Forsyningens forventning, at projektet kunne gennemføres med udgangen af 2014. Da der projektet endnu ikke er fuldt belyst, kan den forventning ikke indfries.

Borgerinddragelse

Der vil være inddragelse af borgere i forbindelse med udformning af projektet.

Når forvaltningen har modtaget oplysninger fra Forsyningen om den endelige udformning samt de oplysninger, der indgår i VVM-anmeldelsen afdør forvaltningen, om der skal udarbejdes lokalplan for projektet. Skal der udarbejdes lokalplan for projektet vil borgerinddragelsen blive foretaget på sædvanlig vis med offentlig høring samt typisk et borgermøde. Såfremt det vurderes, at der ikke skal udarbejdes lokalplan for projektet, kan det overvejes, om der skal være yderligere borgerinddragelse, end hvad der typisk vil være krævet i forbindelse med naboorientering/partshøring efter forvaltningsloven.

Økonomi

Etablering og drift finansieres af Forsyningen gennem spildevandstaksterne. Der skal indgås de nødvendige aftaler mellem Kommunen og Forsyningen for at sikre dette. Se under "Væsentlige udfordringer".

Væsentlige udfordringer:

Da anlægget ligger på kommunal jord, skal der indgås en aftale mellem Kommunen og Forsyningen om vilkår for placering af anlægget, og desuden indgås en aftale om Forsyningens drift og vedligeholdelse af anlægget. Det vil være Forvaltningens udgangspunkt, at parkens anvendelse til park kan bibeholdes.

Det videre forløb

Forvaltningen foreslår, at det nødvendige aftalegrundlag etableres i dialog med Forsyningen og at sagen forelægges politisk, når dette foreligger. Dette vil formentlig ske primo 2015

Agervang og tørt bassin i Ermelundskilen

Projektet

Ideen er at løse kapacitetsproblemer i fælleskloakken i området omkring Agervang og Kornagervej. Vand fra tage og veje afkobles fra kloakken og afledes overfladisk langs vejene til et bassin i Ermelundskilen, hvor det forsinkes og renses gennem filtermuld i grøfter og bassiner inden det ledes til kloakken. Det er Forsyningens hensigt, at regnvandet senere skal ledes til en genåbnet Fæstningskanel, såfremt dette projekt realiseres. Forsyningen har indgået en aftale med boligforeningen om medfinansiering af projektet med afvanding af boligområdet.

Forsyningen har ansøgt og VVM-anmeldt etablering af et tørt bassin i Ermelundskilen til forsinkelse af regnvand fra området.

Forvaltningen er i gang med at indhente oplysninger fra Forsyningen for at afklare, om der skal udarbejdes lokalplan for at realisere projektet.

Tidsplan

Projektet følger en revideret tidsplan, som angiver at planlægningen afsluttes primo 2015, hvorefter projektet kan anlægges til afslutning ultimo 2015/primo 2016.

Borgerinddragelse

Der har været møder mellem Forsyningen og borgerne i Agervang i 2013 i forbindelse med formning af projektet, hvor også Forvaltningen deltog.

Økonomi

Etablering og drift finansieres af Forsyningen gennem spildevandstaksterne. Der skal indgås de nødvendige aftaler mellem Kommunen og Forsyningen for at sikre dette. Se under ”Væsentlige udfordringer”.

Center for Areal og Ejendomme har givet ejerfuldmagt til Forsyningen til at etablere anlægget på kommunal jord i Ermelundskilen. Det er afklaret, at der ikke vil være opkrævning med hensyn til Københavnerklausul.

Væsentlige udfordringer:

Der skal dispenseres for fredningen af Ermelundskilen for at realisere projektet. Ansøgning herom skal behandles af Fredningsnævnet.

Da anlægget ligger på kommunal jord, skal der indgås en aftale mellem Kommunen og Forsyningen om vilkår for placering af anlægget og desuden indgås en aftale om Forsyningens drift og vedligeholdelse af anlægget.

Det videre forløb

Forvaltningen foreslår, at Forvaltningen tager administrativ beslutning om projektet, når det er oplyst tilstrækkeligt

Medfinansering af projekter vedr. tag- og overfladevand

.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen godkendte den 27. juni 2013 at forvaltningen delegeres kompetence til at tage foreløbig stilling til LAR-projekterne i Sorgenfrigård Nord, Virumparken og Bondebyen, jf. den sagen vedlagte protokoludskrift (bilag).

Forvaltningen har efter dialog med Lyngby-Taarbæk Forsyning justeret projekterne fra Sorgenfrigård Nord og Bondebyen, således at de i højere grad varetager skybrudssituationer, og dermed mindsker risikoen for oversvømmelse hos borgerne i forbindelse med kraftige regnskyl og bedre kan rummes indenfor de betingelser, der er for medfinansieringsprojekter, jf. nærmere herom i det sagen vedlagte notat af 8. august 2013 (bilag).

Det er dog i sidste ende Forsyningssekretariatet, der afgør om projekterne opfylder betingelserne for et medfinansieringsprojekt. Forsyningssekretariatet forventes at sende afgørelser på ansøgningerne inden den 1. september 2013.

Projekteringen af projekterne fortsætter, når Forsyningssekretariatets og Kommunalbestyrelsens beslutning foreligger, inkl. borgerinddragelse, myndighedsbehandling og detailprojektering.

Anlægsarbejder er planlagt til påbegyndelse i september 2014 i Sorgenfrigård Nord og i februar 2015 i Bondebyen.

Økonomiske konsekvenser

Projekterne betales af kommunen som projektejer og tilbagebetales 100% af forsyningen via spildevandstaksterne. Driften betales af kommunen i forskud og afregnes årligt.

Kommunen lånefinansierer således anlægsomkostningerne for de to projekter Sorgenfrigård Nord og Bondebyen. Forsyningsselskabet tilbagebetaler lineært over låneperioden 25 år. Løsningen bliver derved på sigt en nul-løsning.

Den samlede anlægssum er beregnet til 23,95 mio. kr., inklusive 10% til administrationsudgifter.

Projektejer påtager sig risikoen for fordyrelser, der er større end de forventede omkostninger ved den traditionelle løsning ville have været.

Ud fra tidsplanen for de to projekter, vil der allerede i 4. kvartal i 2013 være udgifter til rådgivning og administration på anslået 0,6 mio. kr.

De årlige drifts- og vedligeholdelsesomkostninger er anslået ca. 48.000 kr. for Sorgenfrigård Nord og anslået ca. 25.000 kr. for Bondebyen. Der regnes med en levetid for anlæggene på 50 år. Kommunen står i forskud med drifts- og vedligeholdelsesudgifterne, idet forsyningsselskabets betalinger af tilskud til projektejers drifts- og vedligeholdelsesomkostninger falder som en årlig betaling det år, hvor de pågældende omkostninger afholdes af projektejer.

For så vidt angår Virumparken mangler Kommunen og Forsyningen at træffe aftale om en fordeling af drifts- og vedligeholdelsesudgifterne for den tørre del af anlægget i parken, idet det anlægsmæssigt finansieres af Lyngby-Taarbæk Forsyning. Kommunens andel af udgifterne er anslået til 15.000 kr. årligt. De samlede årlige driftsomkostninger for alle tre projekter er dermed ca. 0,1 mio. kr.

Herudover kan der være afledte driftsomkostninger som for eksempel ændret vinterbekæmpelse.

Projekt	Driftsomkostninger
Sorgenfrigård Nord	48.000 kr./år i 50 år.
Bondebyen	25.000 kr./år i 50 år.
LAR i Virumparken	15.000 kr./år i 50 år.

Beslutningskompetence

Kommunalbestyrelsen.

Indstilling

Forvaltningen foreslår, at der under forudsætning af Forsyningssekretariatets godkendelse gives bruttobevillinger til anlæg med tilhørende rådighedsbeløb, låneoptagelse, og drift som anført i økonomibilag på sagen, idet der samlet er tale om en "0"-løsning, herunder at udgifterne finansieres af byggelån indtil endelig låneoptagelse finder sted.

Økonomiudvalget den 29. august 2013

Anbefales.

Kommunalbestyrelsen den 5. september 2013

Godkendt.

(revideret)

Forslag til digital strategi

Center for Uddannelse og Pædagogik
Lyngby-Taarbæk Kommune, oktober 2014

FORSLAG TIL DIGITAL STRATEGI FOR 0 - 18 ÅRS OMRÅDET I LYNGBY-TAARBÆK KOMMUNE

Udfordringer

Udfordringen for børne- og ungeområdet i Lyngby-Taarbæk Kommune er, hvordan vi fastholder og udvikler det høje faglige niveau og udvikler innovative kompetencer hos vores børn og unge.

Udfordringen er at holde fast i det, der fungerer og har været med til at skabe de gode resultater, samtidig med at vores institutioner gears til fremtidens udfordringer og krav. Dette er blandt andet beskrevet i den sammenhængende Børne- og Ungepolitik, mål og rammer for dagtilbud og i skoleudviklingsstrategien – samt ambitionen om at ville skabe Danmarks bedste læringsmiljøer.

Vi har gode institutioner i Lyngby-Taarbæk Kommune, men vi skal udvikle vores institutioner, så de bliver endnu bedre. I den sammenhængende børne- og ungepolitik har vi som hovedvision at vores børn og unge skal udvikle sig til at blive selvstændige, nysgerrige og kreative mennesker. Det skal IT strategien være med til at understøtte.

Læring og undervisning skal udvikles således at den bliver endnu bedre og vi skal hele tiden optimere arbejdsgange og lærerprocesser, således at alle børn og unge får det bedst mulige afsæt for deres videre uddannelsesforløb. En øget brug af IT skal målrettet bruges til at sikre at også børn og unge med særlige behov får det størst mulige udbytte af undervisnings-, lærings- og fritidstilbud.

Mere og bedre brug af IT kan understøtte en mere målrettet tilrettelæggelse af lærings- og undervisningsforløb og give underviseren og pædagogen en mere fleksibel og effektiv ramme for gennemførelse af læringsprocesser, samt sociale og kreative aktiviteter.

Vi skal satse på at udvikle og udbrede de løsninger, der øger læringen hos den enkelte, mindsker ressourceforbruget, fastholder og udvikler kvaliteten og giver det enkelte barn større fleksibilitet og bedre muligheder for aktivt at udvikle færdigheder og kompetencer.

Investeringer i infrastruktur, udstyr, digitale læremidler og kompetenceudvikling skal give den ønskede effekt i form af øget læringsudbytte for den enkelte.

IT STRATEGIENS FORMÅL

I Lyngby-Taarbæk Kommune anser vi digitaliseringen og digitale arbejds- og læreprocesser som et middel til at nå centrale målsætninger i:

- Den Fællesoffentlige digitaliseringsstrategi og aftale om kommunernes økonomi
- Børne- og Unge Politikken
- Inklusionsstrategien
- Skoleudviklingsstrategien
- Pejlemærker i Task Force om fremtidens dagtilbud

Fælles for alle indsatsen på Børne- og Unge området i Lyngby-Taarbæk Kommune står et konstant fokus på børn og unges læreprocesser. Vi anser brugen af IT som et middel til at understøtte udviklingen af børn og unge, så de kan lære mere og trives bedre – og så flest mulige kan inkluderes i fællesskabet ved inddragelse af de IT tekniske hjælpemidler.

Formålet med de digitale læreprocesser er at styrke elevernes faglighed og ruste dem bedre til fremtiden. For det at kunne bruge teknologien kreativt og kritisk er i dag en helt nødvendig kompetence.

Digitaliseringsstyrelsen, 2012

Den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi og aftale om kommunernes økonomi 2012 sætter rammen for en ambitiøs digital udvikling af folkeskolen i samarbejde mellem stat, kommune og forældre. Med strategien skal Folkeskolen udfordre den digitale generation. Det kræver blandt andet el-stik, adgang til skolernes resurser fra egne enheder samt hurtige og sikre netværk. Kommunalbestyrelsen har afsat midler hertil. Denne opgradering er en basal forudsætning for i fuldt omfang at kunne udnytte de digitale muligheder.

Skal it udnyttes fuldt ud i læring, skal alle elever have adgang til digitalt udstyr. I Lyngby-Taarbæk skal det ske ved at skolerne har tilstrækkeligt udstyr til undervisning og at der er mulighed for at eleverne kan medbringe og anvende eget udstyr i skolen.

Med dannelsen af Center for Uddannelse og Pædagogik breddes perspektivet ud til hele 0 – 18 års området – dagtilbud, SFO, skole og klub.

IT strategiens formål er at understøtte fremtidens digitale læring. It strategien skal sætte rammen for en effektiv og kvalitativ planlægning, gennemførelse og evaluering af pædagogiske aktiviteter i kommunens dagtilbud, skoler og klubber.

Lærere og pædagoger skal således kunne agere i en kontekst, hvor IT, som et redskab blandt flere, sætter en effektiv ramme om den pædagogiske praksis.

En ramme hvor læringsmålet for det enkelte barn og den enkelte unge træder tydeligt frem og hvor planlægning, gennemførelse og evaluering optimeres og kvalitetssikres. Der er således tale om udvikling af ny praksis med afsæt i læringsgrundlaget.

Læring ses som en livslang proces, der starter, når barnet bliver født og finder sted i dagtilbud, skole, fritidstilbud og familien. Vi vil sikre helhedstænkning og et fælles læringsgrundlag for 0 – 18 års området. Læringsgrundlaget skal binde alle indsatserne sammen gennem et fælles lærings syn og tydelige rammer for det tværfaglige samarbejde

Børne- og Ungepolitikken 2013-2017

Denne strategi skal derfor ses som oplæg til en fælles forståelse af de digitale muligheder i læring og kommunikation og et fokus på, hvilke kompetencer disse muligheder sætter i spil.

Således har alle pædagogiske medarbejdere, sammen med forældrene, et fælles ansvar for at udvikle børnene til fremtidens stadig mere digitaliserede samfund.

Børne og Ungepolitikens mål "Flere børn skal lære mere og trives bedre" nås blandt andet gennem anvendelse af it.

Rum og digitale medier tænkes i højere grad sammen. Koblingen mellem IT og indretning hjælper elevernes læring, idet undervisningen rammesættes i højere grad af indretningen.

Eleverne kan komme på nettet og være på, de har adgang til samtlige netressourcer med skolens såvel som med eget udstyr. Det er naturligt, at eleverne selv medbringer udstyr.

Skolen stiller udstyr til rådighed for de elever, som ikke selv har udstyr.

Skoleudviklingsstrategien, 2012

Allerede i førskolealderen bliver de fleste børn fortrolige med digitale muligheder i form af spil, apps og forskellige websteder. Færdighederne opbygges i uformelle læringsituationer hjemme og i mange tilfælde også i institutionerne.

I skolen har it en central og lovbunden plads og skal integreres i alle fag som beskrevet i Nye forenklede Fælles Mål .

I skolefritidstilbuddene er spilkonsoller som Wii, Xbox og Playstation en del af dagligdagen. Nogle steder skabes digital musik og video, og stort set alle unge er aktive på forskellige sociale platforme flere gange dagligt. Læringsperspektivet er uformelt og typisk på de unges egne præmisser.

82 % af de 12 - 16 årige bruger mindst tre forskellige it-devices hver dag¹

Alle børn og unge skal ses og værdsættes som unikke personer og sikres ret til faglig, personlig og social udvikling i et ligeværdigt, socialt fællesskab. Barnet skal føle sig som aktør i sit eget liv og opleve at kunne bidrage til og være værdifuld i fællesskabet.

Ny definition. Lyngby-Taarbæk Kommunes inklusionsstrategi 2012

Ovenstående understreger vigtigheden af et strategisk fokus på de pædagogiske medarbejderes arbejde med at udvikle digital kompetence hos børn og unge:

- I leg og uformel læring i dagtilbud
- I formaliseret læring og undervisning i skolen
- I digitale projekter og læring i og med sociale netværk i fritidstilbud.

Arbejdet med børnenes digitale udvikling foregår allerede i dag på mange niveauer, ofte afhængig af medarbejdernes kompetence og interesse. Strategien og efterfølgende handleplaner skal sikre et fælles mindsteniveau i alle institutioner, så alle børn kan drage fordel af de digitale muligheder. Det gælder ikke mindst når eksempelvis it anvendes til at kompensere for faglige vanskeligheder og dermed fremmer inklusion.

Innovation, medborgerskab og internationalisering er vigtige temaer, som i dag ikke kan understøttes uden digitale værktøjer og kompetence.

¹ KMD Analyse aug 2012

UDVIKLING AF BØRNS LÆRINGSPOTENTIALE I CENTRUM FOR DEN DIGITALE ANVENDELSE

Læring sker i samspil med andre. Digitale læremidler kan understøtte det enkelte barns læring. Udviklingen af læringsmiljøerne på kommunens institutioner handler således også om, hvilke læremidler der kan understøtte og udvikle læringspotentialer hos det enkelte barn og den enkelte unge. I skoleudviklingsstrategien lægges vægt på faglig viden, fordybelse, dannelse og innovative kompetencer som skal ruste eleverne til en fremtid i en globaliseret verden.

IT er et centralt middel til at understøtte læreprocesser, og it kan kvalificere planlægningen, gennemførelsen og evalueringen af undervisning og pædagogiske aktiviteter. Det voksende marked af digitale læringsplatforme og materialer giver samtidig nye muligheder for at gennemføre undervisning og aktiviteter, som er målrettet det enkelte barns udviklingsniveau og som tager højde for differentieringen i en børnegruppe.

Digitale læremidler fungerer som drivkraft og motivation i børnenes læring og dermed antager IT strategien et motiverende perspektiv for læring.

IT skal således være med til at understøtte og udvikle de faglige læringsmiljøer, således at børnene lærer mest muligt. Opgaven i dagtilbud, skoler og fritidstilbud bliver at få rammesat aktiviteter omkring det pædagogiske arbejde med IT, så brugen af IT styrker fagligheden og børnenes læreprocesser.

Det er strategiens mål at skabe de bedst mulige læringsbetingelser for hvert enkelt barn, hvor alle børn lærer mere og får kompetencer, der rækker ind i det 21. århundrede

Det gør vi ved at understøtte en mere målrettet undervisning/pædagogiske aktiviteter og frigøre tid til en tættere opfølgning på effekten af undervisningen/de pædagogiske aktiviteter og det enkelte barns læringsmål.

Det gør vi ved at stille digitale læremidler til rådighed for hvert enkelt barn, som understøtter arbejdet med læringsmål, læringsdifferentiering og effektmåling

Det gør vi ved at inddrage børnene i deres egne læreprocesser og læringsmål ved udnyttelse af de digitale muligheder

Det gør vi igennem feedback fra voksen til barn og fra barn til voksen, der via bl.a. digitalisering kan gøres mere individuel, direkte og fortløbende.

DE DIGITALE MULIGHEDER FOR ARBEJDET MED INKLUSION SKAL UDNYTTES

I Lyngby-Taarbæk Kommune arbejder vi målrettet med inklusion. Vi ønsker at flere skal lære mere og trives bedre. Der ligger store muligheder i at arbejde målrettet med at udnytte de

potentialer, der ligger i digitale læringsplatforme og læremidler. Vi har gode erfaringer med at anvende IT på det specialpædagogiske område. Erfaringerne er, at IT kan være med til at rammesætte og afhjælpe nogle af de udfordringer, som børn kan være i. IT skal således være med til at understøtte den samlede inklusionsindsats i Lyngby-Taarbæk Kommune.

Ved at anvende IT og de nye digitale redskaber og -platforme, gives der nye muligheder for at arbejde med lyd, billeder, tekst, video og sociale medier. Ved at anvende digitale medier på nye måder, vil alle børn og unge i højere grad kunne inkluderes i almenmiljøet. Med en styrket anvendelse af digitale læremidler og -strategier udvikles praksis i understøttende retning for den samlede inklusionsindsats, således at også læringspotentialet hos børn og unge med udfordringer og særlige behov kan realiseres og medvirke til at alle børn og unge i Lyngby-Taarbæk Kommune får en ungdomsuddannelse.

Det er strategiens mål at anvendelse af IT i undervisning og pædagogisk praksis, skal øge alle elevers læringspotentiale.

Det gør vi ved at øge fokus på befordrende læringsmiljøer, hvor IT indgår som en naturlig og understøttende del, som inkluderer alle børns behov – og dermed bidrager til at bryde den negative sociale arv.

Det gør vi ved at anvende IT som motiverende redskab for læring og understøtte børns læring og udvikling af positiv identitet og selvværd

Det gør vi ved at opsætte mål for læringen og systematisk opfølgning

Det gør vi ved udvikle det fysiske og det virtuelle læringsrum

ALLE BØRN SKAL UDVIKLE DIGITAL KOMPETENCE

For børn og unge er it et middel blandt mange andre til at lære og blive dygtige.

Men it er også en kulturteknik som de skal mestre på samme måde som at læse, skrive, regne og tale engelsk. Og it er en kulturteknik, som rummer både færdigheder og en etisk dimension.

Det fælles mål er, at alle børn i dagtilbud, skole og skolens fritidstilbud udvikler ”digital kompetence”. Alle pædagogiske medarbejdere skal bidrage til at dette mål nås.

Digital kompetence består af to elementer: Digitale færdigheder og digital dannelse

Digitale færdigheder handler om at kunne anvende de digitale muligheder i bred forstand, til informationssøgning og bearbejdning, fremstilling og præsentation, til underholdning, samfundsdeltagelse og dagligliv.

Derfor skal digitale færdigheder indgå på linje med den fysiske, sociale og personlige udvikling i dagtilbuddets læreplaner.

I skolen skal digitale medier på lige fod med analoge medier integreres i undervisningen i alle fag. Eleverne skal lære at skifte mellem og blande forskellige typer af medier – det vil sige arbejde multimodalt.

Informationskompetence bliver nødvendig i alle fag. Eleverne skal forholde sig til, hvilke informationer de bruger og fra hvilke websteder, der hentes data. De skal vælge medie og produkt - og begrunde deres valg gennem hele processen. Kommunikation, refleksion og videndeling bliver byggesten i læreprocesserne.

I skolefritidstilbud til de ældste kan man fx arbejde med avanceret lyd, billeder og video og de unge skal udfordres på både design og indhold.

Digital dannelse handler om den enkelte i forhold til den digitale og virtuelle verden. Børn og unge skal kunne vurdere og forholde sig til information, kommunikation og relationer i det "virtuelle rum". De skal kende til rettigheder og pligter, muligheder og begrænsninger i denne verden.

De professionelle voksne har et stort ansvar for den digitale dannelse af børnene i dagtilbud, skole og i skolens fritidstilbud – akkurat som de tager ansvar for den almene dannelse. De voksne leder på vej i det indhold som den allestedsnærværende information giver mulighed for.

De skal med empati og rollebevidsthed kunne sætte sig ind i de unges situation og være med til at kvalificere valg og nuancere problemstillinger med blik også for den digitale trivsel.

Læringsopfattelsen er skiftet fra en forståelse af, at børn gennem forskellige aktiviteter automatisk tilegner sig ny viden og færdigheder, til at læring foregår i fællesskaber, hvor relationerne mellem børn og børn samt børn og voksne er afgørende for resultatet.

Det pædagogiske personale skal støtte børnenes forskellige forudsætninger og ressourcer gennem et velgennemtænkt pædagogisk arbejde. Dagtilbuddene skal – med andre ord – også arbejde didaktisk.

*Pejlemærker fra Task Force om
Fremtidens Dagtilbud*

Et anerkendende læringsmiljø er kendetegnet ved, at de professionelle tager højde for, at børn og unge lærer på forskellige måder. Lærere og pædagoger skal tage udgangspunkt i det enkelte barns ressourcer og forudsætninger samt udfordre og understøtte dem gennem brug af differentierede metoder i undervisning og andre aktiviteter. På den måde skabes de bedste forudsætninger for, at alle børn og unge kan gennemføre en uddannelse

Børne- og Ungepolitikken 2013-2017

Undervisningen tilrettelægges i åbne, fleksible og inkluderende læreprocesser, hvor deltagerperspektivet er styrende.

Såvel den formelle som uformelle læring kommer i spil i læreprocesserne.

Skoleudviklingsstrategien 2012

Det er strategiens mål, at alle børn udfordres, så de får mulighed for at udvikle digital kompetence

Det gør vi ved at sikre en fælles forståelse og et fælles sprog om digital kompetence

Det gør vi med afsæt i nyt, fælles læringssyn og læringsgrundlag

MULIGHEDERNE FOR EN UDVIDET OG STYRKET DIALOG MELLEM INSTITUTION OG FORÆLDRE VIA DIGITALE PLATFORME SKAL UDNYTTES TIL AT SKABE DIALOG OG ET GODT SAMARBEJDE OM DET ENKELTE BARN'S LÆRING

Kommunikationen mellem kommunen (institutioner og medarbejdere) og brugerne (forældre, elever og andre samarbejdspartnere) er stort set digitaliseret.

Kommunikation med primærbrugerne, dvs. forældre, kolleger, elever kommer for alle til at foregå på de fælles platforme:

- BørneLynet i dagtilbud
- Skoleintra og Tabulex SFO i skolen og skolens fritidstilbud

Det er et strategisk mål at anvende endnu mere velfungerende og ensartede platforme - så forældre oplever sammenhæng og kontinuitet i samarbejdsformerne med institutionerne og kommunen.

Den nationale folkeskoleportal som er besluttet i forbindelse med reform af folkeskolen, træder i kraft i 2016 og vil blive den nye fælles indgang til læring fra 0 -16 år.

De sociale digitale platforme som fx. Facebook, Twitter, Instagram, Google+ og LinkedIN inddrages i mange virksomheders kommunikationsstrategi. Også medarbejderne i CUP kan mødes med brugere på disse platforme - tilfældigt eller for at møde brugerne hvor de er. Der er et stort pædagogisk udviklingsmæssigt potentiale i de sociale platforme, men samtidig en risiko for at komme til at blande job og privatliv på en uhensigtsmæssig måde. Der er behov for fremadrettede principper for udnyttelsen af de sociale platforme i både kommunikation og pædagogisk arbejde.

Mail vil fortsat være den primære digitale kanal mellem kommunens ansatte og andre samarbejdspartnere. Mailkommunikation sker altid med brug af den officielle arbejds-email: Skolekom eller Lotus Notes. Alle medarbejdere skal tilbydes en arbejds-email.

Det er strategiens mål at fremme en imødekommende og effektiv digital kommunikation med brugerne

Det gør vi således:

- Fortsætte udvikling af god kommunikation
- Alle institutioner har digitalt udstyr til medarbejderne
- Alle medarbejdere tildeles en arbejds-mail
- De sociale medier inddrages i det professionelle arbejde i relevante sammenhænge
- Der arbejdes kontinuerligt med den digitale kommunikations muligheder for at inddrage forældrene i børnenes læreprocesser

FORUDSÆTNINGER FOR REALISERINGEN AF STRATEGIEN

ALLE MEDARBEJDERE SKAL HAVE DIGITAL KOMPETENCE

Den pædagogiske medarbejder, pædagog, medhjælper, lærer skal på flere niveauer kunne arbejde med og forholde sig til teknik, teknologi, didaktik og organisation.

Alle skal på brugerniveau kunne udnytte de relevante samarbejds- og kommunikationsplatforme: BørneLynet, Skoleintra, Skolekom, TabulexSFO og for nogle desuden det kommunale intranet "Lynet" og mailsystemet Lotus Notes.

Alle skal kunne tilrettelægge og facilitere det pædagogiske arbejde med institutionens digitale enheder: Tablets, computere, digitale tavler, digitale kameraer mv.

Det pædagogiske personale skal have kompetence i både mediepædagogik og mediedidaktik, dvs. kunne tage stilling til, hvilke medier der skal bruges hvornår, til hvem og hvordan. Det er afgørende for udvikling af digital kompetence.

I undervisningen skal man kunne blande forskellige typer af læremidler, hvor noget er didaktiseret, andet er "rå information" fra nettet. At kunne blende disse forskellige materialer er en kompetence, der i de kommende år skal styrkes.

En særlig udfordring ligger i udvikling af kompetence til at iværksætte digitale læreforløb, hvor man "slipper kræfterne løs", dvs. didaktisk og metodisk rammesætter forløb, hvor børn/unge anvender digitalt udstyr, tjenester mv., som den professionelle måske ikke kender i alle detaljer.

Børn og unge vil med stort udbytte for både sig selv og institutionen, kunne indgå i digitale udviklingsarbejder i form af "mediepatruljer", i samarbejde med ressourcepersoner og institutionens ledelse. Her er det oplagt at samarbejde på tværs af traditionelle institutionsskel, jf. Ny Nordisk Skole.

Den nødvendige kompetenceudvikling sker mest effektivt i det daglige arbejdsfællesskab. Aktionslæring, sidemandsoplæring, input og inspiration i form af oplæg, workshops mv. samt Læringshusets kursus- og workshoptilbud kommer i spil.

Skolerne skal prioritere diplomuddannelse til vejledere i it og læremidler, og til skolefritidstilbud, mediecoach. Kompetenceudviklingen understøtter altså både en fælles standard for alle medarbejdere og specifikke kompetencer hos grupper af medarbejdere.

Kompetencenetværk mellem dagtilbud, skoler og klubber etableres for at udnytte ressourcer og sikre videndeling.

Kvalificeret arbejde med læring og inklusion i dagtilbuddene kræver at ledelsen prioriterer, at ledelse og personale kan planlægge, reflektere over og drøfte den pædagogiske praksis.

*Pejlemærker fra Task Force om
Fremtidens Dagtilbud*

Det er strategiens mål at udvikle medarbejdernes digitale kompetence

Det gør vi således:

- Der udarbejdes handleplaner for dagtilbud, skole og skolefritidstilbud med konkrete initiativer baseret på:
  - Etablering af læringsfællesskaber for de professionelle inden for og på tværs af institutionerne
  - Systematisk videndeling med afsæt i "best practice" og "next practice"
  - Igangsætning af kompetencenetværk på tværs af institutionstyper
- Fremrykning af uddannelse af it- og medievejledere, mediecoach og digitale ressourcepersoner i dagtilbuddene

DIGITALISERING SKAL FORBEDRE ARBEJDSGANGE OG LÆRING

Viden og data er isoleret i mange forskellige systemer og steder på nettet, i kommunale eller nationale platforme.

Der er et stort behov for præsentation og umiddelbar adgang til relevante data for medarbejderne.

Skolerne er kommet et godt stykke ad den vej med Skoleintraplattformen. Skolefritidstilbud indfører nu et informationssystem, der understøtter børnenes dagsprogrammer, aftaler mv. BørneLynet i dagtilbuddet understøtter ligeledes kommunikation, aftaler, dokumentation mv. Den kommende Folkeskoleportal vil samle de mest relevante data for lærere, pædagoger og forældre.

De professionelle skal have et indgående kendskab til det enkelte barn, og der skal være et tæt og systematisk samarbejde på tværs af dagtilbud, skoler, fritids- og ungdomsinstitutioner omkring overgange mellem de forskellige tilbud.

Børne- og Ungepolitikken 2013 - 2017

Den generelle udvikling af IT didaktiske platforme og pædagogiske materialer giver nye muligheder for planlægning og gennemførelse af pædagogiske aktiviteter. Disse nye muligheder fordrer en gennemgribende ny måde at tænke læring på. Samtidig skal organiseringen af forberedelsen af de pædagogiske aktiviteter ske på nye og mere effektive måder. Igennem digitalisering og IT teknologi udvikles lærer- og pædagogrollen med fokus på nye læringsprocesser, et øget fokus på læringsprogressionen hos det enkelte barn og den enkelte elev. En øget videndeling mellem lærere og pædagoger, giver nye muligheder for at optimere planlægning, gennemførelse, evaluering og effektmåling af de planlagte aktiviteter.

IT strategien sætter retningen for en samlet organisations- og kulturudvikling på kommunens institutioner.

Det øget fokus på IT og digitalisering skal gøre det nemmere og mere effektivt for det pædagogiske personale at arbejde med det enkelte barns og den enkelte elevs læringsproces. Samtidig skal en øget inddragelse af IT understøtte lærere og pædagogers arbejde og skabe optimale rammer for nye og mere effektive måder at planlægge lærings- og undervisningsforløb på.

Et mere kompetent overblik over data skal være med til at sikre et stærkere fokus på læringsmål for den enkelte og bidrage til at lærere og pædagoger kan måle effekten af de pædagogiske aktiviteter.

Det er strategiens mål, at flere elever lærer mere og trives bedre

Det gør vi ved hjælp af digitale værktøjer til det pædagogiske personale som:

- Styrker og synliggør børnenes læreproces gennem klare og relevante læringsmål med fortløbende feedback
- Nemt og effektivt integrerer relevante data og ressourcer for den enkelte lærer/pædagog
- Forenkler administration og styring

INFRASTRUKTUR OG SYSTEMER SKAL MATCHE FREMTIDENS BEHOV

Digitaliseringen og anvendelsen af digitale værktøjer stiller store krav til infrastrukturen. Der er afsat midler til udbygning af skolernes trådløse net, så alle elever kan være online med to enheder hver i løbet af 2014. Daginstitutionerne har fået trådløst net i 2010, mens klubbernes situation på dette område varierer.

Infrastrukturen skal give adgang til de relevante systemer, både fra institutionernes egne enheder og private enheder, fx børnenes og de unges egne computere og tablets. Det digitale arbejde skal kunne foregå på tværs af netværk og digitale enheder. På skoleområdet er der igangsat et projekt, som skal åbne skolens systemer.

Fremadrettet skal der prioriteres indkøb af webbaserede systemer og læremidler, der er tilgængelige fra alle enheder (computere og tablets)

På skolerne har der været fokus på sikkerhed, overvågning og stabil drift. Vi vil i fremtiden fokusere på åbne og driftssikre systemer, som sikrer hurtige og fleksible opdateringsmuligheder.

Der skal etableres en ny, åben tilgang, der kan sikre at nye medier hele tiden kan indarbejdes og være tilgængelige. Handleplanen skal beskrive løsning, opgaver og ansvar.

Der skal være kommunalt digitalt udstyr i alle institutioner.

I daginstitutioner til børn og personale.

98 pct. af de danske elever har adgang til computer med internet i forbindelse med deres skolearbejde i hjemmet. I tre ud af fire danske hjem er der mindst tre computere.

Digitaliseringsstyrelsen, 2012

I skolerne skal der være digitalt udstyr i et omfang så digital undervisning kan gennemføres som en naturlig og integreret del af undervisningen. Eleverne skal kunne benytte egne enheder på lige fod med skolens.

Underviserne skal have stillet udstyr til rådighed for brug i undervisning, planlægning og evaluering.

Skolerne skal råde over enheder til en række faste funktioner, fx tavlecomputere, video- og lydredigering.

I 2013 er der ca. 5 elever om hver skole-it-arbejdsplads. Dette niveau er alt for lavt til at kunne gennemføre it-baseret undervisning. Der skal i handleplanen beskrives forslag til forbedring af skolernes niveau på dette område.

I skolefritidstilbuddene skal der fortsat være digitalt udstyr, som skal fungere som værksteder med fokus på læring og dannelse når børn og unge bruger de sociale medier. Der skal være mulighed for forskellige former for spil og der ud over skal der være en række faste funktioner som understøtter film- og musikproduktion, "lektiecafe", projektværksted og legecafe i samarbejde med daginstitutionsområdet.

Alle de oprindelige "klubber" har etableret "computerrum" i 2012. Der skal skabes mulighed for tværgående brug af disse.

Det er strategiens mål at infrastrukturen i alle institutioner i CUP understøtter digitalisering og digitalt arbejde.

Det sker ved:

- Handleplaner udarbejdes indeholdende konkrete og nødvendige initiativer bla
  - Udvidelse af antal enheder på skolerne
  - Kortlægning af kompetencebehov og beskrivelse af mulige aktionslæringsforløb på institutionerne
  - Kortlægning og rådgivning i forhold til etablering af sikker opbevaring af elevernes udstyr på den enkelte skole
  - Prioritering af webbaserede systemer og læremidler frem for installerede systemer og programmer

Handleplan for det pædagogiske, digitale arbejde i dagtilbud, skole og skolefritidstilbud i Lyngby-Taarbæk Kommune

---

Denne handleplan (revideret oktober 2014) er udarbejdet af Center for Borgerservice og Digitalisering og Center for Uddannelse og Pædagogik. Den tager udgangspunkt i den udarbejdede IT Strategi og beskriver, hvordan strategien kan gennemføres. IT strategien bygger, som alle andre indsatser på Børne- og Ungeområdet i Lyngby-Taarbæk kommune, på et tydeligt og konstant fokus på børn og unges læreprocesser. Strategien skal sikre et fælles kommunalt niveau i alle kommunens institutioner, som betyder, at alle børn og unge kan drage fordel af de digitale muligheder.

IT strategien rammesætter fem områder, som vi i Lyngby-Taarbæk kommune vil rette fokus mod, når vi arbejder med den digitale udvikling på børne- og ungeområdet fremadrettet. Disse fem områder er som følger:

- Udvikling af børns læringspotentiale
- Udnyttelse af de digitale muligheder for arbejdet med inklusion
- Udvikling af børns digitale kompetence
- Udvide og styrke dialog mellem institution og forældre via digitale platforme for at skabe dialog og et godt samarbejde om barnets læring
- Infrastrukturen og adgangen til digitale enheder

IT strategien udmøntes i handleplanen i konkrete initiativer, som er placeret inden for de ovenstående fem områder. Der er tale om en sammenhængende plan, som understøtter arbejdet hen imod en fælles forståelse og udmøntning af både det pædagogiske arbejde med it og digitalisering, kommunikation med primær brugere, kompetenceudvikling mv.

Handleplanen beskriver endvidere hvordan den nødvendige infrastruktur færdiggøres og den nødvendige forøgelse af antallet af digitale enheder i skolen tilvejebringes.

Initiativerne i handleplanen er, så vidt det er muligt, beskrevet som fælles initiativer for hele organisationen. Nogle initiativer løses dog bedst i den enkelte institution med afsæt i den nuværende praksis, fordi dagtilbud, skole og skolefritidstilbud er forskellige steder i den digitale omstilling og fordi institutionerne ikke er reguleret af det samme lovgrundlag. Det betyder, at nogle af initiativerne i handleplanen er beskrevet med udgangspunkt i den type af tilbud, de retter sig mod.

Handleplanen er skrevet ud fra princippet "Less is more", dvs. arbejdsgruppen har bestræbt sig på at formulere korte beskrivelser men til gengæld tydelig angivelse af hvem der skal løse hvilke opgaver. På den måde bliver det lettere at følge op på handleplanens initiativer i SUS samtaler mv.

Finansiering af handleplanens initiativer sker med bidrag fra:

- Opsparede centrale og decentrale midler
- Provenu fra inklusionsindsatsen
- Omprioritering af centrale og decentrale midler i CUP og CBD

- Effektivisering

Den endelige konteringsplan udmøntes af CUP og CBD efter politisk behandling.

Arbejdsgruppe: Mikkel Arp (CBD), Sanne Clement, Mikael Hildebrandt, Tine Rosenberg Larsen og Kristian Brønd (CUP)

Ledelsesrepræsentation: Erik Pedersen (CUP), Jakob Sylvest Nielsen (CBD)

Indhold

Udvikling af børns læringspotentiale	3
Initiativ 1: Platform til mål og læring.....	3
Digitalt understøttet inklusion	5
Initiativ 2: Inklusion – digital læse/skrivestøtte.	5
Initiativ 3: Inklusion – udviklingspulje	6
Alle børn skal udvikle digital kompetence.....	7
Initiativ 4: Mål for det pædagogiske arbejde med digitale enheder.....	7
Initiativ 5: Digital kompetence i skolen	8
Initiativ 6: Digitalt arbejde med tekst, tal, præsentationer.....	9
Styrket digital dialog mellem institution og forældre	10
Initiativ 7: Samarbejdsplatformen Børnelynet	10
Initiativ 8: Platform til samarbejde og koordination i SFO	11
Digital kompetenceudvikling	12
Initiativ 9: Kompetenceudvikling.....	12
Digitalisering skal forbedre arbejdsgange	15
Initiativ 10: Arbejdsmail /intranet.	15
Infrastruktur og digitale enheder	15
Initiativ 11: Digitale enheder til brug i undervisningen.....	15
Initiativ 12: Digitale arbejdspladser til undervisere.	18
Initiativ 13: Forsikring og sikring.....	19
Initiativ 14: Infrastruktur.	20

Udvikling af børns læringspotentiale

Fra strategien:

IT er et centralt middel til at understøtte læringsprocesser, som kan kvalificere planlægningen, gennemførelsen og evalueringen af undervisning og pædagogiske aktiviteter.

- **Det gør vi ved at understøtte en mere målrettet undervisning/pædagogiske aktiviteter og frigøre tid til en tættere opfølgning på effekten af undervisningen/de pædagogiske aktiviteter og det enkelte barns læringsmål.**
- **Det gør vi ved at stille digitale læremidler til rådighed for hvert enkelt barn, som understøtter arbejdet med læringsmål, læringsdifferentiering og effektmåling**
- **Det gør vi ved at inddrage børnene i deres egne læreprocesser og læringsmål ved udnyttelse af de digitale muligheder**
- **Det gør vi igennem feedback fra voksen til barn og fra barn til voksen, der via bl.a. digitalisering kan gøres mere individuel, direkte og fortløbende.**

Initiativ 1: Platform til mål og læring.

Dagtilbud, skoler og skolefritidstilbudene bruger nu forskellige platforme til kommunikation mellem institution og forældre.

Et nyt redskab der skal måle kvalitet, skal derfor være kompatibelt med de eksisterende redskaber. Samtidigt skal det, i sit læringssyn, være i tråd med Lyngby - Taarbæk Kommunes Læringsgrundlag og Børne- og Ungepolitik, samt støtte den daglige pædagogiske praksis. Kriteriet må være at der kan gå på tværs af hele 0-18 års området og kan understøtte Center for Uddannelse og Pædagogik 0-18 års læringsperspektiv.

I forbindelse med vedtagelsen af folkeskolereformen er det besluttet at etablere en national portal for Folkeskolen. Portalen, der blandt andet kommer til at indeholde værktøjer til at understøtte læringsfremdriften, vil dække hele 0 - 16 års området, fra børnenes start i dagtilbud til de er optaget på ungdomsuddannelserne.

Det giver derfor god mening at afvente resultatet af projekt Folkeskoleportal og udviklingen af Skoleintra - frem til foråret 2015 - inden der tages stilling til en fælles LTK platform til mål og læring.

Lyngby-Taarbæk Kommune har tre ønsker til et mål- og læringssystem:

- Systemet skal kunne tage afsæt i det fælles læringsgrundlag
- Systemet skal kunne anvendes i hele 0 - 18 års området således at forældre oplever et sammenhængende læringssyn.
- Systemet skal kunne generere data på langs og på tværs - til dokumentation af effekten af generelle og særlige indsatser og tiltag, til evalueringsformål som fx kvalitetsrapport

Samtidigt er det vigtigt at understrege at uanset hvilket redskab der bliver valgt, skal det kunne erstatte eksisterende arbejdsgange. Platformen til understøttelse af mål og læring skal blive et fundament for arbejdet i alle enhederne i Center for Uddannelse og Pædagogik

Det gør CUP

- CUP følger udviklingen i det nationale projekt, idet der forventes at være både indholdsmæssige og økonomiske potentialer i et fælles system.
- CUP forudsætter at der fortsat anvendes et fælles system i skolerne, men med mulighed for forskellighed i udnyttelse og tilkøb.
- Beslutning om evt. tilslutning til "Folkeskoleportalen" eller evt. udbud af fælles system, indstilles af CUP i samråd med CBD til politisk beslutning
- Det igangværende arbejde med synlig læring, målfastsættelse, elevernes monitorering af egen læring og feedback skal understøttes digitalt

Det gør skolerne/institutionerne

- Undersøger og afprøver fortsat af egen drift, forskellige systemer/platforme som vil kunne understøtte undervisningsplanlægning/målbeskrivelser og opfølgning på læring under hensyn til, og som kvalificerende af ovenstående fælles beslutning vedr. Folkeskoleportalen

Tidsplan

Tidsplan afventer udbud og indholdsbeskrivelse af Folkeskoleportalen som forventes klar i 2. halvår af 2014. Beslutning om tilslutning og evt. supplerende eller yderligere funktionalitet kan ske i 1. halvår 2015. Initiativet vil blive behandlet som et selvstændigt projekt, men i tilknytning til handleplanen.

Økonomi

Folkeskoleportalens økonomi og finansiering er uvis. På baggrund af prisestimer til dagtilbud forventes udgiften til et fælles læringsunderstøttende system at udgøre mellem 0,4 og 1 mio. kr. årligt.

Finansiering

Finansiering vil fremgå af projektbeskrivelsen.

Digitalt understøttet inklusion

Fra strategien:

Det er strategiens mål at anvendelse af IT i undervisning og pædagogisk praksis, skal øge alle elevers læringspotentiale.

- *Det gør vi ved at øge fokus på befordrende læringsmiljøer, hvor IT indgår som en naturlig og understøttende del, som inkluderer alle børns behov – og dermed bidrager til at bryde den negative sociale arv.*

Initiativ 2: Inklusion – digital læse/skrivestøtte.

Elever i specifikke skriftsprogsvanskeligheder er helt afhængige digital læse- og skrivestøtte. Udnyttede teknologien, har eleverne langt bedre forudsætninger for at blive reelt inkluderet i almenundervisningen på lige fod med jævnaldrende kammerater. Der er gode forskningsmæssige belæg for, at IT er et reelt og nyttigt værktøj, der fremmer indlæring hos elever der er skriftsprogligt udfordrede.

IT-udstyr gør det imidlertid ikke alene. Det er en væsentlig forudsætning for inklusion, at lærere og elever har et indgående kendskab til brugen af hjælpemidlerne. Inklusionen understøttes derfor med intern vejledning fra skolens læsevejleder, læseambassadør og IT-vejleder samt ekstern støtte fra læsecentrets mentorordning, repræsenteret ved mentorlærerne.

Forudsætningen for en succesfuld inklusion af elever med læse/skrivevanskeligheder er at alle læremidler digitaliseres, således at den digitale oplæsning og ordforslag kan benyttes konsekvent. Det vil derfor være af væsentlig betydning for inklusionen at alle elever i klassen får mulighed for at arbejde digitalt.

Der er i øjeblikket udlånt ca. 60 it-rygsække til elever fra 3 - 9. klasse fra stort set alle skoler. For at give alle den bedst mulige forudsætning for at lære mest muligt foreslås:

1. "It-rygsækken" gøres meget mere mobil og tilgængelig ved at udskifte (skole)computerne med en let og touch-baseret notebook.
2. Aantallet af IT-rygsække udvides til 80-90 stykker. Det vil sikre at elever også fremover kan få tildelt en personlig IT-rygsæk, når der er behov.

Det gør CUP

- Udvikler en mentorordning, så der bliver skabt bedre sammenhæng mellem kursustilbud og inkluderende undervisning på hjemskolen.
- Sikrer videndeling og sparring i læsevejledernetværk
- Indkøber og udlåner digitalt udstyr
- Visiterer elever til lån af udstyr
- Sikrer adgang til relevante tjenester/programmer/apps
- Tager initiativ til understøttende kursusvirksomhed

Det gør skolen

- Ledelsen rammesætter indsatsen, så elever, lærere og forældre får den fornødne vejledning og støtte til inklusionen.
- Ledelsen rammesætter evt. aktionslæringsforløb for kompetenceudvikling

- Ledelsen understøtter mentorlærernes indsats for at udvikle elevers og læreres anvendelse af IT-understøttede læringsmidler
- Sikrer vejledning og sparring til lærere og lærerteam
- Sikrer at elever og forældre introduceres til hjælpemidler, digitale ressourcer og deres anvendelse
- Sikrer at de tildelte IT-hjælpemidler er i brug og er funktionsdygtige

Tidsplan

Igangsættes i løbet af 2015

Økonomi

90 stk. ultramobil "it-rygsæk" vil koste ca. 750.000 kr. Sparring og vejledning afholdes indenfor nuværende ramme

Finansiering

Finansieringen indgår i den samlede plan.

Initiativ 3: Inklusion – udviklingspulje

Forvaltningen foreslår at der etableres en udviklingspulje i 2015-2016 på 0,3 mio. kr. Puljen anvendes til at undersøge/afprøve digital understøttelse af inklusion af elever i særlige udfordringer (fx med autisme eller ADHD) i normalklasser.

Efterfølgende videndes og der skabes rammer for implementering.

Det gør CUP

- Beskriver rammer for udnyttelse af udviklingspuljen
- Yder konsulentstøtte til de enkelte udviklingsarbejder
- Sikrer videndeling og erfaringsopsamling med henblik på ny praksis med afsæt i erfaringerne fra udviklingsarbejderne og evidensbaseret viden.

Det gør skolerne

Skoler, gruppeordning el. lign. søger om midler fra puljen.

Tidsplan

Koncept for udnyttelse udarbejdes primo 2015, således at der kan gennemføres projekter i skoleåret 2015/2016

Økonomi

Der afsættes 0,3 mio. kr. til udviklingspuljen

Finansiering

Finansieringen indgår i den samlede plan.

Alle børn skal udvikle digital kompetence

Fra strategi:

Det er strategiens mål, at alle børn udfordres, så de får mulighed for at udvikle digital kompetence

- *Det gør vi ved at sikre en fælles forståelse og et fælles sprog om digital kompetence*

Initiativ 4: Mål for det pædagogiske arbejde med digitale enheder.

Lyngby-Taarbæk kommune har med indførelsen af BørneLynet også så småt igangsat pædagogisk arbejde med it i dagtilbud. Der er kommet flere digitale enheder i dagtilbuddene som bliver brugt til den daglige dokumentation, men også pædagogisk sammen med børnene. Det er især tablets der bliver anvendt - de er tidssvarende, mobile og kan betjenes med børnene og af børnene. Der bliver arbejdet med it på flere niveauer og med forskellige målgrupper.

Børnenes digitale dannelse - De fleste dagtilbud bruger digitale enheder sammen med børnene. Nogle dagtilbud har udarbejdet egne retningslinjer og mål for arbejdet, mens andre prøver sig lidt frem. Fælles for alle er at de præsenterer barnet for de digitale medier og enheder og bliver dermed sammen med hjemmet dér hvor barnet får sine første oplevelser med it og medier.

Pædagogisk faglighed - De digitale enheder giver mulighed for at arbejde pædagogisk på en ny måde sammen med børnene. Det fordrer at pædagogerne i dagtilbuddene kan inddrage it i deres didaktiske overvejelser når de planlægger aktiviteter med børnene.

De pædagogiske mål skal tage afsæt i og forbinde de to perspektiver. Det fordrer, at der igangsættes processer hvor dagtilbuddene får mere viden og forståelse for hvordan man kan arbejde med it i det pædagogiske arbejde med afsæt i læringsgrundlag og de seks læreplanstemaer.

I øjeblikket arbejder dagtilbuddene meget forskelligt med den digitale dimension i det pædagogiske arbejde.

Med indførelsen af forpligtende netværk, er der en repræsentant fra hvert netværk der er it-ansvarlig og som, i samarbejde med CUP, videndeler og kompetenceudvikler om alt hvad der vedrører it i dagtilbud. Dette samarbejde skal udvikles til også at omfatte pædagoger i de enkelte dagtilbud, som har en særlig viden og interesse for pædagogik og it.

Det gør CUP

- Igangsætter proces, der skal føre til formulering af mål for det pædagogiske arbejde med it i dagtilbud for at udvikle børnenes digitale dannelse.
- Inddrager vidensteam i arbejdet for at sikre ejerskab og kobling til læreplanstemaer,

Tidsplan

Vidensteam etableres 2. halvår 2014. Udkast til mål og kvalitetsmål udfærdiges i løbet af 2015

Økonomi

Arbejdet med formulering af mål løses inden for eksisterende ramme

Initiativ 5: Digital kompetence i skolen

Forslaget til digital strategi beskriver og prioriterer udviklingen af elevernes digitale kompetence som en vigtig og nødvendig del af undervisningen.

Temaerne var beskrevet med afsæt i det vejledende faghæfte 48 (It- og mediekompetencer, 2009). Med vedtagelsen af strategien ville faghæftets indhold blive gældende i Lyngby-Taarbæk Kommunes Skoler.

Som en del af Folkeskolereformen er der formuleret nye Forenklede Fælles Mål, hvor it og mediekompetencer er indskrevet i alle fag.

Forenklede Fælles Mål bliver forpligtende fra skoleåret 2015-2016.

Det er tydeligt, men også naturligt, at danskfaget bliver bærende i udvikling af elevernes digitale kompetencer - fra 1. - 10. klasse. De digitale kompetencer indgår på alle klassetrin og i alle hovedområder: Læsning, fortolkning, fremstilling og kommunikation.

Målformuleringerne afspejler "Digital Literacy", hvor de væsentligste elementer er:

- Informationskompetence
- Mediekompetence
- Digital dannelse

Honorering af de nu bindende mål vil betyde at digitalt arbejde og kommunikation vil få en markant større plads i danskfaget, end skolerne tidligere har været *forpligtet* til.

Lærernes kvalificerede, didaktiske brug af it og digitale læremidler er væsentlig i omsætningen af Forenklede Fælles Mål til læringsmål og i anvendelsen i de faglige læringsmiljøer, som skal sikre at eleverne lærer mest muligt.

Der anvendes både egne digitale forløb, en lang række frie digitale tjenester og værktøjer samt didaktiserede digitale læremidler tilpasset Fælles Mål.

Der er læringsressourcer tilgængelige, som kan gøre undervisningen 100 % digital.

Frem til 2017 kan kommunen få refunderet 50 % af prisen på indkøbte digitale læremidler, op til ca. 800.000 kr. pr år. i 2012/2013 har skolerne udnyttet ca. 38 % af puljen.

Det gør CUP

- De nye Forenklede Fælles Mål implementeres gennem de relevante fora: Pædagogisk Forum, de faglige netværk, Læringshusets kurser og workshops

- Digitale læremidler præsenteres, vurderes og diskuteres i faglige netværk efter en model, der er udformet af konsulentkredsen, så der kan gives kvalificerede henstillinger til læringscentrenes materialeudvalg.

Det gør skolerne

- Sikrer implementering af Forenkede Fælles Mål på skolen.
- Beslutter indkøb af digitale læremidler efter kvalificeret analyse og vurdering i de enkelte fagteam.

Tidsplan

2. halvår 2014 igangsættes arbejdet med Nye Fælles Mål i tværgående fora (vejlederseminar, netværk) således at Nye Fælles Mål kan implementeres pr august 2015

Økonomi

Initiativet afholdes inden for den nuværende økonomiske ramme

Initiativ 6: Digitalt arbejde med tekst, tal, præsentationer.

I august 2009 besluttede Børneudvalget at skolerne skulle skifte fra Microsoft Office til Open Office.

Beslutningen var begrundet i to forhold

1. Open Office (nu Libre Office) var og er en gratis kontorpakke, som fuldt ud lever op til skolens (afgangsprøvernes) krav til digital tekstbehandling. Valget af Open Office betød at eleverne /familierne omkostningsfrit kunne anvende samme programmel hjemme som i skolen
2. Microsoft ændrede licensform i 2009. En ændring, som ville betyde en merudgift på ca. 0,5 mio. kr.

I dag er situationen ændret. Der er mange typer af enheder i brug – både når det gælder skolens egne enheder og elevernes egne. Det betyder at Center for Uddannelse og Pædagogik og den enkelte skole må bestræbe sig på at vælge læremidler som kan afvikles på alle typer af enheder.

Dette krav opfyldes i øjeblikket kun af Google Docs og Microsoft Office 365.

Google Docs er gratis og meget velegnet til kollaborativt procesorienteret arbejde i skolen. Google Docs er en ren web-baseret løsning. Men Google Docs har kun få layoutmuligheder og vil derfor ikke være optimal i en prøvesammenhæng.

Microsoft tilbyder en installeret officepakke, suppleret med en web adgang som vil kunne tilgås fra alle typer af enheder - også til prøverne. Licensforholdene er ændret, således at alle ansatte og elever på en skole kan installere pakken på op til 5 enheder - og tilgå alle dokumenter fra alle typer af enheder.

Licensen er baseret på antallet af medarbejdere på institutionen og vil udgøre ca. 250.000 kr. pr år.

Både Google Docs og Microsoft Office 365 vil kræve en synkronisering med "Uni-Login" som leveres af tredjepart for ca. 100.000 kr./år

På denne baggrund foreslås at der efter forhåbentlig tilfredsstillende pilotprojekt på Virum Skole i maj – juni 2014 indgås aftale med Microsoft.

Det gør CUP

- Afklarer behovet for opkvalificering af medarbejdergruppen.

- Organiserer rammer for opkvalificering i samarbejde med Microsoft

Det gør CBD

- Varetager licensansvaret
- Sikrer at seneste udgave af Microsoft Office bliver tilgængelig på skolecomputere og elev/personalecomputere

Det gør skolerne

- Afholder evt. introduktionskurser for lærere og elever til Microsoft platformen

Tidsplan

Microsoft Office klargøres til installation på skolecomputere i 2015. Libre Office skal stadig være en del af skolepakken

Økonomi

- Licensudgift Microsoft: ca. 250.000 årligt
- Uni-Login synkronisering: ca. 100.000 årligt

Finansiering

Finansieringen indgår i den samlede plan.

Styrket digital dialog mellem institution og forældre

Fra strategien:

Det er strategiens mål at fremme en imødekommende og effektiv digital kommunikation med brugerne

Initiativ 7: Samarbejdsplatformen Børnelynet

Lyngby-Taarbæk kommune har med indførelsen af BørneLynet, både styrket og digitaliseret kommunikationen med forældrene.

Det kræver at medarbejderne har kompetencer til at kunne betjene de digitale enheder, samt en forståelse for hvordan der kommunikeres på disse.

Med indførelsen af forpligtende netværk er der en it-ansvarlig dagtilbudsleder i alle netværk. De it-ansvarlige skal formidle nyeste viden fra CUP til hele deres netværk.

Det er endvidere vidensnetværkenes opgave at sikre at BørneLynet hele tiden kan betjenes i de enkelte dagtilbud.

Det gør CUP

- Etablerer vidensteam i alle 6 netværk, med pædagoger som er it-frontløbere i de enkelte dagtilbud. I disse vidensteams indtænkes kompetenceudvikling og videndeling.
- Der skal være en fast repræsentant i hvert vidensteam, som refererer til CUP
- På sigt etableres en koordinatorfunktion, der skal samle viden - udefra og fra de enkelte dagtilbud og fungere som "Hotline" i forhold til brugerspørgsmål

Tidsplan

Vidensteam etableres 2. halvår 2014.

Økonomi

Med indførelse af BørneLynet blev der bevilget kr. 50.000 til årlig drift. Puljen til anskaffelse har finansieret leverandørens hotline (20.000 kr. pr. måned).

Hotlinefunktionen løses mest effektivt af systemleverandør. Der vil også være behov for tilkøb af nye funktioner til systemet. Derfor foreslås afsat en årlig pulje på 0,35 mio. kr. til drift af Børnelynet

Finansiering

Finansieringen indgår i den samlede plan, jf sagsfremstillingen

Initiativ 8: Platform til samarbejde og koordination i skolefritidstilbud

Flere skolefritidstilbud anvender Tabulex SFO, der er et digitalt afkrydsningsværktøj (tilstedeværelse, aktiviteter, afhentnings- gå hjem- og legeaftaler). Der er en informationsdel som muliggør:

- At personalet kan informere om tiltag og aktiviteter til forældre og børn.
- At forældrene kan informere børn og personale om de aftaler der gælder for deres barn den pågældende dag.
- Tilmelding til feriepasing samt andre skolefritids-aktiviteter.

Tabulex SFO frigiver hænder og hoveder til at lave andre pædagogiske aktiviteter med børnene. I forbindelse med skolereformens ændringer, kan Tabulex SFO skabe overblik over hvor børnene er henne. Understøttende undervisning, lektiecaféer mm vil kunne registreres som "steder" hvor børnene kan befinde sig når de forlader klassen.

Tabulex SFO bør tænkes som en del af Skoleporten / Forældreintra og skal kunne tilgås gennem disse, for ikke at skabe to platforme og følelsen af to institutioner.

Tabulex SFO er et informationsværktøj. Tovejskommunikation foregår i Forældreintra

Det gør CUP

- Igangsætter videndeling på tværs af skolefritidstilbud i form af netværk, workshops, kursusforløb, afdækning af behov for udstyr/programmel.
- Sikrer at det pædagogiske personale i sfo har samme adgang til it som skolens pædagogiske personale (som beskrevet i afsnit om pædagogisk personale)
- Følger implementeringen af Tabulex SFO med henblik på udbredelsen til alle skolefritidstilbud.
- Arbejder for en for forældre sammenhængende digital platform. Forældrene bør på sigt mødes med en ensartet digital profil fra dagtilbud, skole og skolefritidstilbudene.

Det gør den enkelte skole / skolefritidstilbud

- Sætter mål for det pædagogiske digitale arbejde i fritidsdelen - i tæt dialog med skolen
- Sikrer adgang til digitalt udstyr jf målene
- Sikrer at skolefritidstilbudet er synligt på skolens digitale platforme
- Sikrer at alle medarbejdere har adgang til arbejdsmail (Skolekom)

Tidsplan

Projektplan udarbejdes og igangsættes 1. halvår 2015. Implementering forventes afsluttet ved udgangen af 2015

Økonomi

Udgifter til platformen afholdes indenfor nuværende ramme

Skoleintra

Skoleintra vil fortsat være skolernes primære kommunikationsplatform med brugerne (elever og forældre). Systemet er købt af det norske firma Itslearning som har bebudet både konsolidering af driften og modernisering af funktionerne.

Digital kompetenceudvikling

Fra strategien:

Det er strategiens mål at udvikle medarbejdernes digitale kompetence

Initiativ 9: Kompetenceudvikling

Dagtilbud

Medarbejdernes it kompetenceniveau spænder fra basale færdigheder i it til mestring af it som kulturteknik. Det er centralt at alle medarbejdere opnår it-kompetencer, der aktivt, reflekteret og bevidst kan understøtte at børns brug af og eksperimenter med it i forskellige sammenhænge i hverdagen både i forhold til bogstavsymbol og lyd, billeder, spil mv. Der arbejdes med et spænd i medarbejderkompetencer fra brugerniveau til ressourcepersonniveau.

Det gør CUP

- Initierer kompetenceudvikling på kommunalt niveau
- Opdaterer dagtilbuddets medarbejdere / it-ansvarlige på fyraftensmøder eller anden kursusvirksomhed
- IT konsulenten sparrer med områdets konsulent på området og dagtilbud/i netværkene i fht udmøntning af kommunal handleplan

Det gør dagtilbuddene

Plan for udmøntning og fordeling af ansvar aftales i ledergruppen og CUPs ledelse. Udmøntningen er forventes færdiggjort i løbet af 2015

Tidsplan

Dagtilbudsområdet er i gang med Børnelynet og opnår derigennem kompetencer. Ligeledes fortsætter det igangværende samarbejde.

Økonomi

Kompetenceudviklingen kan foregå indenfor den afsatte ramme

Skole

Skolereformen fordrer at alle børn lærer mest muligt.

For at opnå dette må skolens aktører blive bedre til at formulere synlige mål for undervisningen og formidle dem til eleverne, så eleverne kan fokusere på disse mål i den konkrete undervisning. Eleverne bliver herved reelle aktører i deres egen læring og får mulighed for at monitorere egen progression i forhold til et givent stof.

Dette er en kulturændring i fht lærerrollen, hvor undervisningens formål, elevernes læring, bliver styrende for, dels hvilken undervisning der forberedes og gennemføres i fht den konkrete elevgruppe og dels en konkret og overskuelig målfastsættelse af stoffet i forhold til princippet om intelligent undervisningsdifferentiering.

Det vigtigt, at lederne påtager sig strategisk læringsledelse forstået som ledelse af medarbejdere i kontinuerlig læring i relation til elevens læring. Kompetenceudvikling i synlig læring og materialer hertil er helt central for at udvikle kompetence og opnå effekt af tiltaget. Skolevæsenets fagkonsulenter står i spidsen for faglige netværk, hvor ny viden formidles og drøftes med henblik på at videndeling og forankring i den lokale kontekst på de enkelte skoler med leder, i team og i fagteam.

Lærernes it kompetenceniveau spænder fra basale færdigheder i it til mestring af it som kulturteknik. Det medfører at der i fagene udvikles en didaktik, der kan ses som en læringsteknologi.

Det er centralt at alle lærere opnår it-kompetencer, der aktivt, reflekteret og bevidst kan understøtte at elever i fht at eleverne opnår kompetence i kritisk tænkning og problemløsning, kommunikation, kreativitet og innovation og endelig kollaboration forstået som samskabelse og fortløbende fremmedreference – i et fortsat læringsperspektiv.

Det gør CUP

- Initierer kompetenceudvikling på kommunalt niveau
- Opdaterer skolernes ressourcepersoner løbende i skolernes kommunale it-netværk
- It fagkonsulent og konsulent for læremidler samarbejder kollaborativt med it-ansvarlige i fagteam og evt it-vejlederteam og ledelse
- Sparrer med skolerne i forhold til udmøntning af kommunal handleplan i skolens egen kontekst

Det gør skolerne

- Aftaler plan for udmøntning og fordeling af ansvar mellem vejledere i de respektive netværk og ledelsen.
- Udmøntning er færdiggjort i løbet af skoleåret 2014-15

Tidsplan

Samarbejdet er i gang. Når handleplan foreligger starter drøftelser om udmøntning i de kommunale faglige netværk for henholdsvis it, læringscenter, dansk, matematik, fremmedsprog og naturfag.

Økonomi

Kompetenceudviklingen implementeres inden for den nuværende ramme

Skolefritidstilbuddene

I fritidstilbud til de ældste spiller mediecoach en vigtig rolle i forhold til de unges fritidsbrug af digitale spil og sociale netværk. Mediecoachen har kompetencer indenfor:

- Sociale medier og kan vejlede unge og forældre i forhold til brugen af disse.
- Kompetencer der kommer i spil og kan udvikles i computerspillene
- Viden om muligheder og risici i brugen af computerspil
- Forudsætninger for at kunne – og turde - bruge computerspil aktivt i arbejdet med de unge
- Være tovholder i udarbejdelse af en mediepolitik
- Vejledning i forhold til deltagelse og personlige oplysninger i on-line fællesskaber
- Indgå i Ungdomsringens netværk af IT og spilansvarlige i landets 1000 klubber

Det gør CUP

- Faciliteter kurser og workshops målrettet fritidstilbuddenes it kompetenceudviklingsbehov
- Afdækker løbende behov for uddannelse af mediecoach og indarbejder denne kompetenceudvikling i den samlede kompetenceudviklingsplan
- Etablerer videndeling- og aktionslæringsrettede netværk på tværs af fritidstilbuddene

Det gør det enkelte fritidstilbud

- Sætter mål for det pædagogiske digitale arbejde i institutionen
- Sikrer adgang til digitalt udstyr jf målene

Tidsplan

Kompetencebehov afklares i 2. halvår 2014

Økonomi

Afholdes indenfor den eksisterende ramme

Digitalisering skal forbedre arbejdsgange

Initiativ 10: Arbejdsmail /intranet.

Alle medarbejdere i Lyngby-Taarbæk Kommune skal kunne kommunikere digitalt internt i institutionscenter og kommunalt regi, samt med brugerne (elever, unge og deres forældre) og øvrige samarbejdspartnere.

I dag anvendes en række forskellige e-mail, intranet og kalender platforme, afhængig af hvor i organisationen man er ansat.

Der skal skabes kommunikativt sammenhæng, på tværs af organisatorisk placering. Med primært fokus på at skabe sammenhæng internt i LTK og sekundært fokus på at skabe tværkommunale sammenhæng.

Det gør CUP

- Skaber overblik i forhold til aktuelle e-mail, kalender og intranet platforme og behov
- Deltager i arbejdet med, at skabe sammenhæng i forhold til de forskellige platforme og områder

Det gør CBD

- Udarbejder planer for integrationer, sammenhæng og udbredelse af e-mail, intranet og kalender platforme

Tidsplan

- Planlægning af løsninger 1. halvår 2015
- Udvikling og idriftsættelse af løsninger i 2. halvår 2015.

Økonomi

150.000 årligt

Finansiering

Finansieringen indgår i den samlede plan, jf sagsfremstillingen

Infrastruktur og digitale enheder

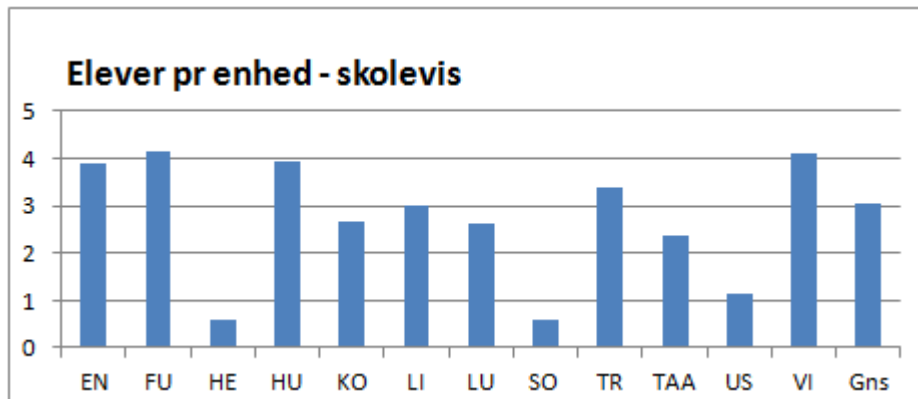
Det er strategiens mål at infrastrukturen i alle institutioner i CUP understøtter digitalisering og digitalt arbejde.

Initiativ 11: Digitale enheder til brug i undervisningen.

I Danmarks bedste læringsmiljøer skal it og digitale løsninger altid være indenfor rækkevidde.

Center for Uddannelse og Pædagogiks pulje til drift af it i skolen sikrer at der er minimum en enhed pr. fem elever på alle skoler. Der er i øjeblikket tale om stationære og bærbare computere samt tablets efter skolens valg. Bærbare enheder er typisk til udlån til klasser i vogne med 12 - 24 enheder mens stationære typisk er koblet til interaktive tavler eller står i kursuslokaler. Der er endvidere ca. 60 it-rygsække med bærbare computere udlånt til enkeltelever.

Skolerne har i forskelligt omfang indkøbt enheder. Det betyder at der nu (januar 2014) er stor forskel på adgangen til skoleudstyr skolerne imellem.

Figur 1: Elever pr digital enhed januar 2014

Det er udbredt praksis at elever på 8. - 9. klasses trin selv medbringer udstyr mens det på lavere trin kun sker sporadisk.

Det var strategiens mål at basere digitalisering af undervisning på elevernes eget udstyr.

Erfaringen fra andre kommuner, lovgrundlaget, høringssvarene og den politiske behandling af strategien i efteråret har betydet at forvaltningen nu foreslår at opgradere antallet af digitale enheder på skolerne betydeligt.

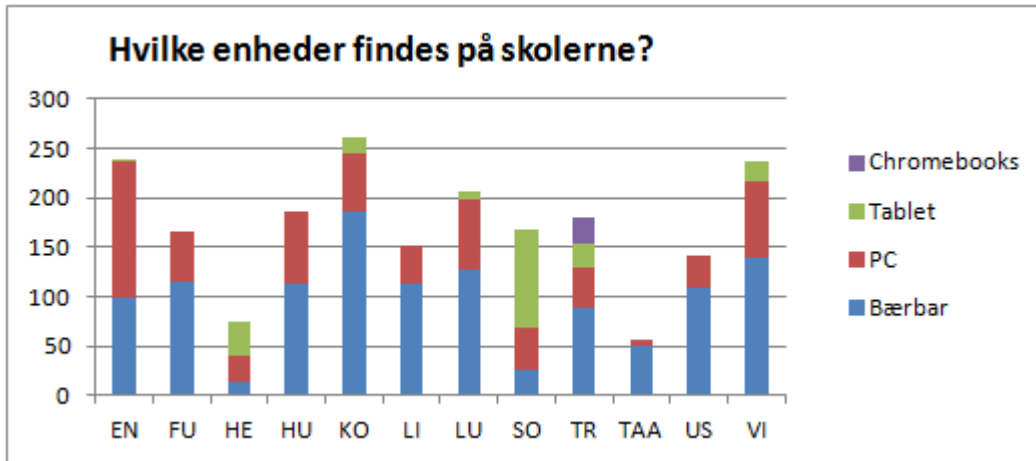
Det foreslås således, at der på børnehaveklasse til sjette klasses trin er udstyr svarende til to elever om en enhed (bærbare computere eller tablets).

Fra 7. – 10. klasses trin reduceres skolernes enheder gradvist, idet det på disse klasses trin er mere almindeligt at eleverne medbringer eget udstyr. (Faldende fra 40 % i 7. til 20 % i 9. /10. klasse)

Med denne dækning er det efter forvaltningens vurdering muligt at undervisningen kan foregå digitalt. Det er en forudsætning af de digitale enheder umiddelbart bliver tilgængelige i undervisningen, dvs. enhederne skal placeres i klasserne, og det skal være de enkelte klasser, der har ansvaret for egne enheder – evt. sammen med parallelklassen.

Der er inden for de seneste år kommet nye typer af digitale enheder, udviklet til specifikke brugergrupper og specifik brug. Denne udvikling er slået igennem i skolerne, jf fig. 2.

Det vil fortsat være enheder med fuldt tastatur, som vil udgøre hovedparten af skolens udstyr. Som supplerende enheder - og måske især i indskoling, vil tablets være meget relevante, ligesom det kan være relevant at overveje Chromebooks på andre klassetrin. Disse kan dog kun fungere på nettet.

Figur 2: Hvilke typer af device anvendes på skolerne

Det bliver en målsætning for skolen at vælge web-baserede læremidler og services, som kan tilgås fra alle typer af enheder

Det gør CUP og CBD i fællesskab

- Udvælger relevante digitale enheder til undervisningsbrug

Det gør CUP

- Sikrer en fordeling af centralt indkøbt udstyr mellem skolerne, så adgang til it i undervisningen bliver så ligelig som muligt.
- Varetager evt. introduktion til anvendelse af nye enheder.

Det gør CBD

- Indkøber, konfigurerer, registrerer og distribuerer enhederne til skolerne.
- Sikrer at infrastrukturen så vidt det er muligt, understøtter skolernes hardware. Netforbindelser, nødvendig server-, lager og backup kapacitet. Varetager løbende support og service af enhederne.

Det gør skolerne

- Organiserer tilgang til enhederne (i klasserne, evt. i langtidsudlån til eleverne)
- Opdaterer enhederne softwaremæssigt når der er behov
- Etablerer sikker opbevaring af enhederne når de ikke bruges i undervisning

Tidsplan

Projektplan udarbejdes og igangsættes 2. halvår 2014. Indkøb og konfigurerer i 1. halvår 2015. Tidsplanen tilpasses initiativ 13, sikring (sikker opbevaring).

Økonomi

Opgraderingen vil betyde næsten en fordobling af antallet af mobile enheder på skolerne. Udgift:

1. 6,7 mio. kr. til anskaffelse
2. 0,4 mio. kr. årligt til drift - i form af support af enhederne på skolen og i it-afdelingen

Finansiering

Finansieringen indgår i den samlede plan, jf sagsfremstillingen

Initiativ 12: Digitale arbejdspladser til undervisere.

Alle undervisere skal sikres adgang til tidssvarende udstyr.

CBD og CUP vil implementere dette i samarbejde med en ekstern leverandør i et kendt koncept, baseret på at kommunen stiller en tidssvarende arbejdsplads til rådighed for alle pædagogiske medarbejdere.

Personalet kan vælge mellem to forskellige koncepter:

1. En personlig "skolebærbar", leveret og løbende supporteret af it-afdelingen. Når enheden udfases afleveres den til skolen.
2. En personlig enhed udvalgt i et varieret udbud af fabrikater og modeller. Evt. merudgift i forhold til koncept 1 afholdes af medarbejderen som et løbende løntræk. Efter tre år kan medarbejderen overtage udstyret til markedspris. Konceptet vil indeholde garanti, hotline, tage højde for medarbejderflow mv.

Det gør CUP og CBD i fællesskab

- Udarbejder udbud af løsningsmodellerne så udbud kan ske i 1. kvartal 2015.
- Udvælger leverandør og tilrettelægger proces med henblik på udlevering til personalet inden skolesommerferien 2015.
- Sikrer drift af løsningen - også efter de første tre år.

Det gør CBD

- Sikrer at det tekniske fundament er til stede.
- Varetager licens ansvar og produktregistrering

Det gør CUP

- Håndterer evt. medarbejderbetaling
- Håndterer medarbejderoversigter i forhold til til- og afgang.
- Varetager systemejerskab i forhold til applikationer mv.

Det gør leverandør

- Leverer alsidig produktrække
- Håndterer præsentation af modeller, udlevering og løbende support

Det gør Skolen

- Sikrer mulighed for opbevaring
- Etablerer brugergrupper med mulighed for pædagogisk vejledning

Tidsplan

Projektplan udarbejdes og gennemføres i 1. halvår 2015.

Økonomi

Udgiften udgøres af:

- Kommunebidraget pr. medarbejder, ca. 5.000 kr. for lærere og skolepædagoger.
- Projektledelse og driftsudgifter
- I alt initialudgifter (anskaffelse): 3,8 mio. kr. og årlige driftsudgifter: 50.000 kr. + nye enheder til nyansatte mv. 100.000 kr. pr år

Finansiering

Finansieringen indgår i den samlede plan.

Initiativ 13: Forsikring og sikring.

Brugerne af vores institutioner skal kende forsikringsvilkårene for medbragte ting samt evt. ansvar og erstatning. Kommunen vil kun kunne yde erstatning i forbindelse med misligholdelse af tilsynsforpligtelsen i dagtilbud, skole og skolens fritidstilbud.

Det gør CUP

- Der er udsendt oplysninger om forsikringsforholdene til alle ledere ultimo 2013 (Centerklumme 14)
- Institutionerne vil løbende blive orienteret ved ændringer.
- Igangsætter et projekt der skal sikre alle elever adgang til et aflåseligt skab

Det gør den enkelte institution

- Sikrer at oplysningerne om forsikringsforholdene tilgås forældrene og optræder som fast indhold på samarbejdsplatformene (Børnelynet og Forældreintra)
- Deltager i "skabsprojektet" med henblik på at etablere en funktionel, økonomisk og lokalt tilpasset løsning.

Tidsplan

Der igangsættes et "skabsprojekt" i samarbejde med Center for Areal og Ejendomme med henblik på opsætning af skabe i sommerferien 2015.

Økonomi

En del af skolerne har allerede etableret opbevaringsmulighed i form af aflåselige skabe. Der afsættes en pulje på i alt 2 mio. kr. til at sikre alle elever adgang til et aflåseligt skab.

Finansiering

Finansieringen indgår i den samlede plan, jf sagsfremstillingen

Initiativ 14: Infrastruktur.

I forbindelse med indførelse af intranet i dagtilbud er det blevet klart, at for at udnytte i sådant system optimalt, skal man i dagtilbuddene have adgang til forskelligt udstyr, som bærbare pc'er, tablets og skærme. I forbindelse med udmøntningen af budgetaftalen til kommunikation og samarbejde mellem institution og forældre, er der blevet anskaffet noget udstyr til dagtilbuddene, men slet ikke i et tilstrækkeligt omfang. Dagtilbuddene har i forbindelse med indførelsen af BørneLynet selv købt udstyr. Det forudsættes at udstyret fornyes løbende af institutionerne. Det er ikke muligt at lave en standard for hvor meget udstyr der skal være i dagtilbuddene, da de er meget forskellige i størrelse, fysiske rammer og tilgang til det pædagogiske arbejde, herunder it, med børnene. Alligevel anbefaler vi i CUP et minimum af udstyr i de enkelte dagtilbud, som pt. er en administrativ pc pr. dagtilbud samt en bærbar pc eller en tablet pr team i dagtilbuddet. Her er et team forstået som en gruppe af medarbejdere, som arbejder sammen om en gruppe børn. Eksempelvis på en stue. Alle dagtilbud i Lyngby Taarbæk kommune opfylder dette.

Opgraderingen af skolernes netværk i 2014 blev planlagt med udgangspunkt i undervisningslokalerne. Derfor er kun skolefritidslokaler i indskolingshusene medtaget i projektet.

Reformen af folkeskolen betyder ændring i aktiviteterne også i skolens fritidstilbud, fx i form af understøttende undervisning og lektiecafeer.

Det er derfor væsentligt at der også er moderne og effektivt trådløst netværk i alle skolefritidslokaler.

Det gør CUP

- Arbejder sammen med de it-ansvarlige om at lave anbefalinger til udstyr til alle dagtilbud

Det gør CBD

- CBD leverer infrastruktur, dvs. internet og kommunalt net, institutionens kablede og trådløse netværk inkl. aktivt udstyr.
- CBD leverer computere inkl. service og support

Det gør institutionerne

- Det er institutionerne som afholder udgiften til udstyr

Tidsplan

Udbygning af kablet og trådløst netværks infrastruktur 3. kvartal 2015

Økonomi

På infrastruktur delen anslås den samlede udgift at være identisk med den oprindelige anlægsudgift på etablering af såvel kablet (LAN) som trådløst (WLAN) netværk på alle institutionerne.

I praksis skal antallet af accesspoints fordobles og den tilhørende kabling skal etableres. Der er afsat 2,7 mio kr. i det samlede budget.

Kommunens fælles infrastruktur der forbinder institutionerne med Rådhuset og internettet ligger uden for denne plan.

N O T A T
om
Omkostninger og finansiering af digital handleplan
på børne- og ungdomsområdet

Baggrund

På udvalgs mødet 21. august 2014 besluttede Børne- og Ungdomsudvalget at tage høringssvar fra skolebestyrelser m.fl. til efterretning og oversendte handleplanens manglende finansiering på 6. mio. kr. til budgetforhandlingerne.

Budgetaftalen indeholdt ikke budgetmidler til den digitale handleplan, men hensigtserklæring om ”At der arbejdes videre med den fremlagte it strategi og handleplan i Børne- og Ungdomsudvalget med henblik på prioritering af de forskellige initiativer inden for de eksisterende budgetrammer. Børne- og Ungdomsudvalget følger op en gang årligt med henblik på justering, prioritering og finansiering af handleplanen – og sikring af fortsat fremdrift i overensstemmelse med de politiske beslutninger”.

Med 2. anslået regnskab overførtes opsparede midler fra 2013 svarende til 3,0 mio. kr. til at indgå i finansieringen i 2015. Samlet set mangler der således finansiering svarende til 1. mio. kr. i 2015 og 2 mio. kr. i 2016 i forhold til at gennemføre den oprindelige strategi og handleplan.

På den baggrund foreslår forvaltningen, at der sker følgende ændringer i strategi og handleplan

Initiativ 1, platform til understøttelse af læring er taget ud af handleplanen. Det skyldes, at det endnu er uafklaret, hvorledes den nationale brugerportal for folkeskolen vil kunne understøtte initiativet, hvornår portalen vil kunne tages i anvendelse og hvordan finansieringen vil blive. Desuden er det endnu uafklaret, hvorledes projektet ”Synlig læring”, vil påvirke dette initiativ. Forvaltningen vil fremsætte særskilt forslag, når ovenstående er afklaret. Initiativet var skønsmæssigt prissat til 0,75 mio. årligt

Initiativ 11, flere digitale enheder til brug i undervisningen er reduceret med 1,3 mio. kr. i 2016. For at nå målet med en enhed pr. to elever i skolerne vil CUP i samarbejde med CBD ”forlænge” levetiden af eksisterende udstyr fra 5 til 6-7 år (Mere RAM og hurtig harddisk)

Initiativ 14, opdatering af trådløst net i dagtilbud og skolefritidslokaler er reduceret med 0,3 mio. kr.

Nyt forslag til investeringer og finansiering

Omkostninger Beløb i 1000 kr./	2015 Ansk.	2015 Drift	2016 Ansk.	2016 Drift	2017 Ansk.	2017 Drift	2018 Ansk.	2018 Drift	2019 Ansk.	2019 Drift
1: Læringsplatform										
2: It-rygsæk opgradering	750								750	
3: Inklusion udviklingspulje		300								
4: Mål for pæd. arb. m. it										
5: Digital dannelse i skolen										
6: Digitale tekster mv i skolen		350		350		350		350		350
7: Samarbejdsplatformen Børnelynet		350		350		350		350		350
8: Samarbejdsplatform SFO										
9: Kompetenceudvikling										
10: Arbejdsmail / intranet		150		150		150		150		150
11: Digitale enheder i skolen	2.500	300	2.900	300		300	1.500	300	3.000	300
12: Udstyr til undervisere	3.800	50	100	50	3.800	50	100	50	100	50
13: Forsikring og sikring	500		1.500							
14: Udstyr og netværk	1.700		1.000	100		100		100		100
Omkostninger i alt	9.250	1.500	5.500	1.300	3.800	1.300	1.600	1.300	3.850	1.300

Finansiering Beløb i 1000 kr.	2015 Ansk.	2015 Drift	2016 Ansk.	2016 Drift	2017 Ansk.	2017 Drift	2018 Ansk.	2018 Drift	2019 Ansk.	2019 Drift
Opsparing CUP fælleskonti	2.600		2.200		2.200				2.250	
CUP nuværende ramme/omposterings	850	700	500	400	100	400	100	400	100	400
CUP inklusionsindsats		500		500		500		500		500
CUP decentrale	2.800		2.800		1.500		1.500		1.500	
CBD nuværende ramme		300		400		400		400		400
Overført fra 2013	3.000									
I alt	9.250	1.500	5.500	1.300	3.800	1.300	1.600	1.300	3.850	1.300

Til landets kommunalbestyrelser

Socialstyrelsen
Edisonsvej 18, 1. sal
5000 Odense C

Tlf.: +45 72 42 37 00
socialstyrelsen@socialstyrelsen.dk
www.socialstyrelsen.dk
31. oktober 2014
Sagsnr. 14/45738

Centrale udmeldinger i den nationale koordinationsstruktur

Socialstyrelsen fremsender hermed i henhold til lov om social service § 13b, stk. 2 to centrale udmeldinger til samtlige kommunalbestyrelser.

Med virkning fra 1. juli 2014 kan Socialstyrelsen udarbejde centrale udmeldinger på det mest specialiserede social- og specialundervisningsområde.

De centrale udmeldinger skal danne grundlag for Socialstyrelsens dialog med kommunalbestyrelserne og mellem kommunalbestyrelserne og regionerne for at sikre den nødvendige koordination og planlægning på tværs af kommuner og regioner.

Formålet er at sikre det nødvendige udbud af tilbud og en videreudvikling af den højt specialiserede indsats til målgrupperne omfattet af udmeldingerne.

De aktuelle udmeldinger vedrører voksne med kompleks erhvervet hjerneskade og børn og unge med alvorlig synsnedsættelse.

Den centrale udmelding om børn og unge med alvorlig synsnedsættelse vedrører specialundervisningen og er udarbejdet i samarbejde med Undervisningsministeriet.

Kommunalbestyrelserne og regionsrådet skal i hver region behandle de centrale udmeldinger i det eksisterende rammeaftalesamarbejde og afrapportere til Socialstyrelsen i forbindelse med indgåelse af udviklingsstrategien.

Afreporteringen på disse to første udmeldinger skal ske senest den 1. marts 2016, da der denne første gang er fastsat længere tid til behandling af de centrale udmeldinger.

Socialstyrelsen vil tage initiativ til en fortsat dialog med kommunalbestyrelserne om de centrale udmeldinger. Socialstyrelsens indgangsvinkel til dialogen vil være rammeaftalesamarbejdet, og Socialstyrelsen vil snarest rette henvendelse til formændene for de administrative styregrupper.

De centrale udmeldinger er forud for udsendelsen drøftet i Det Faglige Råd for den nationale koordinationsstruktur, der har deltagelse af Undervisningsministeriet, Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse, Beskæftigelsesministeriet, KL, Danske Regioner, SFI og faglige eksperter.

Socialstyrelsen har haft et konstruktivt samarbejde med rammeaftalesamarbejdet, KL, Danske Regioner, udvalgte kommuner, brugerorganisationer med flere i forbindelse med udarbejdelsen af de centrale udmeldinger. Vi ser frem til et fortsat godt samarbejde og konstruktiv dialog om denne fælles opgave.

Eventuelle spørgsmål i forbindelse med de centrale udmeldinger kan rettes til kontorchef Else Lund Frydensberg, Kontoret for Socialtilsyn og national koordination i Socialstyrelsen på elf@socialstyrelsen.dk.

Vedhæftet er:

- Central udmelding for voksne med kompleks erhvervet hjerneskade
- Bilag 1 til den centrale udmelding for voksne med kompleks erhvervet hjerneskade
- Bilag 2 vejledende afrapporteringsskabelon til den centrale udmelding for voksne med kompleks erhvervet hjerneskade
- Central udmelding for børn og unge med alvorlig synsnedsættelse
- Bilag 1 til den centrale udmelding for børn og unge med alvorlig synsnedsættelse
- Bilag 2 vejledende afrapporteringsskabelon til den centrale udmelding for børn og unge med alvorlig synsnedsættelse

Venlig hilsen

Knud Aarup
Direktør, Socialstyrelsen

Central udmelding for voksne med kompleks erhvervet hjerneskade

Socialstyrelsen - den nationale koordinationsstruktur
1. november 2014

Til landets kommunalbestyrelser

Central udmelding for voksne med kompleks erhvervet hjerneskade

Socialstyrelsen har på baggrund af lov om social service kap. 4 udarbejdet denne centrale udmelding. Udmeldingen vedrører det mest specialiserede socialområde for målgruppen af voksne med kompleks erhvervet hjerneskade i alderen 18 år og opefter.

Formålet med udmeldingen er at sikre den nødvendige koordination og planlægning på tværs af kommuner og regioner af de højt specialiserede indsatser og tilbud i forhold til målgruppen.

Den centrale udmelding skal danne baggrund for en dialog med kommunalbestyrelserne om de højt specialiserede indsatser og tilbud til voksne med kompleks erhvervet hjerneskade. Socialstyrelsens indgang til dialogen er det eksisterende rammeaftalesamarbejde.

Socialstyrelsen udsender den centrale udmelding med hjemmel i lov om social service § 13 b, stk. 2. Den nationale koordinationsstruktur er forankret i Socialstyrelsen, og under udarbejdelsen af den centrale udmelding har Socialstyrelsen været i dialog med relevante myndigheder og organisationer om udmeldingen, ligesom udmeldingen har været drøftet i Det Faglige Råd for den nationale koordinationsstruktur.

Kommunalbestyrelserne i hver region skal, jævnfør § 9 i bekendtgørelse om rammeaftaler på det sociale område (BEK nr. 1156 af 29/10/2014), i samarbejde med Regionsrådet behandle udmeldingen. Kommunalbestyrelserne i hver region skal behandle den centrale udmelding i det eksisterende rammeaftale-regi. Regionsrådet bidrager til kommunalbestyrelsens behandling af Socialstyrelsens udmeldinger, for så vidt angår de tilbud, der aktuelt drives af regionen, eller som kommunalbestyrelserne påtænker at anmode regionen om at etablere med henvisning til § 5 i lov om social service.

I henhold til overgangsbestemmelsen i bekendtgørelsen om rammeaftaler skal udmeldingen behandles foreløbigt i forbindelse med indgåelse af udviklingsstrategien for 2016. Endelig afrapportering af tilrettelæggelse af indsatsen kan dog ske særskilt inden den 1. marts 2016 og i umiddelbar forlængelse heraf sendes til Socialstyrelsen.

1. Baggrunden for den centrale udmelding

Evalueringen af kommunalreformen viste, at kommunerne i stigende grad prioriterer at yde sociale tilbud til borgerne i eget lokalområde i stedet for at benytte specialiserede tilbud i regioner og andre kommuner. Udviklingen har medført en bekymring for, om der fremover vil være et tilstrækkeligt udbud af specialiserede indsatser og tilbud på det mest specialiserede socialområde, som kan understøtte, at voksne med kompleks erhvervet hjerneskade får tilstrækkeligt specialiserede indsatser og tilbud tilpasset deres behov.

Som opfølgning på evalueringen af kommunalreformen indgik regeringen en politisk aftale med alle Folketingets partier den 13. november 2013 om at kvalificere indsatsen for grupper med særlige behov. Som en del af aftalen skal der udarbejdes en central udmelding for mennesker med kompleks erhvervet hjerneskade.

- Der ses en tendens til, at tilbud om intensiv tværfaglig rehabilitering lukkes eller indskrænkes. Ligeledes er der en tendens til, at de tilbageværende tilbud bliver afspecialiserede, idet de bliver rettet mod en bredere målgruppe og/eller personalesammensætningen bliver mindre specialiseretⁱ
- En analyse blandt kommuner i hovedstadsregionen viser, at der er store udfordringer ift. at imødekomme behovet for tilbud, hvor højt specialiserede kompetencer er opretholdt, særligt i forhold til borgere med erhvervet hjerneskade, der har de mest specialiserede behovⁱⁱ
- Samtidig ser flere kommuner et behov for at have en øget adgang til specialiserede kompetencer i forhold til borgere med meget komplekse problemstillingerⁱⁱⁱ

Den centrale udmelding tager afsæt i den politiske aftale samt de tendenser, der siden kommunalreformen har gjort sig gældende på hjerneskadeområdet.

2. Den centrale udmelding

Ovenstående udviklingstendenser giver anledning til bekymring for, hvorvidt der er det nødvendige udbud af højt specialiserede indsatser¹ og tilbud, og i hvilket omfang disse anvendes, hvorfor der vurderes at være behov for et styrket samarbejde og koordination herom.

Den centrale udmelding har til formål at sikre, at de nødvendige højt specialiserede indsatser og tilbud tilpasset målgruppens behov er til stede på nationalt plan og tilgængelige for kommunerne. Målgruppens volumen og kompleksitet forudsætter koordination og planlægning på tværs af kommuner og regioner.

Som led i kommunernes afrapportering på den centrale udmelding ønskes det afdækket på tværkommunalt og tværregionalt niveau, hvordan kommunerne og regionerne nu og fremadrettet samarbejder om at videreudvikle og sikre tilstrækkeligt udbud af højt specialiserede indsatser og tilbud tilpasset målgruppens behov.

Dette skyldes ikke mindst, at målgruppens samlede volumen er stabil, i og med at der inden for målgruppen kan konstateres et fald i antallet af mennesker med apopleksi, og en stigning i antallet af mennesker med anden erhvervet hjerneskade. Der

---

¹Defineres i bilag 1.

må derfor forventes at være et uændret behov for højt specialiserede indsatser og tilbud.

Socialstyrelsen vil med den centrale udmelding sikre, at alle kommuner har adgang til højt specialiserede indsatser og tilbud til målgruppen med henblik på at opretholde og videreudvikle det nødvendige udbud. Den centrale udmelding vil danne grundlag for Socialstyrelsens dialog med kommunerne om den højt specialiserede indsats for målgruppen af voksne med kompleks erhvervet hjerneskade.

Socialstyrelsen anmoder jævnfør lov om social service § 13 b, stk. 3 kommunalbestyrelserne om at afrapportere på følgende fire temaer og spørgsmål, der knytter sig hertil:

- 1. Målgruppen**
- 2. Højt specialiserede indsatser og tilbud**
- 3. Eventuelle udfordringer i forhold til at sikre det nødvendige udbud af højt specialiserede indsatser og tilbud til voksne med kompleks erhvervet hjerneskade**
- 4. Kommunernes tilrettelæggelse og koordination af de højt specialiserede indsatser og tilbud til målgruppen**

Spørgsmålene fremgår af afrapporteringsskabelonen, bilag 2.

Besvarelsen skal ske i overensstemmelse med Socialstyrelsens beskrivelse og afgrænsning af målgruppen samt af, hvad der karakteriserer højt specialiserede indsatser og tilbud. Der henvises til bilag 1 for uddybende beskrivelse. Det anbefales kommunerne at anvende den vejledende afrapporteringsskabelon til afrapporteringen.

3. Beskrivelse af målgruppen omfattet af den centrale udmelding

Den centrale udmelding omfatter voksne med kompleks erhvervet hjerneskade med behov for en højt specialiseret indsats og/eller tilbud med henblik på at forbedre deres funktionsevne og livskvalitet. Betegnelsen kompleks erhvervet hjerneskade defineres ud fra, at hjerneskaden er forbundet med komplekse følger i form af komplicerede, omfattende, sjældne og/eller alvorlige funktionsevnenedsættelser af væsentlig betydning for flere livsområder.

Karakteristik af målgruppen

Socialstyrelsen har ikke egne oplysninger om målgruppens størrelse, men ifølge Sundhedsstyrelsen er et forsigtigt skøn, at omkring 5 pct. af den samlede målgruppe af voksne borgere med erhvervet hjerneskade, dvs. omkring 350-450 borgere, vil have behov for en genoptræningsplan til rehabilitering på specialiseret niveau i kommunerne^{iv}.

Omfanget af målgruppen, omfattet af den centrale udmelding, formodes at være lidt større end Sundhedsstyrelsens skøn. Det skyldes, at Socialstyrelsen også medtager en mindre gruppe af borgere med behov for en genoptræningsplan til avanceret niveau, hvor der ved overgang til kommunen eller senere i borgerens forløb viser sig et

behov for en højt specialiseret indsats på socialområdet pga. sværhedsgraden af følgerne, mængden af berørte funktionsområder og/eller følgernes konsekvenser for borgerens samlede livssituation.

Sværhedsgraden og omfanget af funktionsnedsættelser og/eller sociale problemstillinger indgår i den samlede vurdering af behovet for højt specialiserede indsatser og tilbud.

Da der ikke foretages en systematisk registrering af voksne med kompleks erhvervet hjerneskade i kommunerne, er det ikke muligt på landsplan at foretage en samlet opgørelse af antallet ud fra dette kriterium.

De funktionsnedsættelser og aktivitets- og deltagelsesbegrænsninger, som målgruppen for den centrale udmelding kan have, tager bl.a. udgangspunkt i Sundhedsstyrelsens beskrivelse af målgruppen med behov for rehabilitering på specialiseret niveau jf. Sundhedsstyrelsens kommende publikation om faglige visitationsretningslinjer^v:

- Moderat til svær nedsat bevægelsesfunktion i arm og ben
- Moderat til svær oralmotorisk funktionsnedsættelse
- Moderate til svære aktivitetsbegrænsninger relateret til almindelige daglige opgaver
- Betydelige problemer med orienteringsevnen, som kan udgøre en sikkerhedsmæssig risiko for borgeren selv eller andre
- Svære funktionsnedsættelser af sproglige funktioner og tale og/eller ingen mulighed for kommunikation
- Svære problemstillinger ift. familiesituation og/eller boligsituation som følge af den komplekse erhvervede hjerneskade
- Omfattende funktionsevnenedsættelser, eventuelt kompliceret med komorbiditet
- Lette til moderate adfærdsproblemer, der kan rummes i højt specialiserede rehabiliteringstilbud
- Væsentligt nedsat sygdomserkendelse og -indsigt
- Svære mentale funktionsnedsættelser på flere områder så som hukommelse, orientering, emotionelle funktioner m.fl. af væsentlig betydning for funktionsevnen
- Svære funktionsnedsættelser, der forudsætter særlige hjælpemidler, som stiller krav om betydelig faglig ekspertise
- Vanskeligheder omkring uddannelses- eller arbejdsfastholdelse

Ovenstående funktionsnedsættelser skal tillige være kombineret med et behov for en højt specialiseret indsats og/eller tilbud for at være omfattet af den centrale udmelding.

Sværhedsgraden og omfanget af funktionsnedsættelser og/eller sociale problemstillinger indgår i den samlede vurdering af behovet for en højt specialiseret viden og indsats på det sociale område.

For nærmere udfoldelse af målgruppens karakteristika se bilag 1.

4. Indhold i de højt specialiserede indsatser og tilbud

Den centrale udmelding omfatter de højt specialiserede indsatser og tilbud, der med et rehabiliterende sigte iværksættes som et tidsbestemt forløb i fase III med henblik på, at borgeren opnår bedst mulige funktionsevner, jf. Sundhedsstyrelsens faseinddeling fra Forløbsprogrammet for rehabilitering af voksne med erhvervet hjerneskade 2011^{vi}.

En højt specialiseret social indsats er en type af social indsats, der er rettet mod målgrupper, der er meget små, og hvor der er meget begrænset underlag for at opbygge specialiseret viden, eller målgrupper, hvor der er kompleksitet i problemstillingen eller flerhed af problemstillinger, som kræver faglig specialviden, herunder tværfaglig viden. Når man på socialområdet taler om højt specialiserede indsatser og tilbud, kan det sidestilles med sundhedsområdets specialiserede niveau. Socialområdets definition af det mest specialiserede område adskiller sig dog på enkelte punkter fra Sundhedsstyrelsens definition, hvorfor der nedenfor redegøres for, hvad der kendetegner en højt specialiseret indsats og tilbud i en social kontekst.

Tilstedeværelsen af højt specialiserede indsatser og tilbud, der imødekommer den samlede sum af problematikker hos den enkelte borger, er nødvendig for at imødekomme de behov, som voksne med en kompleks erhvervet hjerneskade har. Der vil derfor ofte være behov for, at kommuner og regioner samarbejder på tværs for at kunne levere en højt specialiseret indsats.

Højt specialiserede indsatser og tilbud på hjerneskadeområdet er kendetegnet ved, at de varetages af eller i samarbejde med andre højt specialiserede vidensmiljøer². De sociale indsatser bidrager her til det samlede rehabiliteringsforløb, som også kan bestå af indsatser fra undervisnings-, beskæftigelses- og sundhedsområdet. Således vil en voksen borger med en kompleks erhvervet hjerneskade oftest få indsatser og/eller tilbud hjemlet i forskellige lovgivninger. Særligt lov om specialundervisning for voksne spiller en vigtig rolle i et rehabiliteringsforløb, idet det gennem specialundervisning, i en vis udstrækning, er muligt at kompensere for hjerneskadens følger med hensyn til kommunikationsvanskeligheder, koncentrations- og hukommelsesproblemer, social adfærd samt syns- og orienteringsproblemer.

Elementer der karakteriserer højt specialiserede indsatser og tilbud:

- Fagpersoner i højt specialiserede indsatser og tilbud har, foruden deres grunduddannelse, opnået specialiseret neurofaglig ekspertise, og de modtager løbende supervision og kompetenceudvikling
- Fagpersoner i højt specialiserede indsatser og tilbud ser og behandler tilstrækkeligt mange borgere med komplekse problemstillinger og opnår derigennem viden om, hvordan de skal håndteres

---

² Defineres i bilag 1.

- Fagpersoner i højt specialiserede indsatser og tilbud beskæftiger sig primært med fagområdet og gruppen af mennesker med en kompleks erhvervet hjerne-skade på højt specialiseret niveau
- Højt specialiserede indsatser og tilbud deltager i udviklingsarbejde med henblik på udvikling af praksis og metoder samt dokumenterer systematisk indsatsernes effekt.
- Højt specialiserede indsatser og tilbud er organiseret som et koordineret sammenhængende, multidisciplinært, intensivt og helhedsorienteret forløb.
- Højt specialiserede indsatser følger forskningsbaseret viden og nationale retningslinjer, både hvad angår udredningen af borgeren og selve indsatsen. Desuden anvendes validerede undersøgelsesmetoder i det omfang, det er muligt.

For nærmere udfoldelse af fagpersoner, højt specialiserede indsatser og tilbud samt forskellen på Sundhedsstyrelsens og Socialstyrelsens definition af dette henvises til bilag 1.

5. Vidensgrundlaget for den centrale udmelding

Til at udvikle den centrale udmelding har Socialstyrelsen taget afsæt i relevante analyser og rapporter på området fra Danske Regioner, KL og KKR. Analyserne og rapportererne bidrager med viden om udviklingstendenserne på området.

Sundhedsstyrelsens kommende udgivelse om faglige retningslinjer på genoptrænings- og rehabiliteringsområdet danner blandt andet grundlag for beskrivelse af målgruppen og de højt specialiserede indsatser og tilbud.

Derudover bidrager Sundhedsstyrelsens medicinske teknologivurdering og forløbsprogram på hjerneskadeområdet samt Socialstyrelsens vidensnotat på hjerneskadeområdet med viden om, at der er evidens for effekten af en multidisciplinær indsats, samt at specialiserede kompetencer er en nødvendig forudsætning for indsatser i rehabiliteringen.

Socialstyrelsen har været i dialog med faglige eksperter og bruger- og interesseorganisationer om den centrale udmelding, og disse eksterne videnshavere har således medvirket til kvalificering af den centrale udmelding.

6. Afrapportering

Kommunalbestyrelserne skal afrapportere på den centrale udmelding i forbindelse med fastlæggelse af udviklingsstrategien, som indgår i rammeaftalen.

Socialstyrelsen vil frem mod afrapporteringen være i løbende dialog med kommunalbestyrelserne og regionsrådene om den centrale udmelding. Socialstyrelsens indgangsvinkel til dialogen vil være rammeaftalesamarbejdet, hvor Socialstyrelsen vil tage initiativ til dialog med de relevante administrative styregrupper kort efter, udmeldingen er fremsendt til kommunalbestyrelserne.

Aktiviteter	
Måned	Handling
1. november 2014	Socialstyrelsen afsender den centrale udmelding til kommunalbestyrelserne.
December 2014 – februar 2015	<p>Socialstyrelsen afholder møder med relevante parter, herunder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De administrative styregrupper • Rammeaftalesekretariatene <p>Formålet er en dialog om indhold og formål med den centrale udmelding samt uddybe eventuelle spørgsmål og problemstillinger, som kommunerne måtte have fx i forhold til det mere præcise indhold, tilrettelæggelse af indsatsen samt til afrapportering etc.</p>
Foråret 2015	<p>Rammeaftalesekretariatene indhenter og bearbejder data fra region og kommuner.</p> <p>Der udfærdiges status på arbejdet med afrapportering, forventeligt inden sommerferien 2015.</p>
April – maj 2015	<p>Socialstyrelsen afholder midtvejsmøder med relevante parter, herunder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De administrative styregrupper • Rammeaftalesekretariatene <p>Formålet med midtvejsmøderne er at drøfte arbejdet med afrapporteringen på den centrale udmelding, herunder også at håndtere eventuelle udfordringer, der er identificeret samt evt. behov for tværgående koordinering og planlægning på tværs af regioner.</p>
Juni/august 2015	<p>Politisk behandling af styringsaftale og udviklingsstrategi (inkl. foreløbig afrapportering på den centrale udmelding) i KKR regi.</p>
Efterår 2015	<p>Udviklingsstrategien og styringsaftalen skal være fastlagt senest den 15. oktober (inkl. foreløbig afrapportering på den centrale udmelding). Strategien skal sendes til Socialstyrelsen umiddelbart efter, at den er fastlagt.</p> <p>Socialstyrelsen afholder dialogmøder med relevante parter.</p>
Senest 1. marts 2016	<p>Afrapportering på den centrale udmelding skal foreligge.</p>
Løbende aktiviteter	

Løbende	Alt efter behov har Socialstyrelsen en løbende dialog med relevante parter herunder bl.a. KL, Danske Regioner, administrative styregrupper, regioner og kommuner for at sikre en bilateral dialog og en tværgående og koordinerende planlægning.
Løbende	Der vil blive afholdt møder i Det Faglige Råd for National koordination.

Socialstyrelsen har udarbejdet et vejledende skema (bilag 2), som bedes anvendt til afrapporteringen. Dette har til formål at skabe grundlaget for et samlet billede på landsplan med henblik på den videre udvikling af højt specialiserede indsatser og tilbud.

Bilag 1: Bilag til den centrale udmelding, der nærmere konkretiserer og beskriver de væsentligste forhold og definitioner i relation til udmeldingen

Bilag 2: Vejledende skabelon for afrapportering på den centrale udmelding

---

ⁱ Danske Regioner (2011): *Hjerneskaderehabilitering – kvalitet og økonomi i indsatsen* Danske Regioner (2012): *Kvalitet og bæredygtighed i den højt specialiserede indsats til mennesker med kommunikationshandicap.*

ⁱⁱ KKR Hovedstaden (2012): *Barrierer og muligheder for at sikre velkoordinerede og målrettede indsatser for voksne med erhvervet hjerneskade*

ⁱⁱⁱ Rambøll (2012) *Kortlægning af senhjerneskeadeområdet*

^{iv} Sundhedsstyrelsen (2014): *Faglig visitationsretningslinje – genoptræning og rehabilitering til patienter med erhvervet hjerneskade* (forventes offentliggjort december 2014)

^v Sundhedsstyrelsen (2014): *Faglig visitationsretningslinje – genoptræning og rehabilitering til patienter med erhvervet hjerneskade* (forventes offentliggjort december 2014)

^{vi} Sundhedsstyrelsen (2001): *Forløbsprogram for rehabilitering af voksne med erhvervet hjerneskade*

Bilag 1

til central udmelding for voksne med kompleks erhvervet hjerneskade

Socialstyrelsen - den nationale koordinationsstruktur
1. november 2014

Indhold

Indledning.....	3
1. Baggrunden for den centrale udmelding.....	3
2. Den centrale udmelding.....	3
3. Beskrivelse af målgruppen omfattet af den centrale udmelding	4
4. Indhold i de højt specialiserede indsatser og tilbud.....	4
5. Vidensgrundlaget for den centrale udmelding.....	7
6. Afrapportering	8

Indledning

Bilaget indeholder uddybning og konkretisering vedrørende målgruppen, indholdet i de højt specialiserede indsatser og tilbud samt vidensgrundlaget beskrevet i den centrale udmelding.

Under udarbejdelse af afrapporteringen, er det derfor vigtigt at have orienteret sig i bilaget.

1. Baggrund for den centrale udmelding

På området ses, som nævnt i den centrale udmelding, nedenstående tendenser:

- I Danske Regioners rapport "Kvalitet og bæredygtighed i den højt specialiserede indsats til mennesker med kommunikationshandicap" fremgår det, at den faglige kvalitet i høj grad er under pres¹
- I KKR Hovedstadens rapport "Barrierer og muligheder for at sikre velkoordinerede og målrettede indsatser for voksne med erhvervet hjerneskade" viser analysen blandt andet, at neurorehabiliteringsafdelingen på sygehuset kun tager personer med komorbiditet, hvis de er fuldt selvhjulpne. Dette giver kommunerne store udfordringer med at finde matchende tilbud, hvis personer har en psykiatrisk lidelse, er misbruger eller har anden sygdom, der influerer stærkt på rehabiliteringen²
- I Rambølls rapport "Kortlægning af senhjerneskadeområdet" giver de implicerede kommuner udtryk for, at de kommunale genoptræningstilbud har de nødvendige specialiserede kompetencer til at håndtere borgere med behov for rehabilitering på basalt og avanceret niveau, og nogle kommuner har ligeledes tilbud på et specialiseret niveau. Flere kommuner ser et behov for at have øget adgang til tilbud med specialiserede kompetencer i forhold til borgere med meget komplekse problemstillinger. De implicerede kommuner er sammensat af KL og består af: Horsens, Odense, Slagelse, Varde, Hillerød, Gentofte, Viborg, Aalborg og København³

2. Den centrale udmelding

Ingen supplerende kommentarer til den centrale udmelding.

3. Beskrivelse af målgruppen omfattet af den centrale udmelding

Dette afsnit danner grundlag for besvarelse af spørgsmål nr. 1 Målgruppen.

En erhvervet hjerneskade er defineret som en akut skade, der kan være forårsaget af apopleksi, blødninger i hjernen udover apopleksi, traume, tumor, infektion, forgiftning, iltmangel, giftstoffer mv.⁴ Udover årsagen til skaden, så skal den også være opstået tidligst 28 dage efter fødslen, for at der kan være tale om en erhvervet hjerneskade og ikke en medfødt hjerneskade.

Karakteristik af målgruppen

Ud over beskrivelsen af målgruppen i den centrale udmelding, hvor der refereres til Socialstyrelsens definition af kompleksitet samt Sundhedsstyrelsens beskrivelse af målgruppen med behov for rehabilitering på specialiseret niveau, gør nedenstående eksklusionskriterier sig også gældende for målgruppen⁵:

- Sygdomme af progressiv karakter, som for eksempel multipel sclerose og Parkinsons sygdom er ikke omfattet af den centrale udmelding, idet hjerneskaden forværres over tid.
- Comotio cerebri (hjernerystelse) og postcommotionelt syndrom (langvarige følgepåvirkninger efter hjernerystelse) indgår ikke i den centrale udmelding.
- Borgere med problemskabende adfærd^a, som kræver særforanstaltninger^b, er ikke omfattet af den centrale udmelding på hjerneskadeområdet. De indgår i National koordinations målgruppe vedrørende særforanstaltninger.

4. Indhold i de højt specialiserede indsatser og tilbud

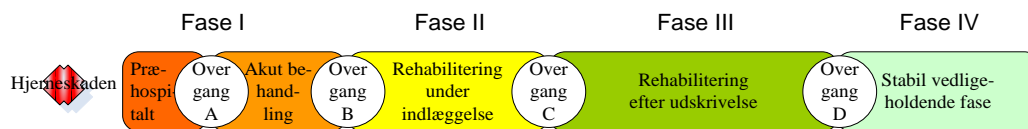
Dette afsnit danner grundlag for besvarelse af spørgsmål nr. 2 Højt specialiserede indsatser og tilbud i regionen.

Rehabiliteringsforløb på hjerneskadeområdet inddeles ifølge Sundhedsstyrelsens forløbsprogram i fire faser, hvor fase I er den akutte fase, fase II er rehabilitering under indlæggelse, fase III er rehabilitering efter udskrivelse og fase IV er den stabile vedligeholdende fase⁶.

---

^a Problemskabende adfærd er en fælles betegnelse for henholdsvis udadreagerende, selvskadende og selvstimulerende adfærd.

^b Særforanstaltning er defineret som en foranstaltning i forhold til problemskabende adfærd, der kræver en personalenormering på mindst 1:1.

Den højt specialiserede indsats, som den centrale udmelding retter sig mod, er den tidsbestemte indsats i fase III.

På socialområdet skelnes mellem indsatser på alment, specialiseret og højt specialiseret niveau, hvor sundhedsområdet skelner mellem indsatser på basalt, avanceret og specialiseret niveau. Socialområdets højt specialiserede niveau kan sidestilles med sundhedsområdets specialiserede niveau, dog med følgende undtagelser⁷:

- Socialområdet har ikke forskningsforpligtigelse, og derfor kan der ikke stilles krav om, at det højt specialiserede niveau er forskningsdrivende
- Højt specialiserede vidensmiljøer på socialområdet har ikke som forudsætning, at der er tre ansat i hver relevant faggruppe. Retningsgivende for den centrale udmelding er, at der er tre personer med beslægtet faglighed med henblik på, at de højt specialiserede tilbud har tilstrækkelig robusthed til at varetage opgaverne året rundt

På det sociale område kan et højt specialiseret tilbud enten bestå af indsatser på et "matrikelbundet" tilbud eller bestå af "matrikelløse" indsatser. Et "matrikelløst" tilbud består af et fagligt kompetent team med tilknytning til højt specialiserede tilbud⁸.

Højt specialiserede indsatser og tilbud til voksne med kompleks erhvervet hjernesåde er karakteriseret ved nedenstående elementer:

Kompetencer

- Fagpersoner (ergo- og fysioterapeuter, sygeplejersker, talepædagoger, pædagoger, speciallærere, neurologer, socialrådgivere og neuropsykologer), der leverer de højt specialiserede indsatser, beskæftiger sig primært med fagområdet og målgruppen af borgere med en kompleks erhvervet hjernesåde på højt specialiseret niveau
- Fagpersoner i højt specialiserede tilbud ser og behandler tilstrækkeligt mange borgere med komplekse problemstillinger og opnår derigennem viden om, hvordan de skal håndteres
- Fagpersonerne har foruden deres grunduddannelse opnået specialiseret neurofaglig ekspertise og har gennemgået relevant efteruddannelse/videreuddannelse
- Fagpersonerne arbejder ud fra fælles forståelsesramme og terminologi

- Fagpersonerne modtager fast og hyppig supervision
- Fagpersonerne rådgiver og superviserer fagpersoner og tilbud på lavere specialiseringsniveauer og på tværs af sektorer
- Fagpersonerne har erhvervet sig de specialiserede kompetencer, der løbende er tilgængelige inden for deres fagområde samt kompetencer og erfaring med at arbejde i tværfaglige teams
- Fagpersonerne kan på baggrund af deres specialiserede kompetencer foretage udredninger samt en konkret individuel vurdering af borgerens behov
- Højt specialiserede indsatser og tilbud følger forskningsbaseret viden og nationale retningslinjer i det omfang de findes, både hvad angår udredningen af borgeren og selve indsatsen. Desuden anvendes validerede undersøgelsesmetoder i det omfang, det er muligt

Udstyr

- Der kan være behov for særligt kostbart udstyr til undersøgelser og interventioner

Organiseringen

- Højt specialiserede indsatser og tilbud er organiseret som et koordineret sammenhængende, multidisciplinært^c, intensivt og helhedsorienteret forløb, hvor timing og faglig koordination af den højt specialiserede indsats er nødvendig
- Højt specialiserede tilbud samarbejder med lokale, regionale og nationale vidensmiljøer samt VISO
- Højt specialiserede indsatser og tilbud har et tæt samarbejde med sygehussektoren

Dokumentation

- Højt specialiserede tilbud har en systematisk dokumentation af indsatsernes effekt
- Højt specialiserede indsatser og tilbud deltager i udviklingsarbejde med henblik på udvikling af praksis og metode

Borgere med kompleks erhvervet hjerneskade har typisk behov for højt specialiserede indsatser, som fx retter sig mod⁹:

- Alle relevante områder af funktionsevnen
- Håndtering af mentale funktionsnedsættelser, kommunikation og mobilitet

---

^c Multidisciplinært samarbejde er kendetegnet ved et samarbejde mellem forskellige fagpersoner, der inden for hver deres faglige ramme arbejder med borgeren. Fagpersonerne har ofte ikke overblik over borgerens udvikling som helhed.

- Særlige hjælpemidler, herunder hjælpemidler til kommunikation, som kræver betydelig tilpasning og undervisning i anvendelse samt andre avancerede tekniske hjælpemidler, som kræver særlige kompetencer
- Afklaring af uddannelse, arbejde, boligsituation og andre livsområder
- Særlige familieorienterede indsatser i relation til børn og andre pårørende
- Døgntilbud, hvor indsatsen kan foregå i alle borgerens vågne timer

Ud over de elementer, der karakteriserer højt specialiserede indsatser og tilbud på det mest specialiserede socialområde, har Sundhedsstyrelsen fastsat sundhedsfaglige kvalitetskriterier, som er gældende, når sundhedsfaglige indsatser leveres af autoriserede sundhedspersoner¹⁰. Der henvises til den faglige visitationsretningslinje for genoptræning og rehabilitering til patienter med erhvervet hjerneskade (udsendes forventeligt i december 2014). Visitationsretningslinjen indeholder blandt andet sundhedsfaglige kvalitetskriterier for specialiserede rehabiliteringstilbud. De sundhedsfaglige kvalitetskriterier er gældende, når sundhedsfaglige indsatser leveres af autoriserede sundhedspersoner¹¹.

5. Vidensgrundlaget for den centrale udmelding

Betydning af at have adgang til specialiserede kompetencer understøttes af forskning på området¹²:

- I et systematisk review fremkommer evidens for effekten af en specialiseret multidisciplinær rehabilitering både under indlæggelse og i forløbet herefter
- I udviklingsrapporter fremhæves specialiserede kompetencer (fx neurofaglig viden og neuropædagogik) som en nødvendig forudsætning for indsatser i hjerneskaderehabilitering. Det fremhæves yderligere, at disse kompetencer skal vedligeholdes og udvikles. De professionelles involvering i systematisk udvikling og forandring af rehabiliteringsindsatser kan være befordrende for konstruktive resultater

I 2011 udgav Sundhedsstyrelsen "Forløbsprogram for rehabilitering af voksne med erhvervet hjerneskade", der har til formål at beskrive en samlet interdisciplinær^d, tværsektoriel og koordineret indsats.

I forløbsprogrammet fremgår det, at de generelle forudsætninger, der har afgørende betydning for effekten af indsatsen og dermed borgerens fremtidige funktionsevne, blandt andet er¹³:

- De forskellige faggrupper har neurofaglige kompetencer, der ligger udover grunduddannelsesniveau, i form af efter- og videreuddannelse

^d Interdisciplinært samarbejde er kendetegnet ved et tæt koordineret samarbejde mellem forskellige fagpersoner. Fagpersonerne arbejder mod på forhånd aftalte fælles mål.

- Indsatsen organiseres i et tæt koordineret teambaseret, interdisciplinært samarbejde og med medvirken af relevante faggrupper på relevante tidspunkter. Forløbsprogrammet anbefaler en kommunal hjerneskadekoordineringsfunktion, der varetager opgaver både i forhold til den enkelte borger og i forhold til intern og ekstern koordinering
- Planlægningen af rehabiliteringsforløbet er baseret på en interdisciplinær, systematisk og individuel udredning af borgerens samlede funktionsevne på alle relevante områder. I den forbindelse bør der anvendes validerede, fagligt anerkendte undersøgelsesmetoder i det omfang, de er tilgængelige

I forbindelse med udarbejdelse af den centrale udmelding, har der været afholdt dialogmøder med eksperter med henblik på en ekstern kvalificering.

Indledningsvis er den centrale udmelding blevet kvalificeret af fire eksterne eksperter. De faglige eksperter har bidraget med skriftlig og mundtlig kommentering, og Socialstyrelsen har gennem dialog med eksperterne kvalificeret såvel målgruppebeskrivelse og fokusområder for den højt specialiserede indsats.

Endvidere er den centrale udmelding blevet kvalificeret ved henholdsvis et dialogmøde med deltagelse fra relevante ministerier og styrelser, rammeaftalesekretariater, KL og udvalgte kommuner samt et dialogmøde med brugerorganisationer og leverandører på området.

6. Afrapportering

Se bilag for afrapportering.

7. Begrebsdefinitioner

Deltagelse

Aktivitet, der vedrører en persons involvering i dagliglivet.

Effekt

Tilsligtet eller utilsigtet forandring, der følger direkte eller indirekte af en indsats.

Forskning

Vidensproduktion, der frembringer ny viden gennem formulering og godtgørelse af hypoteser efter det pågældende forskningsområdes videnskabelige metoder.

Funktionsnedsættelse

Del af funktionsevnenedsættelse, der vedrører kroppens anatomi eller kroppens funktion.

Funktionsevne

Kvalitet, der udgøres af kroppens funktion, kroppens anatomi, aktivitet og deltagelse og betinges både af de kontekstuelle faktorer og individets helbredstilstand.

Højt specialiseret social indsats

En højt specialiseret social indsats er en type af social indsats, der er rettet mod målgrupper, der er meget små, og hvor der er meget begrænset underlag for at opbygge specialiseret viden, eller hvor der er en målgruppekompleksitet til stede, som skaber behov for faglig specialviden, herunder tværfaglig viden.

I definitionen af en højt specialiseret social indsats bygges videre på Socialstyrelsens allerede eksisterende definition af social indsats^e, der i sig selv også kan rumme aspekter af fx sundhedsfaglige- eller uddannelsesmæssige indsatser.

Indsats

Handling, der er koncentreret og rettet mod et resultat.

En indsats indebærer, at der over et afgrænset tidsrum anvendes (ekstra) ressourcer med henblik på at opnå et resultat.

Målgruppe

Gruppe, hvis medlemmer en indsats er rettet imod.

Målgruppekompleksitet

Målgruppekompleksitet er en tilstand, hvor en særlig sværhedsgrad i den enkelte funktionsnedsættelse eller sociale problemstilling eller en flerhed af funktionsnedsættelser eller sociale problemstillinger skaber behov for en højt specialiseret social indsats.

Rehabilitering

Rehabilitering omfatter målrettede og tidsbestemte forløb af koordinerede ydelser og tilbud på sundheds-, social-, beskæftigelses- og undervisningsområdet, som har til formål, at borgeren erhverver samme grad af funktionsevne som tidligere eller bedst mulige funktionsevne, så borgeren kan leve et så selvstændigt og meningsfuldt hverdagsliv som muligt¹⁴.

Rehabiliteringsforløb

Rehabiliteringsforløb er et helhedsorienteret, koordineret, målrettet og tidsbestemt samarbejde mellem en person og fagfolk, netværk og civilsamfund om en proces, der har rehabilitering af personen som mål.

Forløbet baseres på borgerens hele livssituation og beslutninger og består af en sammenhængende og vidensbaseret indsats, der typisk vil involvere flere ydelser og fagpersoner på tværs af fagområder og sektorer. Rehabiliteringsforløbet kan være alt fra simpelt til komplekst afhængigt af borgerens behov.

Rehabiliteringsforløbet kan udover personen og fagfolk omfatte aktiv deltagelse af en

^e Se mere på www.socialebegreber.dk, hvor definitionen af social indsats fremgår.

eller flere af de nævnte samarbejdspartnere.

Med samarbejde forstås, at personen og de involverede aktører arbejder sammen med afsæt i personens egne mål og ønsker.

At et rehabiliteringsforløb er tidsbestemt, vil sige, at der løbende evalueres på mål og resultater med henblik på at justere eller afslutte indsatsen.

Tilbud

Organisation, der leverer ydelser.

Vidensudvikling

Vidensudvikling er handlinger, hvor indsamling, udvikling og formidling af viden er målet. Den viden, der arbejdes med, er aktuelt bedste viden i forhold til en given målgruppe, fx i form af metodeudvikling eller udbygning af vidensgrundlaget i forhold til en given målgruppe og indsatser i forhold hertil, herunder viden om metoder, effekt, økonomi og implementering.

Vidensmiljø

Vidensmiljø er et fagligt miljø eller netværk, hvis fagpersoner er forankret i en organisation eller institutionel ramme, der med udgangspunkt i praksis arbejder med vidensudvikling og vidensdeling i forhold til en eller flere konkrete målgrupper på det mest specialiserede social- og specialundervisningsområde.

Med fagligt miljø eller netværk forstås mindst tre personer, der har samme eller beslægtet faglighed. Med udgangspunkt i praksis forstås, at vidensudviklingen, der finder sted i det faglige miljø, tager udgangspunkt i gentagne praksiserfaringer med en konkret målgruppe og indsatser i relation hertil.

---

¹ Danske Regioner (2011): *Hjerneskaderehabilitering – kvalitet og økonomi i indsatsen*

Danske Regioner (2012): *Kvalitet og bæredygtighed i den højt specialiserede indsats til mennesker med kommunikationshandicap*

² KKR Hovedstaden (2012): *Barrierer og muligheder for at sikre velkoordinerede og målrettede indsatser for voksne med erhvervet hjerneskade*

³ Rambøll (2012): *Kortlægning af senhjerneskadeområdet*

⁴ Sundhedsstyrelsen (2011): *Forløbsprogram for rehabilitering af voksne med erhvervet hjerneskade: Apopleksi og transitorisk cerebral iskæmi, (TCl), traume, infektion, tumor, subarachnoidalblødning og encephalopati*

⁵ Sundhedsstyrelsen (2011): *Forløbsprogram for rehabilitering af voksne med erhvervet hjerneskade: Apopleksi og transitorisk cerebral iskæmi, (TCl), traume, infektion, tumor, subarachnoidalblødning og encephalopati*

⁶ Indenrigs- og Sundhedsministeriet (2011): *Vejledning om kommunal rehabilitering.*

Sundhedsstyrelsen (2011): *Forløbsprogram for rehabilitering af voksne med erhvervet hjerneskade: Apopleksi og transitorisk cerebral iskæmi, (TCl), traume, infektion, tumor, subarachnoidalblødning og encephalopati*

⁷ Sundhedsstyrelsen (2014): *Faglig visitationsretningslinje – genoptræning og rehabilitering af patienter med erhvervet hjerneskade* (udsendes forventeligt i december 2014)

-
- ⁸ Sundhedsstyrelsen (2014): *Faglige visitationsretningslinjer – genoptræning og rehabilitering til patienter med erhvervet hjerneskade* (udsendes forventeligt i december 2014)
DASSOS og CFK (2013): *Tværkommunal undersøgelse af kommunernes specialiserede rehabiliteringsindsatser over for voksne med erhvervet hjerneskade – en casebaseret auditundersøgelse*
Center for Kvalitetsudvikling (2009): *Det sociale indikatorprogram for botilbud til voksne med erhvervet hjerneskade*
KORA (2014): *Kortlægningskoncept og datagrundlag. Tværgående kortlægning af organiseringen af specialiserede tilbud til fem målgrupper 2. notat* (ikke publiceret)
- ⁹ Sundhedsstyrelsen (2014): *Faglige visitationsretningslinjer – genoptræning og rehabilitering til patienter med erhvervet hjerneskade* (udsendes forventeligt i december 2014)
- ¹⁰ Sundhedsstyrelsen (2014): *Faglige visitationsretningslinjer – genoptræning og rehabilitering til patienter med erhvervet hjerneskade* (udsendes forventeligt i december 2014)
- ¹¹ Sundhedsstyrelsen (2014): *Faglige visitationsretningslinjer – genoptræning og rehabilitering til patienter med erhvervet hjerneskade* (udsendes forventeligt i december 2014)
- ¹² Sundhedsstyrelsen (2011): *Hjerneskaderehabilitering – en medicinsk teknologivurdering*
Socialstyrelsen (2014): *Voksne med erhvervet hjerneskade. Sociale indsatser, der virker*
- ¹³ Sundhedsstyrelsen (2011): *Forløbsprogram for rehabilitering af voksne med erhvervet hjerneskade: Apopleksi og transitorisk cerebral iskæmi, (TCI), traume, infektion, tumor, subarachnoidalblødning og encephalopati*
- ¹⁴ Indenrigs- og Sundhedsministeriet (2011): *Vejledning om kommunal rehabilitering*

Bilag 2

Vejledende skabelon for afrapportering på central udmelding for voksne med kompleks erhvervet hjerneskade

Socialstyrelsen - den nationale koordinationsstruktur
1. november 2014

Indledning

Socialstyrelsen anmoder i henhold til lov om social service § 13 stk. 3 kommunalbestyrelserne om at afrapportere på den centrale udmelding for voksne med kompleks erhvervet hjerneskade.

Kommunalbestyrelserne i hver region skal afrapportere på den centrale udmelding i forbindelse med fastlæggelse af udviklingsstrategien, som indgår i rammeaftalen på det sociale område. Der er aftalt en overgangsordning, som fastsætter frist for endelig afrapportering til den 1. marts 2016.

Der henvises for nærmere uddybning til Socialstyrelsens centrale udmelding.

Socialstyrelsen har udarbejdet et vejledende skema, som kommunerne opfordres til at anvende med henblik på at sikre en ensartet afrapportering på tværs af de fem rammeaftalesamarbejder. Besvarelsen skal ske i overensstemmelse med Socialstyrelsens beskrivelse og afgrænsning af målgruppen samt af, hvad der karakteriserer højt specialiserede indsatser og tilbud.

Kommunalbestyrelsernes afrapportering skal danne grundlag for en dialog med Socialstyrelsen om koordination og planlægning på tværs af kommuner og regioner af de højt specialiserede indsatser og tilbud til voksne med kompleks erhvervet hjerneskade. Socialstyrelsen vil gå i dialog med kommunalbestyrelserne med henblik på at sikre det nødvendige udbud og videreudvikling af de højt specialiserede indsatser og tilbud til voksne med kompleks erhvervet hjerneskade. Socialstyrelsens indgangsvinkel til dialogen vil være rammeaftalesamarbejdet.

Skema til afrapportering på central udmelding for voksne med kompleks erhvervet hjerneskade

Generelle oplysninger

- a. Hvilken region er afrapporteringen fra?

Angiv region:

- b. Kontaktperson vedrørende afrapporteringen

Angiv navn og kontaktoplysninger:

1. Målgruppen

- a. Hvor mange voksne med kompleks erhvervet hjerneskade skønnes der aktuelt samlet at være i kommunerne i regionen?

Angiv antal borgere i 2014 og hvorledes tallet er opgjort:

- b. Hvorledes vil kommunerne i regionen fremadrettet følge udviklingen i antallet af voksne med kompleks erhvervet hjerneskade?

2. Højt specialiserede indsatser og tilbud

- a. Hvilke højt specialiserede tilbud (dvs. både kommunale, regionale og private tilbud) findes i regionen til voksne med kompleks erhvervet hjerneskade?

<i>Tilbud</i>	<i>Angiv antal pladser</i>	<i>Angiv driftsherre</i>

- b. Hvilke højt specialiserede indsatser og tilbud anvender kommunerne aktuelt i egen region/andre regioner til målgruppen omfattet af udmeldingen?

- i. Hvilke højt specialiserede døgntilbud/botilbud anvender kommunerne i regionen til målgruppen? (dvs. døgntilbud/botilbud, hvor der rekvireres højt specialiserede indsatser)

<i>Angiv tilbud i egen region</i>	<i>Angiv tilbud i andre regioner</i>

- ii. Såfremt kommunerne i regionen ikke udelukkende anvender højt specialiserede døgntilbud/botilbud til målgruppen, hvorledes supplerer kommunerne indsatserne, således at målgruppen samlet set modtager et højt specialiseret tilbud?

<i>Supplerende indsatser</i>	<i>Hvorfra rekvireres indsatserne</i>

- iii. Hvilke højt specialiserede indsatser anvender kommunerne i regionen til den del af målgruppen, som modtager ambulante højt specialiserede indsatser?

<i>Angiv tilbud, hvor indsatser rekvireres i egen region</i>	<i>Angiv tilbud, hvor indsatser rekvireres i andre regioner</i>

- iv. I tilfælde af at kommunerne i regionen sammensætter matrikelløse højt specialiserede tilbud til målgruppen angives disse

<i>Angiv de højt specialiserede indsatser, kommunerne selv leverer</i>	<i>Angiv hvilke højt specialiserede indsatser, kommunerne supplerer med (og fra hvilke tilbud)</i>

--	--

- c. Hvordan samarbejder kommunerne i regionen om de højt specialiserede tilbud, herunder hvilke tværkommunale og tværregionale samarbejdsaftaler er der etableret?

Angiv typer af samarbejdsaftaler med de højt specialiserede tilbud:

3. Oplever kommunerne i regionen udfordringer i forhold til at sikre det nødvendige udbud af højt specialiserede indsatser og tilbud til voksne med kompleks erhvervet hjerneskade?

Hvis ja, beskriv udfordringerne, så de afspejler en evt. differentiering mellem kommunerne:

4. Hvordan vil kommunerne i regionen eventuelt i samarbejde med Regionsrådet tilrettelægge og koordinere de højt specialiserede indsatser og tilbud til målgruppen med henblik på at imødekomme udviklingen på området og målgruppens behov samt sikre, at tilbud og indsatser fremover er tilgængelige for samtlige kommuner?

- a. Har kommunerne i regionen iværksat tiltag på hjerneskadeområdet for at sikre et fortsat tilstrækkeligt udbud af højt specialiserede indsatser og tilbud?

Hvis ja, beskriv tiltagene:

Hvis nej, begrund hvorfor:

- b. Beskriv hvorledes kommunerne i regionen fremadrettet vil sikre, at de kommunale, regionale eller private højt specialiserede indsatser og tilbud, som kommunerne rekvirerer, leveres af fagpersoner, der har opnået specialiseret neurofaglig ekspertise om målgruppens behov og problemstillinger?

Angiv tiltag, der iværksættes for at sikre dette:

- c. Hvorledes vil kommunerne i regionen samarbejde om at imødekomme de aktuelle udviklingstendenser, kommunerne identificerer på området i forbindelse med den fremadrettede tilrettelæggelse og videreudvikling af de højt specialiserede indsatser og tilbud tilpasset målgruppens behov?

Central udmelding for børn og unge med alvorlig synsnedsettelse

Socialstyrelsen - den nationale koordinationsstruktur
1. november 2014

Til landets kommunalbestyrelser

Central udmelding for børn og unge med alvorlig synsnedsettelse 0-17 år

Socialstyrelsen har på baggrund af lov om social service kap. 4 udarbejdet denne centrale udmelding. Udmeldingen vedrører det mest specialiserede specialundervisningsområde for målgruppen børn og unge med alvorlig synsnedsettelse. Målgruppen er udpeget i samarbejde med Undervisningsministeriet.

Formålet med udmeldingen er at sikre den nødvendige koordination og planlægning på tværs af kommuner og regioner af de højt specialiserede indsatser og tilbud til målgruppen.

Den centrale udmelding skal danne baggrund for en dialog med kommunalbestyrelserne om de højt specialiserede indsatser og tilbud til børn og unge med en alvorlig synsnedsettelse. Socialstyrelsens indgang til dialogen er det eksisterende rammeaftalesamarbejde.

Socialstyrelsen udsender den centrale udmelding med hjemmel i lov om social service § 13 b, stk. 2. Den nationale koordinationsstruktur er forankret i Socialstyrelsen, og under udarbejdelsen af den centrale udmelding har Socialstyrelsen været i dialog med relevante myndigheder og organisationer, ligesom udmeldingen har været drøftet i Det Faglige Råd for den nationale koordinationsstruktur.

Kommunalbestyrelserne i hver region skal, jævnfør § 9 i bekendtgørelse om rammeaftaler på det sociale område (BEK nr. 1156 af 29/10/2014), i samarbejde med Regionsrådet behandle udmeldingen. Kommunalbestyrelserne i hver region skal behandle den centrale udmelding i det eksisterende rammeaftale-regi. Regionsrådet bidrager til kommunalbestyrelsens behandling af Socialstyrelsens udmeldinger, for så vidt angår de tilbud, der aktuelt drives af regionen, eller som kommunalbestyrelserne påtænker at anmode regionen om at etablere med henvisning til § 5 i lov om social service.

I henhold til overgangsbestemmelsen i bekendtgørelsen om rammeaftaler skal udmeldingen behandles foreløbigt i forbindelse med indgåelse af udviklingsstrategien for 2016. Endelig afrapportering af tilrettelæggelse af indsatsen kan dog ske særskilt inden den 1. marts 2016 og i umiddelbar forlængelse heraf sendes til Socialstyrelsen.

1. Baggrunden for den centrale udmelding

Evalueringen af kommunalreformen viste, at kommunerne i stigende grad prioriterer at yde sociale tilbud og specialundervisning til borgerne i eget lokalområde i stedet for at benytte specialiserede tilbud i regioner og andre kommuner. Udviklingen har medført en bekymring for, om der fremover vil være tilstrækkeligt udbud af højt specialiserede indsatser og tilbud på det mest specialiserede specialundervisningsområde til målgruppen, som kan understøtte, at børn med alvorligt synshandicap får tilstrækkeligt specialiserede indsatser og tilbud tilpasset deres behov.

Som opfølgning på evalueringen af kommunalreformen indgik regeringen en politisk aftaleⁱ med alle Folketingets partier den 13. november 2013 om at kvalificere indsatsen for grupper med særlige behov. Som led i aftalen skal der udarbejdes en central udmelding på det mest specialiserede specialundervisningsområde.

- Kortlægninger fra 2011ⁱⁱ og 2012ⁱⁱⁱ af lands- og landsdelsdækkende specialundervisningstilbud på bl.a. synsområdet viser en stor nedgang i antallet af elever henvist til de lands- og landsdelsdækkende tilbud. Antallet af elever med alvorlig synsnedsættelse er konstant og så lavt, at der næppe vil kunne opbygges selv bærende og dækkende synsfaglige centre i Danmark alene baseret på lokale erfaringer og opgaver
- Stigende behov for specialrådgivning og efteruddannelsestilbud som følge af øget inklusion og undervisningstilbud tættere på nærmiljøet
- SFI's rapport^{iv} fra 2010 vedrørende børn med synsnedsættelse pegede på, at børn og unge i målgruppen på trods af inklusion i folkeskolen har dårlige prognoser for trivsel i ungdoms- og voksenlivet i forhold til uddannelse og beskæftigelse – ligeså pegede rapporten *Effekter af Specialundervisningen* (2009) på problematikker relateret til social og faglig deltagelse i skoleregi for børn med alvorlig synsnedsættelse
- På synsområdet er tilslutningen til faglige netværk på tværs af kommuner og regioner nedadgående, hvilket udgør en bekymring for områdets vidensudvikling¹ og vidensmiljøer², hvilket er forudsættende for at yde en højt specialiseret indsats.
- Kommunalreformen har betydet en række ændringer i organiseringen af kommunikationshandicapområdet, herunder synsområdet. Udmeldingen søger at afdække, hvilke konsekvenser omorganiseringen af området har medført.

Den centrale udmelding tager afsæt i den politiske aftale samt de tendenser, der siden kommunalreformen har gjort sig gældende i forhold til børn og unge med alvorlig synsnedsættelse.

2. Den centrale udmelding

Ovenstående udviklingstendenser giver anledning til bekymring om, hvorvidt der er det nødvendige udbud af højt specialiserede indsatser³ og tilbud, og i hvilket omfang

---

¹ Defineres i bilag 1

² Defineres i bilag 1

³ Defineres i bilag 1

disse anvendes, hvorfor der vurderes at være behov for et styrket samarbejde og koordination herom.

Den centrale udmelding har til formål at sikre, at de nødvendige højt specialiserede indsatser og tilbud tilpasset målgruppens behov er til stede på nationalt plan og tilgængelige for kommunerne. Målgruppens volumen og kompleksitet forudsætter koordination og planlægning på tværs af kommuner og regioner.

Som led i kommunernes afrapportering på den centrale udmelding ønskes det afdækket på tværkommunalt og tværregionalt niveau, hvordan kommunerne og regionerne nu og fremadrettet samarbejder om at videreudvikle og sikre tilstrækkeligt udbud af højt specialiserede indsatser og tilbud tilpasset målgruppens behov.

Socialstyrelsen vil med den centrale udmelding sikre, at kommunerne tilrettelægger deres højt specialiserede indsatser og tilbud til målgruppen med henblik på at opretholde og videreudvikle det nødvendige udbud. Den centrale udmelding vil danne grundlag for Socialstyrelsens dialog med kommunerne om tilrettelæggelse af den højt specialiserede indsats for målgruppen børn og unge med alvorlig synsnedsettelse.

Målgruppen for den centrale udmelding er børn og unge med en alvorlig synsnedsettelse fra 0 år til og med det 17. år. Børn og unge i målgruppen vil have en stærk synsnedsettelse eller blindhed, og størstedelen af børn og unge i målgruppen har endvidere yderligere funktionsnedsettelser udover synsnedsettelsen. Den centrale udmelding omhandler specialundervisningsområdet for målgruppen og beskæftiger sig således med indsatser i relation til specialundervisning, herunder også specialpædagogisk bistand.

Socialstyrelsen anmoder jævnfør lov om social service § 13 b, stk. 3 kommunalbestyrelserne om at afrapportere på følgende fire temaer og spørgsmål, der knytter sig hertil:

- 1. Målgruppen**
- 2. Højt specialiserede indsatser og tilbud**
- 3. Eventuelle udfordringer i forhold til at sikre det nødvendige udbud af højt specialiserede indsatser og tilbud til børn og unge med alvorlig synsnedsettelse**
- 4. Kommunernes tilrettelæggelse og koordination af de højt specialiserede indsatser og tilbud til målgruppen**

Spørgsmålene fremgår af afrapporteringsskabelonen, bilag 2.

Besvarelsen skal ske i overensstemmelse med Socialstyrelsens beskrivelse og afgrænsning af målgruppen samt i overensstemmelse med, hvad der karakteriserer højt specialiserede indsatser og tilbud. Der henvises til bilag 1 for uddybende beskrivelse. Det anbefales kommunerne at anvende den vejledende afrapporteringsskabelon til afrapporteringen.

3. Beskrivelse af målgruppen omfattet af den centrale udmelding

Den centrale udmelding omfatter målgruppen børn og unge med en alvorlig synsnedsættelse fra 0 år til og med det 17. år.

Som udgangspunkt for afgrænsningen af målgruppen er synsfunktionen hos barnet / den unge det primære kriterium. Socialstyrelsen tager afsæt i synsregistrets^v opgørelser og klassificering af målgruppen. Den centrale udmeldingsmålgruppe betegnes ved social blindhed eller praktisk blindhed. Der er 579 børn i målgruppen jævnfør synsregisterets oplysninger.

Endvidere skelnes der i målgruppen mellem to delmålgrupper:

- Børn og unge med alvorlig synsnedsættelse, hvilket omfatter såvel blindhed som svær synsnedsættelse (137 børn og unge)
- Børn og unge, der udover en alvorlig synsnedsættelse har yderligere funktionsnedsættelser (364 børn og unge). Disse børn udgør således hovedparten af den overordnede målgruppe

Udover disse to delmålgrupper opererer synsregistret med kategorien 'under udredning / datafejl', hvori der er 78 børn og unge. Dette vil være børn, der på datoen for dataudtrækket var under udredning, men disse 78 børn og unge er også en del af den centrale udmeldingsmålgruppe.

Synsregistret angiver følgende overordnede kategorier for funktionsnedsættelserne hos børn og unge med sammensatte vanskeligheder⁴:

- Motoriske funktionsnedsættelser
- Psykomotoriske funktionsnedsættelser
- Mentale funktionsnedsættelser
- Hørenedsættelse

Der er en væsentlig distinktion mellem børn og unge, som alene har alvorlig synsnedsættelse og den større del af målgruppen, der har sammensatte vanskeligheder. Målgruppekompleksiteten medfører en sontring mellem højt specialiserede indsatser til de to delmålgrupper.

Børn og unge med døvblindhed er ikke en del af den centrale udmelding grundet den særskilte faglighed og organisering af døvblindeområdet.

En alvorlig synsnedsættelse udgør i sig selv en kompleksitet, der forudsætter højt specialiserede indsatser. Manglende eller alvorligt nedsat syn medfører vanskeligheder i forhold til kommunikation, social interaktion, fysisk mobilitet, hvormed højt specialiserede indsatser på social- og specialundervisningsområdet skal sikre det enkelte barn / den unges muligheder for deltagelse, læring og udvikling.

Det antages, at børn og unge med sammensatte vanskeligheder overvejende befinder sig i specialtilbud. Det er relevant at understrege, at der for børn og unge med sammensatte vanskeligheder også er tale om behov for særlig støtte i specialtilbud,

---

⁴ Sammensatte vanskeligheder betegner flerheden af problematikker, der vil være til stede hos delmålgruppen. Betegnelsen læner sig op ad Socialstyrelsens definition af målgruppekompleksitet, se bilag 1.

da synsnedsettelsen udgør en indgribende funktionsnedsettelse, der kræver højt specialiserede indsatser baseret på synsfaglig viden.

Den centrale udmelding adresserer temaet inklusion med det sigte at øge opmærksomheden på, at børn og unge i målgruppen har behov for højt specialiserede indsatser (i forskellig intensitet) uafhængigt af, hvilken institutionel ramme, de befinder sig i.

4. Indhold i de højt specialiserede indsatser og tilbud

Indholdet af specialundervisning og specialpædagogisk bistand for målgruppen kan være sammensat af en lang række forskelligartede indsatser på social- og specialundervisningsområdet (se bilag 1), der alle har til formål at realisere det enkelte barns potentiale for udvikling, læring og deltagelse. De højt specialiserede indsatser skal forstås som delelementer i at styrke inklusion. Der er således tale om både inklusion i almenområdet og i specialtilbud samt på sigt i forhold til uddannelse og beskæftigelse, herunder fokus på de overgange, der vil forekomme for målgruppen.

De højt specialiserede indsatser til målgruppen afgrænses ikke alene til de udvalgte indsatser, da kommunerne eventuelt vil kunne pege på yderligere indsatser, der med god effekt gives til målgruppen.

For børn med synsnedsettelse karakteriserer følgende elementer en højt specialiseret indsats^{vi vii}

- 0-5 år:
  - Grundig udredning af synsfunktion og muligheder for kompensering
  - Videreformidling af specialiseret synsfaglig viden til barnets primærpersoner (forældre og pædagogisk personale)
  - Mobility og ADL-træning efter barnets behov med udgangspunkt i et børnefagligt perspektiv
  - Sproglig indsats; initierende punktskrift-kendskab (anvendelse af taktile pædagogiske redskaber til sproglig opmærksomhed)
  - Initierende indsats rettet mod barnets kompetencer i den sociale interaktion

Overgang: Fokus på tidlig og grundig videreformidling af synsfaglig viden om barnets behov, herunder behov for hjælpemidler, i nye institutionelle rammer for barnet.

- 6-15 år:
  - Løbende afklaring af behov for kompensering, herunder teknologiske læremidler tilpasset de konkrete behov i diverse fagområder
  - Udvikling af punktskrift-færdigheder og særlig støtte til læse- og skrivefærdigheder
  - Videreformidling af specialiseret synsfaglig viden til barnets lærere for at sikre vellykket inklusion
  - Mobility og ADL-træning efter barnets behov med udgangspunkt i et børnefagligt perspektiv
  - Indsatser der fremmer læring
  - Sproglig indsats – herunder punktskriftfærdigheder
  - Udvikling af barnets kompetencer i den sociale interaktion^{viii} med fokus på social interaktion i skolen

- UU-vejledning med fokus på tidlige initiativer, der kan lette overgangen til ungdomsuddannelse

Overgang: Fokus på tidlig og grundig videreformidling af synsfaglig viden om den unges behov, herunder behov for hjælpemidler, i nye institutionelle rammer for den unge.

- 16-17 år:
  - Støtte til inklusion i ungdomsuddannelse
  - Løbende afklaring af behov for kompensering, herunder teknologiske læremidler tilpasset de konkrete behov i diverse fagområder
  - Indsatser der fremmer læring
  - Studievejledning med fokus på tidlige initiativer, der kan lette overgangen til beskæftigelse.

Intensiteten i den højt specialiserede indsats vil variere alt efter alder og individuelt behov hos barnet eller den unge. I barnets tidlige år vil indsatsen være kendetegnet ved høj intensitet grundet udredningsindsatsen og etableringen af tilpassede rammer for barnet. I skole- og ungdomsårene vil intensiteten variere alt efter ændringer i undervisningsmiljøet og yderligere ændringer i barnets liv og omgivelser, der medfører behov for en højt specialiseret indsats.

For delmålgruppen med sammensatte vanskeligheder vil der i mindre grad være tale om forskelle i intensiteten af den højt specialiserede indsats. Disse børn og unge vil i udgangspunktet have behov for en høj intensitet og tværfaglighed i de højt specialiserede indsatser grundet kompleksiteten og de særlige behov hos denne gruppe børn og unge.

Endvidere fremhæver faglige kilder, at den tværfaglige koordinering med fagspecialister fra relaterede fagområder i forhold til yderligere funktionsnedsættelser er centralt for denne målgruppe.

Børn og unge med sammensatte vanskeligheder vil primært have behov for højt specialiserede indsatser, der fokuserer på:

- Udvikling af alternativ kommunikation^{ix}
- Udvikling af alternative mobilitets- og orienteringsfærdigheder
- Særlige fysiske rammer, der tager hensyn til elevens sammensatte vanskeligheder – herunder fokus på sansestimulation, taktile materialer mv.

Indholdet af ovennævnte sociale og specialundervisningsmæssige indsatser er udbydende beskrevet i bilag 1.

5. Vidensgrundlaget for den centrale udmelding

Til at udvikle den aktuelle centrale udmelding har Socialstyrelsen taget afsæt i relevante analyser og rapporter vedrørende kommunikationshandicap og specialundervisning samt rapporter vedrørende kommunalreformen og evalueringen af denne^x.

Socialstyrelsen har været i dialog med faglige eksperter og bruger- og interesseorganisationer om den centrale udmelding, og disse eksterne videnskavere har således medvirket til kvalificering af den centrale udmelding.

I forhold til socialområdet bygger den centrale udmelding især på viden om trivslen hos børn i målgruppen, som beskrevet af SFI i 2010.

For specialundervisningsområdet bygger den centrale udmelding dels på faglitteratur fra litteratursøgning samt på rapporter fra Undervisningsministeriet og forskere på det pædagogiske område.

Rapporten *Effekter af specialundervisningen* (2009) peger dels på nødvendigheden af at opretholde og udvikle indsatser på specialundervisningsområdet for børn med alvorlig synsnedsettelse, samt at denne målgruppe oplever vanskeligheder på fagligt og socialt niveau i skolen.

Socialstyrelsen har gennemført en international litteratursøgning efter viden om indsatser for målgruppen i relation til specialundervisning, hvilket danner baggrund for beskrivelsen af elementerne i den højt specialiserede specialundervisningsindsats.

6. Afrapportering

Kommunalbestyrelserne skal afrapportere på den centrale udmelding i forbindelse med fastlæggelse af udviklingsstrategien, som indgår i rammeaftalen.

Socialstyrelsen vil frem mod afrapporteringen være i løbende dialog med kommunalbestyrelserne og regionsrådene om den centrale udmelding. Socialstyrelsens indgangsvinkel til dialogen vil være rammeaftalesamarbejdet, hvor Socialstyrelsen vil tage initiativ til dialog med de relevante administrative styregrupper kort efter, udmeldingen er fremsendt til kommunalbestyrelserne.

Aktiviteter	
Måned	Handling
1. november 2014	Socialstyrelsen afsender den centrale udmelding til kommunalbestyrelserne.
December 2014 – februar 2015	Socialstyrelsen afholder møder med relevante parter, herunder: <ul style="list-style-type: none"> • De administrative styregrupper • Rammeaftalesekretariaterne Formålet er en dialog om indhold og formål med den centrale udmelding samt uddybe eventuelle spørgsmål og problemstillinger, som kommunerne måtte have fx i forhold til det mere præcise indhold, tilrettelæggelse af indsatsen samt til afrapportering etc.
Foråret 2015	Rammeaftalesekretariaterne indhenter og bearbejder data fra region og kommuner. Der udfærdiges status på arbejdet med afrapportering, forventeligt inden sommerferien 2015.
April – maj 2015	Socialstyrelsen afholder midtvejsmøder med relevante parter, herunder: <ul style="list-style-type: none"> • De administrative styregrupper • Rammeaftalesekretariaterne

	Formålet med midtvejsmøderne er at drøfte arbejdet med afrapporteringen på de centrale udmeldinger, herunder også at håndtere eventuelle udfordringer, der er identificeret samt evt. behov for tværgående koordinering og planlægning på tværs af regioner.
Juni/august 2015	Politisk behandling af styringsaftale og udviklingsstrategi (inkl. foreløbig afrapportering på centrale udmeldinger) i KKR regi.
Efterår 2015	Udviklingsstrategien og styringsaftalen skal være fastlagt senest den 15. oktober (inkl. foreløbig afrapportering på centrale udmeldinger). Strategien skal sendes til Socialstyrelsen umiddelbart efter, at den er fastlagt. Socialstyrelsen afholder dialogmøder med relevante parter.
Senest 1. marts 2016	Afrapportering på de centrale udmeldinger skal foreligge.
Løbende aktiviteter	
Løbende	Alt efter behov har Socialstyrelsen en løbende dialog med relevante parter herunder bl.a. KL, Danske Regioner, administrative styregrupper, regioner og kommuner for at sikre en bilateral dialog og en tværgående og koordinerende planlægning.
Løbende	Der vil blive afholdt møder i Det Faglige Råd for National koordination.

Socialstyrelsen har udarbejdet et vejledende skema (bilag 2), som anbefales anvendt til afrapporteringen. Dette har til formål at skabe grundlaget for et samlet billede på landsplan med henblik på den videre udvikling af højt specialiserede indsatser og tilbud.

Bilag 1: Bilag til den centrale udmelding, der nærmere konkretiserer og beskriver de væsentligste forhold og definitioner i relation til udmeldingen

Bilag 2: Vejledende skabelon for afrapportering på den centrale udmelding

ⁱ Serviceloven § 13b

ⁱⁱ Kortlægning af Synscenter Refsnæs, Finn Christensen (2011)

ⁱⁱⁱ Kortlægning af de lands- og landsdelsdækkende specialundervisningstilbud 2007-2012, Finn Christensen (2012)

^{iv} Blinde børn - integration eller isolation? Steen Bengtsson, Nuri Cayuelas Mateu, Anders Høst. SFI 10:17 (2010)

^v Synsregistrets årsberetning 2013

-
- vi Vision rehabilitation. Assessment, intervention and outcome, Cynthis Stuen (1999)
- vii Foundation of Rehabilitation, Teaching with Persons Who Are Blind or Visually Impaired. Poul E. Ponchillia and Susan V. Ponchillia. AFB Presse, USA (2001)
- viii Wagner, Elke; Development and Implementation of a curriculum to Develop Social Competence for Students with Visual Impairments in Germany, bragt i Journal of Visual Impairment, 2004
- ix Perceptualizing Aids. Why, how and When? Lilli Nielsen. DVD, (2004)
- x Effekter af specialundervisningen, Susan Tetler, Niels Egelund (2009) og Kortlægning af Synscenter Refsnæs, Finn Christensen (2011)

Bilag 1

til central udmelding

for børn og unge med

alvorlig synsnedsettelse

Socialstyrelsen - den nationale koordinationsstruktur
1. november 2014

Indhold

Indledning.....	3
1. Baggrund for den centrale udmelding	3
2. Den centrale udmelding	3
4. Indhold i de højt specialiserede indsatser og tilbud	6
5. Særlige fokusområder for delmålgruppen med sammensatte vanskeligheder	9
6. Vidensgrundlaget for den centrale udmelding	10
7. Afrapportering	11
8. Begrebsdefinitioner.....	11

Indledning

Bilaget indeholder uddybning og konkretisering vedrørende målgruppen, indholdet i de højt specialiserede indsatser og tilbud samt vidensgrundlaget beskrevet i den centrale udmelding.

Under udarbejdelse af afrapporteringen, er det derfor vigtigt at have orienteret sig i bilaget.

1. Baggrund for den centrale udmelding

Ingen supplerende kommentarer til den centrale udmelding.

2. Den centrale udmelding

For målgruppen er det relevant at tænke social- og undervisningsområdet sammen i specialundervisningsindsatsen for at sikre et helhedsorienteret perspektiv. Der er for denne centrale udmelding tale om indsatser, der dels udgør højt specialiseret specialundervisning og dels sociale indsatser, der udgør et grundlag for at kunne modtage højt specialiseret specialundervisning.

Tilsammen understøtter disse sociale og specialundervisningsmæssige indsatser en helhedsorienteret og tværfaglig tilgang til børn og unge i målgruppen.

Den centrale udmelding adresserer det forhold, at børn og unge i målgruppen skal modtage højt specialiserede indsatser uafhængigt af, hvor den daglige pædagogiske støtte eller undervisning foregår. Således understreges betydningen af, at højt specialiserede indsatser er *tilgængelige* og bliver *anvendt* uanset, hvilken form for pædagogisk eller undervisningsmæssigt tilbud disse børn og unge modtager.

Udmeldingen omhandler højt specialiserede indsatser til børn og unge, der typisk ydes i følgende regi:

- Kommunikationscenter (kommunalt eller regionalt)
- Lands- og landsdelsdækkende undervisningstilbud
- Specialskole, specialklasse eller specialundervisningstilbud i tilknytning til den almindelige undervisning
- Alment skoletilbud i folkeskole eller fri grundskole
- Dagtilbud
- Særlig tilrettelagt ungdomsuddannelse for unge med særlige behov (STU)
- Ungdomsuddannelse
- Anbringelsessted
- Pædagogisk psykologisk rådgivning
- Hjemmet
- Andet kommunalt eller regionalt tilbud

Bekendtgørelse om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand (BEK nr. 693 af 20.6.2014) og bekendtgørelse om folkeskolens specialpædagogiske bistand til børn, der endnu ikke har påbegyndt skolegangen (BEK nr. 999 af 15.09.2014) beskriver følgende indhold i specialpædagogisk bistand,

hvilket er grundlæggende for elementerne i de indsatser, som den centrale udmelding omhandler:

- Specialpædagogisk rådgivning til forældre eller andre, der udøver daglig omsorg for barnet
- Særlige pædagogiske hjælpemidler, som er nødvendige i forbindelse med den specialpædagogiske bistand til barnet
- Undervisning og træning af barnet, der er tilrettelagt efter dets særlige forudsætninger og behov
- Specialpædagogisk rådgivning til forældre, undervisende personale eller andre, hvis indsats har væsentlig betydning for elevens udvikling
- Særlige undervisningsmaterialer og tekniske hjælpemidler, som er nødvendige i forbindelse med undervisningen af eleven
- Undervisning i folkeskolens fag og fagområder, der tilrettelægges under særlig hensyntagen til elevens indlæringsforudsætninger. For elever i børnehaveklassen omfatter specialpædagogisk bistand undervisning og træning, der tilrettelægges efter elevens særlige behov
- Undervisning og træning i funktionsmåder og arbejdsmetoder, der tager sigte på at afhjælpe eller begrænse virkningerne af psykiske, fysiske, sproglige eller sensoriske funktionsvanskeligheder
- Personlig assistance, der kan hjælpe eleven til at overvinde praktiske vanskeligheder i forbindelse med skolegangen
- Særligt tilrettelagte aktiviteter, der kan gives i tilslutning til elevens specialundervisning

Kommunerne skal tilbyde en særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse (STU) til de unge i målgruppen, der har sammensatte vanskeligheder og desuden opfylder betingelserne for optag på STU. Således understøttes det, at alle unge har mulighed for at gennemføre en ungdomsuddannelse. Det følger af bekendtgørelse om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov, (BEK nr. 1425 af 12.12.2013).

For så vidt angår sociale indsatser, der udgør grundlag for at kunne modtage højt specialiseret specialundervisning, refereres der specifikt til servicelovens kapitel 11, hvor formålet med støtten er at:

- Sikre kontinuitet i opvæksten og et trygt omsorgsmiljø, der tilbyder nære og stabile relationer til voksne, bl.a. ved at understøtte barnets eller den unges familiemæssige relationer og øvrige netværk
- Sikre barnets eller den unges muligheder for personlig udvikling og opbygning af kompetencer til at indgå i sociale relationer og netværk
- Understøtte barnets eller den unges skolegang og mulighed for at gennemføre en uddannelse
- Fremme barnets eller den unges sundhed og trivsel og
- Forberede barnet eller den unge til et selvstændigt voksenliv

Den centrale udmelding skelner herefter ikke mellem social- eller undervisningsspecifikke indsatser.

3. Beskrivelse af målgruppen omfattet af den centrale udmelding

Kategorisering af målgruppen børn og unge med alvorlig synsnedsettelse

Afsnittet indeholder definition og afgrænsning af målgruppen for den centrale udmelding.

Data om målgruppen er baseret på oplysninger fra Synsregistret. I henhold til lov om social service § 153a kan alle børn og unge i alderen 0-17 år med nedsat synsfunktion optages i det landsdækkende synsregister ved Kennedy Centret. Aktuelt omfatter Synsregistret 1916 børn og unge mellem 0-17 år.

Den afgrænsede målgruppe består af børn og unge optaget i kategorierne "social blindhed" og "praktisk blindhed". Dermed omfattes børn og unge med svagsynethed ikke i den centrale udmelding. Målgruppen opdeles i to delmålgrupper:

- Børn og unge med en alvorlig synsnedsættelse
- Børn og unge med sammensatte vanskeligheder

Delmålgruppen uden yderligere funktionsnedsættelser vil overvejende være i almene tilbud på social- og undervisningsområdet. Delmålgruppen med sammensatte vanskeligheder vil overvejende være i specialtilbud. Afgrænsningen af de to delmålgrupper har betydning for intensiteten i de højt specialiserede indsatser, ligesom alder og overgangs-problematikker har betydning for intensiteten.

Udover forskelle i intensitet, vil der være forskelle i indholdet af de højt specialiserede indsatser for børn og unge med og uden sammensatte vanskeligheder, hvilket den centrale udmelding tager højde for i såvel beskrivelsen af højt specialiserede indsatser som i afrapporteringsskemaet.

Der er tale om højt specialiserede indsatser for hele målgruppen. Det er imidlertid relevant at påpege, at indsatser til børn og unge med sammensatte vanskeligheder i kombination med en synsnedsættelse fordrer særlig faglig viden om udviklingen af kommunikation samt orientering og mobilitet hos barnet / den unge, hvilket beskrives i den sidste del af afsnit 4.

Ovenfor afgrænsede synskategorier betyder, at målgruppen samlet består af 579 børn og unge, hvoraf 137 børn og unge har alvorlig synsnedsættelse isoleret. Den øvrige del af målgruppen, det vil sige 364 børn og unge, har sammensatte vanskeligheder. 78 børn og unge er anført i registret som under udredning eller som datafejl.

Desuden skelner den centrale udmelding enkelte steder mellem børn og unge med henholdsvis synsrest og blindhed, da der vil være indsatsområder, der er forskelligt sammensat, afhængigt af om barnet eller den unge har en synsrest.

Målgruppens fordeling på regioner

For at give et landsdækkende overblik har Socialstyrelsen valgt at fremstille målgruppens fordeling på regioner. Socialstyrelsen har bearbejdet dataudtræk fra Synsregistret i tabel 1¹, som viser målgruppens fordeling.

Tabel 1

	Isoleret synshandicap	Sammensatte vanskeligheder	Under udredning eller datafejl	I alt
Region Nordjylland	9	36	11	56

¹ Udtræk fra Synsregistret 1. januar 2014

Region Midtjylland	21	98	16	135
Region Syddanmark	28	87	11	126
Region Hovedstaden	56	100	25	181
Region Sjælland	23	43	15	81
				579

Tabellen viser målgruppens fordeling i regioner opdelt på de to delmålgrupper. Den tredje kategori dækker over børn, der er under udredning samt datafejl. Den centrale udmelding behandler ikke dette som en selvstændig målgruppe – disse børn og unge indgår i de to delmålgrupper.

4. Indhold i de højt specialiserede indsatser og tilbud

Afsnittet indeholder en beskrivelse af de grundlæggende forudsætninger for at yde en højt specialiseret indsats til børn og unge i målgruppen samt korte beskrivelser af elementer, der udgør en højt specialiseret indsats for målgruppen. Afsnittet er relevant for besvarelsen af spørgsmål 2 i afrapporteringen.

Fagligt udgangspunkt for den højt specialiserede indsats

Udgangspunktet for at yde en højt specialiseret indsats til børn og unge med alvorlig synsnedsættelse indebærer krav til kompetencer hos fagprofessionelleⁱ. Der vil overordnet være tale om følgende kompetencer som grundlag for at yde en højt specialiseret indsats:

- Grunduddannelse (eksempelvis lærer-, pædagog-, ergoterapeutuddannelse)
- Efteruddannelse inden for synsområdet (eksempelvis diplommoduler i synspædagogik samt kurser i ADL og Orientering og Mobility)
- Viden om praksis fra oplæring, praktik og vidensudveksling på arbejdspladsen
- Kompetencer til og viden om at arbejde med videreformidling af synsfaglig viden, herunder børne- og familiesamtaler
- Viden om øjenssygdomme og udredning heraf
- Viden om muligheder for kompensering, herunder både taktilt materiale, teknologiske læremidler og punktskrift

I dansk kontekst er der defineret konsensus om specialiserede kompetencer, som en synsfaglig konsulent bør have udover de almen grundlæggende kompetencer på fagområdetⁱⁱ:

- Kombination af synsfaglig viden med kendskab til hjerneskadebetingede synsvanskeligheder og syndromer, der ofte vil indbefatte en synsnedsættelse
- Viden om vejledning af børn og unge i målgruppen. Dette kræver kendskab til barnets øvrige udviklingsmæssige forudsætninger
- Mestring af metoder til at kommunikere med børn, som ikke har et talesprog (for delmålgruppen med sammensatte vanskeligheder)

Den specialiserede indsats i forhold til udredning af specialundervisningsmæssige behov hos barnet kendetegnes ved inddragelsen af viden fra en flerhed af faglighe-

der og primærpersoner, blandt andre; sundhedspersonale, familie, pædagogisk personale og synsfagligt personaleⁱⁱⁱ.

Endelig understreges det, at der for målgruppen er tale om et individuelt tilrettelagt forløb, hvormed den synsfaglige medarbejder opbygger specialiseret viden om det enkelte barn/den unges unikke forudsætninger og behov. Der er således behov for rammer og ressourcer i det daglige arbejde til at videreformidle og dokumentere denne viden til brug for det videre arbejde med målgruppen.

Vidensudvikling til understøttelse af det faglige niveau

I arbejdet med målgruppen er netværksdannelse og systematisk opsamling af praksiserfaring afgørende for at kvalificere den højt specialiserede indsats.

Endvidere understreges nødvendigheden af at vedligeholde og udvikle synsfaglig viden i takt med den samfundsmæssige udvikling. Områder såsom inklusion og teknologisk udvikling er eksempelvis væsentlige og aktuelle parametre, der kræver opkvalificering og tilegnelse af nyeste viden. Desuden bør synskonsulenter løbende være opdateret på nyeste viden om diagnoser og metoder inden for syns(re)habilitering.

Elementer i den højt specialiserede indsats til hele målgruppen

Følgende elementer i den højt specialiserede indsats på specialundervisningsområdet er udvalgt af Socialstyrelsen til at belyse området for denne centrale udmelding. Nedenstående punkter går nærmere i dybden med indsatsområderne, som blev beskrevet i den centrale udmelding, her uafhængigt af alder. Første del omhandler elementer af den højt specialiserede indsats, der er relevante for hele målgruppen og dernæst følger en beskrivelse af særlige opmærksomhedsområder for delmålgruppen med sammensatte vanskeligheder. Det er imidlertid ikke muligt at lave et præcist skel mellem indsatser til de to delmålgrupper, da der vil være tale om individuelle forudsætninger hos det enkelte barn/den unge.

- IKT-understøttelse

For børn og unge med alvorlig synsnedsættelse er anvendelsen af IKT afgørende for deltagelse i såvel undervisning som sociale relationer. En IKT-understøttende indsats skal støtte elevens inklusion i undervisningen, herunder lige adgang til læring samt digital kompetenceudvikling, som er afgørende for videreuddannelse og senere beskæftigelsesmuligheder. Aktiviteter og redskaber inden for IKT kan eksempelvis være:

- Forstørrende software til stærkt svagsynede, eksempelvis Zoomtext
- Skærmlæserprogram, eksempelvis Jaws
- Punktskriftunderstøttende it, eksempelvis Pronto
- Mobilt digitalt forstørrelsesudstyr

- Sproglig indsats

Børn og unge med alvorlig synsnedsættelse har behov for en højt specialiseret indsats inden for sprogområdet, grundet deres særlige kommunikative forudsætninger. For børn og unge i målgruppen med en synsrest, tilrettelægges individuelle forløb for læse- og skriveundervisning. For børn og unge med blindhed tilbydes undervisning i punktskrift.

Aktiviteter og redskaber inden for den sproglige indsats til målgruppen kan eksempelvis være:

- Undervisning i punktskrift
  - Rekvirering af særlige materialer
  - Særligt tilrettelagt undervisning i læsning og skrivning, alt efter barnets eller den unges grad af restsyn, herunder tilpasning af kompenserende læremidler
- ADL², Orientering og Mobilitytræning

I undervisningssammenhæng skal elevens personlige orienterings- og mobilitetsfærdigheder understøttes med henblik på selvstændighed i forhold til deltagelse i undervisningsmiljøet og barnets eller den unges dagligdag. Træningen i dels ADL og Orientering og Mobility skal øge barnets/den unges kendskab til skolens fysiske rammer og skiftende undervisningsmiljøer. ADL og Orientering og Mobility-træning klæder endvidere barnet/den unge på til større selvstændighed, også i dagligdagen uden for skolen. Aktiviteter og redskaber inden for ADL og Orientering og Mobility til målgruppen kan eksempelvis være:

- Løbende indlæring af nye ruter og lokaliteter
  - ADL-træning alt efter ændringer i hverdagslivet for barnet/den unge
  - Anvendelse af hvid stok
  - Anvendelse af GPS-baserede teknologiske hjælpemidler til Orientering og Mobility
- Udredning – jævnlig udredning med fokus på ændringer i barnet/den unges behov for specialundervisningsmæssige indsatser

For især elever med progredierende synsnedsættelse er det på baggrund af en regelmæssig udredning af ændringer i synsfunktionen nødvendigt at revurdere elevens læringsmuligheder i forhold til fastsatte læringsmål. Udredningen af synsfunktionen foretages med inddragelse af sundhedsvæsenet. Hermed justeres behov for særlige IKT-løsninger og særligt tilpassede undervisningsmaterialer. Aktiviteter og redskaber inden for udredning for målgruppen kan eksempelvis være:

- Elevens læreplan justeres ift. udvikling i synsfunktionen
  - Lærere, pædagoger m.fl. modtager information om ændringer i synsfunktion og dermed forudsætninger hos eleven
- Rådgivning omkring inklusion af børn og unge med alvorlig synsnedsættelse

Indsatsen skal understøtte, at barnet oplever sig selv inkluderet i skolens faglige og sociale fællesskaber. Da en elev med alvorlig synsnedsættelse ofte vil være den eneste elev på en skole med denne funktionsnedsættelse, vil indsatsen være rettet mod at støtte inklusionsprocessen i klassen og på skolen. Aktiviteter og redskaber inden for rådgivning om inklusion for målgruppen kan eksempelvis være:

- Inklusion i faglige sammenhænge
- Inklusion i sociale sammenhænge
- Formidling af viden om højt specialiserede indsatser fra synskonsulenter til lærere og pædagoger

Indsatser der fremmer læring

---

² Aktiviteter til daglig levevis

- Tilrettelæggelse og tilpasning af undervisningen i skolen, herunder obligatoriske emner i sammenhæng med elevens sociale og kommunikative færdigheder. Læring af kompenserende teknikker og mulighed for at anvende materialer og lyd/musik til at udvikle den auditive opmærksomhed
- Tilrettelæggelse og tilpasning af den understøttende undervisning, motion og bevægelse samt lektiehjælp og faglig fordybelse
- Tilrettelæggelse af undervisning, tilpasset målgruppen, der understøtter elevens alsidige udvikling, herunder skabe rammer for oplevelse, fordybelse og virkelyst, så eleverne udvikler erkendelse og fantasi, får tillid til egne muligheder og baggrund for at tage stilling og handle

Det er desuden for målgruppen af stor betydning at tilrettelægge overgange ud fra viden om det enkelte barn / den unges særlige forudsætninger og behov for højt specialiserede indsatser i forbindelse med eksempelvis skift fra en undervisningsinstitution til en anden. Tilgængeligheden og anvendelsen af højt specialiserede tilbud og indsatser i rette tide er afgørende for at sikre de bedst mulige rammer for inklusion af målgruppen og dermed understøtte gennemførelse af ungdomsuddannelse

5. Særlige fokusområder for delmålgruppen med sammensatte vanskeligheder

Herunder beskrives særlige indsatsområder for delmålgruppen med sammensatte vanskeligheder. Delmålgruppens volumen i den samlede målgruppe taget i betragtning vil indsatsområderne blive beskrevet relativt detaljeret.

Indsatser der fremmer kommunikation

En højt specialiseret indsats i forhold til at arbejde med kommunikation for delmålgruppen kendetegnes ved^{iv} en tidlig indsats for at stimulere og udvikle barnets nedsatte perceptiv funktionsevne^v.

Synskonsulentens rolle er at bidrage med synsstimulerende specialpædagogiske indsatser til de stærkt svagsynede børn samt eventuelt afdække barnets muligheder for anvendelse af restsynet i kommunikative sammenhænge. For det blinde barn retter indsatsen sig mod at stimulere andre sanser og igangsætte en specialpædagogisk indsats med vægt på alternativ kommunikation i form af eksempelvis taktil kommunikation.

Den kommunikative intervention er først og fremmest baseret på at støtte barnet i at skabe kontakt med omverdenen. Kommunikationsformer kan være tale, lyd, musik, for så vidt barnet er hørende, og andre stimulerende og kommunikerende former som smag, kropssprog og lugte.

Indsatser der fremmer orientering og mobility

Den højt specialiserede indsats for delmålgruppen vedrørende orientering og mobility er tæt forbundet med kommunikationsindsatserne, hvor barnet i miljøer som hjem, institution m.v. støttes i både kendte og nye omgivelser, som udvikler orienteringsevnen og stimulerer barnet til bevægelse og fysisk aktivitet.

Et eksempel på højt specialiseret indsats til træning af orientering og mobility er eksempelvis den specialpædagogiske metode Aktiv Læring^{vi} udviklet specielt til målgruppen.

Tilgængelighed og anvendelse af kompenserende synshjælpemidler

Da målgruppens sammensatte vanskeligheder bevirker, at almindelige synshjælpemidler kan være umulige at håndtere for barnet, kan der være behov for at tilpasse et eksisterende hjælpemiddel individuelt eller skabe alternative løsninger. En højt specialiseret viden om synshjælpemidler er nødvendig for at foretage individuelle modificeringer af eksisterende synshjælpemidler eller at konstruere specialløsninger individuelt tilpasset barnets synsfunktion og øvrige funktionsvanskeligheder.

Fysiske rammer og særlige materialer

Børn og unge i målgruppen, der har sammensatte vanskeligheder, har behov for særligt indrettede miljøer på deres daglige opholdssted. Det medfører et behov for specialiseret viden om bl.a. tilgængelighed, sansestimulerende redskaber og særlig belysning for målgruppen med en synsrest.

Belysning er et særligt væsentligt område at fokusere på for børn med en synsrest, da man ved hjælp af den rette, individuelt tilrettelagte belysning kan optimere barnets muligheder for læring.

Sammensætningen af særlige hjælpemidler; det være sig taktilt materiale, sansestimulerende redskaber og særlig belysning, udgør tilsammen det særlige fysiske miljø, der for børn i målgruppen skal danne ramme for den specialiserede indsats.

6. Vidensgrundlaget for den centrale udmelding

Vidensgrundlaget i den centrale udmelding bygger på faglig viden i Socialstyrelsen og Undervisningsministeriet, litteratursøgning i dansk og international litteratur vedrørende specialundervisningsområdet på det specialiserede synsområde. Derudover indgår viden^{vii} om kommunikationshandicapområdet^{viii} fra nyere kortlægninger og rapporter. På synsområdet findes en række grundlæggende faglige kortlægninger om synsområdet. Socialstyrelsen tager udgangspunkt i forskningsoversigter og fagbøger^{ix x xi} i beskrivelsen af indsatser i den centrale udmelding og vidensgrundlaget bag de højt specialiserede indsatser for målgruppen.

SFI konkluderede i deres levevilkårsundersøgelse fra 2010 (der udelukkende omhandler blinde børn)^{xii}, at:

- Blinde børn har et lavere fagligt niveau i skolen end seende børn, hvilket skaber bekymring for den videre trivsel samt muligheder for uddannelse og beskæftigelse
- Sociale kompetencer er afgørende for blinde børn at mestre for at kunne indgå i formelle og uformelle fællesskaber. Især i ungdomsårene vanskeliggøres den sociale interaktion for blinde børn, da kommunikationen ændrer karakter og tempo.

Indledningsvis er den centrale udmelding blevet kvalificeret af to eksterne synsfaglige eksperter med flere års erfaring fra arbejde med rådgivning i forhold til målgruppen. De faglige eksperter har bidraget med skriftlig og mundtlig kommentering, og Socialstyrelsen har gennem dialog med eksperterne kvalificeret såvel målgruppebeskrivelse og fokusområder for den højt specialiserede indsats.

Endvidere er den centrale udmelding blevet kvalificeret ved henholdsvis et dialogmøde med deltagelse fra relevante ministerier og styrelser, rammeaftalesekretariater, KL og udvalgte kommuner samt et dialogmøde med bruger- og interesseorganisationer og leverandører på området.

7. Afrapportering

Se bilag for afrapportering.

8. Begrebsdefinitioner

Deltagelse

Aktivitet, der vedrører en persons involvering i dagliglivet.

Effekt

Tilsigtet eller utilsigtet forandring, der følger direkte eller indirekte af en indsats.

Forskning

Vidensproduktion, der frembringer ny viden gennem formulering og godtgørelse af hypoteser efter det pågældende forskningsområdes videnskabelige metoder.

Funktionsnedsættelse

Del af funktionsevnenedsættelse, der vedrører kroppens anatomi eller kroppens funktion.

Funktionsevne

Kvalitet, der udgøres af kroppens funktion, kroppens anatomi, aktivitet og deltagelse og betinges både af de kontekstuelle faktorer og individets helbredstilstand.

Højt specialiseret social indsats

En højt specialiseret social indsats er en type af social indsats, der er rettet mod målgrupper, der er meget små, og hvor der er meget begrænset underlag for at opbygge specialiseret viden, eller hvor der er en målgruppekompleksitet til stede, som skaber behov for faglig specialviden, herunder tværfaglig viden.

I definitionen af en højt specialiseret social indsats bygges videre på Socialstyrelsens allerede eksisterende definition af social indsats³, der i sig selv også kan rumme aspekter af fx sundhedsfaglige- eller uddannelsesmæssige indsatser.

Indsats

Handling, der er koncentreret og rettet mod et resultat.

En indsats indebærer, at der over et afgrænset tidsrum anvendes (ekstra) ressourcer med henblik på at opnå et resultat.

---

³ Se mere på www.socialebegreber.dk, hvor definitionen af social indsats samt andre af Socialstyrelsens begreber fremgår.

Social inklusion, herunder i læringssituationer

Inklusion, hvor en person eller en gruppe af personer deltager aktivt og ligeværdigt i gensidigt udviklende fællesskaber uanset forskelle i forudsætninger og funktionsevne, herunder kontekstuelle faktorer.

Inklusion i folkeskolens almindelige undervisning

En elev er inkluderet i folkeskolens almindelige undervisning, når eleven går i en almindelig folkeskoleklasse eller får specialundervisning (støtte i mindst 9 ugentlige timer) i tilknytning til den almindelige undervisning.

Målgruppe

Gruppe, hvis medlemmer en indsats er rettet imod.

Målgruppekompleksitet

Målgruppekompleksitet er en tilstand, hvor en særlig sværhedsgrad i den enkelte funktionsnedsættelse eller sociale problemstilling eller en flerhed af funktionsnedsættelser eller sociale problemstillinger skaber behov for en højt specialiseret social indsats.

Socialpædagogisk støtte og bistand

Ydelse, der gennem vejledning, omsorg, støtte og kompenserende hjælp har til formål at fastholde eller udvikle en persons situation.

Rådgivning, undervisning og træning samt særlige hjælpemidler til børn, hvis udvikling kræver en særlig hensyntagen eller støtte.

Specialundervisning

Undervisning i specialskoler og specialklasser samt støtte i mindst 9 ugentlige timer i tilknytning til den almindelige undervisning. Der skal gives specialundervisning til elever, hvis udvikling kræver særlig hensyntagen eller støtte, og som ikke kan ydes inden for rammerne af den almindelige undervisning.

Specialundervisningsområdet

Begrebet anvendes som overbegreb for både specialundervisning, specialpædagogisk bistand, anden specialpædagogisk bistand og specialrådgivning, når ikke andet står nævnt.

Tilbud

Organisation, der leverer ydelser.

Specialiseret undervisningstilbud

En højt specialiseret specialpædagogisk indsats eller specialundervisning, der er rettet mod målgrupper, der er meget små, og hvor der er meget begrænset underlag for at opbygge specialiseret viden, eller hvor der er en målgruppekompleksitet til stede, som skaber behov for faglig specialviden, herunder tværfaglig viden.

Målgruppen omfatter børn og unge med helt særlige behov og sammensatte vanskeligheder fx synshandicap, hørehandicap og epilepsi samt børn og unge med svære kommunikative, sociale, udviklingsmæssige eller motoriske vanskeligheder.

Vidensudvikling

Vidensudvikling er handlinger, hvor indsamling, udvikling og formidling af viden er målet. Den viden, der arbejdes med, er aktuelt bedste viden i forhold til en given målgruppe, fx i form af metodeudvikling eller udbygning af vidensgrundlaget i forhold til en given målgruppe og indsatser i forhold hertil, herunder viden om metoder, effekt, økonomi og implementering.

Vidensmiljø

Vidensmiljø er et fagligt miljø eller netværk, hvis fagpersoner er forankret i en organisation eller institutionel ramme, der med udgangspunkt i praksis arbejder med vidensudvikling og vidensdeling i forhold til en eller flere konkrete målgrupper på det mest specialiserede social- og specialundervisningsområde.

Med fagligt miljø eller netværk forstås mindst tre personer, der har samme eller beslægtet faglighed. Med udgangspunkt i praksis forstås, at vidensudviklingen, der finder sted i det faglige miljø, tager udgangspunkt i gentagne praksiserfaringer med en konkret målgruppe og indsatser i relation hertil.

-
- ⁱ Vejledning i udredning. Udredning og indsats vedrørende børn og unge med nedsat synsfunktion, DTHS (2011)
  - ⁱⁱ Ibid
  - ⁱⁱⁱ Focus MDVI. Fokus på barn med synshemning og sammensatte vansker. Tove Arntzen Andrew, Anne Henriksen, Frank Groben, Statped, Norge (2008)
  - ^{iv} Pedagogiske og psykologiske perspektiver på oplæring av synshæmmede. Per Fosse og Oliv G. Klíngenberg (red.). Statslig Specialpedagogisk Støttesystem (2008)
  - ^v Cortical Visual Impairment - An Approach to Assessment and Intervention. Christine Roman-Lantzy. AFB Press, USA (2007)
  - ^{vi} Perceptualizing Aids. Why, how and When? Lilli Nielsen. DVD, (2004)
  - ^{vii} Evaluering af Kommunalreformen, 2013
  - ^{viii} Kvalitet og bæredygtighed i den højt specialiserede indsats til mennesker med kommunikationshandicap, Danske Regioner, (2012)
  - ^{ix} Kunskapsutvecklingen inom synsområdet. Inger Berndtsson og Ulla Kroksmark. Hjälpmedelinstitutet, Sverige (2008)
  - ^x Cortical Visual Impairment - An Approach to Assessment and Intervention. Christine Roman-Lantzy. AFB Press, USA (2007)
  - ^{xi} Foundation of Rehabilitation, Teaching with Persons Who Are Blind or Visually Impaired. Poul E. Ponchillia and Susan V. Ponchillia. AFB Presse, USA (2001)
  - ^{xii} Blinde børn - integration eller isolation? Steen Bengtsson, Nuri Cayuelas Mateu, Anders Høst. SFI 10:17 (2010)

Bilag 2

Vejledende skabelon for afrapportering på central udmelding for børn og unge med alvorlig synsnedsettelse

Socialstyrelsen - den nationale koordinationsstruktur
1. november 2014

Indledning

Socialstyrelsen anmoder i henhold til lov om social service § 13 stk. 3 kommunalbestyrelserne om at afrapportere på den centrale udmelding for specialundervisning og specialpædagogisk bistand til børn og unge med alvorlig synsnedsættelse i alderen 0-17 år.

Kommunalbestyrelserne i hver region skal afrapportere på den centrale udmelding i forbindelse med fastlæggelse af udviklingsstrategien, som indgår i rammeaftalen på det sociale område. Der er aftalt en overgangsordning, som fastsætter frist for endelig afrapportering til den 1. marts 2016.

Der henvises for nærmere uddybning til Socialstyrelsens centrale udmelding.

Socialstyrelsen har udarbejdet et vejledende skema, som kommunerne opfordres til at anvende med henblik på at sikre en ensartet afrapportering på tværs af de fem rammeaftalesamarbejder. Besvarelsen skal ske i overensstemmelse med Socialstyrelsens beskrivelse og afgrænsning af målgruppen samt af, hvad der karakteriserer højt specialiserede indsatser og tilbud.

Kommunalbestyrelsernes afrapportering skal danne grundlag for en dialog med Socialstyrelsen om koordination og planlægning på tværs af kommuner og regioner af de højt specialiserede indsatser og tilbud for børn og unge med alvorlig synsnedsættelse. Socialstyrelsen vil gå i dialog med kommunalbestyrelserne med henblik på at sikre det nødvendige udbud og videreudvikling af de højt specialiserede indsatser og tilbud for børn og unge med alvorlig synsnedsættelse. Socialstyrelsens indgangsvinkel til dialogen vil være rammeaftalesamarbejdet.

Skema til afrapportering på central udmelding for børn og unge med alvorlig synsnedsættelse

Generelle oplysninger

- a. Hvilken region er afrapporteringen fra?

Angiv region:

- b. Kontaktperson vedrørende afrapporteringen

Angiv navn og kontaktoplysninger:

1. Målgruppen¹

- a. Hvordan er den anslåede fordeling mellem børn og unge med alvorlig synsnedsættelse, der modtager pædagogisk tilbud / undervisningstilbud i henholdsvis almentilbud og segregerede tilbud i kommunerne i regionen?

---

¹ Se den regionale fordeling af målgruppen jf. synsregistret i bilag 1

Procentsats, børn og unge 0-17 år i almene tilbud:

Procentsats, børn og unge 0-17 år i segregerede tilbud:

2. Højt specialiserede indsatser og tilbud

- a. Hvilke højt specialiserede tilbud (dvs. både kommunale, regionale og private tilbud) findes i regionen til børn og unge med alvorlig synsnedsettelse?

<i>Tilbud</i>	<i>Antal pladser</i>	<i>Angiv driftsherre</i>

- b. Hvilke højt specialiserede indsatser og tilbud anvender kommunerne aktuelt i egen region/ andre regioner til målgruppen omfattet af udmeldingen?

Angiv højt specialiserede indsatser, kommunerne i regionen anvender til børn og unge med alvorlig synsnedsettelse samt beskriv, hvorfra indsatser rekvireres. Besvarelsen skal ske i overensstemmelse med Socialstyrelsens beskrivelse af højt specialiserede indsatser og tilbud til målgruppen (bilag 1).

<i>Højt specialiserede indsatser for hele målgruppen</i>	<i>Angiv tilbud i egen region, hvorfra indsatserne rekvireres</i>	<i>Angiv tilbud i andre regioner, hvorfra indsatserne rekvireres</i>	<i>Angiv tilbud hvor botilbud / aflastningstilbud rekvireres</i>
IKT-understøttelse			
Sproglig indsats			
ADL, Orientering og Mobilitytræning			
Indsatser der fremmer læring			
Udredning			

Specialrådgivning omkring inklusion af børn og unge med alvorlig synsnedsættelse			
<i>Alene for delmålgruppen med sammensatte vanskeligheder:</i> Alternativ kommunikation			
Andet (angiv andre typer af indsatser der evt. anvendes)			

- c. Hvordan samarbejder kommunerne i regionen om de højt specialiserede tilbud, herunder hvilke tværkommunale og tværregionale samarbejdsaftaler er der etableret?

Angiv typer af samarbejdsaftaler med de højt specialiserede tilbud:

- 3. Oplever kommunerne i regionen udfordringer i forhold til at sikre det nødvendige udbud af højt specialiserede indsatser og tilbud til børn og unge med alvorlig synsnedsættelse?**

Hvis ja, beskriv udfordringerne, så den afspejler en evt. differentiering mellem kommunerne:

- 4. Hvordan vil kommunerne i regionen eventuelt i samarbejde med Regionsrådet tilrettelægge og koordinere de højt specialiserede indsatser og tilbud til målgruppen med henblik på at imødekomme udviklingen på området og målgruppens behov samt sikre, at tilbud og indsatser fremover er tilgængelige for samtlige kommuner?**

- a. Har kommunerne i regionen iværksat særlige tiltag på synsområdet for at sikre et fortsat tilstrækkeligt udbud af højt specialiserede indsatser og tilbud til målgruppen?

Hvis ja beskriv tiltagene:

Hvis nej, begrund hvorfor:

- b. Beskriv hvorledes kommunerne i regionen fremadrettet vil sikre, at de kommunale, regionale eller private højt specialiserede indsatser og tilbud, som kommunerne rekvirerer, leveres af fagpersoner, der har opnået specialiseret synsfaglig ekspertise om målgruppens behov og problemstillinger?

Angiv tiltag, der iværksættes for at sikre dette:

- c. Hvorledes vil kommunerne i regionen samarbejde om at imødekomme de aktuelle udviklingstendenser, kommunerne identificerer på området i forbindelse med den fremadrettede tilrettelæggelse og videreudvikling af de højt specialiserede indsatser og tilbud tilpasset målgruppens behov?

Til borgmesteren

Information om flygtningesituationen

Der er som bekendt en del debat om flygtningesituationen. Vi vendte også kort situationen på repræsentantskabsmødet den 23. oktober. KL's bestyrelse har også på sit efterfølgende møde samme dag haft en drøftelse af konsekvenserne for kommunerne og har den klare tilgang, at kommunerne er parate og går positivt ind i at løfte den store opgave.

Konkret er situationen den, at udlændingestyrelsen i de seneste måneder har forhøjet sit skøn for antallet af asylansøgere både i 2014 og i 2015. Samtidig har regeringen bebudet et lovforslag om, at syrere, der udgør langt den største gruppe, i første omgang skal have midlertidig opholdstilladelse på et år og ikke permanent ophold.

Det er naturligvis endnu meget usikkert, hvordan antallet af asylansøgere vil udvikle sig og derfor også usikkert, hvordan dette vil påvirke størrelsen af de kvoter, der bestemmer hvor mange flygtninge, der skal modtages og boligplaceres i den enkelte kommune. Det kan imidlertid ikke udelukkes, at der vil ske en 3-4-dobling af det antal, kommunerne skal modtage næste år.

Bestyrelsen mener derfor, at det er afgørende, at kommunerne og regeringen sammen allerede nu forholder sig til, hvordan denne opgave skal løses, hvis antallet af flygtninge forhøjes markant. Det gælder især i forhold til kapaciteten for boligplacering og kapaciteten i den indsats, der skal tilrettelægges, ligesom finansieringen skal være på plads.

En 3-4-dobling af antallet af flygtninge kalder alene af kapacitetsmæssige årsager på nye tilbud og en ekstraordinær indsats, ligesom det f.eks. skete i forbindelsen med modtagelsen af bosnierne i begyndelsen af 90'erne.

Bestyrelsen har derfor bl.a. besluttet, at KL skal arbejde for større lokalt råderum i programindsatsen for syrere med midlertidigt ophold. Der er behov for flere handlemuligheder, så kommunerne kan løfte den ekstraordinære opgave bedre. Der er ligeledes behov for at sikre

Den 1. november 2014

Sags ID: SAG-2013-01842
Dok.ID: 1930592

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1/2

målsætningen om, at staten dækker kommunernes samlede udgifter efter integrationsloven til flygtninge og familiesammenførte de første tre år.

KL er i færd med at forberede dialogen med regeringens forskellige ministre om disse emner. KL har allerede talt med mange kommuner om forslag, der kan øge tilbudsviften og kommunernes handlemuligheder til gavn for flygtningene.

Oplagte løsninger kan variere fra kommune til kommune, og der kan være forskellige barrierer, der stiller sig i vejen for gode løsninger f.eks. i forhold til boligplacering m.v. KL opfordrer derfor til at sende forslag til KL, hvis man konkret i den enkelte kommune oplever barrierer for løsninger, der bør være en del af kommunernes handlemuligheder. Bestyrelsen vil på den baggrund tage stilling til forslag, der kan drøftes med regeringen med henblik på at udvide kommunernes handlemuligheder.

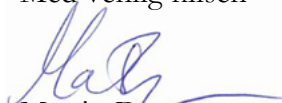
KL har allerede været i dialog med mange kommuner om forskellige forslag. Det gælder f.eks. forslag om at supplere integrationsprogrammet med indsatser, hvor ressourcerstærke flygtninge frivilligt indgår i de familieorienterede indsatser bl.a. overfor børnene. Der er endvidere forslag om større fleksibilitet i forhold til anvendelse af almene boliger og tomme ældreboliger, herunder også fritagelse fra deponeringskrav i forbindelse med leje af boliger. Hertil kommer en række forslag om et stærkere samarbejde med frivillige og civilsamfundet.

På baggrund af regeringens beslutning om midlertidigt ophold på et år skal det også drøftes med regeringen om integrationsprogrammet kan og bør tilrettelægges med bredere rammer og mere varierede tilbud, hvis denne indsats skal styrke flygtninges mulighed for at vende tilbage til Syrien.

Det har i medierne den 1. november været nævnt, at KL har stillet krav til regeringen om helt konkrete initiativer og lovændringer. Det er ikke korrekt. KL indsamler for øjeblikket forslag, som bestyrelsen vil behandle og som kan indgå i dialogen med regeringen med henblik på at løfte opgaven i en ekstraordinær situation.

Det er KL's udgangspunkt for den kommende drøftelse med regeringen, at kommunerne er parate og går positivt ind i at løfte den store opgave, hvis antallet af asylansøgere vokser markant det kommende år. Endvidere at tilbudsviften og de lokale handlemuligheder skal udbygges, og at staten skal sikre kommunernes finansiering til opgaven.

Med venlig hilsen

Martin Damm

Kristian Wendelboe